

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Marina CARR

TOPLU OYUNLARI 1

Kediler Bataklığı'nda...

❖
Portia Coughlan

❖
Mai

Türkçesi
Gülşen Sayın

**Mitos
Boyut**

TİYATRO / OYUN DİZİSİ 559

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

All rights whatsoever, other than those granted herein, in this Work are strictly reserved to the Author and any enquiry concerning any and all rights in and to the Work must be made in writing to: The Agency (London) Ltd, 24 Pottery Lane, Holland Park, London W11 4LZ; e-mail info@theagency.co.uk No other use of the Work is permitted without the prior written approval of The Agency (London) Ltd

*Bu kitaptaki oyunların
Fikir ve Sanat Eserleri Yasasından
ve yasalardan kaynaklanan tüm hakları
yazarı ve çevirmenine aittir.
Yayınlanan oyunların sahnelenmesi,
oyunması, herhangi bir amaçla
eserlerden yararlanılması ancak
eser sahibinin iznine bağlı olduğundan,
bu eserden yararlanacak kişi veya kurumlarla, kuruluşların
yazarın temsilcisi olan Yayınevimize
ve çevirmene başvurmaları zorunludur.*

Copyright:

By The Bog of Cats © Marina Carr, 1998

Portia Coughlan © Marina Carr, 1996

The Mai © Marina Carr, 1995

Oyunun ve Çevirinin Türkiye Yayın Hakları:

Copyright © Mitos Boyut Tiyatro Yayınları., 2016

Mitos-Boyut Tiyatro Yayınları

Oyun Dizisi 559

Marina Carr / Toplu Oyunları 1 (Çev. Gülşen Sayın)

1. Basım 2016

Baskı MUTLU Basım, Topkapı-İstanbul / Tel. 212. 577 72 08

Davutpaşa Cad. Güven İşmerkezi, C Blok No. 256

Mitos-Boyut®

TEM Yapım Yayıncılık Ltd. Şti.

Osmanlı Sokağı 18/12. Osmanlı İşmerkezi, Taksim- Beyoğlu, 34437 İST.

Tel 212. 249 87 37-38; Fax 212. 249 02 18

E.posta: mitosboyut@gmail.com

web: www.mitosboyut.com.tr

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mitos-Boyut® * OYUN DİZİSİ 559

MARINA CARR

TOPLU OYUNLARI 1

KEDİLER BATAKLIĞI'NDA...

PORTIA COUGHLAN

MAİ

Türkçesi:
Gülşen Sayın

İÇİNDEKİLER

Marina Carr ve Oyunları / Doç. Dr. Gülşen Sayın, 5

***Kediler Bataklığı'nda ...*, 13**

***Portia Coughlan*, 87**

***Mai*, 147**

Çevirmen Gülşen Sayın'ın Biyografisi, 222

MARINA CARR ve OYUNLARI

Doç. Dr. Gülşen Sayın

Çağdaş İrlanda tiyatrosu yazarlarından Marina Carr (doğumu. 1964), İrlanda'nın Midlands bölgesinde Offaly yöresinde edebiyatçı bir ailenin çocuğu olarak doğup büyümüştür. Babası tiyatro ve roman yazarı, on yedi yaşındayken kaybettiği annesi ise şair ve öğretmen olan Marina Carr, Dublin Üniversitesinde İngiliz Edebiyatı ve Felsefe okumuş, aynı üniversiteden Yüksek Lisans ve Doktora derecelerini aldıktan sonra ABD ve İrlanda'da çeşitli üniversitelerde ders vermeye başlamıştır. Oyunlarındaki intihar, ölüm ve fiziksel şiddet öğeleri nedeniyle tiyatro eleştirmenleri tarafından önce Suratına Tiyatro akımı içinde gösterilen ve adı Sarah Kane ve Mark Ravenhill gibi yazarların oyunları ile birlikte ele alınan Marina Carr, 2000'li yıllardan itibaren ise Yeni Yazım Akımı (British New Writing) yazarları arasında gösterilmektedir. Abbey Tiyatrosu'nda, Dublin Trinity College ve ABD'de Princeton Üniversitesinde konuk yazarlık da yapan Carr'ın oyunları Fransızca, Almanca, Portekizce ve Norveç dillerine çevrilerek sahnelenmiştir.

İlk oyunu olan *Low in the Dark* (Karanlığa Haykırış, 1989), teknik olarak Samuel Beckett'in absürd tiyatrosundan izler taşıyan, ancak tematik olarak toplumsal cinsiyet rolleri ve bu rollerin nasıl yanlış algılandığını farsa yakın bir anlatımla sergileyen bir oyundur ve yazıldıktan iki yıl sonra sahnelenir. Carr'ın ikinci oyunu *Ullaloo* (1991) da aynı ilk oyunu gibi zaman, mekân ve kişilerin tanımlanmadığı deneysel bir çalışmadır. Marina Carr'ın uluslararası üne ulaşması ise 1990'larda yazdığı ve bu çeviri kitapta yer alan üç oyunuyla gerçekleşmiştir. Bu oyunlardan sonra yazdığı

On Raftery's Hill (Raftery'nin Tepeleri 2000), Euripides'in *Iphigenia Aulis'te* ve Aeschylus' in *Oresteia* oyunlarından uyarladığı *Ariel* (2002), *Woman and Scarecrow* (Kadın ve Korkuluk, 2006), *The Cordelia Dream* (Cordelia Rüyası, 2008), *Marble* (Mermer, 2009) ve yine bir antik Yunan tragedyasından uyarladığı *Hecuba* (2015) oyunları Abbey, Royal Shakespeare Company ve Swan Tiyatrosu gibi ünlü tiyatrolarda sahnelenmiştir.

Marina Carr'ın ilk dönem oyunlarının dışında kalan tüm oyunlarında, çocukluğunda çok sık okuduğu Yunan mitolojisinin etkileri görülür. Carr, Yunan mitolojisinde yer alan Medea, Antigone, Phaedra, Electra, Hecuba ve Iphigenia gibi güçlü ama erkek egemen sistemin kurbanı olan kadın karakterlerin öykülerini İngiltere ile siyasal sorunlarını çözmüş, Avrupa Birliği'ne kabul edilerek ekonomik açıdan büyük yol kat ederek refah toplumuna dönüşmüş günümüz İrlanda'sına, İrlanda'da yaşayan her sınıftan kadının yaşamlarına uyarlayarak ele alır. Bir başka deyişle, Carr'ın tüm oyunlarındaki ana izlek, kadına yüklenen yapay toplumsal cinsiyet ve kimlik rolleri, toplumsal kimlik ve sınıf ayrımcılığı, kadının güç odakları tarafından ötekileştirilmesi ve erkek egemen sistemde verdiği varoluş mücadelesi bağlamında ele alınan kadın öyküleridir. Özellikle 1990'lardan sonra yazdığı tüm oyunlarında kadın karakterler ev ile dış dünya arasında kendilerine öncelikle aile, sonra toplum, din ve diğer toplumsal kurumlarca yüklenen roller arasında sıkışmış, veya bu iki dünya arasındaki eşikte kalmış, sınırları zorlamalarına rağmen ne içeride ne de dışarıda kendilerine yer bulamayan karakterlerdir. Marina Carr'ın teknik açısından Samuel Beckett, atmosfer açısından Eugene O'Neill, tematik olarak ise Shakespeare ve Yunan mitolojisinin yanı sıra John Millington Synge'in kadın karakterlerinden etkilendiği gözlemlenir.

Mitolojiden aldığı karakterlerle birlikte ruhlar, haya-

letler, doğa üstü güçleri olan bazı karakterler Carr'ın oyunlarında mitsel, grotesk, mistik veya gerçeküstü bir atmosfer yaratırlar. Böyle bir atmosferin en önemli ve gerçekçi ögesi ise hemen hemen her oyununda mekân olarak kullandığı, yağmuru, puslu havası, gri gökyüzü, gölleri, nehirleri ve bataklıklarıyla ünlü Midlands bölgesidir. İrlanda'nın orta kısmında yer alan ve içinde Kildare, Laois, Longford, Louth, Meath, Offaly, Westmeath ve Wiclow gibi yerleşim yerlerini barındıran Midlands bölgesinde Hiberno-English denilen farklı bir aksan kullanılır. Marina Carr'ın da mekân olarak Midlands bölgesini seçtiği oyunlarında bu aksan kullanılmıştır.

Marina Carr'ın oyunlarının arka planını oluşturan bu mekân ve ona ait göller, nehirler ve bataklıklar hem çok güzel ve bu güzellik nedeniyle karakteri içine çeken, onun sırlarını paylaşan, içinde doğal yaşamı barındırdığı için yaşam verici hem de Synge'in *Denize Giden Atlılar* oyununda olduğu gibi aynı zamanda belirsizliklerle dolu, gizemli ve yaşam alıcıdır. Hem yaşam enerjisini hem ölümü temsil ederler. Bu kitapta yer alan her üç oyunda da bu yöreden bir göl (*Mai*), nehir (*Portia Coughlan*) ve bataklık (*Kediler Bataklığı'nda...*), ana karakterin yaşamının bir parçası, simgesel olarak onun sürekli dönmek istediği ana rahmi, bilinçaltı, geçmiş veya kaderini belirleyen temel unsur olarak kullanılmıştır. Her üç oyunda da ana karakterler yaşamına göle yakın bir yerde, nehirde ve bataklıkta kendi elleriyle son verirler.

Ana karakterin geçmişle olan bağına simgeleyen ruhlar ve hayaletler gerçekçi mekân (yaşam) ile ruhsal/mistik mekân (ölüm) arasındaki eşikte duran, ne oraya ne buraya ait olan kadın karakterin sıkışıp kalmışlığını gösterirken, bir yandan da onun bilinçaltını yüzeye taşıyan simgesel karakterlerdir. Böylece sahne üzerinde gerçekle fantezinin, söy-lenebilenle tabulu olanın, yaşamla ölümün, bugün ile geç-

mişin, geçmişle geleceğin ve bazen de aile içindeki kuşaklararası sorunların iç içe geçtiği simgesel bir mekân yaratılmasını sağlarlar.

Marina Carr oyunlarının gizemli, karanlık, karamsar, mitsel ve grotesk izlek ve mekânının içinden sıyrılarak okuyucu/izleyiciyi avcunun içine alarak gülümseten en önemli unsur ise komedi unsurudur ve bu komik unsur Carr'ın kullandığı kara mizah ve bu mizahın barındırdığı ironide gizlidir.

Bu kitapta yer alan ilk oyun *Mai* (1994), sahnelendiği yıl Dublin Tiyatro Festivalinde en iyi oyun ödülü almıştır. Oyunun başlığı *The Mai*, ana kadın karakterin adı olmakla birlikte, aslında özel isim değildir (İngilizce'de kişi isimlerinin başında *the* kullanılmaz) Yazarın kendi açıklamasına göre oyunun başlığı 'Midlands'lı Marina'nın (*The Marina of Midlands*) kısaltılmış halidir. Oyunun Türkçe başlığı olan 'Mai' adında bu ayrıntı kaybolursa bile ana karakterin Baykuş Gölü'ne olan tutkusu ve mavi renge olan düşkünlüğünün ima edildiği sahneler göz önünde bulundurularak bu isim sahnede yazıldığı gibi okunarak eski Türkçe'deki 'mavi' anlamında kullanılarak hedef metne başka bir zenginlik getirilebilir.

Mai, annesi doğumdan hemen sonra öldüğü için büyük annesi tarafından büyütülmüş kırk yaşındaki ana karakter Mai'nin sorunlu evliliği etrafında döner. On yedi yıldır evli ve dört çocukları olan Mai ve Robert'ın evliliği, Robert'ın belirli aralıklarla evi terk etmesi veya Mai'yi başka bir kadınla aldatması rutini içinde sürer. Birbirine yabancılaşmış bu çiftin giderek birbirinden soğuması ve bu süreçte Mai'nin kendi içine kapanması, kocasını aldatarak dışarı açılma çabası, ama en sonunda yaşamdan tamamen geri çekilerek yaşamına kendi elleriyle son vermesi oyunun temel izleğini oluşturur. Mai'nin yaşadığı bu zor ve acı süreçte ona eşlik eden ve sahneye farklı ama hepsi kadınsı

bir enerji getirerek aile içinde kadınlar arası dayanışma örneği sunan yüz yaşında bir büyükanne, iki kız kardeş, iki teyze ve bir kız çocuk vardır. Mai ve Robert çiftinin dört çocukları olmasına rağmen sahnede sadece on altı yaşındaki kızları Millie görünür. Aslında Millie hep sahne üzerindedir, çünkü hem sahne üzerinde rolü vardır hem de anılarla ve geriye dönüşlerle oyunu 'anlatan' kişidir. Burada Marina Carr'ın İrlanda edebiyat ve tiyatrosunun 'öykü anlatma' geleneğini kullandığı gözlemlenir. Millie, oyundaki tüm kişilerin geçmiş yaşantılarını masal anlatır gibi anlatır izleyiciye/okuyucuya. Böylece geçmiş, şu an ve gelecek arasında bir köprü olur. Sahne üzerindeki eylem, Millie'nin bu öyküleriyle kesilir, sonra yine devam eder. Sahnede Millie dahil her kadının bir öyküsü vardır ve bu öykülerin barındırdığı anılar oyundaki bütün kadınların ortak noktasını oluşturur. Yedi kadının kimi çemberin içinde, kimi dışında yaşamını sürdürmüş, Mai ise ne içeride ne de dışarıda tutunamayarak yaşamını sonlandırmıştır. Kuşkusuz, en ilginç yaşam öyküsü, yüz yaşında olmasına rağmen her zaman sıra dışı bir yaşam tarzı sürmüş ve sürmekte olan büyükannenin Dokuz Parmaklı Balıkçı olarak bilinen kocasıyla Fraochlán Adasında yaşadığı büyük aşkını da anlatan söylence, efsane, peri masalı ve grotesk unsurların birbiri içinde eridiği gizemli yaşam öyküsüdür. Mai'nin ölümü ise Yunan tragedyalarında olduğu gibi sahne üzerinde yer almaz, izleyiciye oyunun ortalarında yine Millie tarafından aktarılır. Bir başka deyişle, Millie'nin zaman içinde ileri geri gidiş gelişleri sırasında, geçmişteki bir anısını anlatırken (babası ile birlikte Mai için nasıl mavi kefen aradıklarını anlatırken) Mai'nin ölümünü açıklamış olur.

Portia Coughlan (1996) ise evlilik kurumu ve aile içi ilişkilerin bireyi belli kalıplar içine hapsederek yaşantısını şekillendirdiği durumlarda gözlemlenen bireysel parçalanmanın öyküsüdür. On beş yıl önce kaybettiği ikiz kardeşi-

nin hâlâ yasını tutan, ondan ayrıldığı andan itibaren yaşayan bir ölüye dönen, aile içinde söylen(e)meyeni söyleyerek zincirlerini kırmak ve özgürlüğüne kavuşmak isteyen Portia Coughlan'ın Belmont Nehri kenarında geçen karanlık, boğucu, grotesk, bir o kadar da hüznünlü yaşam, yaşamaya direniş ve ölüm öyküsüdür. Oyun boyunca Antigone, Phaedra ve Medea söylencelerinin izleri gözlemlenir.

Olay örgüsü, zamanın akışı içinde çizgisel olarak değil, bazen geçmişe dönen bazen geleceği gösteren sahnelerle olayların neden-sonuç ilişkilerini ortaya çıkaran bir yapıdadır. Örneğin, İkinci Perde'de Portia'nın ölü bedeni nehirten çıkarılır ve cenaze törenine tanık oluruz. Ancak Üçüncü Perde, Birinci Perde'nin devamıdır, Portia'nın ölümünden bir gece öncesidir ve Portia'yı kendini öldürmeye götüren nedenleri gösterir okuyucuya/izleyiciye.

Oyundaki ana karakter Portia'nın adı Shakespeare'in iki oyun karakterini çağrıştırır. İlki *Venedik Taciri* oyunundaki Portia, diğeri ise *Julius Caesar* oyununda Brutus'un karısı Portia. Marina Carr'ın Portia'sı Shakespeare'in her iki karakterinden de izler taşımakla beraber *Julius Caesar*'daki Portia'ya daha yakındır. Her ikisi de yaşamlarına kendi istekleriyle son verirler. Shakespeare'in oyunundaki Portia kendini ateşle boğar, Carr'ın Portia'sı kendini nehirin sularında boğar. *Venedik Taciri*'nin Portia karakteriyle bağı ise her ikisinin de kendi kaderlerini çizmelerine izin verilmeyişi, başkalarının kendileri için uygun gördüğü yaşamı seçmek zorunda kalışları olabilir.

Kediler Bataklığı'nda... (1998) ise Eurupides'in *Medea* oyununun günümüz İrlanda toplumuna uyarlanmış halidir. Ana karakter Hester Swane, aynı Medea gibi, bir süreliğine sevdiği erkeğin arzu nesnesi olduktan ve ondan bir kız çocuğu doğurduktan sonra ait olduğu toplumsal sınıf küçümsenerek dışlanmış, ötekileştirilmiş, varlıklı ve güçlü başka bir kadın için bir kenara fırlatılıp atılmakla kalmayıp

yaşadığı yeri terk etmeye zorlanmıştır. İrlanda toplumunun en alt sınıfı kabul edilen gezgin tenekeçilerin bir üyesi olan Hester, annesiyle birlikte 'Kediler Bataklığı' kenarında bir karavanda yaşarken annesi tarafından küçük yaşta terk edilir. Bundan sonraki yaşamını annesini bekleyerek geçiren Hester'in benliğinde derin bir boşluk oluşmuş ve kişiliği kız çocuk/kadın/anne olarak hep yarım kalmış, yaşamı boyunca bu yarım kalmışlık durumuyla savaşmak zorunda kalmıştır. Bu yarım kalmışlık, tamamlanmayı bekleyen yaşantı izleği en iyi ifadesini bitmemiş bitirilmemiş bir cümle olan oyunun başlığında bulur. Bu nedenle, özellikle herhangi bir nedenle bitmemiş ya da okuyucunun anlayışına bırakmak için bitirilmemiş cümlelerin sonuna konulan (...), çeviri metinde de aynen korunarak cümle tamamlanmamıştır.

Hester'in çocukluğunda yaşadığı terk edilme darbesi, kocası Carthage'in onu terk etmesiyle onarılması olanaksız boyutlara ulaşır ve kaçınılmaz sonu hazırlar. Ancak, bu noktada Marina Carr'ın oyunu klasik Medea izleğinden ayrılır. Kocasını geri kazanma ve 'Kediler Bataklığı'ndan kovulmama savaşını kaybederse kendini öldürmeyi tasarlayan Hester, savaşı kaybedince kızını kocasından intikam almak için değil, onun da kendisi gibi yaşamı boyunca asla geri dönmeyecek bir anneyi bekleyerek acı çekmemesi için öldürür.

Kediler Bataklığı'nda... oyunundaki kişilerin ad ve soyadları simgeseldir. Örneğin, Hester'in soyadı 'kuğu' demektir ve oyun Hester'in siyah bir kuğunun buzlara yapışmış cesedini buzlardan kazıyarak çıkarması ve gömmesiyle açılır. Oyun içinde Hester, soyadının ne anlama geldiğini söylediği için burada okuyucu veya izleyici için sorun yoktur. Ancak, her üç oyunda da diğer kişi isimlerinde yerelleştirmeye gidilmediği için İngilizce bilmeyen okuyucu için burada açıklama gereği doğmuştur. Hester'in

kocası Carthage'in ismi rastlantısal değildir, bizi Virgil'in *Aeneid* destanına götürür. Carthage (Kartaca), Kraliçe Dido'nun ülkesidir. Kocası öldükten sonra onun anısına asla ihanet etmemek, ölene kadar ona sadık kalmak için kendine sunulan tüm aşkları geri çeviren Dido, tanrıların işe karışmasıyla Aeneas'a deli gibi âşık olur. Aeneas'ın kendisini değil, İtalya'da ona vaat edilen toprakları seçmesiyle yıkılan Dido intihar eder. Marina Carr'ın oyunundaki Carthage da aynı Aeneas gibi davranır. Ancak adını Aeneas'tan değil, onun öyküsünü çağrıştıran, onun adıyla özdeşleşmiş Kartaca kentinden almıştır. Carthage'in soyadı 'Killbride' ise 'gelin öldüren' anlamına gelebileceği halde çeviri metinde Killbride olarak korunmuştur. Aynı şekilde Carthage'in babası Cassidy'nin adı 'akıllı' anlamına gelir. Annesi Elsa'nın adı ise Elizabeth adının bir türevidir ve 'kendini Tanrı'ya adayan' veya 'Tanrı'nın kutsadığı' anlamına gelir ve oyundaki Elsa Killbride karakteriyle tam bir zıtlık oluşturarak ironi yaratır, çünkü ruhen hiçbir zenginliği olmayan Elsa için kutsal olan şeyler mal, mülk, şık davetler, pahalı giysiler, pabuçlar ve çantalarıdır.

Bu üç oyundaki kadın karakterler, binlerce yıl öncesinden gelen mitolojik karakterlerin öyküleriyle günümüzün ulusal kimliğine kavuşmuş, sosyo-ekonomik sorunlarını büyük ölçüde çözmüş İrlanda'sının kadın öyküleriyle birleştirerek kadının durumunu hem tarihselleştirir hem de bu yolla yerelden çıkıp evrenseli yakalar. Bir başka deyişle, Marina Carr mitolojik karakterleri feminist amacı için kullanarak binlerce yıldır kadının erkek egemen sistemin toplumsal kurumları karşısında değişmeyen konumuna dikkat çeker.

MARINA CARR

KEDİLER BATAKLIĞI'NDA...

Türkçesi

Gülşen Sayın

İlk kez,

*1998'de Dublin Tiyatro Festivali kapsamında
Abbey Tiyatrosu'nda sahnelenmiştir*

KİŞİLER

HESTER SWANE	40 yaşında
CARTHAGE KILBRIDE	30 yaşında
JOSIE KILBRIDE	7 yaşında Hester ve Carthage'ın kızı
BAYAN KILBRIDE	60'lı yaşlarda, Carthage'ın annesi
MONICA MURRAY	60'lı yaşlarda, komşu
KEDİ KADIN	50'li yaşların sonu, bataklık'ta yaşar
XAVIER CASSIDY	60'lı yaşlarda, çiftlik sahibi, zengin
CAROLINE CASSIDY	20 yaşında, Xavier'in kızı
REHBER RUH,	Genç, yakışıklı, takım elbiseli
JOSEPH SWANE'in HAYALETİ	(18 yaşında)
DUNNE	Garson, genç
REAHIP WILLOW	80 yaşında
JOSIE SWANE'in sesi	
İki Garson	

Oyun günümüzde geçer.

Birinci Perde, Hester Swane'in Bataklık kenarındaki evinin bahçesinde ve karavanında geçer.

İkinci Perde, Xavier Cassidy'nin evinde geçer.

Üçüncü Perde, önce Hester'in bahçesinde, sonra karavanda geçer.

Karakterler sesli harflerin uzatılarak söylendiği Midlands şive-siyle konuşur. Aslında kaba ve sert olan bu şive yoğun değil, metine tat verecek kadar kullanılmıştır.

JOSIE SWANE'in Şarkıları:

KEDİLER BATAKLIĞI¹

Çok geç de olsa
Kediler Bataklığı'nda ayırdım
Yalanı doğrudan.
Kediler Bataklığı'nda karanlık çiy düşerken
Yalnızca sendin, yalnız sen
Beni yaralı bırakıp giden
Ve kalbimi pişmanlıkla dolduran

Kediler Bataklığı'nda beni sevmeni hayal ettim
Tatlı sesinle beni aşka davet etmeni
Bu benim sonum olsa bile gelecektim
Kediler Bataklığı'nda acı olmayacaktı artık

Kediler Bataklığı'na bir gün geri döneceğim
Ölümlü bedenimle veya ölümsüz ruhumla
Seni orada bulacağım sevgilim ve orada
Kediler Bataklığı'nda sonsuza kadar seninle kalacağım

KARA KUĞU

Bir kara kuğu nerede uyur bilirim
Suyun en gri olduğu kıyıda
Kimse görmez onu
Yaprakların altına gizlediği yuvasında

Onun yuvası benim de yuvam
Elim kanadında
Hüznümü kulağına fısıldarım
Hüznümü ona şarkı yaparım

Bir kara kuğu olsam
Uçup gitsem uzaklara
Ama Josie Swane'im ben
Kanatsız, kimsesiz.

BİRİNCİ PERDE

Birinci Sahne

Şafak vakti. 'Kediler Bataklığı'. Çorak, bembeyaz, buzlu, karlı ve soğuk. Müzik (Keman) Hester Swane, elinde siyah bir kuğunun cesedini sürükleyerek yürüyor, cesetten akan kan, karda iz bırakıyor. Rehber Ruh, ayakta onu izliyor.

HESTER Kimsin sen? Daha önce seni buralarda hiç görmedim.

REHBER RUH Rehber Ruh'um.

HESTER Rehber Ruh. Hiç böyle bir şey duymadım.

REHBER RUH Hayalet de mi görmedin hiç?

HESTER Başka dünyalara ait bazı şeyleri hissettiğim oldu ama hiç hayalet görmedim.

REHBER RUH Hayaletlerin olduğu yerde Rehber Ruhlar da vardır.

HESTER Öyle mi? O zaman, göreviniz tam olarak ne oluyor Rehber Ruh Bey? Hayaletlere göz kulak olmak mı? Yoksa onlarla aşk yaşamak mı?

REHBER RUH Hayaletle bağlı. Seni izliyordum. Arkanda gölgen gibi sürüklediğin o kuğu cesediyle ne yapıyorsun?

HESTER Kara Kuğu bu... Yaşlı Kız... yıllardır tanırım onu. Küçükken beraber oynardık. Bataklık'tan ayrılmak zorunda kaldığımda ve yıllar sonra geri döndüğümde bu kuğu, Bataklığı yara yara geçerek tam burada beni karşılamış ve yanıma gelerek elimden öpmüştü. Dün gece onu Bataklığın kenarında buldum. Donmuş. Cesedini buzun üzerinden kazımak zorunda kaldım. Karnının alt tarafı buza yapışıp kaldı.

REHBER RUH Kuğulara bulaşmanın ne kadar tehlikeli olduğunu kimse söylemedi mi sana? Özellikle siyah kuğulara.

HESTER İnsanlar korksun diye söylenir bu. Batıl inanç. Ben sadece onu gömmek istedim. Bunun için çarpılacak halim yok herhalde.

REHBER RUH Şuradaki karavanda mı yaşıyorsun?

HESTER Artık değil. Yol kenarında bir eve taşındım. Ama hiç alışamadım; evim gibi gelmiyor bana. Eee Rehber Ruh Bey! Buralarda kimin peşindesiniz? Hangi kötü ruha cehennem yolunda rehberlik edeceksiniz bakalım?

REHBER RUH Hester Swane adında bir kadının ruhu için buradayım.

HESTER Hester Swane benim.

REHBER RUH Olamaz. Sen ölü değilsin ki.

HESTER Ama o benim ve bu şekilde de kalmak niyetindeyim.

REHBER RUH (*Şaşkınlıkla etrafına bakınır*) Gün doğumu mu, gün batımı mı?

HESTER Ne yapacaksın?

REHBER RUH Söyle sen.

HESTER Hani öyle bir saat vardır ya, gün doğumu da olabilir, gün batımı da ... gökyüzü aynı renktir. Ama şimdi gün doğumu, bak, güneş yükseliyor.

REHBER RUH Erken davranmışım. Zamanlama hatası. Şafakla gün batımını karıştırmışım. Çok özür dilerim. (*Çıkışa yönelmişken Hester durdurur.*)

HESTER Erken davranmışım da ne demek? Kimsin sen yahu? Aslen kimsin yani?

REHBER RUH Böyle ansızın karşına çıktığım için özür dilerim. Aslında tarzım bu değildir.

(*Şapkasını çıkararak selam verir ve yürür*)

HESTER (*Arkasından seslenir*) Geri dön! Ölemem ben...
bir kızım var.

(*Monica girer.*)

MONICA Neyin var Hester? Kime sesleniyorsun?

HESTER Görmüyor musun?

MONICA Kimi?

HESTER Onu!

MONICA Ben kimseyi görmüyorum.

HESTER Şurada işte. (*Parmağıyla gösterir*)

MONICA Kimse yok orada, ama biliyorsun bu ihtiyar
Bataklık'ta her şey kayar, değişir, göze oyun oynar.
Arkadaki şey ne? Aaa Kara Kuğu! Ne olmuş ona?

HESTER Dün gece buldum... donmuş. Çok yaşlıydı.

MONICA (*Kuğunun kanadına dokunur*) İyi yaşadı... ku-
ğuların ömrü bu kadar uzun olmaz. Sen de yarı don-
muş gibisin, yine bütün gece Bataklık'ta dolaştın her-
halde. Senin de ölümün bu havada dışarıda dolaşmak-
tan olacak bak... bugün eksi beş, yarın daha da soğuk
olacaktı.

HESTER Yemin ederim buz devrine geri döndük. Sence
de öyle olsaydı iyi olmaz mıydı? Soğuk, dinozorları
olduğu gibi bizi de silip süpürseydi.

MONICA Bence hiç de iyi olmazdı... sen buralardan gidi-
yor musun, Hester?

HESTER Bunu bana sorup durma.

MONICA Benim küçük kulübemde sana her zaman yer
var, biliyorsun.

HESTER Hiçbir yere gitmiyorum. Burası benim evim,
benim bahçem ve benim Bataklık'ım. Kimse beni
buradan atamaz.

MONICA Josie'yi kahvaltıya götürmek için geldim.

HESTER Henüz uyanmadı.

MONICA Çocuğunu düşün, Hester, onun için kendini

toparla. Bu karanlık ruh halinden kurtulup hayatına yeniden çekidüzen ver.

HESTER Hayatımı mahveden BEN değilim.

MONICA Bu evden taşınmak zorundasın, çünkü burası senin değil artık. Kasabada alışveriş yaparken Caroline Cassidy'yi gördüm, bu evi nasıl yıkıp yerine yeni bir ev yaptıracağını anlatıyordu.

HESTER Caroline Cassidy'yi hallederim ben. O sorun değil, sorunun küçük bir parçası sadece.

MONICA Onu halletmekte çoktan treni kaçırdın sen ... kadın senin olan her şeyi almakta kararlı.

HESTER Carthage bana böyle davranmaya devam ederse onu kötü bir şey daha bekliyor demektir. Onun bir emriyle bir kenara atılacak değilim. Ben olmasaydım bugün o bir hiçti.

MONICA Elbette. Bunu buralarda yaşayan herkes biliyor.

HESTER Eğer biliniyorsa bu, sizler neden öyle arkanıza yaslanıp aval aval bakınıyorsunuz da hiçbir şey yapmıyorsunuz? Size göre, Hester Swane damarlarındaki çingene kanına bakmadan hak ettiğinden fazlasını istiyor, öyle mi? Size göre, o, Bataklık kenarında bir karavanda yaşayan bir deli, öyle mi? Size göre, Carthage Kilbride'ı yatağına almak onu aşar, öyle mi? Sizler bu işin yürümeyeceğini zaten biliyordunuz, öyle değil mi? Hepiniz yanıyorsunuz. Carthage Kilbride her zaman benimdi ve ben onu istemiyorum diyene kadar da benim olacak. Bazılarının işine engel oluyorum diye kuyruğumu kıstırıp gidecek değilim.

MONICA Şimdi kızgınsın ve doğru düşünemiyorsun.

HESTER Keşke bana geri dönse, ne kadar mutlu olurduk. Kimse burnunu sokmadan, sadece benimle birkaç gün kalabilse.

MONICA Hester, o seni bıraktı ve geri dönmeyecek.

HESTER Carthage ve benimle ilgili her şeyi bildiğini sanıyorsun, değil mi? Ama bilmiyorsun. Onunla aramızda geçen ve ikimizin dışında kimsenin bilmediği şeyler var. Aşktan bahsetmiyorum. Aşk, aptallar içindir. Bizim bağımız çok daha güçlü, iki kaya gibiyiz biz, birbirine sürtünerek bilenen iki kaya, belki daha da yakınız.

MONICA Hepsi senin kuruntun. Adamın umurunda bile değilsin. Umurunda olsaydın böyle davranmazdın zaten.

HESTER Benim hayatım onsuz geçmeyecek.

MONICA Şimdi de bilmece gibi konuşmaya başladın.

HESTER Carthage neden bahsettiğimi biliyor... Josie uyanmadan Kara Kuğu'yu gömmeliyim. Onun görmesini istemiyorum. (*Yürür*)

MONICA Ben de birazdan yine gelirim ... sana ve Josie'ye öğle yemeği getireceğim ve eşyalarını toplamana yardım edeceğim.

HESTER Eşya falan toplanmayacak.
(*Ters yönlerden çıkarlar.*)

İkinci Sahne

Evden çocuk sesi gelir. Birkaç saniye sonra yedi yaşındaki Josie Kilbride görünür. Pijamalı, ayakları çıplak, şarkı söyleyerek ayağıyla yerdeki karları tekmeler.

JOSIE

Düşlerimde Kediler Bataklığı'nda bana kur yapıyordun
Tatlı sesinle beni aşka davet ediyordun
Bu benim sonum olsa bile gelecektim
Artık Kediler Bataklığı'nda acıya yer olmayacaktı
Anne ... anne ...

(*Şarkı söyleyerek karla oynamayı sürdürür.*)

Kediler Bataklığı'na bir gün geri döneceğim
 Ölümlü bedenimle veya ölümsüz ruhumla
 Seni orada bulacağım sevgilim
 Ve orada

Kediler Bataklığı'nda sonsuza kadar
 Seninle olacağım

(Bayan Kilbride girer. Üzerinde kalın bir manto, başında yüzünü de kaplayan bir şal vardır.)

BAYAN KILBRIDE Günaydın, yüzünü şeytan göresice çingenenin kızı.

JOSIE Sana da günaydın, yüzünü şeytan göresice babaan-nem.

BAYAN KILBRIDE Sana babaanne deme bana dedim.

JOSIE Babaanne... annemi gördün mü?

BAYAN KILBRIDE Evet, canım... yarım saat önce gördüm... süpürgesine binmiş vıştt diye geçti yanımdan.

JOSIE Süpürgeleriniz mi çarpıştı?

BAYAN KILBRIDE Gir içeri çabuk, Jack Frost gelip senin o ayaklarını kahvaltıda yemeden önce git üzerine bir şeyler giy. İçeri gir de giydireyim seni.

JOSIE Ben giyinmesini biliyorum.

BAYAN KILBRIDE O zaman söylenme de git giyin. Gir içeri. Gir.

(Eve girerler.)

Üçüncü Sahne

Hester karavanın yanında kuğu için mezar kazmaktadır. 50'li yaşlarını bitirmek üzere olan Kedi Kadın girer. Üstü başı Bataklık'tan çamur lekeleri içinde, üzerinde kedi gözleri ve patileri deseniyle bezenmiş yere kadar uzanan kedi postu giysisi ve elinde bir değnek vardır. Kördür.

KEDİ KADIN Ne yapıyorsun?

HESTER İşine bak sen Kedi Kadın.

KEDİ KADIN İhtiyar Kara Kuğu'yu gömüyorsun, öyle değil mi?

HESTER Nereden biliyorsun?

KEDİ KADIN Bu Bataklik'ta olup biten her şeyi bilirim ben. Unuttuysan hatırlatayım. Ben buranın koruyucusuyum. Bu Bataklik bana ait.

HESTER Bok sana ait! Kuru otlardan yaptığın evin, yüzlerce garip fare kapanın ve herkesten yürüttüklerin dışında hiçbir şey sana ait değil. Bahçe sandalyem kayıp, bu arada, geri versen iyi olacak.

KEDİ KADIN Onu aldım, çünkü artık senin ona ihtiyacın olmayacak.

HESTER Öyle mi dersin? Ya onu bana geri getirirsin, ya da kendim gelir, ot evini başına yıkarım senin.

KEDİ KADIN Dene de gör.

HESTER Şimdi gider gazyağını alır ve seni yakarım.

KEDİ KADIN Tamam! Tamam! Sandalyeni geri vereceğim, zaten hiç rahat değil, kedilerin hiçbiri onda yatmıyor. Şimdi, Kara Kuğu'yu bir dakikalığına ver bakayım bana. (*Hester verir.*) Dün gece kapıma geldi ve her zamanki gibi kapıyı tıklattı, ama ilk defa içeri girmedi. Ona doğru eğildiğimde kanadını yanağıma koydu ve o zaman anladım benimle vedalaştığını. Sonra onun ihtiyar ve yorgun kanatlarının sesini duydum, titreyen kanatların birbiriyle uyumsuz çırpışını ve sonra da gökyüzünden buza düştüğünde çıkan o sesi duydum. Uçarken havada ölmüş olmalı, ya da düşer düşmez öldü. (*Kara Kuğu'yu öper*) Güle güle ihtiyar kız, yolun açık olsun. Onu yere bırak. (*Hester kuğuyu bırakır ve kürekle çamuru kazmaya başlar. Kedi Kadın değneğine yaslanmış dikilirken cebinden bir fare çıkartır*) Karavanında bir fincan sütün var mı Hester Swane?

HESTER Burada süt yok bugün, eve kadar çıkman gerekir, ama çevremde dolaşıp fare avlama ne olursun. Pis yaratıklar, hastalık taşıyor hepsi.

KEDİ KADIN Sen sanki kar kadar temizsin Hester Swane.

HESTER Kar kadar temizim mi dedim?

KEDİ KADIN Anneni tanırdım, seni dünyaya getirirken ona ebelik ettim. Seni de onun seni köpek yavrusu gibi karavana bağlayıp gittiği günlerden beri tanırım. Kısacası, bir iki fare avlıyorum diye beni hor görme.

HESTER Kendini bir görebilsen, dişlerinin arasındaki fare kırıntılarını bir görebilsen. İğrenç!

KEDİ KADIN Sen nasıl alkole ihtiyaç duyuyorsan ben de aynı şekilde fareye ihtiyaç duyuyorum.

HESTER Tamam, anladık. Artık yoluna git ve beni yalnız bırak Kedi Kadın. Bugün seninle konuşacak havamda değilim.

KEDİ KADIN Eminim değildir. Dün gece rüyamda seni gördüm.

HESTER Beni rüyalarından da ruhlarından da uzak tut. Benimkiler bana yetiyor zaten.

KEDİ KADIN Kara bir tren vagonunda Bataklık'ı geçiyordun, vagondan dumanlar çıkıyordu, sonra bir patlama ve bütün Bataklık kapkara oldu. Ben alevlerden kaçtım. Hester Swane, bu gece sen bu Bataklık'ı yerle bir edeceksin.

HESTER Biliyorum.

KEDİ KADIN Biliyor musun? Öyleyse neden gitmiyorsun? Buradan gidersen kurtulacaksın. Sana bunu söylemeye geldim ben.

HESTER Kediler Bataklığı'nı nasıl bırakırım ben ... sevdiğim her şey buradayken? Ölürüm daha iyi.

KEDİ KADIN Öl o zaman.

HESTER Ne kadar iyisin, sağ ol! Bunu duymaya çok ihtiyaçtım.

yacım vardı.

KEDİ KADIN Boş laf istiyorsan git Monica Murray veya başkasıyla konuş, Hester. Senle ben büyüde eşitiz, annen de öyleydi, hatta o ikimizden de iyiydi. Ama sen şimdi kuş beyinli gibi davranıyorsun, sana bağışlanan her şeyi olduğu gibi görebilme gücünü... olması gerektiği gibi değil, olduğu gibi diyorum... yok sayıyorsun. Bence, ne biliyor musun?

HESTER Ne?

KEDİ KADIN Sanki geçmişte yaptığın korkunç bir hata şimdi senin ayağına dolanıyor.

HESTER Ne hatası?

KEDİ KADIN Beni sövüşleme şimdi. Bana Kedi Kadın derler. Her şeyi bilirim. Şimdi tam olarak nasıl bir hata yaptığını söyleyemiyorum ama bu çok büyük bir hata ve gittiğin yolda bu hata senin peşini bırakmayacak.

HESTER Gittiğim yol neresiymiş?

KEDİ KADIN Yaptığın hata neyse bunu o yolda yapmışsın sen.

HESTER Hiçbir şey yapmadım ben... yaptıysam da öyle yapmak istemedim.

KEDİ KADIN İyi bir cevap bu.

HESTER Herkes hayatında bir veya birkaç defa hata yapmıştır.

KEDİ KADIN Evet, ama herkes hatanın bir bedeli olduğunu bilmez. Sen biliyorsun, senin en büyük farkın burada... ve bunun dışında övebileceğim başka bir yanın da yok zaten. Herkes kendiyle ilgili lanet olası gerçeği görür ve bu geçneğin bir iki adım önünde gitmeye çalışır ama sen bunu görmüyorsun.

HESTER Tamam, kes artık. İnsanların korkularını deşiyorsun, çünkü bunu yapacak vaktin çok ve onlarla ilgili öyküler uyduruyorsun kafandan. Git, akşam yeme-

ğın için birkaç fare tut sen. Git başımdan... ya da bana annemi anlat... ben hayal mayal hatırlıyorum.

KEDİ KADIN Josie Swane. Onunla ilgili ne bilmek istiyorsun?

HESTER Her şeyi.

KEDİ KADIN Tamam. Neleri hatırlıyorsun?

HESTER Çok az şey hatırlıyorum – bekleyişlerini mesela.

KEDİ KADIN Beklemek onun hayatıydı.

HESTER ‘Uykun geldi mi?’ ‘Git yat istersen, ben buradayım, bekliyorum’ derdi. Karavanın penceresinden onu izlerdim. Sigara içerdi, kendine has sigara içişi vardı. Sigarayı dümdüz tutar, ağzına getireceği yerde ağzını sigaraya yaklaştırırdı. Ve beklerdi. Annem kimi bekliyordu, Kedi Kadın?

KEDİ KADIN Geceleri Bataklik’tan sesi gelirdi. Buralarda onun gibi şarkı söyleyen hiç olmadı. Pek çok ses geldi geçti ama hiçbir Josie Swane’inki kadar güzel değildi. Ama sonraları şarkı söylemez oldu, bu arada zayıfladı, hırçınlaştı ve kötüleşti. O zaman ona dayanamaz oldum. Sonra da seni bırakıp kaçtı zaten.

HESTER Ona karşı hiçbir zaman bitmeyecek bir özlem var içimde.

KEDİ KADIN Senin yerinde olsaydım Josie Swane’i bu kadar özlemezdim. Doğduğun gece seni aldı Kara Kuğu’nun yuvasına götürdü, demin şuraya gömdüğün kuğunun ve seni onun yanına yatırdı. Bu karda kışta, bu soğukta neden böyle bir şey yaptığını sorduğumda bana ne dese beğenirsin, ‘Swane, *kuğu* demek’. ‘Tamam da,’ dedim ben, ‘çocuk zatürreden ölecek’. ‘Bu çocuk,’ dedi Josie Swane, ‘bu Kara Kuğu yaşadığı sürece yaşayacak, ne bir gün fazla ne bir gün eksik’. Ondan sonraki üç gece seni Kara Kuğu’nun yuvasında bırakıp gitti, her seferinde seni oradan alıp evime getir-

dim ve sabah o gelmeden götürüp bıraktım oraya. Ona kızmaya başladığım zamanlardı.

HESTER Uyduruyorsun. Buradaki herkes gibi sen de beni buralardan defetmek için uyduruyorsun bunları. Seni bu iş için Xavier Cassidy görevlendirdi herhalde.

KEDİ KADIN Xavier Cassidy beni hiçbir şey için görevlendirmedir. Bunları sana annenin nasıl bi' kadın olduğunu bilesin diye anlattım. Seni terk ettiği için şanslısın. Unut onu ve buralardan hemen gitmeye bak, yoksa asla gidemeyeceksin.

HESTER Üzerimdeki bu lanetle gitmişim veya kalmışım, ne fark eder?

KEDİ KADIN Lanetlere aldırma. Lanetler, gücünü sen izin verirsen gösterirler. Tekrar söylüyorum Hester, git buradan. Hiç yanıldığımı gördün mü? Tek çocuğun olacak ve kız olacak dedim, oldu. Gününü ve saatini bile önceden söyledim sana. Söylemedim mi?

HESTER Evet söyledin.

KEDİ KADIN Carthage Kilbride'in sana uygun olmadığını, kişiliksiz biri olduğunu da söylemişim sana. Dinlemedin. Monica Murray'e de o gece oğlunun arabayla şehre inmesine engel ol demiştim. Dinlemedi. Hani nerede şimdi oğlu? Mezarında. Yalvardım o gece ona, ama o benim üzerime bir çaydanlık dolusu sıcak su dökmeye kalktı. Belki de oğlunun ölmesini istemişti. Daha fazla konuşmayacağım. Yaşlı Xavier Cassidy'ye karısını tedavi etsin diye otlar verdim. O ne yaptı? Otları tuvalete atıp karısını özel hastanede fiyakalı bir doktora götürdü. Götürdü de ne oldu? Öyle güzel tedavi ettiler ki meşe ağacından yapılmış altın kakmalı tabutu içinde, derisi yüzülmüş de pişmeye hazır tavuk gibi döndü kadın. Belki o da karısının ölmesini istemişti. Çok insan var böyle. Sevdiklerini gömdükten

sonra da arpacık kumrusu gibi düşüncelere dalarlar. İşte gerçek bu, Hester Swane. Şimdi gidiyorum ve Kedi Kadın söylemediydi deme. Hemen git buralardan, yoksa asla gidemeyeceksin.

HESTER Kalıyorum.

KEDİ KADIN Bunu da biliyordum. Bataklik'taki bir oyukta yazılıydı.

HESTER Bataklik'ın oyuklarında körlerin okuyabileceği başka yazılar da var mıydı?

KEDİ KADIN Sen daha alay et bakalım. Kedi Kadın'ın söylediği her şeyin doğru olduğunu sen de biliyorsun ama alaya alıyorsun, al bakalım, şafak sökerken alaycı kışının başına neler geleceğini hepimiz göreceğiz. İşte o zaman Kedi Kadın'ı hatırla. Bu gece olacakları midem kaldırmayacağı için ben buralarda olmayacağım. *(Kedi Kadın çıkar. Hester çıkar.)*

Dördüncü Sahne

Kedi Kadın ve Hester çıkarken Josie ve Bayan Kilbride girerler ve bahçedeki masaya otururlar. Josie'nin üzerinde pantolon, kazak (içini dışa giymiş) ve ayağında botlar vardır. İskambil oyunu (eşek) oynarlar. Bayan Kilbride kazanma hevesiyle çok hırslı, hatta zalimce oynamakta, Josie umutsuz, biraz da panik içindedir.

BAYAN KILBRIDE Eşek... eşek! (İskambil kartlarını ortaya atar) Seni kaçıncıya yeniyorum Josie?

JOSIE Beş.

BAYAN KILBRIDE Sen kaç oyun kazandın?

JOSIE Bir oyun bile kazanamadığımı çok iyi biliyorsun.

BAYAN KILBRIDE Neden bir oyun bile kazanamadığını biliyor musun, Josie? Çünkü kalın kafalısın, nedeni bu.

JOSIE Annemle oynarken hep kazanıyorum ama.

BAYAN KILBRIDE Çünkü annen senden de kalın kafalı. Kalın kafalı, inatçı, aksi, kötü niyetli ve tehlikeli. Ağlayacak mısın yoksa yavru kedicik? Hele bir ağla da göreyim! Güçlü olman lazım, çocuk, kaç yaşındasın sen şimdi? Kaç yaşındasın dedim sana?

JOSIE Yedi.

BAYAN KILBRIDE Yedi yaşındasın. Ben senin yaşındayken bir ev dolusu erkeğe akşam yemeği hazırlıyor, günde on iki saat pancar soyuyor, inekleri doğurtuyor, mısır topluyor, harman kaldırıyor, davar güdüyordum. Sen ise eşekte bir oyun bile kazanamıyorsun. Dik otur, yoksa kamburun çıkacak. Deveye benzeyeceksin ve sen yürürken herkes, 'Bakın hörgüçlü Josie Kilbride geliyor,' diyecek. Bunu istemezsin herhalde. Cevap ver bana.

JOSIE Elbette istemem, babaanne.

BAYAN KILBRIDE Ne dedim ben sana? Bana babaanne deme demedim mi?

JOSIE (*İnatla*) Babaanne.

BAYAN KILBRIDE (*Vuracak gibi ona uzanır*) Büyükanne diyeceksin! Söyle bakalım!

JOSIE (*Boyun eğer*) Büyükanne.

BAYAN KILBRIDE Büyükanne dedirttiğime şükret. Bir el daha çevirelim mi?

JOSIE Ama hile yapma.

BAYAN KILBRIDE Ne zaman hile yaptım ki?

JOSIE Hep yapıyorsun. Gördüm.

BAYAN KILBRIDE Kaybedince mıncıkıyorsun, Josie. Oyunda mıncıkmaktan daha kötü bir şey yoktur. Ben asla hile yapmam. Asla. Duydun mu beni? Seninle konuşurken gözümün içine bak, piçkurusu. Oynamak istiyor musun?

JOSIE Hayır, istemiyorum, Büyükanne.

BAYAN KILBRIDE Neden istemiyorsun? Çünkü kazana-
cağımı biliyorsun, değil mi? Seni ufalayacağım, sonra
tekrar yapıştıracacağım, mahvedeceğim. Adını bile hece-
leyemeyecek hale geleceksin.

JOSIE Var mısın iddiasına?

BAYAN KILBRIDE Öyle mi? Hecele o zaman.

JOSIE C-O-S-İ K-İ-L-B-I-R-A-Y-D.

BAYAN KILBRIDE Yanlış! Yanlış! Yanlış!

JOSIE Öğretmenim böyle öğretti ama.

BAYAN KILBRIDE Sen bana karşılık mı veriyorsun?

JOSIE Hayır, Büyükanne.

BAYAN KILBRIDE İlk bölümü doğru, yani 'Josie' bölü-
mü doğru, ama ikinci bölüm yanlış, yani 'Kilbride'
bölümü, çünkü sen bir Kilbride değilsin. Sen bir
Swane'sin. 'Swane'i heceleyebilir misin? Elbette hayır.
Sen Hester Swane'in piçisin. Sen bir 'Kilbride' değilsin
ve asla da olmayacaksınız.

JOSIE Zaten Kilbride 'gelin öldüren' demekmiş. Ama bu
söylediklerini babama anlatacağım.

BAYAN KILBRIDE Anlat da göreyim! Ona hiçbir şey
anlatmayacaksın. Zaten baban da salağın teki. Onu
uyardım, Hester Swane'e dikkat et, tırnaklarını sana
bir geçirirse kurtuluşun yok dedim ve öyle de yaptı,
çingene. Siz hepiniz çingenesiniz. Ve zavallı baban buna
katlanmak zorunda. Ama şimdi işler biraz yoluna giri-
yor. Siz niye o eski püskü karavanı bırakıp nereden gel-
diyseniz oraya çekip gitmiyorsunuz? Böylece baban da
ait olduğu insana, yani bana döner. Kazağını ters giy-
mişsin.

JOSIE Ters giymedim. İçini dışına giydim.

BAYAN KILBRIDE Beni düzeltme! Söyle bakalım Josie
Swane, annenin bankada kaç parası var?

JOSIE Bilmiyorum

BAYAN KILBRIDE Ben sana söyleyeyim kaz kafalı. O asalak annen oğlumdan aldığı paralarla har vurup harman savuruyor, paraları içkiye, sigaraya yatırıyor, bir de o cadı kariya veriyor. (*Kendini beğenmiş bir tavırla*) Bil bakalım benim kaç papelim var? Hadi bil bakalım. Bil, bil, bil.

JOSIE Annem gelse artık.

BAYAN KILBRIDE Haydi ama çocuk, bil artık.

JOSIE On.

BAYAN KILBRIDE (*İsterik bir kahkaha atar*) On mu? Saf mısın nesen sen çocuk? On'muş! (*Açgözlülükle fısıldar*) Üç yüz bin papel. Hepsi benim. Ben biriktirdim. Kremalı pastaya veya elbiseye falan verip çarçur etmedim paraları. Biriktirdim. Yüz bin'i kendi ölümlüğüm, yüz bin'i yardım derneklerine, yüz bin de babana. Sana yok, çünkü annen alır parayı senin elinden. Bu parayı biriktirdim diye bana teşekkür eden olacak mı? Hayır. Bir kişi bile etmez. Bir kişi bile çıkıp da, 'Çok teşekkürler, Bayan Kilbride, sana minnettarım,' demez. Düşünsene, baban çıkar da, 'Teşekkürler anne,' der mi... anneni becerip, senin gibi bir sürü piç dünyaya getirmek dururken.

JOSIE Ben gidip biraz oyun oynayabilir miyim?

BAYAN KILBRIDE Ama sana şeker getirdim, ye bunları, hepsini ye. Şeker ye ki hayatın tatlı olsun. Gel şimdi Büyükanne'ye bir öpücük ver bakalım. (*Josie öper*) Küçük bir piçkurusu olarak doğman senin suçun değil elbette. Bir el daha eşek oynayalım mı? Söz veriyorum sen kazanacaksın.

JOSIE Hayır.

BAYAN KILBRIDE Üzülme, çocuk, seni ondan kurtaracağız. Babanla planlarımız var. Önce baban seni yasal olarak üzerine geçirtecek, sonra da hemen kurtaraca-

ğız seni.

(*Carthage girer.*)

CARTHAGE Şu çocuğa bulaşma diye kaç defa söyledim sana. Öfke ve nefretinle zehirliyorsun onu.

BAYAN KILBRIDE Yanlış bir şey söylemiyorum ki. Hem torunumla eşek oynayamaz mıyım?

CARTHAGE Biliyorsun, şu sıralar seni buralarda görmek istemiyorum. Evine git, anne, evine git!

BAYAN KILBRIDE Gidip de ne yapacağım? Duvarlarla mı konuşacağım? Kime hırlayacağım?

CARTHAGE Ne istersen onu yap, yeter ki şu çocuğa bulaşma, o daha çok küçük. (*Josie'nin kazağını çıkartır ve doğru yüzünü giydirir*) Nasıl giyinileceğini öğren artık, Josie.

BAYAN KILBRIDE Bana kızma Carthage. Ben sadece onunla vedalaşmaya gelmişim, bir de baktım ki pijamalarıyla dışarda kar oynuyor. Annesinin umurunda mı bu çocuk?

CARTHAGE Yine başlama.

BAYAN KILBRIDE Ben seni hiç böyle yalnız bırakmazdım.

CARTHAGE Keşke bıraksaydın.

BAYAN KILBRIDE Bugün giyeceğim elbiseyi görmek için uğrayacaktın ama gelmedin. (*Carthage dik dik bakar*) Tamam, tamam, gidiyorum. Ancak, Caroline Cassidy'yi alıyorum diye beni bir kenara atabileceğini aklından bile geçirme – Hester'la yaptığın gibi. Ben senin annenim ve hiçbir yere gitmem. Asla.

(*Çıkar*)

CARTHAGE Annen nerede?

JOSIE Her zamanki gibi Batakılık'ta. Düğününe ben de gelebilir miyim?

CARTHAGE Annen ne der?

JOSIE 'Düğün müğün olmayacak, kızdırma beni,' der.

CARTHAGE Öyle mi diyor?

JOSIE Sen benim için izin alabilir misin?

CARTHAGE Bakarız, Josie, bakarız.

JOSIE Kiliseye ilk gidişimde giydiğim elbiseyi giyeceğim.

O elbisemi hatırlıyor musun?

CARTHAGE Hatırlıyorum.

JOSIE O gün çok güzel bir gündü.

CARTHAGE Öyleydi bir tanem, öyleydi. Haydi gel, buzağılara bakalım.

(Çıkarlar)

Beşinci Sahne

Gelinliği ve duvağıyla Caroline Cassidy girer. 20 yaşında, kırılğan görünümlü, sinirli. Hester'in evinin penceresine doğru gider ve camı tıklatır.

CAROLINE Hester... orada mısın?

(Hester arkasından yaklaşır.)

HESTER Buraya gelmemeliydin, Caroline Cassidy.

CAROLINE (Korkuyla sıçrar) Ayy! (Toparlanır) Ne zaman istersem gelirim, burası benim evim artık, imzayı attın ve iş bitti.

HESTER Kâğıt parçalarının hiçbir anlamı yok, yırtar atarım.

CAROLINE Bu hafta buradan gitmen gerekiyordu, bu yaptığın hiç doğru değil.

HESTER Doğru olmayan başka şeyler de var – babanın yaptıkları mesela.

CAROLINE Carthage ve ben bu düğünü yapacağız Hester Swane. Hiçbir şeyi bozamayacaksın. Senden korkmuyorum.

HESTER Korksan iyi olur, çünkü ben kendimden korku-

yorum. Sana ne yaptım ki ben... elimdeki her şeyi almak istiyorsun?

CAROLINE Senin olan hiçbir şeyi almıyorum ben. Senin çoktan kaybettiklerini alıyorum.

HESTER Kocamı alıyorsun, evimi alıyorsun, hatta kızımı bile almaya çalışıyorsun. Ölürüm de vermem onu sana.

CAROLINE O asla senin kocan olmadı, sadece acıdı sana ve seni Bataklık'taki o karavandan çıkartıp başını soka-bileceğin bir ev yaptırdı.

HESTER Daha güzel şeyler de oldu, onları sana anlatmamış. Şundan başlayalım Carthage Kilbride'ı tanıdığım-da işçi çocuğuydu, bir hiçti. Senin daha memelerin bile çıkmamışken, cins atının üzerinde burnun havada dolaşırken onu bir hiç olmaktan kurtarıp bu hale getiren benim. Yoksa sen ona sümüğünü bile atmazdın. Ona daha iyisini yapabileceğini söyleyen de benim. İlk toprağını kimin parasıyla aldı? Benim paramla. Kimin yatağında toyluktan kurtulup erkek oldu o? Benim yatağımda. Şunu bil ki senin gibi kaç baba kuzusu donuk kız kurusu gelse alamaz onu benden. Şimdi üstünü başını param parça etmeden defol git evimden.

CAROLINE Babamı getireceğim buraya. Gerekirse silah zoruyla çıkarır seni buradan.

HESTER Herkes babandan senin korktuğun kadar korkmuyor, Caroline.

CAROLINE Bak, istersen sana daha çok para veririm, yeter ki git. Bak hesap defterim yanımda, bankada annemden kalan on dokuz bin papelim var. Babam daha bu sabah verdi bu defteri bana. Al senin olsun, ama lütfen git. Bugün benim düğün günüm. Mutlu bir gün olsun, hayatımın en güzel günü olsun istiyorum.

(Ağlamaya başlar. Hester ona yaklaşıp duvağına doku-

nur.)

HESTER Benden ne bekliyorsun, Caroline? Gelinliğin çok yakışmış deyip sana mutluluklar dilememi mi? Ha? Bir zamanlar sen benim çocuğuma bakıcılık yapmıştın. Hatırlıyor musun?

CAROLINE Çok uzun zaman önceydi o.

HESTER Hiç de o kadar uzun olmadı. Annen öldükten sonra kaç gece evime gelip yanımda uyudun. Baban at yarışlarına veya kafa çekmeye gittiğinde bana gelirdin. Karavanımda çok mutluydun o zamanlar. Hatırlıyor musun? Sarı benizli sıska bir kızdın ve gece yarılara kadar yarı uykulu yarı uyanık bir halde senin dertlerini, bazen de anlattığın saçma sapan şeyleri dinlerdim. Şimdi de sen beni dinle Caroline İki Hester Swane var; biri akıllı başında ve senin ona yaptıklarına rağmen seni hâlâ seven Hester. Diğeri ise senin yüzünü bıçak darbeleriyle param parça ederken gözünü bile kırpmayacak olan Hester. *(Aniden zalimce saçından asılır)*

CAROLINE Ahh! Bırak!

HESTER Şimdi beni iyi dinle, Caroline. Carthage Kilbride benim, sadece benim. On altı yaşından beri benim. Onu benden alabileceğini sanıyorsan yanılıyorsun. Sadece yanılıyorsun. *(Saçını bırakır)* Şimdi defol git, gözüm görmesin seni.

CAROLINE Bunun bedelini ödeyeceksin, Hester Swane.

HESTER Hepimiz ödeyeceğiz.

(Caroline koşarak çıkar)

Altıncı Sahne

Hester bir sigara yakar ve bahçedeki masaya oturur. Omuzlarında eski bir şal ve ayaklarında topuklu pabuçlarla Josie girer. Babaannesini taklit eder.

JOSIE 'Hey, günaydın,  ingene'.

HESTER (*Josie'nin taklit oyununa katılır*) Ooo, günaydın Bayan Kilbride, ne hoş bir sürpriz, bugün nasılsınız bakalım?

JOSIE Bütün gece para biriktirdim.

HESTER  yle miiii?

JOSIE Söyle bakalım, büyücü cadı, bankada kaç papelin var?

HESTER Tamı tamına    papelim var, Bayan Kilbride. Sizde ne kadar var?

JOSIE On yedi milyon papel. On yedi milyon. Ben biriktirdim. Har vurup harman savurmadım, parayı aşk hik yelerine veya renkli  oraplara yatırmadım. şekerden kestim, undan kestim, çay i medim otları kaynatıp içtim ve bir gecede on yedi milyon papel biriktirdim.

HESTER Demek otları kaynatıp i tiniz, Bayan Kilbride!

JOSIE Aynen  yle yaptım. Ayrıca akşam yemeğinde kuru yaprak bu ulaması yedim, tatlı olarak da salyangoz yakalayıp turta yaptım, yanında da koca bir bardak  iř içtim.

HESTER Nefis bir akşam yemeği olmuş, Bayan Kilbride.

JOSIE Cumhurbaşkanı'nın sarayında bile bundan iyisini bulamazsın.

HESTER Josie, sakın bunları babaannenin yanında tekrarlama, tamam mı?

JOSIE O kadar aptal değilim herhalde.

HESTER Kahvaltını ettin mi?

JOSIE Abur cubur yedim.

HESTER Keşke yemeseydin.

JOSIE Babaannemin yaptığı o iğrenç omletten iyiydi.

HESTER Dişlerini fır aladın mı?

JOSIE Neden bu kadar çok diş fır alıyorum? Her gün, her

gün. Çok sıkıcı. Dişlerimin niye temiz olması gerekiyor?

HESTER İnsanlara gülümsemek yetmediği zamanlar dişlerini göstererek hırlayacaksın. Şimdi git dişlerini fırçala.

(Üzerinde damatlık giysisiyle Carthage girer. Hester ona bakar, onu görür, sonra başka tarafa bakar.)

JOSIE Sığırları saydın mı, baba?

CARTHAGE Saydım.

JOSIE Hepsi tamam mı?

CARTHAGE Tamam, Josie.

JOSIE Babam düğününe gidebileceğimi söyledi.

CARTHAGE 'Bakarız' dedim.

HESTER Git biraz arka tarafta oyna, Josie.

JOSIE Ne olur gideyim, anne, ne olursun 'evet' de.

HESTER Bakarız Josie, bakarız tatlı kızım.

(Josie çıkar. Carthage ve Hester arkasından bakarlar. Sessizlik.)

CARTHAGE Ne dolaplar çeviriyorsun?

HESTER Keşke kendime koca olarak senden daha uygun ve daha iyi birini alsaymışım, Carthage Kilbride.

CARTHAGE Daha eşyalarını toplamamışsın.

HESTER Bu senin damatlığın mı?

CARTHAGE Yok, bu benim günlük kıyafetim!

HESTER Delikanlı gibi olmuşsun.

CARTHAGE Bana bak bayan, senin buradan çoktan çekip gitmiş olman gerekirdi.

HESTER Bir de utanmadan Josie'ye düğüne gelebilirsin demişsin.

CARTHAGE O senin olduğu kadar benim de çocuğum.

HESTER Onunla yattın mı?

CARTHAGE Seni hiç ilgilendirmez.

HESTER Beni çok ilgilendirir. On dört yılı böyle silip ata-

mazsın. Zaten istesen de ona haz vermeyi beceremezsin ki!

CARTHAGE Senin yatağındayken haz konusunda hiçbir şikâyetin yoktu!

HESTER Yeni yetme delikanlılar gibi zar zor becermişsindir onu.

CARTHAGE Yeni yetme delikanlı mı?

HESTER Tabii ya. Sana damgamı vurmadan önce sen bir hiçtin. Seninle işim bitince yine bir hiç olacaksın.

CARTHAGE Beni tehdit mi ediyorsun? Çünkü eğer beni tehdit ediyorsan, şunu bil ki Hester, karşında Kediler Bataklığı'nda tavşan kovalarken senin pençene düşen on altı yaşındaki saf çocuk yok artık.

HESTER Herkesi bu hikâyeye inandırabilirsin ama beni asla. Beni elde etmeye çalışan sendin, Carthage Kilbride. Başlangıçta seninle hiç işim yoktu benim, sadece yattım seninle, ama sen peşimi bırakmadın. Dışlerini geçirdin etime, Carthage Kilbride, iliklerimi kemirdin, kanımı emdin, ta ki geriye bir kemik parçası kalıncaya kadar ve şimdi de o kemiği fırlatıp çöpe atabileceğini sanıyorsun, çünkü artık işine yaramıyorum. Eğer beni böyle bırakıp gitmene izin vereceğimi sanıyorsan, sen beni hiç tanımamışsın.

CARTHAGE En azından şimdi doğruyu söyledin bak. On dört yılın en güzel sahnesi buydu. Seni tanıdığımı asla söyleyemem. Kimsin, nesin, nasıl bir insansın sen?

HESTER Senin gibiyim ve seni kaybetmeye dayanamam. Yapma. Beni bırakma. Yaşlandım diye mi? Senden 10 yaş büyük olduğum için mi?

CARTHAGE Bu yüzden olmadığını çok iyi biliyorsun.

HESTER Sen gittiğinden beri içkiye hiç el sürmedim.

CARTHAGE Biliyorum.

HESTER Sadece bir defa içtim... şey... unutmak için...

şeyi...

CARTHAGE O konuda konuşmak istemiyorum. Kapan-
dı o konu.

HESTER Ama yine de parayı kabul ettin ve araziye satın
aldın. Ben, yani çingene gelinceye kadar hiç malı
mülkü olmayan Kilbride'lar... Benden ne istersen
yapmaya hazırım, Carthage, bana dönmen için her
şeyi yaparım.

CARTHAGE Sadece sus, yeter.

HESTER Her şeyi, her şeyi yaparım Carthage, elimden
gelen her şeyi yaparım.

CARTHAGE Senin elinde değil – Bak, ben yepyeni bir
hayata başladım ve bu hayatta senin yerin yok artık.

HESTER Josie'yi ve beni birkaç dönüm araziye ve saygın-
lık maygınlık gibi şeylere satıyorsun. Bunu yapacağın
hiç aklıma gelmemişti. Sen o insanların hepsinden
daha iyisin. Neden onların sırtını sıvazlamasına ihtiyaç
duyuyorsun? Sen sadece Xavier Cassidy'nin her işini
gören emir eri olacaksın. Sana iyi davranmayacak. İyi
davranmanın ne olduğunu bile bilmez o.

CARTHAGE Bana iyi davranıyor. Bu akşam çiftliğini
yasal yolla bana devredecek.

HESTER Senin için ne diyorlar, biliyor musun? Senin
arsız, arazi düşkünü bir köpek olduğunu ama Xavier
Cassidy'nin senden daha açgözlü ve dolandırıcı bir
köpek olduğu için seni geldiğin yere geri yollayacağını
söylüyorlar.

CARTHAGE Ya senin hakkında neler diyorlar, biliyor
musun? Senin için pılını pırtını toplayıp başka bir ba-
taklığa gitmenin zamanı geldi diyorlar.

HESTER Ben Kediler Bataklığı'nda doğdum ve Kediler
Bataklığı'nda öleceğim. Bu yerde sizin kadar benim de
yaşama hakkım var. Dahası, benim burayla olan bağım

sizinkinden çok farklı. Çingene kanıma gelince, bununla gurur duyuyorum. Benim buradaki herkesten üstünlüğüm bu ve bu yüzden sizler benim gözümde akraba evliliğinden doğmuş kaba saba, örümcek kafalı yaratıklarsınız. Şimdi seni uyarıyorum, Carthage, ya bu utanç verici evlilikten vazgeçersin ya da Josie'yi bir daha asla göremezsin.

CARTHAGE Ya ben seni şuracıkta vurursam ya da çocuğuna annelik yapamayacak kadar uygunsuz davranışların olduğunu beyan edersem? Kendi iyiliğin için bu konuya hiç girme Hester. Bak, Hester, ben Josie'nin iyiliğini istiyorum. Benim olan her şey ona kalacak. Hayatta bir şansı olsun istiyorum, senin hiç sahip olmadığın ve bu yüzden de asla anlayamayacağın bir şansı olsun istiyorum.

HESTER Neyi anlayıp neyi anlayamayacağımı sen söyleyemezsin bana!

CARTHAGE Şunu iyice kafana koy Josie'yi benden ayıramazsın, yoksa onu çeker alırım senden. İçki içtiğini, gece yarıları Bataklık'ın çevresinde başıboş dolaştığını, o eski püskü pis karavanda uyuduğunu ve Josie'yi geceleri evde yalnız bıraktığını söylemem yeterli.

HESTER Karavanda uyuduğum zamanlar Josie'yi de yanıma alıyorum.

CARTHAGE Dün gece almadın.

HESTER Dün gece karavanda değildim. Bataklık'ta dolaştım, ama üç dört defa gidip baktım ona.

CARTHAGE Beni Josie ile tehdit etme, çünkü onu senden ayırmak istemiyorum. Onun sana ne kadar düşkün olduğunu biliyorum ve canavar değilim ben. Tek isteğim beni onunla tehdit etme, yoksa seni doğduğuna pişman ederim.

HESTER Yani arkama yaslanıp Caroline Cassidy'nin kızı-

mı nasıl yetiştireceğini seyredeyim, öyle mi? Yani Xavier Cassidy'nin kızımın çevresinde dolaşmasına izin vereyim... o adamdan her kötülük beklenir. Yapacağım en son şey bile olsa kızımı senden uzaklaştırmamanın bir yolunu bulacağım.

CARTHAGE Gün batmadan buradan gideceksin! Josie ile ilgili söyleyeceğim her şeyi söyledim. Sakinleşince bir daha düşün. Ve al *(Bir zarf uzatır)* Kan paran. Son kuruşuna kadar burada.

HESTER Hayır! İstemiyorum!

CARTHAGE *(Zarfı karların üzerine fırlatır)* Ben de istemiyorum. Daha en başında almamalıydım bunu. Şimdi sana hiçbir borcum yok, Hester Swane. Hiç. Artık bana her istediğini yaptıramayacaksın.
(Çıkışa doğru gider)

HESTER Carthage... böyle çekip gidemezsin.

CARTHAGE Giderim ve gidiyorum... beni en çok ne şaşırtıyor biliyor musun, Hetty?

HESTER Ne?

CARTHAGE Sana bu kadar uzun katlanmış olmam... Huzur istiyorum, yalnızca huzur. Unutma... gün batmadan gideceksin.
(Carthage çıkar. Hester arkasından bakar. Josie koşarak girer.)

JOSIE Anne ne oldu?

HESTER Yok bir şey, beni yalnız bırakır mısın?

JOSIE Bakkala kadar gidip şeker alayım mı?

HESTER Hayır! Git arka tarafta oyna! Çok oluyorsun artık!

JOSIE Ben bir şey yapmıyorum ki... senin yine kafan bozuk. Kendi başıma oynamaktan sıkıldım.

HESTER Şaplak geliyor şimdi suratına. Ben senin kadar-
ken tek başıma oynardım, annemi rahatsız etmezdim.

Ama sen şımarıksın, hem de nasıl şımarık. (*Daha nazik bir ses tonuyla*) hadi git bebeklerinle oyna, onları yıka, saçlarını kes.

JOSIE Bebeklerin saçını kesme demiştin ya.

HESTER Şimdi de kesebilirsin diyorum.

JOSIE Ama bunların saçı tekrar uzamaz ki.

HESTER Uzamazsa uzamaz. Bu dünyada senin bebeklerinin saçının tekrar uzamamasından daha kötü şeyler var, Josie Swane, inan bana.

JOSIE Benim adım Josie Kilbride.

HESTER Ben de öyle dedim.

JOSIE Hayır, öyle demedin. Josie Swane dedin. Benim soyadım Swane değil. Ben bir Kilbride'im.

HESTER Demek sen de benden utanıyorsun.

(*Düğün giysileri içinde Xavier Cassidy ve Caroline girerler.*)

JOSIE Caroline, elbisen, elbisen çok güzel. Bu senin gelinliğin mi?

CAROLINE Merhaba Josie.

(*Josie, elbisesine dokunmak için Caroline'e doğru koşar. Hester, hızla arkasından fırlar, sertçe çeker Josie'yi ve evin kapısına kadar zorla sürükler, orada bırakır.*)

HESTER Arka tarafa git. (*Josie çıkar*)

XAVIER Seni burada görmeyi beklemiyordum, Swane.

HESTER Demek babanı da alıp geldin. Hiçbir şeyden haberin yok senin Caroline, hiçbir şeyden.

(*Masaya oturur, cebinden küçük bir viski şişesi çıkarır, içer*)

XAVIER İçkiyi bıraktığını sanıyordum.

HESTER Bıraktım. Aylardır ilk kez içiyorum. Sana neden hesap veriyorum ki?

XAVIER Bu saatte elinde viski şişesiyle dolaşman Carthage'ı ilgilendirebilir.

HESTER Carthage. Sen olmasaydın, Carthage ve ben mutluyduk. Seni temizlemeliydim, Cassidy, elimde fırsat varken temizlemeliydim. Seninle ilgili doğru adımlar atmadığım için şimdi Allah beni cezalandırıyor. Evet, cezalandırıyor. Ama cezama boyun eğmeyeceğim.

CAROLINE Sen neden bahsediyorsun, Hester?

HESTER Ben neden bahsediyorum? Senden bahsediyorum küçük sersem, senden ve James'ten bahsediyorum.

CAROLINE Kardeşim James'ten mi?

XAVIER Bilmediğin konularda konuşurken sözlerine dikkat et, Swane.

HESTER Ama her şeyi biliyorum ve sen de bu yüzden buradan gitmemi istiyorsun. Ortalıkta serbestçe dolaşmanın tek nedeni malın mülkün, paran ve insanların senden korkması. Evine git ve kızınla ne halt edersen et ama o pis bakışlarını benden ve kızımdan uzak tut. Burası benim evim ve evimin bahçesinde senin gibi ırz düşmanlarının saldırısına uğramadan oturmaya hakkım var.

XAVIER Peşinde olduğum şey bu olsaydı, Swane, etraf güzel kadınla dolu. Burası senin değil artık, altı ay önce tüm belgeleri imzaladın, hem de yüklüce bir para karşılığında. İşte belgeler burada.

HESTER O günlerde doğru düşünemiyordum, her taraftan baskı vardı üzerimde, ama şimdi gururum bana kalmamı söylüyor. Paranı geri alacaksın. (*Carthage'in karların üzerine attığı zarfı alır*) Al, bir kısmı burada.

XAVIER Almıyorum. Anlaşma anlaşmadır.

HESTER Al! Al! (*Zarfı ceketinin göğüs cebine tıktırır*) Belki bilmek istersin, Caroline. Carthage biraz önce buradaydı, damatlığıyla, ama hiç de damat adayı gibi

görünmüyordu, bana geri dönmek için yalvardı, ama ben – benimle daha fazla oynayamayacağını söyledim, ayrıca artık istediklerimi verecek güçte olmadığını söyledim. Veremez. Ben Kediler Bataklığı'nda sizlerin sürdürdüğü bu pis hayattan çok daha farklı bir hayat istiyorum. Bunu annem öğretti bana.

XAVIER Annen. Annen sana öğretse öğretse bıçak kullanmayı öğretmiştir, Swane. Annenle ilgili sana bir iki şey söyleyeyim. Onu yıldızlı gecelerde Bataklık kenarında eski karavanının dışında göürdüm hep, yarı çıplak, yıldızlara karşı daha önce hiç duymadığım bir dilde şarkı mırıldanırdı. Buradan gittiğinde hepimiz rahat bir nefes aldık.

HESTER Sen ne yapıyordun orada acaba, onun karavanının etrafında? Kedi Kadın bana annem için nasıl deli olduğunu, karavanın etrafında dolanıp durduğunu, küçük hediyeler, yemekler, para ve içki getirdiğini anlattı. Ben de bir defasında seni karavanın kapısını tıkladırken yakalamıştım.

XAVIER Haddini aşma Swane. Annene karşı merhametten başka bir duygu beslemedim.

HESTER Merhamet mi? Merhamet ha!

XAVIER Evet ya, merhamet, sende asla olmayan duygu. Pek çok şeyi hatırladığını söylüyorsun. O zaman belki şunu da hatırlarsın Karavana getirdiğim yiyecekler ve para sen açlıktan ölmeyesin diyeydi. Bazen karavanın oraya gelir bakardım, annen hiç ortalarda olmazdı. Ona içki ısmarlayan herkesle gider, günlerce geri dönmezdi. Orada burada sürter, barlarda kavgaya karışırdı. Bir keresinde yanındaki adama bakan bir kadının burnunu kırmıştı, hatta uçurmuştu. Seni de giderken karavanın kapısına zincirlerdi. Şanslıysan sadece altını kirletirdin. Çoğu zaman...

HESTER Yalan! Hepsi yalan!

XAVIER Çoğu zaman seni kendi evime getirirdim, annem seni doyurur, üzerine bir şeyler giydirdi. Defalarca gelip seni bizim evden aldığını hatırlarım, leş gibi içki kokarak pişkin pişkin gelir, teşekkür bile etmeden seni alıp giderdi. Gözlerinde suçluluk duyduğuna dair en ufak bir iz olmazdı. Bazen de gelip seni alma zahmetine dahi girmez, ben veya annem seni ona götürürdük. Bizim karavana gelip gittiğimizin, seni getirdiğimizin farkına bile varmadığı zamanlar olurdu.

HESTER Senin ağzından çıkan hiçbir söze inanmam, Xavier Cassidy.

XAVIER Bir şey daha, Swane, sırf dul bir adam olduğum için bana böyle kara çalman çok adice. Herkes dünyaya senin gibi kötülük gözlükleriyle bakmaz. Babanın kızını sevmesi gibi senin asla bilmediğin bazı şeyler de var ve ben ...

HESTER Benim de babam vardı! Ner'deyse gökten zembille indiğimi söyleyeceksin. Babamın adı Jack Swane. Onu hiç tanımadım... ama benim de sizler gibi bir babam vardı.

XAVIER Baba gibi baba olsaydı o, annen kaçtıktan sonra sana sahip çıkardı.

HESTER Çıktı.

XAVIER Bak Swane, senin ailen veya nereden geldiğin beni hiç ilgilendirmez. Ben kendi kızımı düşünürüm. Hayattaki biricik varlığımı. Onun iyiliği için seni ezip geçmem gerekirse, bunu yaparım. Yapmak zorunda kalırsam yaparım. Ama bu hiçbirimiz için iyi olmaz. O yüzden işleri zorlaştırma. Bugün burayı terk et. (*Zarfı cebinden alarak Hester'in eline tutuşturur*) Bu senin. Haydi, Caroline.

CAROLINE Babamın dediklerini duydun. Babamın tersi-

ni sen bilmezsin, Hester.

HESTER Sen de benimkini bilmezsin. (*Xavier ve Caroline çıkar. Hester masaya oturur, içkisinden bir yudum alır, gökyüzüne bakar. Fısıldar*) Sevgili Tanrı, benim için daha ne planların var acaba?

(*Şık elbisesi, tokalı pabuçları, çantası ve elinde havai fişeklerle Josie girer.*)

HESTER (*Birkaç dakika ona bakar*) Bu senin ilk kez kiliseye giderken giydiğin elbisen. Bunu neden giydin şimdi?

JOSIE Babamın düğünü için. Diğer elbiselerimin içine giremedim. Büyümüşüm.

HESTER Pek büyümedin aslında.

JOSIE Büyüdüm. Lütfen düğüne gideyim, anne, ne olursun?

HESTER Gözlerin aynı onun gözleri.

JOSIE Kimin gözleri... kimin gözleri, anne?

HESTER Josie Swane'in, annemin.

JOSIE Babaannem benim gerçek adımın Josie Swane olduğunu söyledi.

HESTER Sen ona aldırma.

JOSIE Onu seviyor muydun... Josie Swane'i yani?

HESTER Şu buz gibi dünyada en çok onu sevdim.

JOSIE Benden ve babamdan da çok mu?

HESTER Ben çocukluğumdan bahsediyorum. O zamanlar sen daha yoktun, Josie. Biliyor musun? Annemi son gördüğümde benim de üzerimde kiliseye giderken giydiğim elbisem vardı. Karavanın dışında güzel bir yaz akşamıydı, Bataklik bile sımsıcaktı. Bana devamlı yat artık dediği halde yatmamıştım, nedenini bilmiyorum, halbuki o ne derse yapardım. Şimdi düşünüyorum da... belki de biliyordum. Bana 'Bataklik'ta yürüyeceğim, sen burada kal, Hetty,' derdi. Ben de onu kızdır-

mak için ‘Hayır, seninle geleceğim’ derdim. ‘Hayır, Hetty, hemen döneceğim’ derdi. O gün de öyle oldu. Onu kızdırmak için ‘Ben de geleceğim’ dedim, o da ‘Olmaz’ dedi. Benden uzaklaşıp, Kediler Bataklığı’nın öbür kıyısına geçişini izledim. Ve bir gün Kediler Bataklığı’nın öbür kıyısından onun bana dönüşünü izleyeceğim.

(Işık azalır.)

İKİNCİ PERDE

Xavier Cassidy'nin evi. Beyaz masa örtülü uzun bir masa düğün yemeği için hazırlanmış. Orkestra müzik için hazırlanıyor. Kedi Kadın masanın tam ortasına oturmuş, kâsedan yalayarak şarap içiyor. Uzun boylu genç garson elinde bir şişe şarapla kâseyi tekrar doldurmak için bekliyor.

GARSON Bardak istemediğinden emin misin, Kedi Kadın?

KEDİ KADIN Hayır, hayır, kâsedan içmeyi severim, genç adam. Adın ne senin? Seni tanıyor muyum?

GARSON Dunne'ların oğluyum.

KEDİ KADIN Uzun boylu olan Dunne'ların mı, kalın kısa bacaklı Dunne'ların mı?

GARSON Uzun boylu Dunne'lardanım. İçkini tazeleyeyim mi, Kedi Kadın?

KEDİ KADIN Alınm. Okuyor musun? Sesin ergen sesi.

GARSON Evet, okuyorum.

KEDİ KADIN Büyüyünce ne olacaksın, uzun adam?

GARSON Astronot olmak istiyorum ama babam kendisi ve büyük babam gibi Batakılık'ta çalışmamı istiyor. Bizim aile hep Batakılık'ta çalışmış.

KEDİ KADIN Astronot ol, genç adam, astronot ol.

GARSON Tamam, Kedi Kadın. Biraz daha şarap?

KEDİ KADIN Şimdilik var, sağ ol.

(Garson çıkarken çaprazdan Joseph Swane'in hayaleti girer; gömleği ve pantolonu kan içinde, boğazında kesik yarası. Sahneyi boydan boya geçer. Kedi Kadın'ın kulakları dikilir, koklanmaya başlar.)

JOSEPH Merhaba. Merhaba.

KEDİ KADIN Ah, bir ruh daha.

JOSEPH Kim var orada?

KEDİ KADIN Beni rahatsız etme. Bugün boş günüm, çalışmıyorum.

JOSEPH Kimsin? Seni göremiyorum.

KEDİ KADIN Ben de seni göremiyorum. Ben Kedi Kadın, ama bugün ruhlarla konuşmuyorum, sizler benim kalbimi kırdınız, dün gece gözümü kırpmadım.

JOSEPH Lütfen, öldüğüm gecedan beri bir Allah'ın kuluyla konuşmadım.

KEDİ KADIN Sahi mi? Kim olduğunu söylemedin.

JOSEPH Adım Joseph Swane. Adalar'danım. Burası Adalar bölgesi mi?

KEDİ KADIN Burası Kediler Bataklığı.

JOSEPH Kediler Bataklığı. Annemin burayla ilgili bir şarkısı vardı.

KEDİ KADIN Josie Swane senin annen miydi?

JOSEPH Onu tanıyor musun?

KEDİ KADIN Tanırdım. Bu durumda Hester da senin kardeşin.

JOSEPH Demek Hester'ı da tanıyorsun.

KEDİ KADIN Hemen şurada oturuyor. Hester'ın bir erkek kardeşi olduğunu hiç bilmiyordum.

JOSEPH Beni herkesten sakladığını biliyordum.

KEDİ KADIN Seni başımdan savmak gibi olacak, Joseph Swane, ama Cumartesileri çalışmıyorum. Sizin yüzünüzden kendime ayıracak zaman kalmıyor, bu yüzden sen ne söyleyeceksen söyle ve sonra da git yoluna.

JOSEPH Tekrar insanların arasına dönmek istiyorum. Dolaşmaktan yoruldum. Dinlenmek, biftek yemek, bir kızla tanışmak, somon avına çıkmak ve tekrar gölde alabalık yetiştirmek istiyorum.

KEDİ KADIN Bunların hiçbirini bir daha yapamazsın,

Joseph Swane.

JOSEPH Böyle deme, Kedi Kadın. Ben daha on sekizime yeni girdim.

KEDİ KADIN Demek on sekiz yaşındasın. Evet, ölmek için çok gençsin. Ama daha kötüsü de olabilirdi. İki yaşında bir ruh var, devamlı gelir bana, tek isteği oyun oynamak. Tabii on sekiz yaş da çok genç ölüm. Bu kadar genç nasıl öldün? Kazaydı herhalde. Ya da intihar.

GARSON (*Yanından geçerken*) Bana bir şey mi dedin, Kedi Kadın?

KEDİ KADIN Sana demedim, uzun adam, bir ruhla konuşuyorum, zavallı kayıp bir ruh.

GARSON Ah. (*Çıkar*)

JOSEPH Orada mısın, Kedi Kadın?

KEDİ KADIN Buradayım, ama senin için bi' şey yapamam. Buraya dönemezsin.

JOSEPH Hiç yolu yok mu?

KEDİ KADIN Yok, bu dünyada hiç yolu yok. Zaman içinde bunun senin için daha iyi olduğunu anlayacaksın. Şimdi git ve yeni dünyana yerleş, oranın tadını çıkartmaya bak.

JOSEPH Hiçliğin tadını çıkartmak çok zor, karanlığın tadını çıkartmak çok zor. Yanında biraz daha kalıp seninle konuşabilir miyim?

KEDİ KADIN Eh, kal bakalım, ama ben bir düğüne davetliyim, burada bütün gün kalıp seninle konuşarak zaman öldüremem. Gel, ben seni Hester'in evine götüreyim, onunla konuş.

JOSEPH Ruhları duyabilir mi o?

KEDİ KADIN Evet, ama bunu saklar.

JOSEPH Tamam o zaman, madem buradayım, gidelim.

KEDİ KADIN Haydi, oraya kadar sesimi takip et.

JOSEPH Sen devamlı konuş da yolumu kaybetmeyeyim.

KEDİ KADIN Tamam, çabuk ol, düğünü kaçırmak istemem. Orada mısın?

JOSEPH Buradayım.

(Onlar çıkarken Caroline ve Carthage girer.)

CAROLINE Bu masa örtüsü ve gümüşler annemin kendi düğününde kullandıkları. Keşke bugün o da burada olsaydı.

CARTHAGE İnce yapılı bir kadındı annen. Onu kasabada alışveriş yaparken görürdüm, senin elinden tutardı. Yürürken sen ikide bir çöelmek isterdin. Asil bir kadındı annen. Sen de öylesin, Caroline, buralardaki kadınlardan çok farklısınız siz.

CAROLINE Hester aklımdan hiç çıkmıyor.

CARTHAGE (Öper) Hester şimdi inat etse bile, sonunda yola gelecek. Düğün gününde onu düşünüp de keyfini kaçırma sen. Ona iyi para verdim, hayatı boyunca çalışmasa da gayet rahat yaşar. Ben Josie'yi düşünüyorum. Canım kızım, duaya giderken giydiği elbisesini giymiş, hazırlanmış. Annesi ona doğru dürüst bir elbise bile almamış.

CAROLINE Hester onu düğüne yollamak istemiyor.

CARTHAGE Ne istiyorum, biliyor musun?

CAROLINE Ne?

CARTHAGE Hester, Josie'yi bana bıraksa ve çekip gitse.

CAROLINE Hester konusunda hâlâ kafan karışık, değil mi?

CARTHAGE Yapması gerekeni yapsa, Kediler Bataklığı'ndan ebediyyen defolup gitse kafam hiç karışmayacak.

CAROLINE Bir gün benim için de böyle konuşacaksın.

CARTHAGE Hayır, neden böyle konuşayım?

CAROLINE Her şey çok karışık, Carthage. Düğün gününden önce bu işi çözersin sanıyordum. En kötü

durumda olan benim. Beni tersine inandırmaya çalışıyorsun ama ona çok bağılısın.

CARTHAGE Bağlılık mı? Ona bağlı değilim, ona olan sevgim yıllar önce bitti.

CAROLINE Ona olan veya olmayan sevgini kıskanmıyorum, ama belki de keşke onu sevmeyi sürdürseydin diyorum.

CARTHAGE Seni rahatsız eden ne?

CAROLINE Hester ve senin sizi birbirinize bağlayan koskocaman bir geçmişiniz var. Seninle benim birlikteliğimizden daha sağlam ve çok daha gerçek bir bağ bu. Bu yüzden, acaba yanlış mı yapıyoruz diyorum.

CARTHAGE Bunları düşün gününden çok daha önce söyleseydin keşke.

CAROLINE Haftalardır söylemeye çalıştım aslında.

CARTHAGE Eee, ne yapacağız, şimdi?

CAROLINE Bugünü atlatalım, sanki hayatımızın en güzel günümüş gibi yapalım. Seni bilmem ama ben geçmişte sanki daha mutluydum. Çok daha mutluydum.

CARTHAGE Caroline, ne oluyor sana?

CAROLINE Bir şey olduğu yok, ama sanki birinin mezarına basıyor gibi hissediyorum.

(Bayan Kilbride girer. Gelinliğe çok benzeyen bir elbise giymiştir. Beyaz şapka, şapkanın arkasından sarkan uzun bir duvak, beyaz pabuçlar, çanta, vs.)

BAYAN KILBRIDE *(Telaşlı, heyecanlı, nevrotik)* Oh, kumrular da buradaymış! Sizi gidi sizi, saklanıyordunuz demek. Carthage, seninle bir fotoğraf çektirmek istiyorum. Sen çeker misin, Caroline?

CARTHAGE Onu tek başına çekmeni istiyor.

BAYAN KILBRIDE Şışşışt! Dik dur, Carthage. *(Gelinle damat gibi poz verirler. Carthage annesine kızgın kızgın bakar)* İşte oldu. Bir poz daha, gülümse Carthage,

gülümse, fotoğrafta asık surat hiç sevmem. Harika. Caroline, pabuçlarımı da çektin değil mi?

CAROLINE Aaaa, şey, bilmem ki...

BAYAN KILBRIDE Neyse neyse, boşver, teşekkürler. Ne kadar güzel bir gün, ne kadar güzel bembeyaz bir kış günü. Bugünümü hiçbir şey mahvetmemeli, hiçbir şey. (*Pabuçlarının fotoğrafını çeker; önce birini sonra diğeri-ni.*)

CARTHAGE Ne yapıyorsun sen Allah aşkına?

BAYAN KILBRIDE Pabuçlarım yepyeni ve tertemizken fotoğraflarını çekiyorum. Hiç bu kadar güzel pabucum olmamıştı. Üzerindeki taşlara baksana, nasıl parlıyor-lar? Shylock gibi para biriktirdim bunlar için. Altı ay önce gördüm bunları ve görür görmez işte düğün pabuçlarım dedim. Ve her hafta bir köşeye para attım. Kaç para verdim dersin Carthage? Caroline, bil bakalım kaç para bunlar? Bil hadi, bil hadi.

CAROLINE Bilmiyorum, Bayan Kilbride.

BAYAN KILBRIDE Bana Bayan Kilbride deme, lütfen. Adımla seslen. 'Elsie' de bana. Hadi ama, pabuçlar!

CAROLINE 250.

BAYAN KILBRIDE (*Kızgın*) 250 mi? Delirdin mi? Kafayı mı yedin sen! Zaten kuş kadar beynin var!

CARTHAGE Bizi meraktan öldürmeden ne kadar ver-diysen söyle de anne, bu sohbet burada bitsin.

BAYAN KILBRIDE (*Kendisi de verdiği paraya inanamıyor gibi*) Dört-Yüz-Elli papel. Başbakanın karısı bile ancak bu kadar verir.

(*Monica ve Xavier girer. Monica, Josie'nin elinden tut-muştur.*)

MONICA Rahip Willow düğünü unuttu herhalde.

XAVIER 80 yaşına geldi. Artık onun yerine başkası lazım.

MONICA Dua günleri çok komik görünüyor. Başındaki

kep yamuk, pelerini ters, pantolonunun altından pijamaları sarkıyor.

XAVIER Silah taşımaya da başlamış. Duydun mu?

MONICA Duydum, duydum.

XAVIER Duaya it kopuk da geliyor, o yüzden herhalde.

MONICA Hayır, hayır, duaya geç kalanlar içinmiş. Dün kilisede Caroline'e bakarken ne düşündüm, biliyomusun? Küçük oğlumu düşündüm ama sonra bugün onu hiç düşünmemeye karar verdim.

XAVIER Düşünme, Monica, düşünme.

MONICA Sen oğlunu hiç düşünmez misin?

XAVIER Asla, onu asla düşünmem. Asla. Çocuklar! Birer buzağı olsalardı, onları hemen şişmanlatıp üç haftada satardık. James'i asla düşünmem. Asla.

MONICA Ya kızın Olive'ı?

XAVIER Olive hiç savaştı bile. James'in ardından fırtınaya yakalanmış kuzu gibi acı acı bağırdı ve yüzünü duvara verip düştü kaldı. Neden öldüğünü biliyorsun, Monica. Allah beni kahretsin! Lanet olsun bana. Ölen o oldu. Ben kaldım.

MONICA Ne garip. Düğünler insanı geçmişe sürüklüyor.

XAVIER Evvet! Çok da pahalıya pathyorlar (*Yanından geçmekte olan garsonun tepsisinden iki kadeh şampanya alır*) Haydi bakalım, Monica, gülümse. (*Josie'ye*) Çantan ne kadar güzelmış, güzel kız, al bakalım sana biraz para vereyim de içi boş kalmasın

BAYAN KILBRIDE Ne demen gerekiyordu, Josie?

XAVIER Rahat bırak çocuğu. Bu dünyada iki şeyi söylemenin insana hiç faydası olmaz Biri 'özür dilerim', diğeri ise 'teşekkür ederim'. Doğru değil mi, Josie?

JOSIE Doğru, efendim.

BAYAN KILBRIDE (*Josie'yi biraz kenara çekerek*) O parayı bana ver, bende dursun.

JOSIE Daha önce aldığın paramı geri vermedin ama.

BAYAN KILBRIDE Ne parası?

CARTHAGE Evet, onunkini verirken benimkini de ver.

(Kedi Kadın ve Rahip Willow girer. Her ikisinin de elinde baston, kol kola girmişler. Rahip Willow'un elinde sigara, pijamaları gömleğinin ve pantolonunun altından çıkmış, şapkası başında, Kedi Kadın'ı çok beğendiği her halinden belli.)

RAHİP WILLOW Bak, Kedi Kadın, sana söylüyorum.

Fare yemeyi bırak, yoksa ölümün fareden olacak.

KEDİ KADIN Sen de sigarayı bırak.

RAHİP WILLOW Salyangozu dene, çok daha faydalı, Fransızlar sarımsak ve tereyağıyla yiyorlar ve yanında şarap içiyorlar. Bir kere ben de denedim, Avalon'da. Çok lezzetli oluyor.

KEDİ KADIN Seninle tatile çıkalım, Rahip Willow.

RAHİP WILLOW Her kış böyle söyler, yaz gelince fikir değiştirirsin.

KEDİ KADIN Bu yaz gideceğiz. Söz veriyorum.

RAHİP WILLOW Tamam, nereye gitmek istediğini söyle, yarın sabah hemen biletleri ayırtayım.

KEDİ KADIN Bataklik'tan uzak olsun, neresi olursa olsun. Şöyle sıcak bir yer olsun.

RAHİP WILLOW Fransa tam sana göre.

MONICA Ben de tam Fransa diyecektim.

KEDİ KADIN Yağmursuz bir yer olsun, çünkü burada bütün yaz yağmur olacak, gökyüzü bunu söylüyor.

BAYAN KILBRIDE Yarasa kadar korken ner'den görüyorsa gökyüzünü! Xavier, Kedikadın'ı neden çağır-dın? Düğünün havasını bozdu.

MONICA Allah'ın toprağında onun da senin kadar dolaşmaya ve eğlenmeye hakkı yok mu?

BAYAN KILBRIDE Hayır, yok! Yıkanana kadar yok!

İğrenç kokuyor. Baksana, Rahip Willow'un kolunda nasıl da dolaşıyor, kilisenin yolunu bile bilmez. Bense her gün sabahın yedisinde bu aptal bunağın saçmalıklarını dinlerim. Bir kere bile beni görmeye gelmemiştir. Ama Kedi Kadın'ın o pis kulübesinden çıkmaz. Papa'ya mektup yazacağım, belki o bir şeyler yapabilir. Bunu çağırmak zorunda mıydın, Xavier?

XAVIER Senin de gayet iyi bildiğin gibi, Kedi Kadın'ı çağırmamak uğursuzluk getirir.

(Rahip Willow, Bayan Kilbride'in yanından geçerken hayali bir tabancayla onu kafasının arkasından vurur gibi yapar ve yürür.)

BAYAN KILBRIDE Onu hortumla ıslatmayı çok istedim, şöyle suyu sonuna kadar açıp onu yerlerde sürüklemeyi, tepeden tırnağa sırlıslıklaştırdığını görmeyi çok istedim.

CARTHAGE *(Eli Caroline'in belinde)* Eeee, Kedi Kadın, bizim için ne öngörüyorsun?

KEDİ KADIN Herhangi bir öngörüm yok.

CARTHAGE Hadi ama, iyi veya kötü bir öngörün vardır mutlaka.

CAROLINE Tamam, Carthage, ısrar etme. Hoş geldiniz Kedi Kadın ve Rahip Willow.

RAHİP WILLOW Teşekkürler Hester, teşekkürler.

CARTHAGE 'Caroline' demek istedin herhalde, Rahip Willow. Bu, Caroline.

RAHİP WILLOW Her neyse.

CARTHAGE Hadi Kedi Kadın, Caroline ve benim için hayırlı bir şeyler söyle.

KEDİ KADIN Madem ısrar ediyorsun. İki tane mezar taşı. Özür dilerim, ama bana sorma demiştin sana.

JOSIE Babanne, babamla benim bir fotoğrafımızı çeker misin? Albümüme koymak için.

BAYAN KILBRIDE Caroline'e karşı bu kadar düşüncesiz olma. (*Tıslar*) Ayrıca, bana 'babaanne' dememeni söylemiştim.

JOSIE (*Babasının yanında olmasından cesaret alarak bağırır*) Babaanne, Babaanne, Babaanne.

CAROLINE Tamam, tamam. Bak, albümün için seninle babanın resmini çekiyorum. (*Çeker*)

BAYAN KILBRIDE Çok şımartdı bu! Çok şımartdı! Bir de sanki gösteriye çıkacakmış gibi kiliseye giderken giydiği elbisesini giymiş.

CARTHAGE Asıl sen gösteriye çıkacak gibisin ... bu aptal elbisenle.

BAYAN KILBRIDE Ne! Ne dedin sen? Teessüf ederim sana. Beni kırmak için elinden geleni yapıyorsun. (*Ağlamaklı*) Bu elbiseyi alabilmek için her şeyden fedakârlık ettim ben. Gelinin de beyazlar giyeceğini nereden bilebilirdim ki?

CARTHAGE Herkesin önünde sızlanıp durma. Git, otur bir yere. Tamam, harika görünüyorsun ... Tamam, özür dilerim. Muhteşemsin!

BAYAN KILBRIDE (*Gülümsemeye başlar*) Ay gerçekten mi?

CARTHAGE Evet! (*Alçak sesle*) Allah'ım sen bana yardım et!

(*Hepsi masadaki yerlerine otururlar. Xavier kadehine vurarak sessizlik ister.*)

XAVIER Teşekkürler. Yemeğe yumulmadan önce, sizlere hayatımın bu en mutlu gününe hoş geldiniz demek istiyorum. Hepinizin yıllardır bildiği gibi Caroline benim hayattaki en değerli varlığım ve yaşama sebepim. Annesi de, eğer bugün burada olsaydı, onun güzelliği ve meziyetleriyle gurur duyardı. Bundan kendime pay çıkartmıyorum. Ama yine de yıllar içinde

onun annesiz bir çocuktan narin bir genç kıza ve sonra da bugün burada gördüğünüz gibi zarif bir genç hanıma dönüşmesini izlerken son derece gururluydum. Biz yaşlı babalar kızlarımız sonsuza kadar yanımızda kalsın, biz de onların ilgi ve şefkatinin tadını çıkaralım isteriz, ama hayatın çok farklı planları olduğu aşikâr. Onları başka erkeklerin iyiliği için yetiştiriyoruz. Eh, hal böyleyse, biricik kızıma bakması için Carthage Kilbride'dan daha iyi bir adam düşüneyim. (*Kadehini kaldırır*) Gençler, sizlere refah, mutluluk ve şöminenin etrafında koşuşacak çocuklar diliyorum.

HERKES (*Bir ağızdan.*) Şerefe! Şerefe!

XAVIER Rahip Willow, rica etsem, siz de...

BAYAN KILBRIDE (*Ayağa kalkar*) Ben de birkaç şey söylemek istiyorum.

XAVIER Buyrun, Bayan Kilbride.

BAYAN KILBRIDE Damadın gururlu annesi olarak...

CARTHAGE Anne, lütfen kısa tutar mısın?

BAYAN KILBRIDE (*Halka sesleniş konuşması yapar gibi bir hava ve ses tonuyla*) Damadın gururlu annesi olarak, Xavier'in bu güzel konuşmasına kendi sözlerimle cevap verme ihtiyacı hissediyorum. Carthage gibi bir oğlum olduğu için yeryüzünün en şanslı annesiyim. O, olağanüstü iyi bir çocuktur, asla ağlamazdı, asla itaatsizlik etmedi, bana bir defa bile sesini yükseltmedi, asla huysuz ve aksi bir kızla görülmedi. Aslına bakarsanız, en büyük acılara benim için katlandı, benim mutluluğum için. Babası öldükten sonra sırf ben yalnızlık çekmeyeyim diye geceleri benim yatağıma gelirdi. Çoğu zaman, belime doladığı kolları ve üzerime attığı bacağıyla uyanırdım derin uykumdan, küçücük bacağı...

KEDİ KADIN Viski olsa da içsek.

BAYAN KILBRIDE Ayrıca, burada bulunan bazılarının

aksine (*Kedi Kadın'a bakarak*) her zaman benim Tanrı'ya beslediğim derin sevginin farkındaydı. Bir anımızı paylaşayım sizlerle. Doğum günümdü, evimizin arkasında bir tepecik vardı, oraya tahtaları birleştirerek üç tane haç yapıp dikmişti, biri benim için, biri kendisi için, biri de yüce rabbimiz için. Ve, Kutsal Kitabımızdaki iki hırsız gibi gidip haçlara dolamıştık kendimizi. Hatırlıyor musun, Carthage?

CARTHAGE Hatırlamıyorum, lütfen artık oturur musun!

BAYAN KILBRIDE Elbette hatırlıyorsun, üç tane haç yaptın tepeye. Hatırlasana, uğuldayan rüzgârda haçları göstererek birbirimize bağıryorduk, 'Haçlar'! 'Haçlar' diye. Elbette hatırlıyorsun. Bu anıyı Carthage'in nazik ruhunun sayısız örneklerinden sadece biri olarak anlattım size. Ve son olarak, Caroline'e Kilbride ailesine hoş geldin demek istiyorum. Eğer Carthage bana iyi bir koca olduğu kadar Caroline'e de iyi bir evlat olursa, Caroline'in mutluluğuna diyecek olmaz. (*Kadehini kaldırır*) Mutluluğa.

HERKES (*Bir ağızdan*) Mutluluğa! Mutluluğa!

XAVIER Ve şimdi de Rahip Willow.

RAHİP WILLOW Şeref duyarım, Jack, teşekkürler.

BAYAN KILBRIDE Jack kim?

(*Rahip Willow ayağa kalkar. Diğerleri de kalkarak istavroz çıkarırlar.*)

RAHİP WILLOW Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına, şaşıırır veya şaşırmazsınız ama bir zamanlar ben de damat olmak üzereydim. Gelinin adı Elizabeth Kennedy'ydi, hayır, o annemin adıydı, gelinin adı... birazdan hatırlarım veya hatırlamasam da olur. Nehir kenarında dolaşırken ördek yumurtasının üstüne düşmüştük. Adı neydi? Helen miydi? Hayır, değil.

BAYAN KILBRIDE Gençler için dua etmeyecek miydi-

niz, Rahip Willow?

RAHİP WILLOW Dua, evet. Nasıl başlıyordu?

BAYAN KILBRIDE Yüce Rabbim, verdiğin nimetler ve ...

RAHIP WILLOW Hatırladım. Rowena... Evet, Rowena'ydı. Rowena Phelan. O ördek yumurtasını asla yememeliydim... asla... *(Düşüncelere dalar)*

(Gelinliği içinde Hester girer. Yüzü duvağıyla örtülüdür)

BAYAN KILBRIDE Allah'ın cezası, arsız!

XAVIER Burada ne işin var senin, Swane, kızımın düğününe leke çalmanın dışında?

BAYAN KILBRIDE Arsızlığın giydiğin şeyden belli.

HESTER Tencere dibin kara seninki benden kara! Bu elbiseyi hatırlıyor musun, Carthage? Bunu bana o almıştı.

CAROLINE Baba, bir şeyler yap.

HESTER Dokuz yıl önceydi. Ayrıldığımız yerde buluşmuştuk. Sana her şeyi anlatmama rağmen sen beni ikna etmiştin ve seninle evlenmemi istemiştin. Sonra bir akşam elinde bir kutuyla eve geldin, kutudan bu elbise çıktı ve bedenime uydu. Her zaman yalnız beni arzuladın sen, çünkü beni terk edecek gücün yoktu.

CARTHAGE Hemen defolup git buradan!

HESTER Bu sabah damatlıklarını giymiş bana caka yapmaya gelmiştin ya, al işte, bu da benim gelinliğim. Bugün benim düğün günüm ve kimse bunu inkâr edemez. Hepiniz oturmuşsunuz orada, sanki suçluymuşum gibi bana bakıyorsunuz.

(Carthage'ın kadehini alır ve bir yudum içer)

BAYAN KILBRIDE Kov şunu burdan, Xavier! Kov şunu yoksa ben yapacağımı biliyorum. *(Ayağa kalkar)*

CARTHAGE *(Onu geriye çeker)* Sen bu işe karışma!

BAYAN KILBRIDE Karışmayayım da hepimizin üzerine mi yürüsün?

MONICA Hester, evine dön, canım.

BAYAN KILBRIDE (*Tekrar ayağa kalkar*) Ben senin ne mal olduğunu uzun zaman önce anladım miskin soy-suz. O vahşi çingene gözlerini insanlara dikip herkesi korkuttuğun zaman anladım ben senin ne olduğunu.

CARTHAGE Kes sesini! Kapat artık o çeneni! Kavgaya istemiyorum.

BAYAN KILBRIDE Düğün gününde annenle daha nazik bir üslupla konuşabilirsin. Senden korkmuyorum, Hester Swane, sen zavallı, ezik, basit bir kadınsın...

HESTER Oğlunu senden çaldım diye mi? Ama çıtkırıldım oğlunu erkek yaptım.

BAYAN KILBRIDE Onu kullandın sen, kendi yaşitlarının midesi seni kaldırmadığı için pis şehvetini küçük bir oğlan çocuğuyla doyurdun.

HESTER Karavanda 'seni kullandığım' geceler ne kadar güzeldi, Carthage, annen kahkahalarımızı duymasın diye ya sen cama vurup ses çıkartmaya çalışırdın ya da gülerken ağzımıza yastık kapatırdık...

BAYAN KILBRIDE İğrençsin! İğrenç!

HESTER Sen hiç dışlandın mı, Elsie Kilbride? Benim dışlandığım gibi dışlandın mı hiç? Nasıl bir duygu olduğunu bilir misin? Bir kuyuya fırlatılıp atılmanın ama ölmeyip kuyunun dibinde hayatta kalmanın ne demek olduğunu bilir misin sen?

XAVIER Seni kimse bir yere fırlatıp atmadı! Biz her şeyi senin istediğin şekilde yaptık...

HESTER Benim istediğim şekilde! Siz her şeyimi elimden aldınız. Ben size hiçbir şey yapmamıştım. Ben hep neysem yine oyum, Carthage, sana bir kez daha söylüyorum, şimdi benimle gel, birlikte gidelim ve...

BAYAN KILBRIDE Benimle gel, diyor!

HESTER Evet! Benimle ve Josie'yle gel ve bütün bu pisliğe bir son ver...

XAVIER Seninle gitmek mi? Çıldırдың mı sen? O artık Caroline'in kocası.

CARTHAGE Evine git ve eşyalarını topla, Hester.

MONICA Hadi Hester, gel seni eve götürüyüm.

HESTER Evim yok artık... Carthage aldı benden.

MONICA O zaman benim evime taşın, ben yalnızım.

HESTER Hayır, kendi evimde kalmak istiyorum. Bırak evimde kalayım, Carthage. Benden hiçbirinize zarar gelmez. Kabul etseniz de etmeseniz de sizler gibi ben de Kediler Bataklığı'nda doğdum. Her metrekaresindeki çamur tepeciklerini, su oluklarını ve çukurları karış karış bilirim. En iyi biberiye'nin ve en güzel sedef otunun Bataklık'ın neresinde yetiştiğini benden başka kimse bilmez. Sizi Bataklık'ın çevresinde gözüm kapalı dolaştırırım.

CARTHAGE Senin de onayınla sana kasabada bir ev alındı ve döşendi.

HESTER Ben kasabada hiç yaşamadım. Orada kimseyi tanımam etmem.

MONICA Bırakın kendi evinde kalsın. Tek bildiği yer Kediler Bataklığı.

BAYAN KILBRIDE Sen ne zamandır her şeye burnunu sokar oldun, Monica Murray?

MONICA Sen ve oğlun merhamet denen şeyi unuttuğunuzdan beri, Elsie Kilbride. Ona her zaman kötü davrandınız. Ona asla şans tanımadınız –

BAYAN KILBRIDE Bir çingeneye şans tanımak zaman kaybından başka bir şey değildir. Bütün çingenelerin tek bildiği şey dağda bayırda yaşamak ve beleş içki peşinde koşmaktır.

MONICA Elbette, sen bunu iyi bilirsin. Kendi deden de çingeneydi.

BAYAN KILBRIDE Benim dedem gezgin kalaycıydı.

MONICA Çingenenin kibarcası!

HESTER Carthage, kendin ve Caroline için başka bir ev alıp orada yaşayabilirsiniz. Bunu yapacak paranız var.

CARTHAGE Hayır, anlaşılmaya uyulacak.

HESTER İşin aslı şu Hepiniz beni yok etmek, silmek istiyorsunuz... sanki hiç var olmamışım gibi...

CARTHAGE Seni yok etmek isteseydim, bunu uzun zaman önce yapardım. Böylece Josie'yi de senden almış olurum. Doğrusunu istersen, sana hep cömert davrandım.

HESTER Kan parasını bana vermek çok cömertçeydi, tamam (*Birinci Perde'de onun kendisine verdiği zarfı uzatır*) Kan paranı geri al. Bu kadar kolay değil! Para, suçu ortadan kaldırmaz, Carthage, sen ve ben bu suçla öleceğiz!

CARTHAGE Sana karşı en ufak bir suçluluk duymuyorum. Sırf çocuğumun annesi olduğun için bende kalan duygu kırıntılarını da bana karşı sergilediğin bu nefret gösterisiyle yok ettin. Düş yakamdan artık, seni görmeye bile katlanamıyorum!

HESTER Kediler Bataklığı'nı bırakamam...

BAYAN KILBRIDE Gerekirse seni yakarız...

HESTER Görüyorsunuz işte...

BAYAN KILBRIDE Öyle değil mi, Xavier?

XAVIER Bırak bu mağdur numaralarını, Swane. Bugün buradan gidiyorsun. Anladın mı?

HESTER Gidemem... annem buraya dönecek. Rahip Willow, yaptıklarının yanlış olduğunu söyle onlara. Seni dinlerler.

RAHİP WILLOW Beni asla dinlemediler ki... günah çıkartırken bile yalan söylediler. Ben de kulaklarıma tıpa taktım. Şimdi de öyle yapıyorum.

HESTER (*Göz yaşları içinde*) Annem dönene kadar gide-

mem. Şimdiye kadar çoktan dönecekti. Beni buradan kovmayın, yoksa korkunç şeyler olacak. Yapmayın.

XAVIER Senin saçmalıklarını fazlasıyla dinledik, Swane. Çek arabanı da artık biz de bozulan eğlencemize devam edelim.

JOSIE Ben de seninle geleceğim, anne. Bu elbise sana çok yakışmış.

CARTHAGE Sen hiçbir yere gitmiyorsun, Josie.

JOSIE Annemle gitmek istiyorum.

CARTHAGE (*Onu durdurur*) Tekrar düşündüm ve sen kasabaya taşınana kadar Josie'nin benimle kalmasına karar verdim. Yerleştiğin zaman onu sana getiririm.

HESTER Senin için gururumu çiğnedim ben. Bana savaşmaktan başka bir çıkar yol bırakmıyorsun. (*Masadan bir şişe şarap alır*) Josie, seni almaya geleceğim. Sıkıysa onu benden almaya çalışın! (*Çıkar*)

ÜÇÜNCÜ PERDE

Gün batımı. Hester. Gelinliğinin her tarafı çamur ve kurum içinde. Arkasında alev alev yanan ev ve ahır. Joseph Swane alevlerin arasından Hester'ı izliyor.

HESTER Hadi bakalım, Carthage, söylediklerimin hepsi aptalca birer tehditti demek, öyle mi? Beni yavru köpek gibi bir çuvala koyup Bataklık'ta bir oyuğa atıverecektin, öyle mi? Bunu beğenecek misin, bakalım? Sesleri duyuyor musun? İneklerin acı acı bağıyor. Kokuyu alıyor musun? Buzağların rosto oluyor. Hepsini bağlayıp üzerlerine mazot döktüm. Evi de yatağını da yaktım. Daha fazla mazot olsaydı tüm dünyayı yakardım... biri gelip beni kendimden korusun ... yoksa daha kötüsünü yapacağım.

(Joseph şarkı söylemeye başlar.)

JOSEPH

Çok geç de olsa
Kediler Bataklığı'nda ayırdım
Yalanı doğrudan.
Kediler Bataklığı'nda karanlık çiy düşerken
Yalnızca sendin, yalnız sen
Beni yaralı bırakıp giden
Ve kalbimi pişmanlıkla dolduran

HESTER Kim var orada? Bu şarkıyı söylemeye kim cüret eder? Bu benim şarkım. Annem bana söylerdi bunu. Kim var orada?

JOSEPH Beni tanıyorsun, Hester.

HESTER Joseph Swane olamazsın!

JOSEPH O'yum.

HESTER Senden kurtulduğumu sanıyordum. Ner'desin?

Seni göremiyorum. Uzak dur! Uzak dur benden! Seni uyarıyorum.

JOSEPH Sana zarar vermeye gelmedim.

HESTER Nereden bileyim? Sana yaptığımı bana ödetmek için geldinse, barsaklarını eline veririm haberin olsun. Gel bakalım! Hazırım! Neredesin?

JOSEPH Bilmiyorum, yakınında bir yerdeyim. Ben de seni göremiyorum.

HESTER Bana zarar vermek için gelmediysen ne istiyorsun, Joseph Swane? Özür mü dileyeceksin? Git işine! Ete kemiğe bile bürünüp dikilsen karşıma, gene keserim senin boğazını.

JOSEPH Keser misin? Neden bu kadar öfkelisin? Saatlerdir senin haykırıışlarını dinliyorum.

HESTER O şarkıyı nasıl söylersin sen? O benim şarkım! Onu bana söylerdi, sadece bana. Bana ait hiçbir şey bırakmadınız!

JOSEPH Senin şarkın olduğunu bilmiyordum. Bana hep bu şarkıyı söylerdi.

HESTER Yalancı! Sahtekâr! Hepiniz! Hepiniz sahtekârsınız! Şimdi karşıma çıksa, yüzüne tükürür, kemiklerini kırar, derisini yüzerdim onun. (*Yıkılmıştır, inler*) Nerede o? Döneceğini söylemişti. Yıllarca bekledim onu. Yıllarca... geldiğin yerde onunla karşılaştın mı?

JOSEPH Ölüm, büyük bir ülke, Hester. Kim bilir neresindedir?

HESTER Hayır, yaşıyor. Kokusunu alabiliyorum. Bana geliyor. Biliyorum. Neden gelip her şeye bir son vermiyor! Onu görürsen, ona kötü davranmayacağımı söyle, tamam mı?

JOSEPH Tamam, eğer görürsem.

HESTER Ona birkaç soru soracağımı söyle, tamam mı?

JOSEPH Söylerim.

HESTER Sadece sebebini bilmek istiyorum, o kadar.

JOSEPH Neyin sebebini, Hester?

HESTER Benim yüzümden miydi? Yedi yaşındaydım, kendi kızımın, Josie'nin yaşında, yed... ve bu dünyada Josie bana ne yaparsa yapsın onu bırakıp gitmem.

JOSEPH Bir kızın mı var?

HESTER Evet, onu benden ayırmaya çalışıyorlar. Çalışsınlar, bakalım!

JOSEPH Kimler?

HESTER Eğer sen olmasaydın, ben ve Carthage ayrılmazdık!

JOSEPH Beni öldürdüğün için suç bende mi? Bunu mu diyorsun?

HESTER Biz seni öldürdükten sonra, Carthage senin paranı aldı...

JOSEPH Hafızam beni yanıltmıyorsa Carthage hiçbir şey yapmadı, sadece izledi. Sen bıçakla üzerime gelince o da benim kadar şaşırıldı.

HESTER O senin paranı aldı! Cesedini suya birlikte attık! Şimdi de her şeyi bana yıkmak istiyor.

JOSEPH Bana arkamdan saldırdın, değil mi? Kürek çekiyordum, sonra birden bir baktım ruhlar âlemindeyim.

HESTER Eğer o kadar burnu havada bir salak olmasaydın, şimdi hayatta olurdun, ama onun hakkında çeneni kapatmadın... sanki o benim hiç annem olmamış gibi yaptın. Kahrolası çeneni tutamadın! Zorla gel boğazımı kes dedin. Sana kendi adına benzeyen bir ad koymuş. Bana da 'Hester' demiş. Ne biçim bir ad 'Hester'! Hem 'Kutup Yıldızı' hem de 'gelin' demek. Kimsenin adı değil. Kendi adını sana saklamış. Sana benden hiç bahsetti mi?

JOSEPH Hayır, senden hiç bahsetmedi.

HESTER Mutlaka bahsetmiştir. Yıllar önce. Düşün. Be-

nim hakkımda hiçbir şey söylemedi mi?

JOSEPH Bana yalnız babamızdan bahsetti. Senden hiç bahsetmedi.

HESTER Bana bak! Yine o sadece senin annenmiş gibi konuşuyorsun, sanki ben hiç dünyaya gelmemişim gibi konuşuyorsun, oysa sen şu anda zavallı bir ruhsun, hatta hayalet.

JOSEPH Neden bahsettiğini anlamıyorum, Hester, ama eğer teselli olacaksan söyleyeyim ... o, beni ve babamızı da terk etti. Josie Swane hiç kimseye takılıp kalacak biri değildi.

HESTER Nasıl biriydi? Onu her gün biraz daha unutuyorum, sonra da onu hayalimde ben mi yarattım acaba diye düşünmeye başlıyorum. Şu karavan da olmasa, onunla ilgili her şeyin bir rüya olduğuna yemin edebilirdim. Nasıl biriydi?

JOSEPH İri yarıydı ... ve nazik.

HESTER Nazik mi! Alkolik ve kindar bir çam yarmasıydı.

JOSEPH Babamızı tanısan severdin, Hester. Tek tutkusu balığa çıkmaktı.

HESTER Onu terk eden ben değilim.

JOSEPH Onun bir suçu yok, Hester, ona senin öldüğünü söylemiş ... doğumda öldüğünü. Onun suçu yok. Tanısaydın, severdin, ama öldüğünü söylemiş ona, doğduğunda kalbinde bir sorun olduğu için öldüğünü söylemiş.

HESTER O içine edene kadar kalbimin bir şeyi yoktu. Ah onun yalanları! Tabii babam da ona inandı.

JOSEPH Ama sonra seni aramam için beni yolladı, git bir bak, belki yaşıyordur dedi. Onu bulursan parayı da onunla paylaş dedi. Hester, parayı seninle paylaşacaktım. Para da sandaldıydı. Sahile geldiğimizde onu seninle paylaşacaktım. Para için boğazımı kesmene

gerek yoktu.

HESTER Babamdan kalan üç-beş kuruş için mi boğazını kestiğimi sanıyorsun?

JOSEPH O zaman neden yaptın bunu?

HESTER Hep annemle olduğun için ve o sadece senin olduğu için yaptım.

JOSEPH Onunla hayatımın nasıl geçtiğini bilseydin, bunu asla yapmazdın.

HESTER Biliyorum Joseph, biliyorum. Düşünüyorum da ben de zaten yıllardır ruh gibi yaşıyorum.

JOSEPH Gitmem gerek, Hester, ben sadece merhaba demeye geldim.

HESTER Nereye gidiyorsun?

JOSEPH Karanlıkta dolaşıyorum.

HESTER Joseph?

(Hester karavanın basamaklarına oturur, düğünden aldığı şarap şişesinden bir yudum içer, bir sigara yakar. Monica'nın sesi duyulur.)

MONICA Hester! Hester! Evin! Yanıyor! Hester! (Koşar) Çabuk buraya gel, ben diğerlerini çağırayım!

HESTER Zahmet etme.

MONICA Ama evin ... yoksa sen mi yaktın?

HESTER Ben yaktım.

MONICA Aman Allah'ım, delirdin mi sen?

HESTER İçki?

MONICA İçki diyor! Hayvanlar! Gidip Carthage'ı getireyim...

HESTER Sakin ol Monica, sadece eski bir ev, bırak Batakılık onu geri alsın. Evde yaşamayı hiç sevememiştim zaten.

MONICA Çingeneler böyle yapar, değil mi? Arkalarında bıraktıkları her şeyi yakıp da giderler.

HESTER Bildin.

MONICA Diri diri derini yüzecekler senin, bak gör, sağ

bırakmayacaklar seni.

HESTER Seni de.

MONICA Senin için elimden geleni yaptım, Hester. Ben de burada yaşamak zorundayım ve Cassidy'lere saygı göstermek zorundayım. Xavier'le ben her sabah okula birlikte yürürdük.

HESTER Sen de iyiliğinden öleceksin, Monica Murray.

MONICA İyilik, senin asla sahip olamadığın bir şey.

HESTER Haklısın. Ben sadece ahlaksızlık ve kötülük temsil ediyim. Otur, bir şeyler içelim, sana bir bardak bulayım. *(Karavana girer ve bardak alır)* Otur, yoksa yığılıp kalacaksın.

MONICA *(Karavanın basamaklarına yığılır gibi oturur)*
Buradan kaçacağız, sen ve ben.

HESTER Öyle mi?

MONICA Evet, bu esarete bir son vereceğiz. Buradan çıktık mı, ötesi Cennet zaten.

HESTER Cennet... ben Cennet'ten yedi yaşımıdayken ayrıldım, Monica. Bu karavanın gün batımındaki görünüşü yüzünden ayrıldım ben Cennet'ten.

MONICA Biliyorum. Annen hep bu karavanda yatardı.

HESTER Hep burada yatardı. Bana bakardı ama diğer anneler gibi değildi... bir karavan yüzünden benimle doğru dürüst ilgilenmemesine kim inanır? Bunu asla kabullenemiyorum.

MONICA Garip bir kadındı, ay gibi bir gelir, bir giderdi. Bir sabah uyandığında Batağa doğru bir bakarsın, ateş var, anlarsın ki dönmüş. Ona süt ve yumurta getirirdim, burada, karavanın basamaklarında, aynı şimdi senin oturduğun gibi otururdu... simsiyah saçları, kedi gözü gibi parlayan gözleri, uzun kolları ve güçlü boynuyla gerinen bir kuğu gibi gelirdi bana. Ama onda beni rahatsız eden, bana gizemli gelen şeyler de

vardı ... herkesi rahatsız ederdi. Buradaki pek çok insana göre Josie Swane soğuk ve ölüm demekti... ama şarkı söylemeye başlayınca herkes ona âşık olurdu.

HESTER Sahi mi?

MONICA Bir zamanlar buralarda Josie Swane'siz yapılan kutlamalar kutlama sayılmazdı. Şarkı söylemesi için her yere davet edilirdi, cenazelere, düğünlere, büyük çiftlik sahiplerinin doğum günlerine... ve hepsi için ayrı ayrı şarkılar yapardı. Gelmeyecek diye ödleri patlardı.

HESTER Şarkılı kutlamaların bazılarına ben de giderdim, o kaçıp gitmeden önce. Şarkıları yolda yürürken yapardı. Bazen eğlenceye gittiğimizde yolda yaptığını tamamen değiştirir de söylerdi. Bunlar onun iş için söylediği şarkılar değil de içindeki gizilgüçlerin ona söylediği şarkılardı. Kendisi böyle derdi. Bu insanlar orada kalmamızı, onlarla yemek yememizi hiç istemezlerdi, şarkılar biter bitmez eline bir torba yiyecek ve üç beş kuruş para tutuştururlar ve bizi hemen kapı dışarı ederlerdi – bir şeyler yürütürüz diye korkarlardı, herhalde. O hiç aldırmazdı, ama ben üzülürdüm – bunca yıl sonra hâlâ üzülüyorum. Ama o hemen bir dükkâna dalar, sigara, bira ve bana şeker alırdı.

MONICA Şarap kaldı mı?

HESTER (*Ona şarap koyar*) Ona her ne olduysa bunu her zaman merak edeceğim.

MONICA Hâlâ onu bekliyorsun, öyle değil mi?

HESTER Sanki daha dün gitmiş gibi.

MONICA Hester, bir daha asla şu kapıdan içeri girmeyecek birini beklemenin ne demek olduğunu bilirim. Bu bekleyiş, kendini aldatmaktan başka bir şey değil. Bu dünyanın nasıl işlediğiyle ilgili her şeyi bildiğimi iddia etmiyorum, ama şu kadarını biliyorum ki bizim arzula-

rımıza ters işliyor. Belki de böyle olmak zorunda. Kırk yaşına geldin, Hester, ve hâlâ masallardaki gibi bir son hayal ediyorsun, hâlâ ‘Anne’ diye ağlayıp sızlanıyorsun.

HESTER Ben bir söz verdim, Monica, uzun zaman önce kendime bir söz verdim. Yıllar önce Meslek Lisesinde okurken, bir gün Kediler Bataklığı’na geri dönüp orada onu bekleyeceğime dair bir söz verdim ve asla burayı terk etmeyeceğim.

MONICA İyi de burada nasıl kalacaksın, bilmiyorum – evin kül oldu, düğünde gittin bu elbiseyi giydin. Zaten senin birisinden büyü yapmayı öğrendiğini söyleyip duruyorlar...

HESTER Büyü mü? (*Güler*) Bilsem hemen şuracıkta yapardım. Burayı sadece tabutta terk ederim ve iş oraya gelirse yalnız gitmem, hepinizi alır da giderim. Sizler beni hiç anlamadınız, benden korktunuz, damarlarımda dolaşan diğer şeyler için haklıydınız belki, ama hep korumak için savaş verdiğim çingene kanıma dil uzatmamalıydınız.

MONICA Diğer şeyler ne?

HESTER Onları ben de anlamıyorum.

MONICA O zaman böyle asarım keserim diye konuşma, hiç hoşuma gitmiyor.

HESTER Carthage hâlâ düğünde miydi?

MONICA Başka nerede olacak?

HESTER Morali bozuk muydu?

MONICA Fark etmedim. Umurumda da olmazdı. Sen de onun gibi bir adam için vaktini boşa harcama artık, rüzgâra kapılıp giden meşe palamudu kadar vefasız bir adam o... şarap kaldı mı?

HESTER Yok.

MONICA Düğüne gidip bir şişe şarap getireyim, sence bir sakıncası yoksa elbette.

HESTER Düşmanın şarabını da içirim ben ... zavallı şarap o canavarların pençesine düştüyse bu onun suçu değil ki.

MONICA O zaman bekle, hemen dönerim.

HESTER Josie'ye de bir bakıver bakalım iyi mi.

MONICA Mutlu mutlu dans ediyordur.

(Monica çıkar. Hester önce etrafa, sonra gökyüzüne, kış gecesinin yıldızlarına bakar, ürperir.)

HESTER Evet, gün batımını çoktan geçtik, nerelerdesin Rehber Ruh Efendi? Ben buradayım, seni bekliyorum, gitmem söylendiği halde buradayım. Belki de bütün bu olup bitenden sonra gelmeyeceksin, belki de seni sadece hayal etmiştim.

(Josie heyecanla koşarak girer.)

JOSIE Anne! Anne! Babamlarla balayına gidiyorum.

HESTER Hiçbir yere gitmiyorsun.

JOSIE Ama Anne, denize gidiyorlar. Ben hiç deniz görmedim.

HESTER Bataklık'ın büyüğü işte... ve mavi... o kadar, fazla bir şey yok.

JOSIE Ama babam gelebilirsin dedi.

HESTER Babana aldırma sen.

JOSIE Hayır, onlarla gitmek istiyorum. Yalnızca beş gün, lütfen.

HESTER Sevgili babanla ilgili bilmen gereken bazı şeyler var! Bana neler yaptığını bir bilsen!

JOSIE Onun hakkında söyleyeceğin hiçbir şeyi dinlemiyorum. *(Elleriyle kulaklarını kapatır)*

HESTER Tamam, ondan yana ol, ol da gör bakalım! Bana yemin etmişti, sen doğduktan sonra benimle evlenecekti, ama şimdi bak, benden nasıl kurtulacağının planlarını yapıyor. Hoşuna gitti mi bu? Ha?

JOSIE *(Elleri kulaklarında)* Dinlemiyorum dedim!

HESTER (*Josie'nin ellerini kulaklarından çeker*) Beni dinleyeceksin, Josie Swane, hem de çok iyi dinleyeceksin. Seninle aynı adı taşıyan annem Josie Swane beni bırakıp gitti. Çok sevgili baban beni bırakıp gitti. Ve şimdi sen de beni bırakıyorsun. Hayatım boyunca herkes beni bırakıp gitti... bir kelime bile söylemeden. Sana bir şey söyleyeceğim, Josie, eğer beni bırakıp gidersen, öleceksin.

JOSIE Ölmeyeceğim!

HESTER Öleceksin! Üzerinde büyü var, Kedi Kadın yapmış, Kara Kuğu'yla birlikte. Kara Kuğu'yu hatırladın mı?

JOSIE (*Korkar*) Evet.

HESTER Bu yüzden benimle kalmalısın, anladın mı, eğer baban veya bir başkası kimin yanında kalmak istersen diye sorarsa, annemin yanında demelisin.

JOSIE Anne, ben zaten seni seçerdim, büyü olmasaydı da seni seçerdim.

HESTER Gerçekten mi? Özür dilerim Josie, özür dilerim tatlım. Üzerinde büyü olduğunu söylemiştim ya, doğru değildi o. Sana söz veriyorum bu gece düğünde onlara söylediğim kötü şeyleri de telafi edeceğim – eğer izin verirlerse elbette.

JOSIE Tamam Anne, ben niyetinin kötü olmadığını biliyordum zaten. Düğüne geri dönebilir miyim? Dans daha bitmemiştir.

HESTER Benimle dans etsene. (*Josie ile vals yapmaya başlar. Müzik.*) Hadi, biz de burada eğlenelim. (*'Kediler Bataklığı' şarkısı eşliğinde, Josie'yi kucağına alır, havaya kaldırır, döndürür, şarkıyı birlikte söylerler*) Çok tatlısın, çok güzel bir çocuksun, yerim seni ben.

JOSIE Ben de seni yerim... düğüne geri dönebilir miyim? Yanım saatliğine.

HESTER Ne istersen yapabilirsin, beni bırakıp gitmek dışında. *(Onu yere indirir)* Hadi git, yarım saatliğine.

JOSIE Sana kocaman bir dilim düğün pastası getirmişt看, bak, çantamda. Al. Bu düğün neden senin düğünün değildi, anne?

HESTER Benim de düğünümdü. Hadi git, eğlen biraz.
(Josie koşarak çıkar. Hester pastayı yiyerek arkasından bakar. Xavier Cassidy, Hester'in arkasındaki gölgelikten çıkar, yüzünde şeytani bir ifade, sarhoş, elinde silah var.)

XAVIER Afıyet olsun Swane, kızımın düğün pastası güzel mi?

HESTER Ooo, kimler gelmiş? Xavier ... hem de silahıyla. Ben de gerçek yüzünü ne zaman göreceğiz diye meraklanıyordum. Bütün gün iyi adam rolü yapmak korkunç bir stres yapmıştır sende.

XAVIER Evi yerle bir etmişsin.

HESTER Kızının burada oturmasına izin vereceğimi mi sandın?

XAVIER Beni alt edemeyeceksin, Swane. Anneni buradan kovdum, seni de kovacağım. Korkak bir tavşan gibi kaçacaksın buralardan.

HESTER Seninle bir alakası yok, Cassidy, bu Carthage'la benim aramda.

XAVIER Herkesin içinde beni ve kızımı küçük düşürdün, alay konusu olduk. O yüzden artık her şey benimle de alakalı.

HESTER Carthage'a sözler verdiniz, onu tatlı sözlerle, malla, mülkle, parayla kandırdınız.

XAVIER O da kanmaya hazır mı.

HESTER O her zaman sersemin tekiydi.

XAVIER Öyleydi, her açıdan öyleydi. O da benim gibi malı mülkü seviyor ve aç gözlü bir adam, elini bir defa mala mülke attı mı, kaybetmektense ölmeye razı olur.

Onun ellerinde Cassidy'nin çiftliği güvende olacak, adı devam edecek ve kim bilir belki gelecekte senin küçük piçin ve onun dölleri bu çiftliği idare edecek.

HESTER Senin olan hiçbir şeyle Josie'nin alakası olmayacak. Bunu göreceksin. Josie'yi ve bana ait olanları kendi ailene katmaya çalışmak yerine kendi oğluna iyi baksaydın da o yönetseydi malını mülkünü.

XAVIER Oğlumu ağzına alma.

HESTER Onu ben bulmadım mı? Bataklık'ın kenarında, kucağında köpeğiyle, gözbebekleri zehirden fırlamış, inlerken?

XAVIER Oğlum talihsiz bir kaza sonucu öldü. Soruşturmanın sonucu da bunu gösteriyor. Benim vicdanım rahat.

HESTER Şimdi böyle mi oldu? Sen minareyi kılıfına uydurmuşsundur. O çocukta seni rahatsız eden bir şey vardı hep, belki de senin için yeterince güçlü kuvvetli bir genç değildi. Bu yüzden önce onun köpeğini zehirledin, fare zehiriyle, çünkü çocuğun köpeği arayacağını biliyordun. Ve fare zehirinin ne kadar etkili olduğunu da. Çocuk köpeği buldu, onu kucakladı ve o da zehirlendi. Her şeyi sen planladın. Senin içindeki karanlığı ben çok iyi görüyorum, Cassidy, çünkü benimkinin tıpa tıp aynısı.

XAVIER Uydurmasyon! Deli saçması! Ağzından çıkanı kulağın duyuyor mu senin, Swane? Annen gibi sen de kaçıksın. Annen tam bir zırdeliydi.

HESTER Annem deli falan değildi, sadece Kediler Bataklığı'nda yaşayan sen ve senin gibilerle aynı havayı solumaya dayanamıyordun.

XAVIER Biz sık sık aynı havayı solurduk ... ben ve Josie Swane. Oynak karının tekiydi annen, oynak, tembel ve kolaydı, eline üç beş kuruş sıkıştırınca herkesle yatan

bir orospuydu, senin gibi.

HESTER Annem hakkındaki fikirlerini kendine sakla. Hiç nefesini tüketme boşuna, çünkü beni zehirleyemezsin. Yıllarımı onu düşünerek geçirdim ben. Onunla ilgili yaşamam gereken her duyguyu yaşadım. Evet, ondan nefret ettiğim ve ona lanet okuduğum zamanlarım oldu, ama bu zalimce ve değersiz duyguların üstesinden gelmeyi öğrendim. Bu yüzden, senin 'üç beş kuruşluk orospu' hikâyelerin ve bu ucuz numaraların ne onunla ilgili düşüncelerimi ne de anılarımı değiştirebilir.

XAVIER Hangi anıların bunlar, bilmek isterim, Swane. Senin onunla hiç anın oldu mu acaba?

HESTER Hem de nasıl var. Her şeyimi aldığın gibi anılarımı da söküp almak istiyorsun benden, ama alamayacaksın, çünkü ben senden daha güçlüyüm. Benden hiçbir şey alamayacaksın, çünkü buna izin vermeyeceğim.

XAVIER (*Silahını Hester'in boğazına dayar*) Öyle mi dersin? Beni bu çingene oyunlarıyla faka bastırabileceğini mi sandın?

HESTER Bırak beni!

XAVIER (*Daha sıkı yakalar*) Carthage Kilbride'in artığının bir tadına bakalım!

(*Silah zoruyla elbisesinin eteğini kaldırmaya çalışır.*)

HESTER Seni uyarıyorum, bırak!

(*Mücadele ederler, birkaç el silah sesi, Xavier mücadeleyi kazanır.*)

XAVIER Kim güçlüymüş, sen mi ben mi? Şuracıkta sana istediğim her şeyi yaparım ve kimse de sana inanmaz, bana inanır. Ama şimdi bunu yapmak istemiyorum. Ne zaman gideceğini söyle bana.

HESTER Gitmezsem ne yaparsın? Kafamı mı uçurursun?

XAVIER Bak, kızımı bugün evlendirdim! Senin zırlıltın umrumda değil, ama kızım benim her şeyim ve bir süre

sonra Carthage'in kafası bulansın istemem, bu yüzden ne zaman gidiyorsun onu söyle, Swane! Ne zaman?

HESTER Senden ve silahından korkmuyorum. (*Namluyu ağzına sokar*) Ateş etsene! Uçur kellemi! Beni kendimden kurtar. (*Tetiği çekmeye çalışır*) Sen yapamıyorsan ben yaparım!

(*Yine mücadele ederler. Bu defa Xavier, Hester'dan kaçıp kurtulmaya çalışır.*)

XAVIER Cadı! Büyücü cadı! Sen çok tehlikelisin, Swane.

HESTER (*Güler*) Ne o? Ter kan içinde kaldın. Korkağın teki olduğunu biliyordum. Merak etme, bu gece buradan gidiyorum, ama sen ve diğerlerinin beklediği gibi kuzu kuzu gitmeyeceğim. Bana 'büyücü' dedin ya sen, bu daha bir şey değil, bak bekle de gör sen, gerçek... (*Lafını tamamlayamaz. Carthage girer, koşarak, öfkeli, ve onu şiddetle tartaklar*)

CARTHAGE İnekler! Buzağılar! Hepsi yanıyor, alevlerin içinde çırpınıyorlar! Ev! Ev kül olmuş! Zırdelisin sen! Buzağılar! Zırdelisin!

HESTER (*Onu sarsar*) Hayır, sadece dediğimi yaptım. Seni uyarmıştım, Carthage, başka çare bırakmadın.

XAVIER Yüz yıl önce seni bir direğe bağlayıp yakmalıydık, barsakların patlayıncaya kadar!

CARTHAGE Buraya kadar! Josie'yi senden alıyorum! İstedığın mahkemeye git! Umrumda değil! Seni ele vereceğim! Kardeşinle ilgili her şeyi herkese anlatacağım! Artık umurumda değilsin!

HESTER Anlat! Ona kendi yaptıklarını da anlat! Beni Josie'yle tehdit etme! Bu ırz düşmanı elinde silahla bana neler yaptı! Josie'yi onun yakınında nasıl tutarsın?

XAVIER Yalancı psiklik.

HESTER Küçük bir çocuğu balayına götürmek! Sen ne yapmaya çalışıyorsun, Carthage? Caroline Cassidy'yle

arandaki boşluğu mu doldurmaya çalışıyorsun? Buna izin vermeyeceğim...

XAVIER İyice kafayı yedi! Ben olsam bunun o çingene dilini keser, dudaklarını kızgın demirle dağlar...

CARTHAGE (*Xavier'e patlar*) Sen bu işe burnunu sokma! Düğüne geri dön! Başından beri bu işi bana bıraksaydın, böyle olmazdı, ama öyle yapmadın, vergi kaçırmak için düğünü öne çıkardın, şimdi git buradan!

XAVIER Memnuniyetle. Sen tam bir fiyaskosun, Killbride, senden önceki Kilbride'lar gibi, bir kadını bile idare edemiyorsun da benim malımı mülkümü nasıl idare edeceksin? Çiftliğimi senin üzerine geçirmek konusunda tekrar düşünmem gerekecek.

CARTHAGE Çiftliğin senin olsun, Cassidy. Benimki bana yeter. Ben senin pis işlerinin temizleyicisi değilim. Maldan mülkten önemli şeyler de var.

XAVIER Maldan mülkten önemli bir şey yok, delikanlı, yok! Gerçek mal sahibi başka şeyleri düşünmez.

CARTHAGE Düğüne geri dön, ben de az sonra gelirim ve oturur bir orta yol buluruz.

XAVIER Tamam. (*Çıkar*)

HESTER Cennette işler yolunda gitmiyor, ha?

CARTHAGE Senden bir kurtulsam, işler yoluna girecek.

HESTER Kalmama izin verirsen daha fazla sorun çıkar-mam. Josie'yle karavanda yaşarım. Zamanla varlığımdan memnun bile olursun. Buradaki en iyi arkadaşındım ben senin, Carthage, şimdi bunun hiçbir anlamı yok mu?

CARTHAGE Kızımın karavanda yaşamasına izin vermem!

HESTER Eskiden bu karavanı severdin.

CARTHAGE Eskiye canlandırmak için boşuna uğraşma! İşe yaramaz!

HESTER Bana bir sürü söz verdin! Bu evi benim için yapmıştın. Normal insanların nasıl yaşadığını görmemi istediğin için yapmıştın bu evi. Ben de istemediğim halde kabul etmişim. Tek isteğim Kediler Bataklığı'na yakın olmaktı. Diğerlerinin isteklerinin yanında bu ne kadar mütevazı bir istek. Bırak karavanda kalayım.

CARTHAGE Ben de herkesin alay konusu olayım!

HESTER Nedeni bu değil, biliyorum. Kardeşimin ölümünde parmağın olduğu ortaya çıksın istemiyorsun, gerçek nedenin bu.

CARTHAGE Benim parmağım yok o işte!

HESTER Ne yaptığını herkese söylerim diye korkuyorsun. Söylemem. Asla söylemem, Carthage.

CARTHAGE Ben bir şey yapmadım! Sadece oradaydım, seni izledim!

HESTER Boynuna taş bağlamama yardım ettin!

CARTHAGE O zaman çoktan ölmüştü!

HESTER Ölmemişti! Nabızı atıyordu!

CARTHAGE Bana işkence olsun diye söylüyorsun şimdi bunu! Böyle bir şeyi neden yaptın, Hetty? O zamana kadar her şey ne güzeldi.

HESTER Bazen insan neyi neden yaptığını bilmez. İçimde birden bir kötülük kıtıldandı... balık bıçağı da orada duruyordu... sandalda... ve göl de çok büyüktü... ve babamın karşı kıyıdaki evi çarptı gözüme... ve o anda kalbime bir bıçak saplandı... annemin bu evde başka bir hayatı vardı... Bunu nasıl yapabilirdi... ben-siz bunu nasıl yapardı?

CARTHAGE Bunlardan daha önce hiç bahsetmemiştin... ben hep kardeşini para için öldürdüğünü zannettim.

HESTER Bu gece onun ruhu geldi...

CARTHAGE Ruhu mu?

HESTER Evet, çok nazikti... zavallı kayıp ruh... benimle

çok yumuşak konuştu... hak etmediğim kadar yumuşak...

CARTHAGE Saçmalama!

HESTER Sen onun külleri üzerinde yükseldin! Bu yüzden rahatsızsın. Bana her baktığında onun gölde yüzen cesedini görüyorsun. Benden kurtulursan ondan da kurtulurum sanıyorsun. Kurtulamazsın, Carthage. Kurtulamazsın. Beni hep hatırlayacaksın, Carthage. Bataklık'ın tozunda, toprağı sürmekten yorgun düştüğünde, banka işleriyle uğraşırken, Cassidy'nin kocaman ama bomboş, çocuksuz evinde dolaşırken hep beni hatırlayacaksın. Şimdi beni hiç hatırlamayacağını sanıyorsun ama göreceksin.

CARTHAGE Kendini her zaman çok önemsedin sen zaten. Evet, seni zaman zaman hatırlayacağım. Mutfakta saatlerce nasıl içki içtiğini hatırlayacağım, gecenin bir vakti arka kapıdan nasıl Batağa kaçtığını, sabaha kadar orada dolaştığını hatırlayacağım.

HESTER İçki sonradan geldi, çok sonra, beni terk etmeyi kafana koyduğunda içki içmeye başladım. Konuşacak biri olsaydı, o kadar çok içmezdim, Bataklık'ta benimle birlikte dolaşacak biri olsaydı, içimde taşıdığım bu suçun azıcığını benden alacak biri olsaydı... ama hiç olmadı, hiç yardım etmedin.

CARTHAGE Ben hiçbir şeyi doğru yapmamışım yani! Öyle mi?

HESTER Yeni gelini mutlu etmek için bunlardan ders al. Evet! Sen hiçbir şeyi doğru yapmadın. Dik kafalılığın, kibrin, tutumluluğun ve ilerlemek için acı çekmeyi göze alman bana hep ters geldi. Benim tek istediğim, gözümün içine baktığında beni anladığını bileceğim ve beni yargılamayacak biriyle yaşamaktı. Ama sen böyle bir şey istemeye hakkım bile olmadığını düşündün.

Belki de yoktu, ama beni yargılaman... ve üstelik o şekilde yargılaman... sen farkında değildin... senin beni acımasızca her yargılayışında ben kendimi daha da sert yargıladım. Ama sen bunu hiç görmedin.

CARTHAGE Josie'yi alıyorum, Hester. Onu senden alıyorum. Ona bakamayacağın gün gibi ortada, sen hariç herkes bunu biliyor. Birazcık aklın başındaysa bu işin peşini bırak ve bizi mahkemelerde uğraştırma. Onu ara sıra görmene izin de vereceğim.

HESTER Al onu o zaman, al onu, her şeyi aldın zaten. Ne aptalım... Josie'yi bana bırakırsın sandım. Başından beri onu bana bırakmayacağını bilmeliydim, ama bilemedim.

(Elinde şarap şişesiyle Caroline girer.)

CAROLINE *(Carthage'a)* İşte buradasınız.

CARTHAGE Tüm hasadı, evi, her şeyi yakmış. Gidip kurtarabileceğim bir şeyler var mı diye bakacağım. Sen eve dön, ben de az sonra gelirim. *(Çıkar)*

CAROLINE Monica şarap istediğini söyledi, ben de sana yeni şişe açtım.

HESTER Buradan kopmama şarap yetmez. Kapkaranlık bir mucize gerek. *(Şişeyi alır)*

CARTHAGE *(Geri gelir)* Hadi Caroline, hadi. Buralarda dolaşmanı istemiyorum.

HESTER Carthage'ın dediğini yap, düğününe dön, Caroline.

(Caroline çıkmak için döner. Durur.)

CAROLINE Bir şey söylemek istiyorum...

HESTER Ne? Ne söyleyeceksin?

CAROLINE Hiçbir şey... Josie bizimle kalırsa, ona iyi davranacağım.

HESTER İstersen davranma!

CAROLINE Onu gözümün önünden hiç ayırmayaca-

ğım... onu her yere götüreceğim... onu her şeyden koruyacağım. Bu kadar. (*Çıkışa yönelir*)

HESTER Düğününde eğlenemiyor musun yoksa, Caroline?

CAROLINE Eğlenemiyorum... herkes telaşlı ve gergin... sen o gelinlikle içeri girdiğinde orada benim yerime senin olman gerektiğini anladım... babam zilzurna sarhoş ve naralar atıyor... Carthage kendi âleminde olup biteni seyrediyor, sanki kendi düğününde değilmiş gibi... ve herkes arkamdan gülüp bana acıyor... Annem hayattayken hasta yatağında benimle konuşurdu, beni yatağın kenarına oturtur ve bana düğünümün nasıl olacağını anlatırdı. Büyük bir şapka giyecekti ve gururla dolaşacaktı. Düğünüm, ortasında deniz kıslı havuzların olduğu o düğün salonlarından birinde olacaktı... evde yapma fikri babamındı... ucuza çıksın diye... Hiçbir şey annemin dediğı gibi olmadı, hiçbir şey.

HESTER Hiçbir şey planlandığı gibi olmaz, Caroline. Hiçbir şey... Ben de yıllardır annemi bekliyorum. Hep Kediler Bataklığı'nın karşı kıyısından buraya doğru gelişini hayal ettim... beni burada sapasağlam, kendi ayaklarımın üzerinde dururken bulmasını hayal ettim. Hayatımı çekip çevirdiğimi görecekti, Carthage'ı, Josie'yi ve evimi görecekti. Onsuz ayakta durduğumu görmesini o kadar çok istiyordum ki, belki o zaman onu bağışlayacaktım... Caroline, Carthage Josie'yi benden alıyor.

CAROLINE Hayır, bunu yapamaz, Hester.

HESTER Biraz önce söyledi.

CAROLINE Onunla konuşacağım, bunu yapamaz, ona karşı koyacağım.

HESTER Hayatında hiçbir şeye karşı koyamayan sen, benim için Carthage'a nasıl karşı koyacaksın? Boşver,

seni kimse takmaz. Sen sadece güzel bir biblosun. Seni kırmak, fincan ya da bardak kırmak kadar kolay. Ama ben kırmayacağım. Neden, biliyo' musun? Seni tanıdığım da Josie'nin yaşındaydın, ufak tefek sıksa bir şeydin, sana ilgi göstereyim diye deli olurdun. Neyse, seni kırmama gerek yok, sen yıllar önce kırılmışsın zaten.

CAROLINE Bende de yanlış bir şeyler var, öyle değil mi?
(*Dalgın dalgın bakar*)

HESTER Düşününe geri dön. Beni kendi halime bırak.

CAROLINE Sana söz veriyorum, Josie konusunda elimden geleni yapacağım.

HESTER (*Şefkatle*) Git hadi. Hadi.

(*Caroline çıkar. Hester orada öylece dikilir, şişeden bir yudum alır, karavana girer, elinde bıçakla çıkar. Keskin olup olmadığına bakar, boğazını keser gibi yapar, ürperir*)

Hadi bakalım, başkasına kolayca yaptın bu işi, şimdi senin sıran.

(*Boynunu açar, yapmaya hazırlanır. Koşarak Josie girer, durur ve elinde bıçakla Hester'ı görür.*)

JOSIE Anne... elindeki ne?

HESTER (*Duraksar*) Eski bir balık bıçağı, Josie, yıllardır saklarım.

JOSIE Onunla ne yapıyorsun?

HESTER Hiçbir şey, Josie, hiçbir şey.

JOSIE Seninle vedalaşmaya geldim. Gidiyoruz. (*Hester'ı öper*)

HESTER Güle güle, tatlım ... Josie beni bir daha görmeyeceksin.

JOSIE Göreceğim. Ben sadece balayına gidiyorum.

HESTER Hayır, canım, bir daha görüşmeyeceğiz çünkü ben de gidiyorum.

JOSIE Nereye?

HESTER Dönüşü olmayan bir yere.

JOSIE O zaman ben de seninle gelirim.

HESTER Hayır canım, gelemezsin.

JOSIE Ama anne, sen neredeysen ben de orada olmak istiyorum.

HESTER Hayır tatlım, olmaz, çünkü bu yere bir kere gittin mi bir daha asla dönemezsin.

JOSIE Dönmem o zaman, sen dönmezsen ben de dönmem, anne.

HESTER Neden karar değiştirdin? Hani babanla kalıp, onun yanında büyüyecektin? Kocaman güzel bir kız olacaktın? Baban sana benim veremeyeceğim her şeyi verecekti?

JOSIE Anne, sen Kediler Bataklığı'nda dolaşırken ben hep seni seyredirdim. Seni beklerdim, beklerken geri dönmem için dua ederdim.

HESTER Bana böyle şeyler söyleme şimdi.

JOSIE Beni de götür, anne.

(Kollarını Hester'ın beline dolar)

HESTER *(Onu iter)* Anlamıyorsun. Git, benden uzaklaş, hadi çabuk, koş, hızla kaç buradan.

JOSIE *(Kollarıyla Hester'ı tutmaya çalışarak)* Hayır! Anne, yapma! Seninle gelmek istiyorum!

HESTER Git dedim sana!

JOSIE *(Çıldırmuş gibi, panikte)* Hayır! Anne! Lütfen!

HESTER Tamam, tamam! Sus! *(Onu kucağına alır)* Tamam, geçti, seni de götüreceğim, benim gibi olmaman için, bir ömür boyu dönüşümü bekleme diye, çünkü dönmüyorlar, Josie, dönmüyorlar. Tamam canım, geçti. Kapat gözlerini. *(Josie gözlerini kapatır.)* Sımsıkı kapattın mı?

JOSIE Kapattım.

(Hester tek bir hareketle Josie'nin boğazını keser.)

Yumuşak ve titrek bir sesle)

Anne... Anne...

(Ve Josie, Hester'in kollarında ölür)

HESTER *(Fısıldar)* Gelmek istedin, Josie.

(Haykırmaya başlar, korkunç, hayvansı, ulumayı andıran bir haykırış. Kedi Kadın girer.)

KEDİ KADIN Hester, n'oldu? N'oldu?

HESTER Oh Kedi Kadın, korkunç bir şey olacağını biliyordum ama o korkunç şeyin bu olabileceğini asla düşünmemiştim.

(O korkunç ses yine çıkar Hester'dan, tamamen hayvan sesidir artık)

KEDİ KADIN N'aptın sen, Hester? Kendine bi' şey mi yaptın yoksa?

HESTER Hayır, kendime değil ama evet kendime.

KEDİ KADIN *(Yaklaşır, Hester'a dokunur, Josie'ye dokunur)* Josie değil de Hester! Josie değil de! Çocuk değil de! Kendine veya Carthage'a bi' şey yaptın sandım, çocuğu asla düşünmedim. *(Bağırarak sahnenin diğer ucuna gider)* İmdat, yardım edin, kimseler yok mu! Hester Swane çocuğunu doğradı! İmdat!

(Hester, Josie kucağında, akli başında değil, yavaşça dolaşır. Carthage koşarak girer.)

CARTHAGE Kedi Kadın? N'oldu? Hester? Josie'ye n'oldu? Her yanı kan içinde.

HESTER *(Bıçağı elinde sağa sola savurarak)* Uzak dur. Uzak dur. Seni uyardım. Sana söyledim. Dinleyecektin. Ben ne yaptım? Ne yaptım ben?

(Monica girer.)

CARTHAGE Josie'yi bana ver!

MONICA Aman Allah'ım! Hester...

CARTHAGE Onu bana ver! Onu öldürdün! Onu öldürdü!

HESTER Hepiniz buradan çekip gideceğimi ve onu sizin elinize bırakacağımı sandınız. Neredeyse bunu yapıyordum. Ama o benim... ve bütün hayatını benim döneceğim günü hayal ederek boşa harcamasını istemedim. Sizler de hakkımda atıp tutarak onu zehirleyecektiniz.

CARTHAGE Canavarsın sen!

(Rehber Ruh girer. Hester onu görür, diğerleri görmez. Balık bıçağını alır.)

HESTER Geç kaldın, hem de çok geç.

CARTHAGE Ne diyor? Ne? Onu bana ver, hadi.

(Josie'yi Hester'dan alır)

HESTER Artık beni unutmayacaksın, Carthage, her şey bittiğinde, her şey unutulduğunda, hatta beni bile unutmaya başladığında ... Kediler Bataklığı'nda yürüyüşe çıktığında ve tatlı bir esintinin saçlarına dokunmasını beklerken veya kulağında sıcacık bir nefes hissettiğinde veya arkanda bir hışırtı... Bunların hepsi biz olacağız... Josie ve ben... ruhumuz sana gelecek. *(Rehber Ruh'a doğru yürür)* Beni buradan götür, götür beni buradan.

REHBER RUH Tamam, güzelim.

(Birlikte ölüm dansı ederler, balıkçı bıçağıyla ve dans, bıçağın Hester'ın kalbine saplanmasıyla son bulur. Hester düşer. Rehber Ruh, elinde bıçakla çıkar.)

HESTER *(Ölürken fısıldar)* Anne... anne...

(Monica ona doğru gider.)

MONICA Hester... Ölmüş... Hester... Kalbini deşmiş... orada kalbi... yatıyor... göğsünün tam üstünde... kara bir kuş gibi.

(Müzik. Işıklar.)

SON

MARINA CARR

PORTIA COUGHLAN

Türkçesi
Gülşen Sayın

*İlk kez,
1996'da Royal Court Tiyatrosu'nda sahnelenmiştir.*

KİŞİLER

PORTIA COUGHLAN	30 yaşında
GABRIEL SCULLY	15 yaşında, Portia'nın ikizi, hayalet
RAPHAEL COUGHLAN	35 yaşında, Portia'nın kocası bir ayağı aksak
MARIANNE SCULLY	50'li yaşlarda, Portia'nın annesi
SLY SCULLY	50'li yaşlarda, Portia'nın babası
MAGGIE MAY DOORLEY	50'li yaşlarda, Portia'nın teyze- si
SENCIL DOORLEY	50'li yaşlarda, Maggie May'in kocası
BLAZIE SCULLY	80 yaşında, Portia'nın babaannesi
STACIA DOYLE	30 yaşında, kasabanın Kiklop'u,
DAMUS HALION	Portia'nın arkadaşı 30'lu yaşlarda, Portia'nın sevgilisi
FINTAN GOOLAN	30'lu yaşlarda, Barmen

*

Zaman ve Mekân

Günümüz. Oyun Midland'de Belmont Vadisinde geçer. Sahne üç bölünmeli: 1.Portia Coughlan'ın salonu; 2. Belmont Nehri kıyısı; 3. Bar.

Aksan

Oyuna, yazılı metnin izin verdiği ölçüde Midland aksanından tatlar eklendi. Ancak, bu aksanın doğal hali yazılı metinde olduğundan daha isyankârdır.

BİRİNCİ PERDE

Birinci Sahne

İki ayrı ışık. Birisi salondaki Portia Coughlan üzerinde. Portia şort ve tişörtten oluşan pijama giymiş. Saçı başı dağınık, ayakları çıplak, elinde içki, ayakta ve gözleri uzakta bir yere dikili; perdeler kapalı. Diğer ışık eş zamanlı olarak Gabriel Scully üzerinde, Portia'nın ölmüş ikizi. Belmont Nehri kıyısında dikilmiş şarkı söylüyor. Garip bir şekilde duruşları ve hareketleri birbiriyle aynı ve eşzamanlı. Biri diğerinin aynadaki yansıması gibi; bilinçsizce. Portia ayakta Gabriel'in sesini dinleyerek içiyor, bir yerlere dalmış gitmiş, kaybolmuş.

Raphael Coughlan, Portia'nın kocası, girer. Bir ayağı aksaktır. Elinde şingirdattığı anahtarları ve cep telefonu Portia'yı izler ama Portia farkında değildir. Raphael konuşmaya başladığı an şarkı söyleyen Gabriel'in sesi yavaş yavaş kaybolur.

Işık artık Raphael'in üzerindedir.

RAPHAEL Allah'ın cezası!

(Portia ona bakar, tekrar başını çevirerek içkisinden bir yudum alır.)

Sabahın onu ve sen çoktan başlamışsın.

PORTIA Sen işte değil miydin?

RAPHAEL İsteydim.

PORTIA Beni kontrol etmeye geldin.

RAPHAEL Seni kontrol etmek değildi niyetim. *(Brandi şişesini alır, doluluğunu kontrol eder ve Portia'ya bakar)* Mutfakta bir haftadır bir damla su yüzü görmemiş bulaşıklar yatıyor. Neyse ki sadece bir haftalık, fazla

değil.

PORTIA Öyle.

RAPHAEL Zahmet edip çocukları da okula götürmedin.

PORTIA Stacia götürdü.

RAPHAEL Kahvaltı ettiler mi?

PORTIA Elbette ettiler. Sen beni ne sanıyorsun?

RAPHAEL Öylesine sordum, Portia.

PORTIA Sorma, o zaman, tamam mı? Onları bu kadar düşünüyorsan kendin bak!

RAPHAEL Sen de çalışıp para kazanırsın o zaman.

PORTIA Bir kuruş bile kazanmasan zenginliğimizden bir şey eksilmez... öyle değil mi?

RAPHAEL Öyle.

PORTIA Fabrikada işler yoğun muydu bugün?

RAPHAEL Evet.

PORTIA Bugün benim doğum günüm.

RAPHAEL Öyle miydi?

PORTIA Otuz... hayatımın yarısı bitti.

RAPHAEL Böyle söyleme.

PORTIA Gel bir kadeh de sen iç – doğum günümün şerefine.

RAPHAEL Bu saatte mi? Sen kafayı yemişsin.

(Portia kendine biraz daha içki koyar – meydan okurcasına.)

PORTIA Şerefe.

(Raphael cebinden bir paket çıkarır ve ona atar.)

RAPHAEL Bu sabah bunun için döndüm. Mutlu yıllar, Portia.

PORTIA Unuttun sandım.

RAPHAEL Unutur muyum?

(Portia paketi açar... korkunç iri elmas taşları olan bir bilezik... o kadar parlak ki Portia bir tür dehşete kapılır; onun zevkine pek uygun değildir.)

PORTIA Elmas mı bunlar?

RAPHAEL Elbette.

PORTIA Teşekkürler, Raphael... harika. *(Bileziğe bakarak dikilmektedir)*

RAPHAEL Portia?

PORTIA Ne?

RAPHAEL Neyin var?

PORTIA Hiçbir şeyim yok.

RAPHAEL Hiçbir şeyin yok... Tamam, o zaman ben işe döneyim. Onu güvenli bir yere koy... servet ödedim ona.

*(Raphael çıkar. Gabriel'in sesi yine duyulmaya başlar. Portia birkaç dakika dinler, bir CD koyar ve sesi bastır-
mak için müziğin sesini açar. Müzik sesi Gabriel'in sesini bastırır. Portia çıkar.)*

İkinci Sahne

Maggie May Doorley girer, eskiden fahişelik yapmıştır. Siyah mini etek, siyah tayt, yüksek topuklu pabuçlar, dekolte bluz, bir sürü takı, ağzında sigara, elinde büyük bir paket. Arkasında kocası Senchil Doorley, Maggie'nin yarısı kadar, zayıf, telaşlı, sevecen.

SENCHEL (Yarı koşarak yarı dans ederek Maggie'nin arkasından gelir) Bırak da şu paketi ben taşıyayım, kuşum.

MAGGIE (Dişlerinin arasındaki sigarayla) Sorun yok, kuşum. Taşıyorum ben. Doktor sana ne dedi ... kalbine dikkat etmen gerek. (Seslenir.) Portia!

SENCHEL İçime sinmiyor, kuşum.

MAGGIE Sinsin, kuşum.

SENCHEL (Paketi işaret ederek) Şuraya koy biraz, kuşum.

MAGGIE Tamam, kuşum. Portia! Ağzımdaki sigarayı çıkart, kuşum, gözümü yakıyor.

SENCİL (*Sigarayı çeker*) İstersen son bir nefes daha çek.
MAGGIE Tamam. (*Bir nefes daha çeker*) Portia evde yok
herhalde.

SENCİL Arabası burada. Otur, kuşum, varislerin azacık, bu kadar yüksek topuklu giymemelisin, kuşum, kaç kere söyledim sana.

MAGGIE Portia!

PORTIA (*Sesi duyulur*) Ne var?

SENCİL Portia evde, kuşum.

MAGGIE İhtiyar teyzen geldi.

PORTIA Siz içeri geçin, bir dakika sonra geliyorum.

MAGGIE Biz de bir sigara yakalım, Sencil.

SENCİL (*Telaşla Maggie'nin sigarasını yakarken*) Çok fazla içiyorsun, Maggie May ve son beş yıldır ciğerlerine baktırtmadın.

MAGGIE Tamam, kuşum, baktırırım.

SENCİL Ne zaman?

MAGGIE En kısa zamanda.

SENCİL Sana doktor randevusu almaktan yorulduğum artık, Maggie May.

MAGGIE Biliyorum, kuşum, kim olsa yorulurdu.

SENCİL O zaman şunu da bil ki ben sana bir daha randevu falan almam, Maggie May.

MAGGIE (*Onu dinlemediği bellidir, sigarasının dumanını savurur*) Biliyorum, kuşum.

SENCİL Ölü Maggie May benim hiç işime yaramaz. İşin aslı bu.

MAGGIE Ölecek gibi bir halim mi var Sencil? Asla yok. (*Portia girer. Üzerinde etek, kazak ve ayağında sandaletler vardır. Üçüncü Perde'de de bu giysiler olacak.*)

Hah! Portia da geldi.

PORTIA (*Maggie May'i öper*) Nasılsın Sencil?

SENCİL Çok iyiyim, teşekkür ederim, Portia. Sen nasıl-

sın? Güzel, güzel, çok güzel, enerjik bir gün, tam boğayı ineğin, koçu koyunun üzerine salma günü.

MAGGIE (*Senchil'e bakarak*) Etrafta ne boğa ne de koç görüyorum. Portia, doğum günün için bu. (*Paketi ona uzatır.*)

PORTIA Hiç gerek yoktu, Maggie May.

MAGGIE Dünyaya gelen herkes hediye hak eder. Öyle değil mi, Senchil?

SENCHEL Öyle, kuşum.

PORTIA İçinde ne var acaba?

SENCHEL Aç da gör bakalım.

(*Portia paketten bir metre boyunda, arka ayakları üzerinde dikilen beyaz porselen bir at çıkartır.*)

PORTIA (*Güler*) Aman Tanrım, atlayıp üzerine biraz gezinti yapayım ben bununla.

MAGGIE Ben de onu ilk gördüğümde aynı şeyi düşündüm.

SENCHEL Bahçe dekorasyon malzemeleri satan bir yerden aldım onu.

PORTIA Onu çok sevdim, Maggie May. Ne kadar iyisin.

MAGGIE Haydi Senchil, sen de güzel bir şeyler söylese-ne.

SENCHEL Size çay yapayım mı, kuşum?

MAGGIE Sen kendine yap, kuşum. Ben brandi içerim, eğer Portia ikram ederse, tabii.

PORTIA Etmez miyim hiç?

SENCHEL (*Cebinden diyet bisküvi paketi çıkararak ikram eder*) Almaz mısın, Portia?

PORTIA Ben almayayım, Senchil.

MAGGIE Ben de istemem, kuşum. Teşekkürler.

SENCHEL Kendi diyet bisküvilerimi yememin sakıncası var mı, Portia?

MAGGIE Niye olsun ki, kuşum? Portia, kalbinin içine

edildiğini biliyor.

SENCİL Aslında çikolatalı bisküvi de yesem aynı şey. Çikolata taneleri ufalanacak ve ufalanan tanecikler gelip kalbime saplanacak. (*Ara verir.*) Gidiciyim ben yani.

MAGGIE Sen diyet bisküvilerini ye, Sencil. Bu konuda başka bir şey söylemeyeceğim.

SENCİL Tamam, kuşum, tamam. (*Çıkar.*)

MAGGIE Hiç iyi görünmüyorsun, Portia.

PORTIA Öyle mi?

MAGGIE Yani doğum günü kızı olarak.

PORTIA Ah.

MAGGIE Raphael ile aranız iyi mi?

PORTIA İyi.

MAGGIE Bunu duyduğuma sevindim. Çocuklar?

PORTIA Artık üçü de genç adam oldu. Jason Aralık'ta on iki olacak, Peter on yaşında, Quintin de okula başladı. Çok erken anne oldum Maggie May... on yedi yaşında evlendim. Ne salaklık, neyin peşindeydin acaba?

MAGGIE Biliyorum, kuşum.

PORTIA O zamanlar beni çok uyarmıştın.

MAGGIE Hayatta beni Sencil'den başka kimse dinlemedi, o da şimdi bu halde – Belki de iyi yaptın, şehrin en zengin adamlarından biriyle evlendin, güzel bir evin, güzel giysilerin, güzel her şeyin var.

PORTIA Üniversiteye gidecektim, yerim hazırды, her şey hazırды, ama babam, "Hayır, Raphael ile evleneceksin," dedi.

MAGGIE İhtiyar Sly Scully, onu hiç sevmezdim. Ölmüş adamın arkasından konuştuğum için bir de günaha giriyorum. Allah'ım sen beni affet.

PORTIA Onu ben de pek sevmezdim.

MAGGIE Annenle yıllarca aramızı açtı. Onu bana karşı

doldurdu.

PORTIA Annem... her zaman zayıftı.

MAGGIE Değildi, Portia. Onunla çok güzel günlerimiz oldu, felekten ne geceler çaldık beraber. Ama baban ve o yaşlı annesi her şeyi mahvettiler, onu mahvettiler, hele oğlunu kaybetmek onu yıktı.

PORTIA Doğru.

(*Senchil girer.*)

MAGGIE Çayını yaptın mı, kuşum?

SENCIL Yaptım, kuşum. Bulaşıkları yıkamamı ister misin, Portia?

PORTIA Ne?

(*Gabriel'in sesi duyulur ve onu alır uzaklara götürür.*)

SENCIL Bulaşıkları diyorum, yıkayayım mı?

PORTIA Yoo, hayır, Senchil, çok bulaşık var, bırak sen.

MAGGIE Senchil çok güzel bulaşık yıkar.

SENCIL Çok severim, bir yandan Maggie May'in pencerenin önündeki Afrika menekşelerine bakar, bir yandan da bulaşık yıkarım, öyle değil mi, kuşum?

MAGGIE Evet, canım.

PORTIA Bütün gün çok oturdum, biraz çıkmam gerek, Maggie May, yoksa sonsuza kadar burada çakılı kalacağım.

MAGGIE Bizimle şehre gelsene.

SENCIL Ne iyi olur.

PORTIA Yürüyüş yapacağım, çıkarken kapıyı çekin.

(*Çıkar*)

SENCIL Hoşça kal, kuşum.

MAGGIE Ruh hali çok garip geldi bana.

SENCIL Kendi içinde yapayalnız, öyle değil mi, kuşum?

MAGGIE Öyle.

SENCIL Eğer bir gün sen de yalnızlık çekersen, kendi içinin bodrumuna kapanmak istersen, umarım bunu

bana söyleme nezaketini gösterirsin.

MAGGIE Elbette, kuşum.

SENCIL Ben de seni kuraklıktan sonra yağan yağmur gibi sararım.

MAGGIE Sararsın, kuşum. Kalkacak mıyız yoksa bir içki daha alayım mı?

SENCIL Sabah sabah bu kadar içki yetmez mi, kuşum?

MAGGIE İçki konusunda her zamanki nutuklara başlama, kuşum, dayanamıyorum.

SENCIL Tamam, kuşum, tamam. Yalnız şunu bil ki kahvaltıda brandi senin için hiç de iyi değil, hele sabah sana yaptığım kızartmayı yemeyip burada brandi içmen. Bir lokma bile almadın, kediye verdim hepsini.

MAGGIE Kuşum! Kuşum! Kapa çeneni! Kapa çeneni!
(*Kalkar ve gitmeye hazırlanır*)

SENCIL (*Arkasından gider*) Biraz kibarlık, Maggie May!
Biraz kibarlık, lütfen!

Üçüncü Sahne

Belmont Nehri kıyısı. Damus Halion girer –yanık tenli, yakışıklı– bir demet menekşe koparır, eliyle onları düzenler, buket yapar. Portia girer.

DAMUS (*Onu öper, saçına bir menekşe koyar*) Doğum günü kızı için. (*Buketi ona verir, geri çekilip hayranlıkla ona bakar*) Yakında kocakarı olacaksın, Portia Coughlan.

PORTIA Ama hiçbir şey seni benden vazgeçiremeyecek.

DAMUS Niye geciktin?

PORTIA (*Suyun kenarına oturur*) Misafirler.

DAMUS Ben de kendi kendime ya yine beni terk etti ya da yaşlı Zıp Zıp sonunda olaya uyandı dedim.

PORTIA Ona Zıp Zıp deme dedim sana; hiç hoşlanmıyo-

rum; ayağının kesilmesi onun suçu değil.

DAMUS Herkes sigortadan para almak için ayağını kendi kesti diyor.

PORTIA Hepsi yalan ve sen de bunu biliyorsun! Aklı başında hangi insan birkaç kuruş için kendi ayağını keser?

DAMUS Yarım milyon için ayağını kesecek çok insan tanıyorum, ama senin kocanı savunmanı çok etkileyici ve biraz da duygusal buldum. Coughlan, eğer sen benim olsaydın ve benim hakkımda konuşurken beni de böyle bir bahaneyle savunsaydın, kafanı keser çayımın yanında yerdim.

PORTIA Ben kimsenin değilim... ne senin ne de bir başkasının.

DAMUS Şimdi sen benim değilsin yani?

PORTIA Bir sigara yaksana. (*Onun için bir sigara yakar, verir. Portia sırt üstü yatarak sigarasını içer.*)

Burası çok güzel.

DAMUS (*Onu öper, şehvetli, uzun bir öpüşme*) Kayık evine gidelim mi?

PORTIA Biraz sonra.

DAMUS Benim bir saat sonra dönmem gerek.

PORTIA O zaman hiç gitmeyelim.

DAMUS Yine tersliğin üstünde.

PORTIA Allah aşkına, Damus, sadece burada oturup sohbet edemez miyiz? Yoksa benim sohbetim seni açmıyor mu? Neden her seferinde kayık evinde ter kan içinde debelenip duruyoruz.

DAMUS Bayan, hatırlarsan sen bana pas verdiğin için bu işe başlamıştık.

PORTIA Hatırladığım kadarıyla ben sana "pas" olabilecek hiçbir şey vermedim.

DAMUS Öyle mi? O zaman burada işin ne?

PORTIA Ben buraya her zaman geldim, gelirim ve öldük-

ten sonra bile geleceğim. Hayalet olarak burada böyle uzanıp hayalet sigaralarından içerek siz ölmeyenlerin aptallıklarını seyredeceğim.

DAMUS İkizin gibi sen de kafadan çatlaksın.

PORTIA Sen de diğerleri kadar kalın kafalısın. Seni bataklıktan çektiğimi sanmıştım ama hâlâ her yerinden çamur akıyor.

DAMUS Sen çocukluğundan beri çamura alışmışsındır Portia Coughlan. Teyzen kasabanın orospusuydu, baban yaşlı Tim Lahane'ı sarhoş edip arazisini çaldı.

PORTIA Babam o araziyi yasal yollarla aldı.

DAMUS Sen öyle san. Tim Lahane'nin masadan kalkacak hali olmadığı için imzaladı o belgeyi. Ayık olsaydı arazisini ona asla satmazdı.

PORTIA Senin aklın başında değil. O yüzden kapa o koca çeneni.

DAMUS Kimse senin kadar kaçık olamaz, Portia Coughlan, hep de öyleydin. Bir zamanlar evleneceğin kişi bendim ama yeterince iyi değildim, öyle değil mi, o aç gözlerini Raphael Coughlan'a diktin... büyük arabasına, fabrikasına, gözlerindeki dolar işaretlerine diktin.

PORTIA Tamam, dök bakalım eteğindeki taşları, rahatla-sın. Beni nasıl kırdığının farkında mısın, Allah'ın cezası?

DAMUS Sen de melek sayılmazsın.

PORTIA Haklısın, tatminsizdim, hep öyleydim ama farkında değildim.

DAMUS Kayık evine gidelim, daha zaman var.

PORTIA Eve dönmem gerek.

DAMUS Yarın?

PORTIA Canım isterse. (*Menekşeleri nehre fırlatır*)

DAMUS Benden istediğin nedir, bilmiyorum.

PORTIA (*Çıkarken*) Ben de.

DAMUS Siktir git! (*Çıkar.*)

Dördüncü Sahne

Bar. Stacia (Kasabanın Kiklop'u) ve Portia girer. Bara otururlar.

STACIA Quintin'in gözleri yuvalarından fırlayacak gibiydi, arabadan zorla indirip sınıfa kadar sürüklemek zorunda kaldım.

PORTIA *(Pek dinler gibi değildir)* Çok zor, Quintin.

STACIA Çocuk o daha, Portia, ona sert davranma.

(Barmen Fintan girer. Kovboy botları, mahmuzlar, madalyonlar.)

FINTAN Siz, Bayanlar, bu boğucu yaz gününde son derece güzel görünüyorsunuz.

STACIA Portia'nın doğum günü.

PORTIA Beni öpmek için bahanen hazır. *(Yanağını uzatır.)*

FINTAN Çek şu yanağını. Yanaklar büyükanneler ve evde kalmış yaşlı teyzeler içindir. Ben kadınların yalnız dudaklarını veya bacaklarını öperim.

STACIA Duydun mu? Yanağına ne dedi!

PORTIA *(Bacağını uzatır)* Bacağımı öp o zaman, dudaklarım Raphael'in. Zavallı Raphael. *(Bacağı öpülür.)* Şimdi git bakalım, bacağımı yalnız bırak, yoksa yutacaksın.

FINTAN Daha kötülerini yutmuştum.

STACIA Bir bira, Fintan; Portia, sen ne içiyorsun?

PORTIA Her zamanki gibi olsun.

FINTAN Brandi ve zencefil geliyor.

STACIA Bugün leb demeden leblebiyi anlıyor. Yeni göz bandım nasıl, Portia?

PORTIA Sana çok yakışmış.

STACIA Domuz derisi. Dört tane aldım; mavi, yeşil, sarı

ve cenaze törenleri için siyah. İngiltere'den getirttim.

PORTIA Bilmiyorum ama, Stacia, bazen düşünüyorum da benim bir gözüm olmasa ben asla bant kullanmazdım.

STACIA Ama o zaman çocuklar korkar, Portia, biraz da benden utanırlar.

PORTIA Zavallı çocuklar.

(*Fintan içkilerle girer.*)

FINTAN İçkiler benden, bayanlar, doğum günü hediyesi, kaç yaşına girdin sen?

STACIA Kaç yaşına girdiğini gayet iyi biliyorsun, ilkokulda sen ondan bir sınıf aşağıdaydın. Onu burada oyalamak için laf salatası yapıyorsun, gözlerin bayram yap-sın diye.

FINTAN Stacia Doyle, biliyor musun? Gözünü kaybettiğinden beri daha bir gözlemci oldun sen.

STACIA Senin ne mal olduğunu daha iyi görmeye başladım, değil mi, Fintan Goolan? Evli kadınların eteğinin altında koklanacağına işine baksana sen.

FINTAN Sen de süttten çıkmış ak kaşık değilsindir, Stacia Doyle. Bu arada, koku varsa koklanırım ben, bilgin olsun diye söylüyorum. (*Portia'ya bakar ve çıkar.*)

STACIA Ondan uzak dur, Portia. Ağzını açtı mı hep kötülük, hep kötülük çıkıyor.

PORTIA Yok yaa, bizimle kafa buluyor o. Sen de çok ciddisin, Stacia.

STACIA Uyarmadın deme, Portia. Bu seni yatağa atar, sonra da sabah haberlerine satar her şeyi. Kuzenlerimden birine yaptı bunu geçen sene, sonra da şiddetle inkâr etti. Onu hiç sevmiyorum.

PORTIA Boşver, şerefe. (*İçer.*)

STACIA Bu gece Raphael doğum gününü kutlamak için seni yemeğe çıkaracak mı?

PORTIA Kutlamak... ben ve Raphael... hayal bile ede-

miyorum.

STACIA Seni akşam yemeğine falan çıkarmayı düşünmez mi?

PORTIA Biz öyle şeyleri çoktan geçtik. En azından ben geçtim.

STACIA Olamaz. Justin ve ben düzenli olarak yemeğe çıkarız. Sizlerin de kendinize zaman ayırmanız gerek, Portia.

PORTIA Sizler nelerden konuşuyorsunuz, sen ve Justin, kendinize zaman ayırdığınızda?

STACIA Siz nelerden konuşuyorsunuz da ne demek?

PORTIA Şu demek. Bir yerde mum ışığında karşılıklı oturmakla evdeki koltuklarda karşılıklı oturmak arasında bir fark var mı?

STACIA Var tabii.

PORTIA Bu farkı bana açıkla o zaman.

STACIA Bunu tam olarak nasıl açıklarım bilmiyorum.

PORTIA Son zamanlarda Raphael karşımdaki koltukta otururken ona bakıyorum. Her zamanki gibi yorgun oluyor, aksayan ayağını bir sehpaye koyuyor, altına da fabrikadan getirdiği kitapları destek yapıyor ve kendi içine dalıp gidiyor. Bize zevk verecek tek şey birbirimizi öldürmek olabilir. Çocuklar erken yatıyor, evdeki ahşap kapılar ve döşemeler tabut gibi çıtırdıyor. Bazen nefes bile alamıyorum.

STACIA Daha farklı şeyler yapmalısın, Portia, evden daha çok çık, ama o nehre gitme. Raphael ile bir tatil yapmanız. En son ne zaman tatil yaptınız?

PORTIA Biz hiç tatil yapmadık, Stacia.

STACIA Doğru, siz hiç tatil yapmadınız. Bu çok ilginç, Portia! İnsan inanamıyor!

PORTIA İstemiyorum. Belmont Vadisinden uzakta bir gece bile yaşayamam ben.

STACIA Salaklık etme, elbette yaşarsın, hatta çok hoşuna bile gidebilir.

PORTIA Elbette diğer insanların tatil dediği şeyi ben de yaşayabilirim ama aklım Belmont Nehrinde kalır. Dalgalı mı sakın mı, kenarlara çamur birikmiş mi yoksa kuru mu, somon balıkları denize doğru yola çıkmaya başladılar mı acaba, kurbağalar su zambaklarına yumurtladılar mı, balıkçıl kuşu döndü mü diye merak ederim. Bütün bunları ve nehrin içime işleyen daha binlerce şeyini merak ederim ben.

STACIA Biliyorum, Portia, biliyorum.

PORTIA (*Bardağındaki içkiyi bitirir.*) Bir tane daha?

STACIA Okul bitmek üzere. Çocuklar bekler. Onları almaya gidelim.

(*Stacia çıkar. Uzaktan hafif hafif Gabriel'in sesi duyulur. Fintan girer.*)

FINTAN Bu tek gözlü canavar sana uygun bir arkadaş değil.

PORTIA Benim yanımda ondan böyle bahsetmene izin vermem. Eğer benimle yatmak istiyorsan etrafımda koklanıp duracağına adam gibi çık karşıma, bunu söyleme cesaretini göster.

FINTAN Kendinden çok eminsin, değil mi?

PORTIA Ne zaman gelsem gözlerin üzerimde oluyor.

FINTAN Bak sen!

PORTIA Hiç inkâr etme, iri çocuk.

FINTAN Tamam, bu gece boşum.

PORTIA Boşsun, tabii – yedide. Belmont Nehrinde.

FINTAN Seni akşam yemeğine çıkaracağım.

PORTIA Yemeğimi evimde yerim ben, sadece seni düzeceğim, bakalım ne kadar iyisin, bu kovboy havalarının, bu sivri dilinin arkasında neler var, görelim bakalım.

(*Portia çıkar. Stacia çantasını almak için geri döner,*

Fintan ve Portia'yı duymuştur.)

STACIA Kendine bir delik mi arıyorsun, Goolan? (Gözündeki bandı açar.) Gel hadi, gelsene, lanet olası. Gel, buraya sok! (Çıkar.)

FINTAN Off be, off be.

Beşinci Sahne

Gabriel Scully girer. Belmont Nehri kenarında şarkı söyleyerek dolaşmaktadır; buradaki efekt mistik olmalı. Portia salonundadır, gözleri kapalı, kapıya yaslanmış dinler durumda. Bir süre durur. Kapı zili çalar. Portia kıpırdamaz. Tekrar çalar. Yine kıpırdamaz. Daha şiddetli, kesintisiz çalar. Portia yine kıpırdamaz. Marianne Scully, Portia'nın annesi girer. Gözleri kapalı kapıya yaslanmış olan Portia'yı izler.

MARIANNE Demek artık kapıya da bakmıyorsun.

PORTIA (Gözleri henüz kapalı, Gabriel'in sesi yavaş yavaş duyulmaz olur.) Zile deli gibi basışından sen olduğunu anladım. Kapıyı açmasam bacadan girersin sen, çünkü birinin mahremiyetini bozmaman gerektiğini asla öğrenemedin, Anne.

MARIANNE Her zamanki krizlerinden biri yine. (Ortalığı toplamaya başlar.) Bu evin hali ne böyle! Şuraya bak!

PORTIA Bırak!

MARIANNE (Toplamaya devam eder) Bana kimse evi süpürmeyi veya toz almayı öğretmedi diye yemin de edersin sen; böyle nankörsündür. (Sinirle evi toplar. Portia, onun topladıklarını bozar.) Bozma! Çocukların nerede? Eminim, nehir kenarında oynuyorlardır. Bugünlerde üçünden biri nehre düşüp boğulmaz inşallah.

PORTIA Hoşuna giderdi, değil mi? Sevgili torunlarından birinin mezarında ağlamak hoşuna giderdi. Tarih

tekerrür ederdi, Gabriel'i tekrar toprağa verir gibi olduk. Ben senin o acımasız aklından geçenleri bilirim. Eğer çocuklarımdan biri boğulsa belki ikizimin nasıl öldüğünü açıklayabileceğini sanıyorsun. Ama, hiçbir şey bunu açıklayamaz ve açıklayamayacak, Anne, hiçbir şey.

MARIANNE Kes şu saçmalığı; ağzından çıkanı kulağın duysun, Portia. Çok kötüsün, her zaman kötüydün.

PORTIA Aklından geçenleri okuyorum, Anne, kazara ağzından dökülen sözcüklerin, tamamlanmamış cümlelerinin altındakileri okuyorum, ben bu çiftliğin her bir santimetrekaresinde hangi oyuklar, çukurlar, hendekler var biliyorsam senin aklının çukurlarını ve oyuklarını da öyle bilirim ben. O yüzden, burada böyle yaygara yapıp, kendi oğlunu kurtaramadın diye benimkilerin ölümünü isteme. Oğullarım iyi ve ben hiçbir şey yapmasam bile onları kendi hallerine bırakarak iyi olmalarını sağlıyorum. Hiçbir şey yapmamak kötülük yapmaktan daha iyidir.

MARIANNE Bana Gabriel'i böyle kötü ve suçlayıcı bir tonda konuşarak hatırlatmaya hakkın yok. Asla!

PORTIA Bugün o da otuzuna girecekti... bazen düşünüyorum da diğer yarım gitti, burada kalan ise kötü yarım. Raphael'le evlenmemin tek nedeni vardı. Neydi, biliyor musun? Senin ve babamın beni mecbur etmesi değil, zengin olması da değil, para şimdi hiç umurumda değil. Onunla evlenmemin tek nedeni adının bir melek adı olmasıydı, aynı Gabriel'in adı gibi. İki melek aynı özellikleri paylaşırlar sandım veya öyle olsun istedim. Ama Raphael, Gabriel değil ve asla olmayacak. Dün gece yine rüyama girdi, yine o rüyalardandı, rüya değil de hani sanki gerçekmiş gibi olanlardan. Gabriel buraya akşam yemeğine gelmişti ve gitmek için kalktığında,

“Gabriel, hafta sonu da kal,” dedim, ama Gabriel, bana ve Raphael’e nezaketinden reddedince, “Gabriel, benim, Portia, ikizin, nezakete gerek yok, bana kibarlık yapman gerekmez,” dedim. O zaman, döndü ve gülümsedi, evet kalacaktı, kalbim yerinden çıkacakmış gibi atmaya başladı, göğsümden yıldızlar uçtu havaya, hani rüyada öyle olur ya insana... Birbirimize çok benzerdik onunla, öyle değil mi, Anne?

MARIANNE Beşikte sizi ayırt edemezdin.

PORTIA El ele doğmuştuk... Tanrı ruhlarımızı verirken benimkini de ona vermiş olmalı... o yüzden onun iki ruhu vardı, ya da aynı ruhu ikimize birden vermişti ve benim ruhum onunla birlikte Belmont Nehri’ne gitti – Oh, Gabriel, beni böyle suda sürüklenen sahipsiz eşya gibi bırakıp gitmeye hakkın yoktu. Hiç hakkın yoktu. (*Delice ağlamaya başlar.*)

MARIANNE Sus! Sus! Sus! (*Onu sarsar.*) Yeter! Baban duyacak! Kendine gel! Normal bir kadın gibi yaşasaydın, bunların hiçbirisi olmayacaktı! Yeter! Sus!

(*Sly ve Blaize girer.*)

BLAIZE Bırak sandalyemi! Frenlerimi patlatacağın!

SLY Marianne, şununla ilgilen biraz. Delirtti bu beni.

MARIANNE Onu neden arabada bırakmadın?

SLY Bir de sen başlama, ne olur.

MARIANNE İyi misiniz, Bayan Scully?

BLAIZE İyiyim, Bayan Scully.

SLY Doğum günün kutlu olsun, Portia.

BLAIZE Bol taşaklı yıllar dilerim.

SLY Anne! Sana ne dedim ben? Küfür yok.

BLAIZE Ben de sana ne dedim? İlk seksen yılımı dilimi tutarak, yastığa gömerek geçirdim ve eğer Tanrı beni bir seksen yıla daha layık görürse bu yılları aklımdan geçeni söyleyerek geçireceğim, yanlış veya doğru.

SLY Portia, annen ve ben doğum gününde sana ne hediye alalım diye düşündük, düşündük, beynimizi çatlattık, öyle değil mi, Marianne?

MARIANNE Evet, canım.

SLY Ve en sonunda senin istediğin veya ihtiyacın olan hiçbir şey olmadığı sonucuna vardık.

BLAIZE Paraya kıyamamışsındır sen.

MARIANNE Armut dibine düşer.

BLAIZE Yemin ederim cehennem bedava olsa, cennete ufak bir giriş ücreti ödemektense cehennemi seçersin sen.

SLY İstediyim bir şey var mı, Portia?

PORTIA Hayır, yok.

SLY İşte, dediğim gibi Marianne, hiçbir şey istemiyor, hiçbir şeye ihtiyacı yok.

PORTIA Hatırlayıp gelmeniz yeter.

MARIANNE Dün butikte bir elbise gördük, mor üzerine dore puanlı, onu alalım demiştin sana, Sly.

SLY O zaman gidip alalım, Marianne, tamam, gidip alalım.

BLAIZE Eve mi gidiyoruz?

SLY Henüz değil, Anne.

BLAIZE Keşke bacaklarım eskisi gibi olsaydı! Beni neden evde yalnız bırakmıyorsunuz artık? Ateşe düşerim falan diye mi korkuyorsunuz? Televizyonun karşısına uzanıp Kont John McCormack'tan aryalar dinleyecektim. Siz ikiniz bunun için bana ne zaman izin vereceksiniz?

Portia kendine bir içki doldurur. Onlara aldırmamanın tek yolu budur.

MARIANNE Bu saatte! Sly!

PORTIA Buna tahammül edemiyorsanız kapının nerede olduğunu biliyorsunuz... içki isteyen?

SLY Ben alırım.

PORTIA Keyfine bak, Baba.

MARLANNE Ne sen ne de kızın nezaket kurallarını bilmezsiniz. (Çıkar.)

SLY Bugün Belmont Nehri'nin oralarda seni Damus'la konuşurken gördüm.

PORTIA Yine beni gözetledin.

SLY O taraftaki çitleri onarıyordum. Portia, bu adamla senin ne işin olabilir? İyi bir adam değil o, ne idiği belirsizin teki.

BLAIZE Kont'un konuşması! Kont'un konuşmasını açın.

SLY Seninle konuşuyorum, Portia!

PORTIA Gabriel'i tanırdı o.

SLY Gabriel. Unut artık şu anneni de beni de utançtan yerin dibine sokan acayip çocuğu.

PORTIA Gabriel'i unutmak mı? O her yerde, Baba. Her yerde. Şu binlerce dönümlük arazinde onu bana hatırlatmayacak tek bir köşe bile yok ki. Adı, Belmont tepesinde uçuşan sığırcık kuşlarının ağzında, buzlu kış gecelerinde ahırlardaki inekler onun için böğürüyor. Nehir bana onun bir zamanlar burada olduğunu ama artık gittiğini söylüyor. Ve sen benden onu unutmamı istiyorsun. İmkânsız bir günün daha ardından yatağa girdiğimde zamanın geçmesi için dua ediyorum ben – Baba, sen hiçbir şey anlamıyorsun.

SLY Sen! Beni aşağılama! Bugün geldiğin yerde olabilmen için yıllarca deli gibi çalıştım, yirmi dönümlük bataklık Belmont Çiftliği'ne dönüştürdüm, bu yörenin en güzel çiftliği yaptım burayı, bu ellerle. Bunlar bir gecede olmadı! Malın mülkün olmasaydı Raphael Coughlan sana gözünün ucuyla bile bakmazdı. Sen ne yapıyorsun? Damus Halion ile sürtüyorsun. O aileden hiç kimse sabah süt sağlamak için kıcını kaldırmaz yatak-

tan. Ahmaklar! Hepsi aynı soyun bokudur, daha buzağıyla eşeği ayırt edemezler.

PORTIA Baba, onunla sadece konuşuyorduk.

SLY Ben daha fazlasını gördüm! Şimdi seni uyarıyorum, dik kıcını otur evinde.

PORTIA Çalıların arasından, hendek içlerinden, toprak yığınlarının arkasından beni dikizlemenden bıktım. Ben yetişkin bir kadını ve yaptıklarını seni hiç ilgilendirmez. (*Gitmek için birkaç adım atar.*)

SLY Ben seninle konuşurken yerinde kal! Scully adı söz konusu olunca yaptığın en ufak şey bile ilgilendirir beni. Bilmiyor musun? Son yıllarda herkesin gözü üzerimizde. Annenle sana kazandırmaya çalıştığımız ahla-ki değerlerin nerede senin, kızım?

BLAIZE Kont John nerede!

Portia çıkarken elinde çay tepsisiyle Marianne girer.

MARIANNE Evde misafirlerin varken nereye gidiyorsun?

PORTIA Misafirler! Evin demirbaşları desek daha uygun olur.

MARIANNE Bazen merak ediyorum, Sly, bu kız hiç değişmeyecek mi?

BLAIZE Zamanında sana söyledim ve seni uyardım, Sly. Joyce'lardan, yani bu kadının sülalesinden uzak dur dedim sana. Hepsi çingenedir bunların.

MARIANNE Senin de çok iyi bildiğin gibi biz çingene değiliz.

BLAIZE Çingeneydiniz, hepiniz çingeneydiniz! Üç kuşak önce buraya geldiğinizde hiçbirinizde kıvılcık saç, geniş kalça yoktu. Eyalet konseyi bizim alın teriyle kazandığımız paraların vergisiyle size ev yaptı. Nereden geldiğinizi bile bilmiyorduk, soyunuz sopunuz bilinmiyordu. Seni uyardım, Sly! Keşke dinleseydin beni. Bu sülalenin kanına şeytan girmiş, Gabriel'de de vardı

aynı şeytan, Portia'da da var. Tanrı bizi bu kanı kara, ruhu kara çingene sülaleden korusun!

MARIANNE Orada öyle durup benimle bu şekilde konuşmasına izin mi vereceksin?

SLY Öyle demek istemedi, Marianne.

MARIANNE O ne demek istediğini çok iyi biliyor! Peki, sen neydin evlenmeden önce? Hep aile içi evlilikten doğdukları için gelişememiş, iskorbitli McGovern sülalesi. Senin baban, oğlan kardeşinmiş! Herkes öyle diyor.

BLAIZE Seni şıllık seni!

SLY Hanımlar, yapmayın Allah aşkına!

BLAIZE Bütün McGovern'lar senin sülalenin her bir ferdinden daha usturuplu dünyaya gelmiştir!

SLY Anne, bu konu burada kapandı!

BLAIZE Sen kes sesini lanet olası!

SLY Tamam, sesimi kesiyorum, öldürün birbirinizi.

BLAIZE (*Tekerlekli sandalyeden kalkmaya çalışarak*) Sen! Sen Bayan!

SLY İşte bu, anne, sağlam kalçanı da kır... bu sefer beş kuruş ödemem!

MARIANNE Bana hele bir yaklaşsın, ben kıracağım onun sağlam kalçasını.

BLAIZE Senin içini kemiren şeyin ne olduğunu biliyorum ben, son on beş yıldır kalbini neyin yaktığını biliyorum ben.

MARIANNE Hiçbir şey bilmiyorsun!

BLAIZE Oğlunu öldürdün sen, cennetten çıkma sesi olan o güzel oğlunu...

MARIANNE Ona parmağımı bile kaldırmadım ben, bunu sen de çok iyi biliyorsun akıllı kötülükten başka bir şeye çalışmayan pis cadı!

BLAIZE Ne parmağı! Ne parmağı! Tüm dünya senin göz-

lerinle adam öldürebileceğini biliyor, şöyle uzunca bir bakman yeter adamı öldürmeye... tüm kötülüğünü toplayıp bakman yeter! Ben senin sülalenin yaptığı büyüleri ve o büyülerin adama neler yapabileceğini bilirim...

SLY Anne, yeter! Seni uyarıyorum!

MARIANNE Onu yakınımnda veya karşımda görmek istemiyorum artık. Bundan sonra ona sen bak. Gerekirse odamdan hiç çıkmam, evlendiğimiz günlerdeki gibi, bunu hatırlıyor musun, yaşlı cadı? Bütün işleri yaptırdıktan sonra beni odama yollardın, Portia ve Gabriel ile birlikte. Yaz günleri, daha güneş batmadan, saatin altısında, çünkü mutfağını benimle paylaşmaya dayanamazdın. Sen de ona izin verirdin, Sly, kafanı kitaplara gömer, bilmem kaç dönümlük çiftlik hayallerine daldırdın, ben ve ikizler sıcaktan o odada uyuyamazken, kendi mutfağımıza giremeyecek ne suç işledik acaba diye düşünürken. O toprakların ne faydası var şimdi sana? Bırakacak varisin bile yok artık! (*Çıkmak için harekete geçer.*)

SLY Marianne?

MARIANNE Bana aslında kendine acıyan o ses tonuyla hitap etme, Sly; bu ses tonu beni hasta ediyor, yıllardır hasta ediyor beni. Şimdi anneni al eve götür, bana ve çocuklarına baktığın gibi bak, çünkü bizim senin o zalim ilğine ihtiyacımız yok artık. (*Çıkar.*)

SLY Şimdi mutlu musun, Allah'ın belası? Ne istedin kadından?

BLAIZE Beni eve, John McCormack'a götür ve onu merak etme sen, hava kararmadan gelir kapıya, sürtünür paspasa, özür diler, şıllık. (*Çıkarlar.*)

Altıncı Sahne

(*Raphael girer. Seslenir.*)

RAPHAEL Portia.

(*Yanıt gelmez. Evi toplamaya başlar. Müziği açar. İki kişilik sofraya hazırlar, mumları yakar. Bir şişe şarap açar. Bunlarla eş zamanlı olarak Belmont Nehri kenarında olanlar da sahnededir.*

Nehir kıyısı. Portia girer. Sigara içmektedir. Nehre birkaç yaprak atar. Alacakaranlık çökmüş. Bir baykuş öter. Çömelir ve nehre bakar. Fintan girer. Ayakta bir süre onu seyreder.)

FINTAN İki saat geciktin.

PORTIA (*Rüyadan uyanmış gibi*) Ne?

FINTAN Yedi'de demiştin, geldim ama yoktun.

PORTIA Doğru.

FINTAN Sıvışamadı herhalde, dedim. İyi ki yine bir dönüp bakayım demişim. Gelmişsin. (*Cebinden küçük bir viski şişesi çıkarır.*) Viski?

PORTIA İyi olur.

FINTAN (*İki plastik bardağa viski koyar*) Şerefe.

PORTIA Şerefe.

FINTAN Evine fazla yakınız... babanın arazisi buraya kadar geliyor, değil mi?

PORTIA Evet, ama ben o sınırın dışında yaşıyorum.

FINTAN Kurallara uymamayı seviyorsun, değil mi?

PORTIA Doğrusunu istersen ben seni tamamen unuttum
Fintan. Buraya geldim, çünkü ben hep buraya gelirim.

FINTAN Bana sözün olduğunu unuttun demek! Bir erkek için işi çok zorlaştırıyorsun, Portia Coughlan.

PORTIA (*Onu dinler gibi değildir*) Öyle mi?

FINTAN Öyle.

(*Elini omzuna atar. Portia ele bakınca, çeker.*)

Burası çok sessiz. Ne güzel.

PORTIA İyi dinlersen eğer, somonların yukarı doğru yüzerek Shannon Nehri'ne çıkmaya çalıştıklarını duyarsın, oradan nehrin denizle buluştuğu yere ve oradan da yavaş yavaş evlerine, Hint Okyanusu'ndaki yumurtlama alanlarına doğru yolculuk yaparlar.

FINTAN Gerçekten mi?

PORTIA Bu yolculuk onların ilk yolculuğudur, daha önce hiç yapmamışlardır, ama rotayı bilerek doğarlar.

FINTAN (*Hiç ilgisini çekmemiştir*) Harika. Harika.

PORTIA Bu nehre neden Belmont Nehri denmiş, biliyor musun?

FINTAN Evet, okulda Sullivan'ın dersinde bize anlatıp dururdu. Edebiyattan ve o eski şiirsel bokluklardan nefret ederdim... Sullivan da kafamızı bunlarla doldurur dururdu... şey değil miydi... Bel denen Nehir Tanrısı ile buralardaki bütün kötülüklerin anası kafadan çatlak bir orospuyla ilgili bir şeydi. Ama kaçık, sonunda cezasını bulmuştu, sanırım.

PORTIA O, deli değildi! Orospu değildi! Kötü hiç değildi! Sadece farklıydı, o kadar. Yöre halkı onu bir direğe bağlayıp ölüme terk ettiler. Nehir Tanrısı Bel, onun çığlıklarını duydu ve Belmont Vadisi'nden inerek buraya geldi ve onu alıp götürdü. Böylece burada nehir doğdu. Söylenenlere göre Bel, vadiyi silip süpürmüş, kızıdan başka pek çok kişiyi daha almış. Bu konuda fazla bilgim yok, ama burası için tutunamayanların zindanı demişler ya, doğru.

FINTAN Ne? Ne demişler?

PORTIA Nehir çekildiğinde Gabriel kızın çığlığını duyardı; mağaradan yayılan bir arya gibi geliyor ses, derdi.

FINTAN Bana sorarsan bu eski hikâyelerin hepsi deli saçması.

PORTIA Sana sormuyorum.

FINTAN Beni burada ilgilendiren bir tek hikâye var, Portia Coughlan, o da senin donsuz halinin hikâyesi. Bunu bir süre daha dinlemeye hazırım.

PORTIA Kalın kafalı düzrü! Siktir git babamın toprağın-
dan, çünkü senin aklın başka bir şeye basmaz, tıpkı
senin sülalenin senden önceki bütün adamları gibi; ve
senin yağmurlu bir havada sarhoşken çamurların için-
de tohumlarını ekeceğin çocuklar da böyle olacak.

FINTAN Dilinin kemiği yok, Portia Coughlan. Bu, insanı
ölüme götürür. Eğer sahibin olsaydım, keser atardım o
dilini.

PORTIA Senden korkmuyorum, yani tehdit serbest...
Eve nehirden döneceğim& İyi geceler. (Çıkar.)

FINTAN Soğuk karı! Seni kim ne yapsın!
(Öfke nöbeti geçirir.)

Yedinci Sahne

*Işık Raphael üzerinde. Bir şişe şarabın çoğu bitmiş.
Mumlar sönmüş. Salonda dolaşüyor, sabırsızlanıyor.
Portia koridorda görünür, çıplak ayak, sandaletleri elin-
de, öylece dikilir.*

RAPHAEL Bu saate kadar neredeydin?

PORTIA (Masaya bakar) Mum ışığında şarap. (Yorgun
bir şekilde sırtını duvara yaslar.)

RAPHAEL Evet ya... yemek de yaptım... hepsi senin
içindi... soğudu şimdi.

PORTIA Yemek de yaptın... (İç çeker.)

RAPHAEL Gece yarısı oldu, Portia.

PORTIA O kadar oldu mu?

RAPHAEL Akşam yediden beri evdeyim, çocuklar abur
cubur yediler ve video seyrettiler, ödev falan yapmadı-

lar, öğle yemeği yememişler, akşam onlar için yiyecek bir şey zaten yoktu evde – neredeydin?

PORTIA Off Raphael, yalnız kalmak istiyorum.

RAPHAEL Quintin'in gözleri bütün gece seni aradı.

PORTIA Yavaş yavaş benden bağımsızlaşacak.

(Yastıkla bacaklarını kurular.)

RAPHAEL Yapma Allah aşkına Portia, o daha dört yaşında.

PORTIA Kaç yaşında olduğunu biliyorum ve onunla mümkün olduğu kadar az ilgilenmek istiyorum, tamam mı? *(Şişede kalan şarabı bir bardağa koyar, oturur ve bir sigara yakar.)*

RAPHAEL Onlar senin kendi oğulların.

PORTIA Ben ne oğlan ne de kız istemedim ve istermiş gibi de yapmadım; daha en başında söyledim sana. Ama sen beni annelikle avuturum sandın. Gördün işte, işe yaramadı, yaradı mı? Şimdi onlar senin oğulların ve onlara kendin bak çünkü onları sevemiyorum, Raphael. Sevemiyorum.

RAPHAEL Portia, bugün senin için her zamankinden daha kötü bir gün olduğunu biliyorum ve sebebini de biliyorum. Seninle Gabriel arasındaki bağı ne kadar güçlü ve derin olduğunu anlamaya çalışmıyorum. İkizler arasında açıklanamayan garip bir bağ olduğunu duymuştum, ama artık bu bağı unutup hayatını onsuz sürdürmen gerek.

PORTIA *(Öfkeden deliye dönmüş bir halde)* Gabriel! Gabriel! Onun adını nasıl ağzına alırsın sen! Bu ne cüret! Sorun Gabriel değil, onu çoktan geçtim ben! Sorun sensin! Senden nefret ediyorum! Benim sorunum neymiş diye ürettiğin aptalca fikirlerinden bıktım, usan-dım! Ismarlama yaptırdığın kovboy botlarıyla çevremde topallaya topallaya dolaşmana dayanamıyorum!

RAPHAEL Yeter Portia! Yeter! Yeter!

PORTIA Haftalardır uykusuz kaldığım ve ilk defa uyuyabildiğim ve tam da uykuya yeni daldığım gecelerde bana dokunduğunda, beni bu cehennem hayatından çekip çıkaracak bir rüyaya daldığım sırada aniden bana dokunup beni Belmont Vadisi'ne geri döndürdüğünde seni parçalamadığıma veya ekmek bıçağıyla o hassas kalbini deşmediğime şükret sen!

RAPHAEL (*Üzerine yürür*) Bunları içten söylemiyorsun, Portia, üzgün olduğun için böyle konuşuyorsun, böyle düşünüyor olamazsın.

PORTIA (*Öfkeden titreyerek*) Defol! Böyle düşünemezmişim! Dinle o zaman! Dinle ve gerçeklere uyan! Senden iğreniyorum, Raphael Coughlan, sakat ayağından, ucuz giysilerinden ve ağırkanlılığından iğreniyorum. Senin içindeki senden, böyle olmandan ve asla başka şekilde olamayacağın için senden iğreniyorum. Şimdi beni yalnız bırak. Bir daha benim için mum falan yakma, onları gözüne sokmaktan korkuyorum.

(*Öfkeyle mumları üfleyerek söndürür.*)

RAPHAEL Portia, lütfen benimle böyle konuşma, lütfen. Bu sen değilsin.

PORTIA Demek yetmedi, daha fazlasını istiyorsun. Tamam, al o zaman! Bu gece nerede olduğumu sormuştun. Söylüyorum, işte. Bardaki barmenle fingirdedim. Kızdın mı? Güzel. Benden nefret etmeye başladın mı şimdi? Çok güzel. Senin kaypak sevgine ihtiyacım yok benim, Raphael Coughlan. Onun ciğeri beş para etmez bir adam olduğuna gelince, evet etmez, onun da ciğeri seninki gibi beş para etmez. Haydi, ağla! Kalbimi kırıyorsun, de! Geçer, merak etme, geçer, sana garanti ediyorum, öyle bir geçer ve nasırlaşır ki bir daha dünya batsa ona bir şey olmaz.

(*Işık azalır.*)

İKİNCİ PERDE

Birinci Sahne

Belmont Nehri kenarı. Akşam. Projektör nehri taramaktadır. Raphael, Marianne, Sly, Stacia, Damus, Fintan, Senchil ve Maggie May. Ayakta sessizce bir halat makarasının Portia'yı çekmesini izlemekteler. Yukarı doğru çekilen ve orada asılı kalan Portia'nın bedeninden sular, suyla birlikte yosunlar, kurbağa yumurtaları ve su zambakları dökülür. Gabriel diğer kıyıda sakın ama soğuk, profilden, şarkı söyler.

MARIANNE Olamaz, olamaz.

MAGGIE Aman Allahım!

SENCHEL Allah aşkına, birisi üzerine örtecek bir battaniye falan getirsin!

(Portia'nın üzerinde yalnız külot vardır. Kimse kıpırdamaz. Herkes, Portia'nın havada sallanan cesedine taş kesilmiş gibi bakar. Senchil ceketini çıkarır ve Portia'yı örtmeye çalışır, ama ceset çok yüksekte kaldığı için ceket düşer, ayağına takılı kalır. Ceset sağa sola sallanır. Makara aşağı iner. Raphael onu kucaklamak için öne doğru ilerler. Fintan da yardım etmek için öne doğru bir adım atar.)

RAPHAEL (Ölçülü ama yüksek sesle) Pençelerini karımdan uzak tut.

(Fintan geri çekilir. Sly öne doğru hareket eder, makaranın ipini makaradan ayırır. Portia ipten kurtulmuş, Raphael'in kollarındadır.)

MARIANNE İşte, aynı şey yine oldu, yine oldu, Maggie May. Ne yaptı Portia? Nereye gitti?

RAPHAEL (Fısıldayarak) Portia. Portia.

MAGGIE Bilmiyorum, kuşum, bilmiyorum.

RAPHAEL Onu eve götürebilir miyim? (*Ümitsizce etrafındakilere bakar.*) Götürebilir miyim?

SLY (*Alçak sesle*) Götür.

(*Fintan ve Damus dışında herkes Raphael'in peşinden gider. Fintan ve Damus birer sigara yakarlar, ve sigarayı, yanık tarafı avuç içlerine bakar şekilde tutarak sessizce dikilirler. Bir süre sonra.*)

DAMUS Garip bir kadındı... Portia Coughlan.

FINTAN Öyleydi.

DAMUS İkizi de.

FINTAN Öyleydi.

DAMUS Öyleydi.

FINTAN Gabriel.

DAMUS Evet, Gabriel.

FINTAN Daha on beşindeydi.

DAMUS Tam onun çıkarıldığı yerden çıkardılar.

FINTAN Gerçekten mi?

DAMUS Kız gibiydi.

FINTAN Şarkı söyleyişi de öyleydi.

DAMUS Öyleydi. Scully ikizlerinde garip bir şey keşfetmiştim.

FINTAN Ne?

DAMUS Onlara bir soru sorduğunda aynı cevabı verirdi... aynı anda, aynı tonlamayla, aynı yerde duraksayarak, her şeyiyle aynı.

FINTAN Ben unutmuşum.

DAMUS İki ayrı odaya koy, cevap değişmezdi.

FINTAN Şimdi hatırladım.

DAMUS Okul gezisini hatırlıyor musun?

FINTAN Hangisini?

DAMUS Bettystown'a.

FINTAN Unutmuşum.

DAMUS Portia ve Gabriel kırmızı şort ve beyaz tişörtler-

le otobüsün en önüne oturmuşlardı.

FINTAN Hatırladım.

DAMUS Birbirleriyle fısıldayarak konuşurlardı – öyle bir alışkanlıkları vardı. Gezinin bende bir fotoğrafı var, saklamışım – bütün sınıf bir arada – ama bugün bile o resimde onları birbirinden ayıramam. Neyse, gezi bittiğinde herkes otobüse geri dönmüş, bunlar dönmemişti. Çılgın bir arama başlatıldı, ama bunlardan hiçbir iz bulunamadı, sahil güvenlik çağrıldı, helikopterler, kurtarma araçları falan geldi. Bizimkiler sahilden yedi sekiz kilometre açıktaki, bir sandalda bulundular. Zavallı Bayan Sullivan’ın halini bir görecektin. “Neredeydiniz çocuklar, nereye kayboldunuz?” diye bağıırıyordu. İkizlerden biri, “Uzaklara gidiyorduk,” dedi. Bayan Sullivan “Uzaklara mı! Neresiymiş o uzaklar?” dediğinde, öbürü, “herhangi bir yer, burası olmayan herhangi bir yer,” demişti.

FINTAN Burası olmayan herhangi bir yer.

DAMUS Aynen böyle dedi.

FINTAN Yaşlı Zıp Zıp ona uygun değildi.

DAMUS Özel sipariş ayakkabıları beni ilgilendirmez... ama şanslı adammış, öyle bir karısı oldu.

FINTAN Portia onda ne buldu acaba?

DAMUS Portia Coughlan istediği herkesle evlenebilirdi.

FINTAN Aynen.

DAMUS Herkesle... herkesle.

(Ters yönlerden sahneyi terk ederler.)

İkinci Sahne

Işık, Blaize’in tekerlekli sandalyesini Portia’nın salonuna sokmaya çalışan Stacia ve Blaize üzerinde.

STACIA İyi misiniz?

BLAIZE İyiyim, Bayan Doyle, teşekkür ederim.

STACIA O zaman sizi biraz yalnız bırakacağım, çünkü cenazeden dönenler için yiyecek bir şeyler hazırlayacağım.

BLAIZE Önce televizyonu açar mısınız? Kont'un programını.

STACIA Bunu yapmamam gerekir, cenaze daha yeni kalktı.

BLAIZE Aç kızım, aç, Portia şarkı söylemeyi çok severdi. Aç şunu, bak kumanda tam karşında, sana bakıyor.

STACIA Kim açtı diye sorarlarsa, beni sizin zorladığınızı söylerim, tamam mı?

(McCormack'ın sesi duyulur. Blaize dinler, mest olur, onunla birlikte mırıldanmaya başlar.)

BLAIZE Büyüleyici bir sesi var. Nereden nereye geldi. Ben küçükken evimizde bir gramofon vardı, bir de onun bir plağı. Boston McGovern getirmişti o plağı eve, ben de plak yamuk yumuk olana kadar dinlemiştim, annem de dinlerdi onu, o da severdi... evet.

(İkisi de birkaç dakika Kont'u dinler.)

Şimdi kapatalım, Stacia, ölüye saygısızlık ettiğimizi sanmasınlar. Birazdan gelirler, üstlerine sinmiş mezarlık kokusuyla, kemik bahçesinin kokusuyla. Tabut kokusundan nefret ederim ben, Stacia, ya sen?

STACIA Pek fazla tabut koklamadığım için bilmiyorum, Bayan Scully.

BLAIZE Çok özel bir kokudur, hanımeli ve yeni çürümeye başlamış ceset kokusu karışımı.

STACIA Ölülerden bahsederken daha nazik olmalıyız, Bayan Scully.

BLAIZE İnsan benim yaşma gelince nazikçe konuşabileceği bir konu kalmıyor, Stacia. Bundan sonrası hep acı ve umutsuzluk oluyor.

STACIA Portia benim arkadaşım, Bayan Scully, tek

arkadaşım, ama şimdi onu hiç tanımadığımı anlıyorum. Tamam, mutsuzdu, ama kim mutlu ki bu devirde? Kim bilir ne kadar kötü hissetti ki kendini böyle bir şey yaptı. Maggie May bana Sly ve Marianne ile ilgili bir şeyler de söyledi ama Portia'nın durumuyla ilgili olmayabilir.

BLAIZE Ne dedi?

STACIA Sly ve Marianne'in nasıl...

BLAIZE İnanma ona! Yalancı Maggie May Doorley! Yaşlı fahişe! Sen de bir fahişenin uydurduklarını dinleyeceğine kendi işine baksan daha iyi olur, Stacia Doyle.

STACIA Özür dilerim, Bayan Scully. Sizi üzmem istemedim.

BLAIZE (*Sakinleşir*) Üzmedin evladım, üzmedin, sen sadece o kadının söylediklerine kulak asma.

(*Raphael, arkasında Senchil ve Marianne girerler. Hepsi siyah giyinmiş, Stacia ve Blaize gibi.*)

STACIA Otur Raphael, servisi bana bırak.

RAPHAEL Yiyecekler, içecekler, her şey mutfakta.

(*Maggie May elinde içkilerin olduğu tepsiyle girer. Senchil ona yardım etmek için koşarak yanına gelir, neredeyse onu düşürecektir.*)

SENCHEL Bırak ben taşıyayım, kuşum.

MAGGIE Senchil, bastığın yere dikkat etsene, neredeyse düşürecektin beni.

BLAIZE (*Ortaya konuşur*) Gömüldü mü?

MAGGIE Gömüldü. Yerinde dinlensin.

BLAIZE (*Raphael'e*) Perişansın, değil mi? Allahın cezası, onunla niye evlendin ki! Sen kendini ne zannediyorsun, ha?

RAPHAEL (*Seslenir*)Sly! Buraya gelip annenle ilgilenir misin?

BLAIZE Siz göt cebinizde tazminat çeklerinizle bu vadiye

gelmeden önce bizim sonradan görme yeni zenginlerle hiç işimiz yoktu. Sizin de bundan başka bir şeyiniz yoktu zaten.

RAPHAEL Bunları kaldıracabilecek durumda değilim, Bayan Scully.

SLY Anne, toparla kendini. Özür dilerim, Raphael, annem üzgün olduğu için böyle konuşuyor.

BLAIZE (*Marianne'e*) Sil gözünün yaşını, kızım, on beş yıl önce bunun böyle olacağı belliydi. (*Sly'a*) Seni uyardım, sana söyledim! Dinlemedin! (*Maggie May'e*) Viski! Black Label olsun!

MAGGIE Viskiye hiç unutmazsın!

BLAIZE Sana içiyorum, Bayan Scully.

(*Sessizlik. Garip bir şekilde içerler; bazısı ayakta, bazısı oturmuş, kederli, bitkin.*)

SENCIL Ne güzel bir tören.

(*Etrafına bakınır, Blaize'in ateş püsküren gözleriyle karşılaşır, Maggie May durumu idare etmeye çalışır.*)

MAGGIE Öyle, kuşum, öyle.

BLAIZE Siz ikiniz törenler hakkında ne bilirsiniz ki! Güzelmiş veya değilmiş! Sizin kilisede görünmeniz bile insanların yüzünü kızartmış, şarabın rengini attırmıştır. Allah'ın cezası çingene Joyce'lar, hep çingeneydiniz ve öyle de kalacaksınız, hastalıklı kanlarınız ve tükenmiş ruhlarınızla. Belmont'un daha önce hiç görmediği pis kanlarınız. Şerefe! Joyce'lara! (*İçer.*) Doğduğundan beri Belmont mezarlığının çamu'ları içinde yatan Portia'ya! İnsanla hayvanı çiftleştirip, ortaya içinde tanrı ve insana ait hiçbir şey olmayan, ortada kalmış zavallı canavarlar çıkardınız. Portia ve Gabriel'e! Hilkat garibelerine! Şerefe! (*İçkisini bitirir ve bardağını duvara doğru fırlatır.*) Beni eve götür. Gelecek tören, benimki olacak.

SLY (*Marianne'e*) Hemen dönerim.

MARIANNE Ne diye bana söylüyorsun?

SLY (*Patlar*) Her şey için beni suçluyorsun! Önce Gabriel, şimdi de Portia için! Oğlana asla sert davranmadım! Asla! Çiftlikte çalışması için onu yola getirmem gerekirken istediğini yapmasına izin verdim.

MAGGIE Sakin ol, Sly.

SLY Hayır! Olmayacağım! Haftada iki kere onu Dublin'e müzik derslerine taşıdım, hasat zamanı, inekler yavru lamaya başlamışken, çiftlikte yapacak o kadar iş varken. Onu getirip götürdüm, çünkü sen böyle istedin, ben de köle gibi yüz kilometreyi gittim geldim. Arabanın arkasında oturur, notaları çalışır, sanki ben orada değilmişim gibi kendi kendine mırıldanırdı. Allah'ım sen beni affet, bazen aynadan ona bakardım ve onun insandan doğma olmadığını, cehennemden atılmış bir yaratık olduğunu geçirirdim aklımdan. Ama tama o sırada şarkı söylemeye başlar ve eve dönene kadar söylerdi; o zaman çok güzel ve nadir bulunan bir ses dinlediğimi fark ederdim, asla benim için söylemese de... Allah'ım onun sesini ne kadar severdim; Belmont kilisesinin giyinme odasında onun provalarını dinlerdim... söylemeyi çok sevdiği o ilahileri dinlerdim.

MARIANNE Bu duygularını bunca zamandan sonra söylemen ne kadar güzel, ama gereksiz. Bu, Portia'nın cenazesi! Gabriel on beş yıl önce öldü. Bugün Portia için buradayız. Portia öldü. Portia öldü. Ve sen onun için yas bile tutmuyorsun.

BLAIZE Bir şey söyle, Sly, ilk kez ve herkes adına şu sonradan görmeye haddini bildir.

RAPHAEL Birisi şu kadını evimden çıkarsın.

MAGGIE Ben çıkarırım. (*Blaize'in tekerlekli sandalyesini diğerlerinin onu duyamayacağı bir yere çeker.*) Bir gün

pencereden tırmanıp odana gireceğim ve seni yatağında yakacağım... ha sahi bir şey daha var, kocanla yattığımı söylemiş miydin sana?

BLAIZE (*Tıslar*) Yalancı! Sana inanmıyorum!

MAGGIE İnanıyorsun, çünkü sen de ben de burada neler döndüğünü çok iyi biliyoruz. Sen de ben de çürümenin ne zaman ve nasıl başladığını biliyoruz.

BLAIZE Ağzından çıkanı kulağın duysun, orospu!

MAGGIE Yattım, evet, ona ayaküstü verdim, yaşlı köpek bana senin mutfak için biriktirdiğin parayı verdi ve senin hakkında ne dedi, biliyor musun?

BLAIZE Hiçbir şey! Uyduruyorsun.

MAGGIE Senin aksi bir cadı olduğunu ve senle yatmaktansa ısırgan otları arasında bir sürü sıçanla yatmayı tercih ettiğini söyledi.

BLAIZE Orospunun söylediklerine bakın! Biz çok mutluyduk. Bunu sana göstereceğim.

MAGGIE Demek çok mutluydunuz? O zaman nasıl oluyordu da sana her baktığında yılan görmüş gibi oluyordu... nasıl oluyordu da Blaize Scully haftalarca ortalıkta görünmüyor ve görüldüğünde yüzü gözü şişmiş oluyordu? Nasıl oldu da bir defasında herkesin önünde sana tekme attı?

BLAIZE Sly, beni eve götür, Sly.

SENCIL (*Cebinden çıkardığı bisküvileri yiyerek*) Ona ne söylüyordun, kuşum?

STACIA (*Raphael'e sandviç ikram ederek*) Haydi Raphael, bir şeyler ye.

RAPHAEL Çocuklar?

STACIA Onlar iyi, benim evimdeler, kız kardeşim bakıyor onlara.

RAPHAEL Quintin?

STACIA Çok iyi... çok iyi.

(*Sessizce yiyip içerler. Gabriel'in sesi gelir. Işık azalır.*)

ÜÇÜNCÜ PERDE

Birinci Sahne

Işık Portia'nın salonunda. Birinci Perde'nin sonundaki dekor. Portia, üzerinde Birinci Perde'nin sonunda giydiği giysilerle kanepede (veya masada) uyuklar. Otuzuncu yaş gününün ertesi sabahıdır. Gabriel'in şarkısı duyulur. Portia bu sese uyanır. Ses giderek azalır, Portia duymak için vücudunu dikleştirir. Ses kesilir. Portia -yarı oturur yarı yatar şekilde- sigara yakar.

Raphael girer, üzerinde yeni bir giysi vardır. Topallayarak salonun diğer ucuna geçer, muhasebe kitaplarını toplar, Portia'ya bakar; göz göze gelirler, Portia başını çevirir. Raphael perdeleri açmaya gider.

PORTIA Bırak.

(Bırakır.)

RAPHAEL Çocukları okula sen mi hazırlarsın, yoksa ben mi hazırlayayım?

PORTIA Sen hazırla ... lütfen.

(Raphael saatine bakar, öylece dikilir.)

RAPHAEL Portia.

PORTIA Ne?

RAPHAEL Dün gece söylediklerini geri alırsan, ben unutmaya hazırım.

PORTIA Akşam yemeği istiyor musun?

RAPHAEL Ne?

PORTIA Akşam yemeği.

RAPHAEL Akşam yemeği ... iyi olur.

PORTIA Ne istersin?

RAPHAEL Akşam yemeğinde mi?

PORTIA Evet.

RAPHAEL Fark etmez ... ne olursa.

PORTIA Tamam.

RAPHAEL Tamam o zaman. (*Orada öylece dikilir.*) Birkaç saatliğine fabrikaya gelmek ister misin?

PORTIA Hayır.

RAPHAEL Uslu ol, evden biraz dışarı çık ... veya bir şeyler yap.

PORTIA Bu yere tahammül edemiyorum, Raphael, biliyorsun.

RAPHAEL Biliyorum... (*Ona bakarak dikilmeyi sürdürür*) Yapabileceğim herhangi bir şey var mı, Portia? Ne olursa.

PORTIA İyiyim, gerçekten.

RAPHAEL Quintin onu senin giydirmeni ister.

PORTIA Yeter ama artık! Yapamadığımı söyledim sana! Tamam mı? Onlardan korkuyorum, Raphael! Onlara yapabileceklerimden korkuyorum! Anlamıyor musun? Allah'ım! Normal bir anne olmayı, onlarla ilgilenmeyi, oyun oynamayı, bir annenin yapması gereken her şeyi yapmayı istemediğimi sanıyorsun! Ben oğullarıma baktığımda, Raphael, bıçaklar, kazalar, korkunç şeyler görüyorum. Benim için onların oyuncakları, onlara zarar verebileceğim silahlar; banyo, onları boğabileceğim bir yer. Böyle korkunç şeylere neden olurum korkusuyla onlardan kaçmak, kendimi onlardan uzağa kilitlemek zorundayım. Quintin, ben yanında değilken güvende, bu yüzden ona benim için vızıldanmamayı öğret, çünkü kafasını duvara vura vura parçalamaktan veya onu bir pencereden atmaktan korkuyorum.

RAPHAEL Portia, sen iyi değilsin.

PORTIA İyiyim ve bana sanki seni yatağında boğazlayacakmışım gibi bakmayı bırak, çünkü beni rahat bıraktığın sürece seni boğazlamayacağım.

RAPHAEL Konuşma ve düşünme tarzın normal değil, hiç normal değil.

PORTIA Bak, korkunç bir şey yapacak olsaydım bunları sana söyler miydim? Hayır, gider yapardım. Bu konuda konuşmam demek hiçbir şey yapmayacağım demektir.

RAPHAEL Nasıl bir mantık şimdi bu?

PORTIA Benim mantığım, bildiğim tek mantık.

RAPHAEL Bütün gün evde mi kalacaksın?

PORTIA Olabilir.

RAPHAEL Çocukları okuldan alması için Stacia'yı arayayım mı?

PORTIA Nasıl istersen.

RAPHAEL Portia?

PORTIA Ne?

RAPHAEL Beni korkuttun şimdi. Onlara bir şey yapmayacaksın, değil mi?

PORTIA Söyledim sana, yapmayacağım, yapmadım, en ufak bir ize bile rastlayamazsın, asla da yapmayacağım... sadece benden bir şey istemesinler, hepsi bu.

RAPHAEL Tamam o zaman... biraz uyumaya çalış... akşama görüşürüz.

PORTIA Tamam.

(Raphael çıkar.)

İkinci Sahne

Şarkı söyleyen Gabriel'in sesi. Portia sesi duyar ve koşarak salondan çıkar. Gabriel Belmont Nehri kenarında görünür. Portia nefes nefese oraya geldiğinde gözden kaybolur. Şarkı söyleyen ses de azalarak duyulmaz olur. Portia etrafına bakınır. Sessizlik, nehrin şırıltısı ve kuş sesi dışında. Damus, kendini ona fark ettirmeden, ayakta onu izler.

PORTIA Beni ya yalnız bırak ya da göster kendini bana. Cennet söylendiği gibi güzel değil mi? Sokakları bembeyaz mermer veya altın döşeli değil mi? Melekler oturmuş kahvelerini yudumlamıyorlar mı veya cennetin sonsuzluğa açılan meydanlarında kanat çırpıyorlar mı? (*Ağlamaklı*) Beni özlediğin oluyor mu?

DAMUS Şimdi de ölülerle mi konuşuyorsun, Coughlan?

PORTIA (*Onu fark eder*) Sana ne?

DAMUS Bazıları onun buralarda dolaştığını söylüyor.

PORTIA Doğru söylüyorlar... sana kim dedi bunu?

DAMUS Sakin gecelerde o harika sesiyle şarkı söylediği duyuluyormuş. Mahon onu duyduğuna yemin ediyor, bir gece nehrin avlanmaya yasak kısmında avlanmaktan dönerken duymuş.

PORTIA Sersem Mahon, ona göre ölen herkes dolaşır zaten.

DAMUS (*Ona sarılır*) Ben yaşıyorum ve senin için gebe-riyorum, benim küçük hayalet avcım; seni hayaletler kadar etkileyemem belki ama ben de yeterince iyi şeyler yapabilirim. (*Onu öper, Portia ne direnir ne de öpmesine karşılık verir.*) O aptal kardeşine kafayı takmak yerine seni nasıl memnun edebileceğime kafa yorsan mutlu bir kadın olursun.

PORTIA (*Onu duymamış gibi yapar*) Bedenin bütün hazlarını geride bıraktım ben, Damus, uzun zaman önce.

DAMUS Hadi ya?

PORTIA Gerçekten ilgileniyorsan, seksi her zaman büyük bir fiyasko olarak gördüm, bütün o emmeler, terlemeler, birbirinin içine bir şeyler sokmalar falan artık bana anlamsız geliyor. Bana bir yapboz ver veya bir gün iyi bir operaya gidelim veya Belmont Nehri'ne gelelim. Nehrin kenarında beş saniye oturmayı yatakta sana veya başka birine tercih ederim.

DAMUS Senin gibi erkekleri peşinden koşturmayı seven biri için güçlü duygular bunlar, sen ki kıvıra kıvıra yürürken ağzından salyaları akarak sana bakan erkeklerden heyecanlanır ve haz duyarsın; seksi büyük bir fiyasko olarak gördüğünü söylerken bile kızışmış kışından boğazına kadar tırmanan alevlerle neredeyse üzerime çıkacaksın. (*Portia biraz yana kayarak ondan uzaklaşır.*) Şimdi de surat mı asıyoruz?

PORTIA Buraya seni görmeye gelmedim, Damus Halion. Buraya geldim çünkü burası benim babamın arazisi. Burası, nehrin bize ait olan bölümü. Dünyayla ve içindekilerle ilgili ilkel yorumlarını da al, bas git buradan.

DAMUS Ah, Portia, yapma ama, bu kadar abartma.

PORTIA Diskolar ve oteller ezici gücün karşısında zevkten inim inim inleyecek genç kızlarla dolu. Bırak benim peşimi. Bir daha seni görmek istemiyorum, bu yüzden buraya gelmenin bir anlamı yok artık.

DAMUS Portia, ben buraya düzenli olmasa da on altı yıldır geliyorum.

PORTIA Kaç yıldır geldiğini biliyorum.

DAMUS Bunun bir anlamı yok mu? Bir zamanlar tek istediğin bendim, yoksa bunu unuttun mu? Unuttun mu?

PORTIA Sadece oyalanıyordum, Damus Halion, başka bir şey değildi.

DAMUS Sana inanmıyorum.

PORTIA İsteddiğine inan, gerçek bu.

DAMUS Çocuklarından birinin benden olmadığı ne malum? Şu senin boynuzluya gidip ona oğulların senin değil belki de onlar benim demeyi düşünüyorum.

PORTIA Hepsi Raphael'in, Allah yardımcıları olsun, hiç olmazsa bundan eminim.

DAMUS Bak Portia, yapmak istediğim en son şey hayatını olduğundan daha da zorlaştırmak. Tüm istediğim se-

ninle beraber olmak. Eskiden söylediğin gibi, bırak onu.

PORTIA Eskiden onu bırakacağımı mı söyledim?

DAMUS Evet.

PORTIA Ne yaptığımı sanıyordum acaba? Neyse, seninle veya Raphael ile olmak, benim için ikisi de aynı.

DAMUS Allah'ım, keşke sana hiç göz koymasaydım! Senin saçmalıklarla, ben, Raphael ve ikizler arasında gidip gelmelerinle bunca zaman uğraştım durdum. Bıktım senden, Coughlan, tekrar canın çekince bana hiç gelme çünkü burada olmayacağım. Allah'ın belası sürük! İşte sen busun ve hep de buydun! (Çıkar.)

Üçüncü Sahne

Portia, Belmont Nehri kenarında oturur. Maggie May'in sesi işitilir.

MAGGIE (Uzaktan) Portia.

PORTIA Buradayım.

MAGGIE (Damus'un uzaklaştığını görür) Halion muydu o?

PORTIA Evet.

MAGGIE Evlilik dışı ilişkilere kötü bakan biri değilim ama bu heriften daha iyilerini bulabilirsin. Raphael bunu biliyor mu?

PORTIA Raphael. Onun tek bildiği şey para nasıl kazanılır ve nasıl biriktirilir. Aynı babam gibi.

MAGGIE Anladım. Sigara? (Sigara yakarlar. Portia sırt üstü uzanarak sigarasını içer.) Babamla geceleri buraya balık tutmaya gelirdik.

PORTIA Sahi mi?

MAGGIE Bir keresinde burada bir turnabalığı yakaladık, yeni yavrusunu koyun kadardı.

PORTIA Hani hatırladın mı o günü...

MAGGIE Hangi günü?

PORTIA Boşver ... sesli düşünüyordum ... o kadar.

MAGGIE Hadi, söylesene, söyle.

PORTIA Mezarlık kapısının Gabriel'in üstüne düştüğü günü hatırladım birden.

MAGGIE Ay evet, herkes onu öldü zannetmişti.

PORTIA O bir işaretmiş meğer ... ondan sonra hiç düzemedi.

MAGGIE Doğru.

PORTIA İşaretin anlamı neydi, Maggie May? Yaşamımızın her dakikası yukarılarda bir yerlerde yapılmış bir plan doğrultusunda mı akıyor, yoksa bir tesadüften diğerine uçuşup duruyor muyuz?

MAGGIE Bazılarına göre insan kendisi için belirlenmiş rotanın dışına çıkamaz, bu olanaksız, ama bazıları da var ki insan kendi yaşamını kendi seçer, kendi yapar diyor. Ben şahsen, yaptığım her şeyin, en ufak ayrıntısına kadar, başkası tarafından planlandığına inanmayı tercih ederim. Ben bacak ağrıları çeken yaşlı ve şişman bir orospuyum, Portia, yaşadığım her şeyin suçunu kendime yükleme fikrinden nefret ediyorum.

PORTIA Çocukken annem ve babam parmaklarını yüzüme savurarak beni senin gibi olmakla tehdit ederlerdi. Yıllarca olabilecek en kötü şeyin senin gibi olmak olduğunu zannederek yaşadım. Keşke senin gibi olabilseydim.

MAGGIE Benim gibi mi, kuşum? Senchil dışında hiçbir şeyim olmadı benim. Onunla nasıl tanıştığımızı anlatmış mıydım sana?

PORTIA Hayır.

MAGGIE İnsanlar ona hep gülerdi, geri zekâlı olduğunu düşünürlerdi. Belki de öyledir. Londra'daydım, Kings Cross'da çalışıyordum, iri yarı, saldırgan, çok paralı ama saygısız insanların semtidir orası. Bir gece, böyle

bir müşteri geldi, zil zurna sarhoştı, beni yumrukladı, işini gördü, paramı alıp kaçtı. Onu izleyemeyeyim diye ayakkabılarımı da aldı kaçarken. Ardiye gibi eski püskü bir yerin girişinde öylece yatıyordum, kendim için biraz üzgündüm tabii, sonra Senchil geldi. Gece bekçiliği yapıyormuş. Beni kulübesine getirdi, bana çay yaptı, konuşurken Belmont Vadisi yakınlarında büyüdüğünü söyledi. Bütün gece konuştuk ve ertesi sabah bana bir çift ayakkabı aldı. Ayakkabılarımın olmaması başlattı her şeyi.

PORTIA Senchil'i daima sevdim, ayrıntılara korkunç takılma huyu olsa bile.

MAGGIE Senchil doğmamış, yağmurlu bir Pazar günü özenilerek yaratılmış, ince ince dokunmuş. O yanımdayken kendimi güvende hissediyorum, ama bunun dışında çok sıkıcı, hiçbir şey yapamaz.

PORTIA Farz et ki ben gittiğimde o orada değilmiş.

MAGGIE Nerede? Kim? Sen neden bahsediyorsun, kuşum?

PORTIA Her zaman emindim, ama tek bir şey devam etmemi sağladı... ama artık bilmiyorum, bildiğim tek şey, o bir yerlerde yaşıyor ve orası benim de gitmek istediğim yer.

MAGGIE Neresiymiş bu yer, Portia?

PORTIA Kalbimi kemiren bir kurt var ve bu kurt beni herkesten ve her şeyden uzaklaştırıyor. Keşke rüzgâr veya başka bir şey beni buradan alıp oraya götürse, ben kendim hiç uğraşmasam.

MAGGIE Böyle konuşma, kuşum, tüylerim ürperdi.

PORTIA Bunu yapacağını biliyordum, birlikte planlamıştık ama ben son anda korktum, o devam etti, ona seslendim ama nehrin sesinden beni duymadı; bata çıka yürümeye devam etti, kenarda öylece dikiliyordum tam

burada, geri dönmesi için ona bağıarak ve son anda arkasından geldiğimi sanarak döndü, yüzü Maggie May, bakışları, sonra kıyıya dönmeye çalıştı ama akıntı tersti, başaramadı ve dalgalar onu içine çekip götürdü ...

MAGGIE Aman Allah'ım, bunu annene ve babana söyledin mi, kuşum?

PORTIA Gabriel'den bahsetmeyi hiç sevmezler.

MAGGIE Allah Allah!

PORTIA Kimse sevmez. Hiçbiri ikiz olmanın ne olduğunu bilmiyor. Her şey iç içe geçmiş ve birbiriyle karışmıştır, ya iki insansındır ya hiç kimse. Bazen o bana Gabriel derdi, ben ona Portia. Kafamızın çok karıştığı zamanlar olurdu, hangimiz hangimizdik kendimiz bile bilemezdik, biri gelsin, bizi tanısin ve bizi yerli yerine yerleştirsın diye beklerdik. Ona Portia diyerek onu ağlatırdım bazen. Konu bu olunca birbirimizden pek hoşlanmazdık açıkçası. Oh, nasıl herkes hayatta olabiliyor da o olamıyor. Onu bir kere görebilsem, sadece bir kere görebilsem onu, bu bana çok iyi gelirdi, biliyorum çok iyi gelirdi bu bana.

MAGGIE Ama bu imkânsız, kuşum.

(Ara.)

PORTIA Çocukları okuldan almam gerek. (Kalkıp yürür.)

Geliyor musun?

MAGGIE Geliyorum.

(Çıkarlar.)

Dördüncü Sahne

Bar. Fintan masalardan birini temizlemekte. Stacia ve elinde sebze meyve poşetiyle Portia girer. Portia'nın saç başı, giysileri darmadağındır.

FINTAN (Soğukça) Bayanlar.

STACIA Bira, Portia?

PORTIA Hiçbir şey.

(*Stacia müzik kutusuna giderek country müzik açar.*)

FINTAN (*Flört etmek isteyerek*) Dün gece viskiyi fazla kaçırdın herhalde?

PORTIA Ben asla viski içmem, Fintan Goolan.

FINTAN Dün gece içiyordun.

PORTIA Seninle içtiğimi saymıyorum... (*Ona şöyle bir bakar*) çünkü sen kendini hemen sıfıra indiren, gözün algılayamayacağı boyutlara kadar küçülten birisin... kötü bir kovboy filminde ilk sahnede vurulup ölen kovboylardansın sen.

FINTAN Senin neye ihtiyacın var, biliyor musun, Portia Coughlan?

PORTIA Neye ihtiyacım varmış?

FINTAN Dilinin koparılmasına ve kış derinin yüzülmesine ihtiyacın var.

PORTIA Senle benim neye ihtiyacımız var, biliyor musun?

FINTAN Senden gelecek hiçbir şeyi kabul etmem.

PORTIA O zaman Stacia'nın içkisini ver bari.

FINTAN Evet, nezaket hariç her şeyi satın alabilirsin.

PORTIA Sen nezaketten çok anlarsın.

FINTAN Bataklık pisliğisin sen, Coughlan, herkesin gelip gidip düzdüğü bataklık pisliği!

(*Öfkeyle çeker gider. Stacia caz dans yapmaya başlar.*)

STACIA Gelsene, Portia.

(*Portia ona katılır. İkisi de çılgın gibi ama oldukça iyi caz dans yaparlar. Fintan, Stacia'ya içkisini getirmek için geri döner, elinde içki, öküzün trene baktığı gibi onlara bakar.*)

FINTAN 5.90! (*İçkinin tutarı*)

STACIA Masaya bırak.

PORTIA Zencefilli brandi!

FINTAN Fikrini değiştirdin ha!

PORTIA Öyle oldu.

(*Maggie May ve Senchil girerler.*)

MAGGIE Dışarıda arabayı gördük, seninle bir tek atalım dedik.

SENCHEL Sadece bir tek.

(*Maggie May kızgınlıkla ona bakar.*)

MAGGIE Portia, kuşum, seni böyle eğlenirken görmek ne güzel, her ne kadar günün tam ortasında da olsa.

PORTIA Gel sen de bizimle dans et.

STACIA Sen de, Senchil.

(*Cevap olarak Senchil elini kalbine koyar. Maggie May ayakkabılarını çıkararak onlara katılır.*)

SENCHEL (*Fintan'a*) Çay, demlik poşeti!

FINTAN Biliyorum, biliyorum! Demlik, yanında poşet çay, sıcak su ve zencefilli brandi!

SENCHEL Tamam, teşekkürler.

(*Portia içkisini içmek için masaya gelir, ruh hali yine değişmiştir. Ayakta, elinde içkisi ve sigara, gözleri mekân-da bir yere dikili, hafifçe yukarı, nehre doğru bakar. Gabriel oradadır.*)

SENCHEL İyi misin, kuşum?

(*Portia, Senchil'e bakar, içkisini hızla masaya koyar, yüzünde şeytansı bir ifadeyle bardağını onu izleyen Fintan'a fırlatır.*)

PORTIA Tekrardan! Haydi, Senchil, gel.

(*Elinden tutarak Senchil'i ortaya getirir, dans ederler.*)

SENCHEL Senin için, kuşum.

(*Maggie May ve Stacia otururlar, içkilerini içerken bir süre vals yapan Portia ve Senchil'i izlerler.*)

MAGGIE Onun için çok iyi bir arkadaşsın, Stacia.

STACIA Portia da benim için çok iyi bir arkadaş... gözümü kaybettiğimde (*Göz bandına dokunur*) kimse bana onun kadar iyi davranmadı... O iyi değil, Maggie May.

MAGGIE Biliyorum.

STACIA Çocukları daha da kötü durumda. Bunu şikâyet olarak söylemiyorum ama Raphael dışında kimseden ilgi görmüyorlar. Son derece saldırgan ve yıkıcı oldular ama bunu Portia'ya nasıl söyleyeceğimi bilmiyorum. Bir an önce onlarla ilgilenmeye başlamalı... Belki de fazla endişeleniyordumdur. Portia küçükken şeytanın ta kendisiydi ama bak ne güzel büyüdü... Öyle değil mi, Maggie May? Biraz garip biri ama olsun.

MAGGIE Portia kadar sakın bir çocuk tanımadım ben, fare gibiydi... Biliyor musun, Portia'nın annesi Marianne'in de ikizi vardı?

STACIA Aa bunu bilmiyordum.

MAGGIE Çok az kişi bilir. Belki Marianne bile bilmiyordur. Marianne ve Sly kardeş. Aynı baba, farklı annelerden, bir ay arayla doğdular.

STACIA Ne? Nasıl yani?

MAGGIE Annem ölmeden önce söyledi bana. Marianne yaşlı Scully'nin kızı dedi. Blaize de tam Sly'ı doğurmak üzereydi. O her şeyi biliyor. Yaşlı cadı! Başından beri biliyordu. Bunu biliyorum.

STACIA Blaize evlenmelerine nasıl izin verdi?

MAGGIE Engel olmaya çalıştı ama nedenini asla söylemeyeceği için başaramadı. Fazla kibirliydi, anlarsın ya, annemse çok utanıyordu. Ayrıca babam bilse annemi öldürürdü... kesinlikle öldürürdü. Gabriel akraba evliliği yüzünden öyle deliydi ve nehre düşmesinin kaza olmadığına yemin edebilirim. Antenleri çok güçlü bir çocuktu, belki de hissetti bir şeyler; ya da o evde oksijensiz kalmaya dayanamadı.

STACIA Portia bunları biliyor mu?

MAGGIE O bilmiyor ama damarlarındaki kan biliyor, aslında bu günlerde kafamdan geçmiyor değil, her şeyi anlatsam, ona iyi gelir mi acaba diye, ama sanırım otuz

yıl geciktim. Söylememe lüzum yok değil mi Stacia, bunlar aramızda kalacak.

STACIA Justin'e bile söylemeyeceğim, ona her şeyi söyleyim yani.

MAGGIE Aferin sana.

(Işık, dans eden Portia ve Senchil üzerine geçer, müzik kutusunda çalan şarkı Gabriel'in sesinden duyulmaya başlar. Portia, gözleri kapalı, Senchil'e yaslanıp dinlenir. Fintan onlara bakarak iki yana sallanmaktadır; Maggie May ve Stacia da içkilerinden yudumlayarak, sigara içerek ve sallanarak kendilerinden geçerler. Senchil cebinden bir bisküvi çıkartır, bir eliyle bisküviyi kemirirken diğer eliyle şefkatle Portia'nın başını okşar. Portia ona bakar.)

PORTIA Mahşer gününde de Tanrı'nın karşısına geçip bisküvi yiyeceksin, Senchil.

SENCHEL Hatta bir tane de ona ikram ederim.

PORTIA Nasıl bu kadar temiz kalabildin, Senchil?

SENCHEL Temiz, beni böyle mi görüyorsun?

PORTIA Evet.

SENCHEL Sadece kaşarlanmış bir geri zekâlı, Portia, dünyanın "kaybedenler" dediğinden.

PORTIA Bu kadar kötü mü?

SENCHEL Kötü... Yeryüzünde iz bırakmak istemeyen birine rastlamadım henüz, bir iz bir işaret bırakmak isterler, büyük veya küçük. Bazıları iyi iz bırakır, bazıları kötü iz bırakır, biz gölge insanlar ise hiç iz bırakmayız.

PORTIA Sence ben gölge insanlar arasında mıyım?

SENCHEL Hayır... Ama öyle bile olsan, gereklisin, bu dünyada, belki de öbür dünyada, yolunu bulanlar için gerekli bir fonsun, yardımcısın.

STACIA Portia, kalksak iyi olacak, çocuklar okuldan çıkmaz üzere.

FINTAN (Portia ve Stacia çıkarken) Siz, zengin ve kudret-

li hanımefendiler, içkilerin parasını ödemeyi düşünmüyor musunuz?

PORTIA Al.

FINTAN Yüz kâğıt bozamam şimdi.

PORTIA O zaman üstü kalsın, kendine yeni bir madalyon alırsın.

(*Portia ve Stacia çıkar.*)

MAGGIE Olamaz! Bende bozuk var! (*Fintan'ın elinden parayı kapar.*) Senchil! Uzat bir yirmilik!

(*Senchil kızarak parayı çıkarır. Fintan parayı hızla kapar ve kızgınlıkla barın arkasına geçer. Maggie May ve Senchil çıkar.*)

Beşinci Sahne

Portia'nın salonu. Gabriel'in sesi, belli belirsiz, Portia duymaya çalışır, ses yukarıdan gelir gibidir. Portia masanın üzerine çıkar, başını uzatarak dinler, dinleyerek masanın üzerine tünür. Marianne girer. Portia'ya bakar.

MARIANNE Portia.

(*Portia yanıt vermez, istem dışı bir irkilme dışında.*)

Portia, dedim.

PORTIA (*Gözleri kapalı*) Şşşş.

MARIANNE Aman Allah'ım, neyin var senin?

PORTIA Dinle.

MARIANNE Neyi? (*Yukarı bakar.*) Maggie May aradı, Portia kendinde değil dedi. Ne zaman kendinde ki dedim. Hemen o masadan in, derhal, genç bayan!

PORTIA (*Bir süre Marianne'e bakar*) Hep seni sevmeye çalıştım, Anne, ama hiçbir zaman sevedim.

MARIANNE Abuk sabuk konuşma! Haydi, in şimdi. (*Nazikçe*) Sana yardım edeyim mi, Portia? (*Elini uzatır*) Gabriel mi?

PORTIA Sus! Onun adını ağzına alma. Ona hep beni kötülerdin.

MARIANNE Gabriel çok zor biriydi, kendine ve sana takmıştı kafasını.

PORTIA Onun adını ağzına alma dedim.

MARIANNE Alırım! Sana karşı bir saplantısı vardı! Doğduğunuzda senin bacağını sımsıkı yakalamıştı, şimdi de nereye giderse gitsin bacağını bırakmıyor. Portia, içinde olduğun durumu anlamalısın. Şu evinin haline bak, çocukların annesiz. Her şeyi Raphael yapmak zorunda kalıyor.

(Portia, Marianne'e bakar, tamamen nefret dolu bir bakıştır.)

Bana böyle bakma! Kendi kızım olduğunu bilmesem, tepeme tünemiş bana dik dik bakan kötü bir cin olduğuna yemin edebilirdim.

(Portia vahşi bir kedi gibi masadan sıçrayarak Marianne'in üzerine atlar, onu yere devirir ve üzerine oturur.)

Belim! Delirdin mi sen!

PORTIA *(Çivilenmiş gibi yerde yatan Marianne'i şiddetle sarsarak)* Beni zorla boğdun, artık nefes alamıyorum!

MARIANNE Bırak kalkayım! Kaldır beni! Portia, lütfen, ben senin annenim.

PORTIA Bizi neden kendi halimize bırakmadın? Yanlış bir şey yapmıyorduk!

MARIANNE Şu an kendinde değilsin! Bırak, kalkayım!

PORTIA Hep bizi gözetlerdin! *(Marianne haykırır.)*

Bizim oyunlarımıza karışırdın! O iğrenç isterik sesinle bizi çağırıp dururdun! Bizi neden rahat bırakmadın, ha? Neden?

MARIANNE Sizi yalnız bıraksaydım! Sapıklıklarınız için, sapıkça oynaşmalarınız için sizi yalnız bıraksaydım,

öyle mi?

PORTIA Biz kimseye zarar vermiyorduk ama bizi o odaya kilitlediğinde...

MARIANNE O odaya ben de kilitleniyordum...

PORTIA Evet, yastığa kapanıp hıçkırırdın. O ses, o ses... cehennemin o sesle dolu bir sürü odadan oluşmuş bir koridor olduğunu düşünürdüm, sonra bizi azarlardın, çünkü senden daha güçsüz ve çelimsizdik, ama bizim çelimsizliğimiz senin bizi sevmek için gösterdiğin çelimsiz çabaların yanında iri yarı kalırdı. Öfkeni her zaman bize akıttırdın! İsterik pikniklerin, portakal suyu şişen, patates cipslerin...

MARIANNE Evet! Bunda küçümseyecek ne var? Keşke sen hiç doğmasaydın!

PORTIA Biz de bunu isterdik.

MARIANNE Benim sevdiğim Gabriel'di, seni asla sevmemiş!

PORTIA O zaman şimdi çok üzüleceksin, çünkü onun için hiçbir anlamın yoktu.

MARIANNE Bütün güzellikler onda toplanmıştı, sende ise hiçbir şey yoktu!

PORTIA Senden nefret ediyordu! Sana ne derdik, biliyor musun? Kibirli domuz!

MARIANNE Sen onun sadece gölgesiydin, peşinden sürüklenen, köleliğe alışmış köpek yavrusu gibi.

PORTIA Yalancısın sen! Yalancı! Buraya gelmiş bana Gabriel'den söz ediyorsun, sanki o seninmiş gibi! O, önce benimdi! Ve onu önce ben kaybettim! Ve onun önemseydiği tek insan da bendim!

MARIANNE Önemseydiği! Sana neler yaptığını kaç kere gördüm! Seni boğmaya çalıştığını, hem de bakışlarıyla, ona karşı çıktığında senin canını nasıl acıttığını kaç kere gördüm!

PORTIA Anne, bunları aslında kendisine yapıyordu çünkü benim kendisi olduğumu sanıyordu!

MARIANNE Biliyorum. Ama sen o değilsin, Portia, onu unutmak zorundasın, böyle devam edemezsin.

PORTIA Bizi birbirimizden niye ayırdın?

MARIANNE Sizi birbirinizden ayıran ben değildim ve sen de bunu gayet iyi biliyorsun.

PORTIA Orospu! Defol! Defol! Defol!

(*Tekrar saldırır, Marianne karşı koyar.*)

MARIANNE Dur! Dur! Yeter artık!

PORTIA 'Sizi birbirinizden ayıran ben değildim!' Sen ve Babamdınız! Onun müzik derslerini kestiniz!

MARIANNE Baban ve ben daha pek çok şeyi kesmek zorunda kalacaktık eğer onun –

PORTIA Hayatta yapabildiği tek şey şarkı söylemekti! Bunu bilmiyor muydunuz?

MARIANNE Gabriel şarkı söylemeyi ne zaman bıraktı? Sen onunla konuşmayı kestiğinde, onunla her yere gitmeyi reddettiğinde, onunla aynı masaya oturmamaya başladığında, onun bulunduğu odadan kaçtığına, Stacia ve Damus Halion ile takılmaya başladığında bıraktı o şarkı söylemeyi. Oh, Portia, harman yerindeki mısır başağı gibi parçaladın sen onu, ben ve baban izlemekten başka bir şey yapamadık.

(*Onlar fark etmeden Sly girer, elinde bir paketle.*)

PORTIA Anne, yeter... dayanamıyorum... onun öldüğü gece, Anne, on beşinci yaş günümüzden bir gece sonra, onunla nehre yürümüştük ve gitmeden önce kulağıma bir şey fısıldadı 'Portia', dedi, 'şimdi gidiyorum ama geri geleceğim, hep geleceğim, ta ki seni de alana kadar.'

MARIANNE Onunla birlikte miydin, Portia?

SLY (*Fısıldar*) Onunla birlikte.

MARIANNE Ve onu durdurmadın, ha?

PORTIA Onu durdurmak mı? Birimiz giderek diğerini de öldürüyordu ve sen bizi ölümüne savaşmaya terk etmiştin. Biz de ölümüne savaştık ve ben kazandım. Anne, onun bana doğru geldiğini duyuyorum, beni çağırdığını duyuyorum...

SLY Onunla birlikteydin, Portia, nasıl yapabildin, gitmesine nasıl izin verdin?

MARIANNE Bırak Sly, bırak.

SLY Biz onu sağ bulma ümidimizi hiç kaybetmeden fellik fellik ararken, suyun dibini ağlarla taratırken, sen onca zaman onun nerede olduğunu biliyordun. Tek oğlumdu o benim ve sen onun gitmesine izin verdin, yaz bitince giden bir kırlangıç gibi.

PORTIA Onunla gitmemeyi planlamamıştım... ama oluverdi.

SLY Seni şıllık! Seni kara suratlı şıllık! Onunla nasıl oynadığını, ona nasıl sarktığını gördüm, onu nasıl baştan çıkardığını gördüm, yağmur altında yaptığınız dansı izledim, iğrençti, siz ve nehrin dışında tüm dünya uykudayken... Seninle ilk ve son olarak uğraşacağım, küçük şıllık, sürtük, orospu!

PORTIA Ben senin ne karınım ne de annen, bu yüzden öfkeni bana kusmaya kalkma sakın, Allah'ın cezası korkak!

MARIANNE Sly! Eve dön! Hemen! O senin kendi kızın!

PORTIA Çok kıymetli Gabriel'inizi ben öldürmedim! Hepimiz yaptık.

SLY Artık benim kızım değilsin.

PORTIA Olayın nasıl olduğunu anlatmaya çalışıyorum size, bana doğru yaklaşıyor, iki dünya arasındaki sınırı aşan ayak seslerini duyuyorum.

SLY Benden ne yapmamı istiyorsun, evlat? Benim işim

hayvanlarla, hayaletlerle değil. Ne yapmamı istiyorsun? Marianne, şuna bir şey söyle... (*Çıkışa giderken paketi alır.*) Kasabadan onun doğum günü için almamı istediğin elbise burada. (*Çıkmadan önce Portia'ya bakmak için durur.*)

MARIANNE Tamam, Sly, tamam. (*Sly çıkar. Sessizlik. Marianne paketi açar, şık bir elbise çıkar, elbiseyi Portia'ya doğru tutar.*) Beğendin mi?

PORTIA (*Tek bir fısıltı*) Anne.

MARIANNE Sana çok yakışacak... dün istemiştin ya hani... otuzuncu yaş günün için. (*Marianne çıkar. Portia giyinir.*)

Altıncı Sahne

Portia masayı hazırlar, mumları yakar, şarap açar, bir bardağa koyar, içer, oturur, elmas bilezik kolundadır. Raphael girer, elinde cep telefonu, arabanın anahtarı ve kitaplarla, masaya memnuniyetle bakar.

RAPHAEL Çocuklar yattı mı?

PORTIA Evet, şimdi yattılar.

RAPHAEL Fabrikadan çıkamadım bir türlü.

PORTIA Öyle mi? (*Ona bir bardak şarap koyar*)

RAPHAEL Teşekkürler... Daha iyisin, değil mi?

PORTIA İyiyim, iyiyim.

RAPHAEL Bunu duyduğuma sevindim.

PORTIA Hazırsan yemeği getireceğim.

RAPHAEL Tamam.

(Portia yemeği getirir, servis yapar. Yemeğe yumulurlar, kaba bir şekilde aceleyle yerler, başlar önde, tabağa kilitlenmiş, sohbet yok. Yemek biter.)

PORTIA Biraz daha ister misin?

RAPHAEL Şu anda çok iyiyim.

(*Raphael bir puro, Portia bir sigara yakar.*)

Bar'a gittim bugün, o barmenle konuşmaya... Goolan mıydı adı?

PORTIA Evet, Fintan Goolan.

RAPHAEL Sana parmağını bile sürmediğine yemin etti.

PORTIA Demek öyle.

RAPHAEL Doğru mu bu? Doğru, değil mi? Portia, böyle bir konuda neden yalan söyledin?

PORTIA Daha büyük bir yalanı saklamak için olabilir.

RAPHAEL Ne demek istiyorsun?

PORTIA Bu konuyu unutamaz mıyız, Raphael? Bak, sana yemek yaptım, şarabını koydum, Quintin'i yıkadım, ona hikâye okudum, her şeyi yaptım. Kırk yılda bir de olsa birbirimizden bir parça zevk almayı çok görmeyelim.

RAPHAEL Zevk mi? Sen ve ben! Aklım duracak. Neyse, benden pek zevk almadığını uzun zaman önce anladım.

PORTIA Seni daha çok arzulayabilirdim, eğer bu kadar soğuk ve kibirli olmasaydın, Raphael... Bununla nasıl baş edeceğimi asla öğrenemedim... ve bunu daha önce kimseye söylemedim... şimdi söylüyorum, ben ve Gabriel, beş yaşımızdan beri Belmont Nehri kenarındaki kum tepeliklerinin arasında sevişirdik... belki beş yaşımızdan bile önce başlamıştık... sanırım biz bu işi doğmadan önce de yapıyorduk. Bazen gözlerimi kapayıp beni saran suyu ve tam üzerimizde annemin kalp atışlarını hissediyorum, ve biz birbirimize dolanmışız, onun ayağı benim başımda, benimki onun kolunda, ve hangimizin öteki olduğunu bilmiyoruz, bilmek istemiyoruz, su kulaklarınıza kadar çıkar ve tüm dünya Portia ve Gabriel olur, nefes almanın, düşünmenin, görmenin olmadığı, sadece karanlığın ve kalp atışlarının ve dokunuşların olduğu küçük sıcak

ana rahmi içinde... Ve on beş yaşında Damus Halion'la yattım... keşke daha akıllı olsaydım, benim için hiçbir anlamı yoktu... ama Gabriel gördü, Gabriel gördü ve bir daha benimle konuşmadı.

RAPHAEL Evli olduğun adam benim Portia, Gabriel değil ve sevişmen gereken adam da benim, Gabriel değil. Damus Halion. Aman Allah'ım! Portia, sen ondan çok daha üstünsün! Onunla yatarak kendini ve beni neden rezil ediyorsun?

PORTIA Benim için bir anlamı olmadığını söyledim sana, Raphael, hiçbir anlamı yoktu.

RAPHAEL Off, Damus Halion artık umurumda değil, umurumda olduğunu zannediyordum ama değil, o sadece kadın gördü mü dayanamayan, geri zekâlı pisliğin teki. Benim derdim Gabriel ile. On üç yıldır senin benden de ondan bahsettiğin gibi bahsetmeni bekledim. Ama artık yoruldum. (*Çıkışa yönelir.*)

PORTIA Raphael, beni burada yalnız bırakma.

RAPHAEL Sana nasıl davranmam gerektiğini artık bilmiyorum. Bana canın ne isterse yapabileceğini sanıyorsun. Bir zamanlar yapabiliyordun. Seni nehrin kenarında ilk gördüğümde Allah'a dua ettim, benim olası diye, bir kadının isteyebileceğini düşündüğüm her şeyi ayaklarına serdim, ve sen ne yaptın? Önüne gelenle yatarak beni harcadın. Şimdi de aşk konuşması bekliyorsun... kusura bakma ama senin için bunu yapmayacağım. Ben yatıyorum.

PORTIA Raphael.

RAPHAEL Ne?

PORTIA Benim seni ilk görüşüm, senin beni ilk görüşünden çok daha önceydi. Bir Pazar günüydü, öğleden sonra, balık tutuyordun, o kadar dingin ve kendinden emindin ki bu bana merhem gibi geldi, ve kim bu

adam diye sorduğumda Raphael Coughlan dediler. Böyle bir adı olan birisi nasıl bu kadar gerçek olabilir diye düşündüm ve kendi kendime dedim ki eğer Raphael Coughlan beni fark ederse dünyaya girmek ve orada kalmak için bir şansım olacak, çünkü bu benim için her zaman bir savaş olmuştu. Ve sen benden seni Gabriel ile eş tutmamı istiyorsun... yapamam, Raphael, yapamam. Ve herkesin ve her şeyin bana onu unutmam gerektiğini söylemesine rağmen, yapamam, Raphael, yapamam.

(Raphael çıkar. Gabriel'in şarkı söyleyen sesi duyulur, zaferiyle övünen sesi.)

SON

MARINA CARR

MAİ

Türkçesi
Gülşen Sayın

*İlk kez,
1994'de Dublin Tiyatro Festivali kapsamında sahnelendi
ve aynı yıl
'En İyi Yeni Oyun Ödülü'nü aldı*

KİŞİLER

MAI	40 yaşında
MILLIE	Mai'in kızı, 16 ve 30 yaşında
FRAOCHLAN	Anneanne (Mai'in annesi), 100 yaşında
ROBERT	Mai'in kocası, 42 yaşında
BECK	Mai'in kız kardeşi, 37 yaşında
CONNIE	Mai'in kız kardeşi, 38 yaşında
JULIE	Mai'in teyzesi, 75 yaşında
AGNES	Mai'in teyzesi, 61 yaşında

Zaman:

Birinci Sahne: 1979, Yaz

İkinci Sahne: Bir yıl sonra

BİRİNCİ SAHNE

Balkon bölümünün büyük camlı pencerelerle kapatıldığı geniş bir oda. Dışarıdan gelen kuğu ve ördek sesleri. Millie pencerenin önünde dikiliyor (Not: Millie oyun boyunca sahnede kalır) Robert girer. Bir kolunda sırt çantası, diğer kolunda çello kılıfı asılıdır. Etrafına bakınır, şaşkınlıkla odayı inceler, sahne üzerinde, biraz gerideki çift kanatlı raylı kapıyı açar, içeride bir nota sehpası görür, bir şeyler düşünerek döner, çantayı ve çello kılıfını odaya bırakır. Kapıyı kapatır.

Mai, balkon bölümündeki pencerelerden birinin önünden geçerken Baykuş Gölü'ne bakmak için başını çevirir, çello sesi duyar; hayal gördüğüne karar verir. Odaya girer. Üzerinde yazlık giysilerle kucak dolusu kitap taşımaktadır. Kitapları kitaplığa koyar, birkaç tane bir rafa, birkaç tane diğer rafa rastgele dizer. Pencereye doğru onu bir şey çekiyormuşçasına yaklaşır, göle bakar, öylece gölü seyreder. Birkaç kitap daha dizer rafa, sonra tekrar pencereye gider.

Raylı kapının ardından hafif bir çello sesi yayılır odaya. Mai, şaşkın; donar kalır ve dinler; çellodan yayılan müzik melodik, romantik ve çok güzeldir. Mai, raylı kapıya doğru yönelir, her iki kanadı da kaydırarak açtığında, kendini çaldığı parçaya kaptırmış Robert görünür. Mai müziği dinler, hem kesmek ister hem de istemez. Ve parça biter. Sessizlik. Robert ilk kez ona bakar, elinde çellonun yayı.

ROBERT Aman efendim... aman... aman.

(Çellonun yayıyla her bir "aman"da Mai'in omzuna, kalça kemiğine ve ayak bileğine hafifçe vurur.)

MAI Hey, bakın kim gelmiş.

ROBERT Her zamanki gibi çok güzelsin.

MAI Öyle miyim?

(Şimdi de yayla Mai'in göğüsleri üzerinde çalar gibi yapar. Mai güler.)

Daha yumuşak ol.

ROBERT Böyle mi? Hımm?

MAI Hımm.

ROBERT (Yayı odayı göstererek havada dalgalandırır)

Bütün bunlar ne iş?

MAI Ben yaptım.

ROBERT Hepsini? Tek başına? Nasıl?

MAI Yaptım işte.

ROBERT Ve Baykuş Gölü, Allah'ım, muhteşem.

MAI Sabah daha iyi görürsün.

ROBERT Sabah. Görür müyüm? Geri döndüğümü nasıl anladın?

MAI Bilmem... anladım işte.

(Robert, Mai'ı kucığına alıp pencereci balkon tarafındaki bir koltuğı kadar taşıırken yerdeki çantasından da bir poşet alır. Poşetten bir fular çıkarır ve Mai'in boynuna koyar.)

Çok güzel.

ROBERT (Bir kutu parfüm çıkarır, ambalajını yırtarak Mai'in üzerine sıkmaya başlar) Bunu kullanıyordun, değil mi? Yoksa değıştirdin mi?

MAI Bunu kullanıyorum.

ROBERT Ve bu çiçekler de sana. (Bir şişe viski ve puro çıkartır.) Bu da senin (Viski'yi uzatır), ama ben de bir tek atarım.

(Mai içki dolabına gider, bardaklara viski koyar. Millie öne doğru gelir, önce Robert'a sonra Mai'a bakar.)

Bir dakika, sana şöyle bir bakayım. Sen Orla mı yoksa

Millie misin?

MAI Millie.

ROBERT Millie.

MAI On altı yaşına girdi.

ROBERT Çocuklara da şeker getirmiştım – ama sanırım sen şeker yiyecek dönemi çoktan geçmişsin.

MAI Pek de geçmiş sayılmaz.

(Robert, Millie'nin eline bir kutu şeker tutuşturur.)

MILLIE Nereledeydin?

ROBERT Orada ... burada.

MILLIE Her yerde yani. Bizse hep buralarda ve eski evdeydik.

ROBERT Evet, biliyorum.

MILLIE Anne, diğerlerini de alabilir miyim?

MAI Şimdi değil, biraz sonra.

MILLIE Süveterin çok güzel.

MAI Süveterini saklasan iyi olur, yoksa hemen giyer.

ROBERT (Süveteri çıkartır) Al giy.

(Süveteri Millie'ye giydirir)

MAI Çok yakıştı ... biraz da parfüm sıkalım. Ama diğerlerine söyleme henüz. Onlara sürpriz olsun istiyorum.

(Robert ve Mai el ele yatak odasına geçerler. Millie arkalarından bakar, ortalıktaki ambalaj kâğıtlarını toplar, çalışma masasına geçer, çello sesi duyulur, dinler ve camekânın arkasından görünen Baykuş Gölü'ne bakar.)

MILLIE On bir yaşındayken Mai beni kasaba dikiş iğnesi ve iplik almaya yollamıştı. Robert'ın bizi terk ettiği gündü. Açıklama yapmadan, vedalaşmadan, çellosunu alıp arabasına binmiş ve basıp gitmişti. Biz de Mai ile şehre inip Bluebell Otel'de oturmuştuk. Mai altı bardak viski-limon, ben de altı bardak limonata içmiştim. Mai kışın ortasında olmamıza rağmen güneş gözlüğünü takmıştı. Bana döndü ve "Millie, bir koşu kasaba

gidip dikiş iğnesi ve iplik alır mısın?” dedi. On bir yaşındaydım ve iğne-ipliğin kasapta satılmadığını biliyordum, ama belki bu özel bir iplikti dedim; zaten o gün onunla tartışmak için iyi bir gün değildi ve dediğini yapmaya karar verdim. Kasaba gittim ve dikiş iğnesiyle bir makara ip istedim; elbette satmıyorlardı. Otele geri döndüm, Mai’in yanına oturdum ve terslenerek “Anne, kasapta iğne-iplik satmıyorlarmış”, dedim. “Öyle miymiş, tatlım?”, dedi fısıltıyla ve ağlamaya başladı. “İyi misin, Anne?” diye sordum. “Çok iyiyim”, dedi. “Bara gidip bana bir viski-limon söyler misin?”. Geri döndüğümde “hiçbir şey için endişelenme, Millie, baban geri dönecek ve en güzel hayat bizim hayatımız olacak,” dedi.

*

Işık değişir. Aynı akşamın ilerleyen saatleri. Mai girer. Üzerinde sadece külot vardır ve mutluluğunda vahşi bir aşırılık. İçki dolabından bir şişe viski alır ve geniş camlı pencerelerin karşısına geçer.

MAI Uçan kuğulara bak, Millie, ne kadar güzeller. (Ve dalıp gider)

MILLIE Mai bizi tekrar birbirimize bağlayacak o sihirli ipliği aramaya koyulmuştu ve onu Baykuş Gölü’nde buldu, bu eyaletteki herkesin en çok yaşamak istediği yerde. Mai’a bu arsayı Sam Brady sattı. Yıllarca bütün teklifleri reddetmişti, araziye ne otel işletmecilerine, ne restoran ve bar sahiplerine, ne yörenin zengin iş adamlarına, ne de Amerikalılar’a... kimseye vermemiştir. Sonra ani bir dönüş yaptı ve bir şarkı karşılığında araziye Mai’a sattı. Yöre sakinleri öfkeyle ondan hesap sorduklarında, neden araziye Mai’a, yöreden olmayan yabancı birine sattığını sorduklarında, Sam, kısaca “En yüksek teklifti,” demiş. Ve böylece yeni ev yapıldı ve

her şey tamamlandığında, Mai bu büyük pencerelerin önünde oturma seanslarına başladı. Başını aya doğru kaldırır, gözleri sımsıkı kapalı, alnı çatık, Robert'ı her neredeyse bulup geri göndermesi için sanki uzaklarda bir yıldız mesaj gönderir gibi oturur ve dudaklarından sessizce hep o iki sözcük dökülürdü Eve dön... eve dön.

*

Işık değişir. Gündüz. Çello ile bangır bangır, hareketli, coşkulu bir parça çalışılmaktadır. Pencerelerden birinden kırmızı bayraklı uzun bir kano küreği görülür. Connie görünür. Merakla pencereden içeri bakar. Meraktan küreği tutamaz, cama çarptırır.

BÜYÜKANNE (*Dışarıdan sesi duyulur*) Önüne baksana sen!

CONNIE (*Bağırarak*) Sen de arabaya kurulup emirler yağdırma!

BÜYÜKANNE (*Homurdanarak*) Keşke kendim taşısaydım şunu!

CONNIE Kapa çeneni! Millie, ne haber? Şunu taşımamıza yardım etsene. Pencereden sokabilir miyiz acaba?
Millie pencereyi açar.

MAI Ah, döndünüz mü?

CONNIE Merhaba, anne.

MAI Yavaş, yavaş, cama dikkat edin.

BÜYÜKANNE (*Dışarıdan*) Küreğime dikkat edin!

CONNIE Allah'ım bana sabır ver! Hem kendi hem de lanet olası küreği neredeyse öldürecekti bizi.

MAI Dışarıda bırakın, sonra hallederiz.

CONNIE Bunu yatakta yanı başında görene kadar başımızın etini yer.

MAI Yapma canım, kürekle yatacak hali yok ya!

CONNIE Aklına getirme, yatar! Sen nasılsın, bakalım,

güzel bayan?

MAI Harika, ya sen?

CONNIE Ev mükemmel görünüyor Mai, çok güzel. (*Çello sesini duyar*) Döndü mü?

MAI Döndü. Çok mutluyum.

CONNIE Gel, buradan gel.

(*Büyükanne, Millie'ye yaslanmış olarak girer.*)

BÜYÜKANNE Göster çabuk! Küreğime bir zarar verdin mi?

CONNIE Küreğin iyi! Yolun ortasından çekilir misin, birisi çarpacak şimdi sana!

BÜYÜKANNE Mai, seni görmek ne güzel, hayatım.

MAI Zavallı Connie'nin canını çıkartmışsın. (*Büyükanne'yi öper*) Küreği garaja koyalım mı?

BÜYÜKANNE O zaman onunla birlikte beni de garaja koymanız gerekir.

CONNIE Bence sakıncası yok!

BÜYÜKANNE (*Başıyla Robert'ın olduğu odayı işaret ederek*) Ne zaman döndü bu?

CONNIE İşte! Başardım! Millie, şöyle bir dön ve ucundan yakala!

BÜYÜKANNE Yavaş, dikkat edin, ona bir şey olmasın!

CONNIE N'olur sus biraz! Allah'ım ömrümden ömür gitti!

BÜYÜKANNE Üzgünüm tatlım, ama ondan bana kalan tek şey bu kürek. Pencereleri biraz daha büyük yaptıramaz mıydın, Mai?

CONNIE Bunlardan daha büyüğü de olmaz ki! Sıkışınca hemen Mai'a yüklenme! Kendi evimize de zar zor tırabzanları keserek sokabilmiştik onu.

BÜYÜKANNE Ne zaman yeni bir eve taşınısam küreğim yüzünden yaygara yapıyorsun!

CONNIE Gir içeri! Gir! Yoksa seni fırlatıp göle atacağım.

Soktuk işte küreğini içeri! Oldu.

(*Kürek sonunda içeri girer.*)

BÜYÜKANNE Çantalarım, çantalarım nerede?

CONNIE Sadece iki elim var!

MAI Derek nasıl?

CONNIE Seni ve çocukları soruyor.

BÜYÜKANNE Kendimi biraz güçsüz hissediyorum, bir parça çikolata iyi gelir bana. Connie, çikolatam nerede?

CONNIE Getiriyorum. Tamam, geldi.

(*Connie çıkar. Mai, Büyükanne'yi içeri götürür.*)

BÜYÜKANNE Bundan daha güzel bir yer bulamazdın Mai, ama...

MAI Ama ne?

BÜYÜKANNE Şey yani, bu, deniz değil, öyle değil mi? Connemara'ya geri döneceğini söylemiştin, neden dönmedin?

MAI Başka bir okulda müdürlüğü bu kadar kolay alamazdım.

BÜYÜKANNE Seni herkes işe alırdı. Bu evi Robert için yaptırdın, değil mi?

MAI Kendim ve çocuklar için de.

BÜYÜKANNE Bunca zaman onsuz yaşamayı başardın, kendine bunu yine neden yapıyorsun?

(*Connie çantalarla girer.*)

CONNIE Al bakalım.

BÜYÜKANNE Öbür çanta nerede?

CONNIE Millie almıştı onu.

BÜYÜKANNE Emekli maaşımı koyduğum cüzdanım nerede?

CONNIE Ne bileyim! Nereye koymuştun?

BÜYÜKANNE Sana vermiştim.

CONNIE Bana mı? Ne zaman? (*Çantanın içine bakar*)

Tamam, burada.

BÜYÜKANNE Çikolata.

CONNIE Hangi çantada?

BÜYÜKANNE Hatırlamıyorum, hepsine bak.

(Connie, ona dik dik bakar.)

MAI İşte. Sen geleceksin diye çikolata aldım.

BÜYÜKANNE (Çikolatayı alarak) Cumhurbaşkanı'nın doğum günüm için verdiği yüz kâğıt nerede?

(Connie çileden çıkar.)

Ee, nerede hani?

CONNIE (Kükrer) Harcadın!

BÜYÜKANNE Harcadım mı? Ne zaman?

CONNIE Geçen hafta.

BÜYÜKANNE Neye harcadım?

CONNIE Tütüne, pipoya, çikolataya, enfiye ve sigaraya ve kim bilir daha nelere!

BÜYÜKANNE İyi o zaman. Sana bir şey aldım mı?

CONNIE Hayır, almadın.

BÜYÜKANNE Ne kadar düşüncesizim, yaşlılık işte. Özür dilerim, Connie.

CONNIE (Bir sigara yakar, çanta taşıma işi bittiği için rahatlar) Yok, ben hiçbir şey istemiyorum.

(Mai ve Connie çıkarlar. Connie, başıyla evi gezmek istediğini işaret eder.)

BÜYÜKANNE Millie, bir bardak kara dut şarabı iyi gider... ölmüşlerimizin ruhuna içelim.

MILLIE (Bir bardak verir) Büyükanne Fraochlán?

BÜYÜKANNE (Rüyada gibi, çikolata yiyip şarap içerek) Oh, harika.

MILLIE Büyükanne'nin sadece adı bile bende binlerce anının yeniden canlanmasına yeter. Bofin'in kuzeyinde, Fraochlán Adası'nda doğup büyümesine rağmen ona İspanyol güzeli derlermiş. Evde kalmış adalı bir

kızla İspanyol mu Faslı mı, kimsenin tam olarak bilmediği bir denizcinin birkaç saatlik kaçamağı sonucu ana rahmine düşmüş; ama onun ana rahmine düştüğü o geceden sonra denizciyi gören veya ondan bir haber alan olmamış; onun hakkında pek çok öykü dolaşmış... hayatımıza kısa bir süreliğine girip o hayatı sonsuza kadar değiştirenler hakkında olduğu gibi. O denizci her kimse, Büyükanne'ye sadece esmer tenini değil, egzotik olanı ve zor ele geçirileni arzulama duygusunu da bırakmış.

(*Mai girer.*)

BÜYÜKANNE (*Etrafına bakınarak*) Benim olup biten hiçbir şeyden haberim yok, Mai.

MAI Sen de bütün Connemaralı'lar gibisin, her şeye en kötü tarafından bakarsın! Ama öyle olmayacak! Çünkü Robert döndü, bizim için burada ve benim için en önemli şey bu şimdi.

BÜYÜKANNE Bir daha ağzımı açmayacağım!

MAI Yapma böyle. Seni burada ağırlamaktan ne kadar mutlu olduğumu biliyorsun. Büyükanne, son birkaç yılın ne kadar korkunç olduğunu anlamıyorsun; şimdi yeniden mutlu olma şansına kavuştum ve hiç kimsenin mutluluğumu bozacak şeyler söylemesine tahammülüm yok.

BÜYÜKANNE Bu şekilde düşünmemelisin, Mai. Sen güçlüsün, öyle de olmalısın zaten, şu son birkaç yılda neler yaptığına bir baksana. Her neyse, o nasıl?

MAI Onu hiç bu kadar hayat dolu görmemiştim. Görsen, bizi on yedi yıllık evli demezsin. Kendimi yeniden yeni evli gibi hissediyorum.

BÜYÜKANNE Öyle görünüyorsun. Ellen'in kopyası gibisin. Nur içinde yatsın.

MAI Gerçekten öyle miyim?

(*Connie girer.*)

BÜYÜKANNE Her geçen gün daha çok benziyorsun.

Ellen zekâsını ve güzelliğini anne tarafından, yani benim tarafımdan almıştı, sen de ondan almışsın.

CONNIE Bu durumda Beck ve ben de korkuluğuz herhalde.

BÜYÜKANNE (*Onu duymazlıktan gelerek*) Çok kötü olduğum zamanlarda Allah'tan diğer çocuklarımdan birini almasını ama bana Ellen'ı bırakmasını istemiştim. Bir annenin ağzından asla çıkmaması gereken şeylerdi bunlar.

CONNIE Allah seni taş etmeliydi.

BÜYÜKANNE Ama Ellen üç kızıyla da öyle gurur duyardı ki... Mai, Connie ve Beck. Connemara'da herkesin adının Maire veya Bridgin veya Cait olduğu bir dönemde size ne kadar güzel isimler seçmiş, öyle değil mi? Zamanının çok ötesinde biriydi o.

CONNIE Yine başlama ne olur.

BÜYÜKANNE Memleketin en iyi okullarından burs kazanmıştı.

CONNIE Biliyoruz! Biliyoruz! (*Masal anlatır gibi bir ses tonuyla*) Dublin Üniversitesi'ne girdiğinde tıp okuyan tek genç kız oydu ve her şeyi kendi başına başardı, benim hiçbir şeyim yoktu o günlerde...

BÜYÜKANNE Kendi annenle alay ettiğin için utanmalısın! Ve o yaz, üniversitede ikinci sınıfı bitirdiği yaz, içkili ve kendinde olmadığı o lanet olası gecede, canım kızım bir duvarcı ustasından hamile kaldı.

CONNIE Kes artık!

BÜYÜKANNE (*Anılara dalar*) Olacak iş mi Allah'ım, on dokuz yaşında o adamla evlenmek zorunda kaldı. Sene 1938. O yıllarda başka ne yapabilirdi ki?

(*Connie ağlıyor numarası yapar.*)

Biraz daha saygılı olabilirsin.

CONNIE Saygı falan kalmadı bende artık.

MAI Bunların hepsini biliyoruz, Büyükanne.

BÜYÜKANNE O zaman bunları göz ardı etme! Ve onun gibi sen de benim asabımı bozma!

CONNIE (*Çello dinleyerek etrafa bakınır*) Bunu nasıl yaptın bilmiyorum Mai, Derek ve ben iyi kazanıyoruz ama böyle bir şeye asla girişemezdik. Robert bu son birkaç yılda kayda geçecek bir şeyler yazabilmiş mi?

MAI Yazmış. Hem de çok.

CONNIE Bu çok iyi, tamam da, nasıl geçineceksiniz?

MAI Sonbaharda üniversitedeki işine geri dönecek.

CONNIE Julie'nin Michael'ıyla olan olaydan sonra Robert oradan çekip gitmişti diye hatırlıyorum.

MAI Robert o işi halletti, döneceği için çok mutlular şimdi.

BÜYÜKANNE (*Bu konuşmalar olurken hayallere dalmış ve kendi kendine konuşmaktadır*) Mai, sence ben cennete gider miyim?

MAI Neden gitmeyesin ki?.. Eğer öyle bir yer varsa.

BÜYÜKANNE Gerçekten varsa, cidden soruyorum bak, sence ben cennete uygun muyum, yoksa Şeytan'ın kötü çocuklarından biri miyim?

MAI (*Gülerek*) Kesinlikle cennet için yaratılmışsın.

BÜYÜKANNE Son zamanlarda korkunç rüyalar görüyorum. Devamlı cehennemde olduğumu görüyorum, üstelik orada bir ben bir de Şeytan'ın kendisi var, başka kimse yok.

CONNIE İyi bir çift.

BÜYÜKANNE Daha da kötüsü, üzerimdeki cam tavan-
dan yukarı bakınca sevdiğim herkesin cennette olduğunu görüyorum. Ben ise Şeytan'la hemen can ciğer kuzu sarması olmuşum okul çocukları gibi gülüp oynuyoruz. Korkunç, değil mi?

MAI Bu sadece bir rüya. Sahi, Beck neler yapıyor?

CONNIE Geçen hafta telefon etti. Seni aradı mı hiç?

MAI Aylardır aramıyor.

CONNIE Pek mutlu, yeni biriyle tanışmış.

BÜYÜKANNE Yine mi?

CONNIE Bu sefer sahiden buldum dedi.

BÜYÜKANNE Bundan önceki için de öyle demişti, ondan da önceki için de yine aynı şeyi söylemişti. Ne iş yapıyormuş?

CONNIE Sormadım dedim ya sana.

BÜYÜKANNE Babası ne iş yapıyormuş? Yoksa bunu da mı sormadın?

MAI Böyle şeyler artık önemli değil.

BÜYÜKANNE Dokuz parmaklı balıkçıyla ilk karşılaştığımız günü hatırlıyorum, İrlanda dilinde bana şöyle demişti, "Ben Tomas, kaptan, kaptanın oğlu." Nereden geldiğini biliyordum, bir cümle ve mavi gözleriyle bir bakış, kalbimi fethetmesine yetti.

MAI Beck buralara gelmeyi düşünüyor mu?

CONNIE Beck'i bilirsin. Benim gitme vaktim geldi.

MAI Önce bir şeyler yiyelim. Sizin için akşam yemeği hazırladım.

CONNIE Kalamam, Mai, yapacak yüz değil, yüz bir işim var, üstelik Derek beni bekliyor. Ama yine de teşekkürler.

BÜYÜKANNE (*Kendi kendine konuşmayı sürdürür*) Ama önemli değil... Beck ile gurur duyuyorum, Connie ile gurur duyuyorum, Mai ile gurur duyuyorum. Üç mükemmel kadın!

(*Biraz çakırkeyif, kalkar ve onları kucaklar.*)

MAI Otur, güzelim.

BÜYÜKANNE Hepiniz güçlü kadınlarsınız!

CONNIE Kafayı yedi!

BÜYÜKANNE Keşke Ellen bu günlerinizi görseydi! Sizi böyle yetiştirdiğim için mutlu olur muydu, sizce? Sizinle öyle gurur duyuyorum ki!

(*Bardağı sallanır, şarap dökülür*)

MAI Aman şaraba dikkat!

CONNIE Olamaz! Mai'in yeni kilimi!

(*Büyükanne hiç oralı olmaz, bardağını sallamayı sürdürür.*)

Hoşça kal, canım.

(*Connie, Büyükanne'yi öper.*)

BÜYÜKANNE (*Tamamen kendinden geçmiş durumdadır, Connie'nin çıkışını fark etmez*) Beck'le de gurur duyuyorum, her ne kadar sırtında doğru düzgün giysisi, cebinde beş parası olmadan o ülkeden bu ülkeye uçuşup dursa da, önemi yok. Ben gurur duyuyorum. Hem de çok.

(*Bu sırada Mai ve Connie sessizce sıvışırlar. Mai, Connie'ye el sallayarak onu geçirir.*)

MILLIE Büyükanne Fraochlán birkaç kadeh karadut şarabından sonra biraz duygusallaştı, birkaç kadeh daha atınca, ruhlar âlemine çağrılar göndermeye başladı ve uyku onu teslim alıncaya kadar da çağırdığı ruhlarla bilek güreşine tutuştu. Büyükanne'nin bu ruhları hem sayıca çoktur hem de çok renklidirler. Ruhlar âlemin-den en sevdiği ruh İspanya Sultanı'dır.

BÜYÜKANNE (*Öfkeyle*) Evet Sultan! Bana iyi bir sebep söyle bakalım, neden erkeklerin kadınlarla dolu haremi olurken kadınların erkeklerden oluşan bir haremi olamıyor? Haydi, söyle bakalım! Dinliyorum! Haydi ama! Soruma cevap ver! Racon kesmeyi bırak şimdi! (*Ciddiyetle dinler, sonra kızgınlığı artar ve İrlanda dilinde konuşur*) *Seafóid* Sultan! Saçmalama Sultan! Kutsal kitapların hiçbirinde böyle bir şey yok! (*Dinler*)

Hareme girmek istesem, üzülmür müyüm! Haydi oradan! Defol git! Seninle anlaşılamayız! Zaten seninle ne diye vakit kaybediyorum ki! Defol! Allah haremimde sana katlanmak zorunda olan kadınların yardımcısı olsun!

MILLIE Ve onu çöldeki çadırına veya Fas'taki sarayına veya İspanya'daki villasına veya o kadim ve olağanüstü hafızasının ruhlar departmanına geri gönderdi.

BÜYÜKANNE (*Ruj sürerken*) Sen misin Tomás?

MILLIE Daha özel bir ruh da Büyükanne'nin altmış küsur yıl önce balıktayken kaza geçirip ölen çok sevgili kocası, dokuz parmaklı balıkçısıydı.

BÜYÜKANNE (*Ruju kaldırıp gösterir*) Hatırlıyor musun, bunu bana sen almıştın ... 1918'de, Cleggan'daki panayırda ... hâlâ kullanıyorum ... niye kullanmayacak mışım ki? Cleggan'daki panayırı hatırlıyor musun benim dokuz parmaklı balıkçım? Fraochlán'dan büyük bir kanoyla geçmiştik, benim otuz sekizinci yaş günümdü, harika bir gündü ... (*Dinler ve hafifçe güler*) Hatırlayacağını biliyordum. Bana bir top kırmızı kumaş almıştın, ben de ondan bir elbise ve saç bantı dikmiştim. Hatırlasana Tomás, hatırla, bana Okyanus Kraliçesi demiştin ve bu koskoca dünyada başka hiçbir şeyin önemi kalmamıştı, yalnızca ben vardım. Cleggan panayırında dans etmiştik ve sen kulağıma tatlı şeyler fısıldamıştın ... tatlı şeyler.

(*Büyükanne dans eder; çello ona müzik verir, Doğu ezgileriyle süslenmiş bir İrlanda melodisi. Bir süre dans eder. Müzik durur. Büyükanne, anılarında kaybolmuş olarak öylece dikilir. Robert girer.*)

ROBERT İyi misin, Büyükanne?

BÜYÜKANNE (*Rujunu silerek*) Çok iyiyim, çok iyi.

ROBERT Yerleşebildin mi?

BÜYÜKANNE (*Sertçe*) Ya sen?

ROBERT (*Gülümser*) Evet, her şey çok güzel burada.

BÜYÜKANNE (*Ona delici gözlerle bakarak*) Sanırım buraya geri dönme nedenin gidecek daha iyi bir yer bulamaman... daha iyi bir yer bulur bulmaz da yine gideceksin.

ROBERT Hikâyenin tamamını bilmiyorsun ve sana tavsiyem sakın...

BÜYÜKANNE Bilmem gerekeni biliyorum! Onu küçük çocuklarla... hepsi de senden, unuttuysan hatırlatayım... nasıl çabaladığını görmedin sen... bu evi yapmak için nasıl her şeyden kısıp para biriktirdiğini de görmedin... şimdi her şey bitti ve sen elinde bir demet çiçekle kapıda belirdin. Oh, ne güzel!

ROBERT İnsanlar değişir.

BÜYÜKANNE Yüz yıldır yaşadığım bu gezegende ben de birkaç bir şey öğrendim. İnsanlar değişmez, Robert, insanlar hiç değişmez!

ROBERT Belki de sen ve Mai'in ailesinin diğer fertleri bu kadar burnumuzun dibine girmeseydiniz –

BÜYÜKANNE Ben Mai'in yeni evinde davetli misafir olarak bulunuyorum ve Mai ne zaman gitmemi isterse o zaman giderim, daha önce değil!

ROBERT Büyükanne, seninle mücadele etmek istemiyorum.

BÜYÜKANNE Neden onu rahat bırakmıyorsun? Geri döndün ve kızın aklına saçma sapan şeyler sokarak ona ümit verdin. Senin baban da anneni terk etmişti, öyle değil mi?

ROBERT Babam onu asla terk etmedi! Birkaç yıllığına Amerika'ya gitti. Savaş sonrasıydı, çalışmak zorundaydı, ama geri döndü. Dönmedi mi?

BÜYÜKANNE Binlercesi orada kaldı, savaş veya değil,

ama kanlarını ve çocuklarını da aldılar yanlarına. Ama sen almadın, senin baban da almadı. Elbette, ben burada kalırsam, sen uzun süre dayanamayacaksın, çünkü tekrarlamamak elimizde değil, Robert, tekrarlarınız, hep tekrarlarınız, orkestrasyon farklı olabilir ama beste daima aynı bestedir.

*Robert çıkar. Büyükanne uyuklamaya başlar. Işık değişir.
Beck, elinde hediye paketiyle girer.*

BECK Bak, kimseye söyleme ama.

BÜYÜKANNE Söylemem, söylemem, ne o?

BECK Mai görse beni öldürür.

(Büyükanne paketi açar.)

Doğum günün kutlu olsun, Büyükanne.

BÜYÜKANNE Haşhaş piposu. Yaşasın, Beck, inanamıyorum.

BECK Sana bunu bulacağımı söylemiştim.

BÜYÜKANNE Yıllardır, yıllardır, bulamıyordum bundan.

BECK İstedüğün türden mi? Bak bakalım.

BÜYÜKANNE Evet evet. *(Denemek için pipodan bir nefes çeker)* Buna hiç dayanamam... içine koymaya bir şey aldın mı?

BECK Almaz mıyım? Sonra senin odana gider içeriz.

BÜYÜKANNE *(Hâlâ elindekini incelemektedir)* Pencere-leri açar, içeriz. Şimdi burada içemez miyiz acaba?

BECK *(Etrafa bakınır)* Sence?

(Büyükanne'nin yüzünde şeytansı bir gülümseme belirir)

Hadi içelim.

BÜYÜKANNE Sen nev-i şahsına münhasır bir meleksin, Beck, özgün melek.

*Çıkarlar. Akşam. Işıklar Mai ve Robert üzerinde açılır.
Robert, Mai için bir parça çalar. Mai dinler.*

ROBERT (*Çalmayı bitirir*) Nasıl?

MAI Çok karamsar.

ROBERT Çok sevmedin yani.

MAI Hayır, çok güzel, ama...

ROBERT Ama ne?

MAI Yani... daha neşeli, daha mutlu bir şey yazabilir-
din... bunu demek istedim.

ROBERT Belki gelecek sefere öyle yazarım.

MAI Neden döndün?

ROBERT Neden döndüm? Zor soru... dışarısı güzel
değil, Mai.

MAI Değil mi?

ROBERT Değil.

MAI Ben benim için döndüğünü sanıyordum.

ROBERT Belki de senin içindir... neden geri döndüğü-
mü gerçekten bilmek istiyor musun?

MAI Elbette istiyorum.

ROBERT Şöyle bir rüya gördüm Sen ölmüştün, benim
çello kılıfım senin tabutundu ve iki siyah kuğunun çek-
tiği bir kızak seni benden alıp suyun karanlık ağzına
doğru götürüyordu. Bu garip cenaze arabasının arka-
sından 'Mai, Mai' diye bağırarak koşuyordum, sanki
ayın üzerinden sesimi duyabilecekmişsin gibi geldi
bana, koştum, koştum, koştum, suyun, ağaçların, dağ-
ların üzerinden geçtim, ama cenaze arabası ve sen çok-
tan gözden kaybolmuştunuz... Ve uyandım, eşyaları-
mı topladım, ilk uçağa bilet aldım ve geldim.

MAI Yani beni gömmeye geldin, bunu mu diyorsun?

ROBERT Neden her zaman her şeyden en kötü anlamı
çıkarmak zorundasın?

MAI Genellikle doğru anlam odur.

ROBERT Her şey nihai ve trajik olmak zorunda değildir,
Mai, her şey öyle olmaz. Rüyada ölüm görmek her

zaman farklı bir anlama gelir. Rüyalar bu kadar hoyrat değildir, nazik ve tanımlanması zor şeylerdir. Böyle olmak zorundadırlar. Ben kaç kere rüyamda senin öldüğünü gördüm, ama bak buradasın ve turp gibisin.

MAI Rüyalarında kaç kere öldüm?

ROBERT Hatırlamıyorum.

MAI O kadar çok mu?

ROBERT Sen rüyanda beni ölürken görmedin mi hiç?

MAI Bir defa... yalnız bir defa... düşünumuzden bir önceki gece.

ROBERT Al işte.

MAI Hatırlıyor musun, o gece Büyükanнем seni mutfakta kuzinenin önünde yatırmıştı?

ROBERT Evet.

MAI Ben de Connie ve Beck ile arka odadaydım.

ROBERT Ve tüm ev ahalisi uyuyunca sessizce yanıma gelmiştin.

MAI Evet... Büyükanнемin karadut şarabının hepsini içmiştik.

ROBERT İhtiyarı uyandırmamak için bütün gece fısıldaştık.

MAI Ya.

ROBERT (*Ona bakarak*) Rüyanı anlatacaktın.

MAI Dünyanın sonuydu ve yaşlı bir kadın gözlerimin önünde senin kalbini deşiyordu, sen gri bir kaldırımda can veriyordun ve ben sebebini bilmiyorum ama bunu çok eğlenceli buluyordum. Sonra sahne değişti... bu sefer ben suları altın olan bir nehrin üzerinde yürüyordum, her şey parlak ve ürkütücüydü. Ve nehrin kıvrıldığı yerde seni gördüm, yaprakların arasından ılık çalarak bana doğru geliyordun... sen de çocuktun... ve bana yaklaştığında sana gülümsedim ve el salladım, seni gördüğüm için çok mutluydum, ama sen yanı-

dan geçerken, 'henüz değil, henüz değil, binlerce binlerce yıl sonra' dedin. Arkandan gelmeye çalıştım ama sen çoktan gitmiştin, nehir de yok olmuştu. Uzakta bir yerde siyah bir mağara gördüm, hiçbir yere çıkmayacağını biliyordum ama oraya doğru gitmeye başladım çünkü seni orada bulacağımı biliyordum.

ROBERT Ne biçim rüya bu! Korkunç! İğrenç! Anlatılacak rüya mı bu şimdi?

MAI Anlatmamı sen istedin.

ROBERT Hem de düşünümüzden bir gece önce!

MAI Evet... daha dün gibi aklımda.

(Ara. Birbirlerine bakarlar. Bir süre öyle kalırlar.)

ROBERT Mai, son beş yılda hiçbir işi bitiremedim... gurur duyacağım hiçbir şeyi.

MAI Öyle mi?

ROBERT Çevremde olmana ihtiyacım var.

MAI Yani işin için döndün, öyle mi?

ROBERT Hayır. Sadece onun için değil. Uzakta olduğum bunca zaman seni düşünmeden geçirdiğim tek bir gün bile olmadı, bana seni hatırlatacak hep birisi veya bir şeyler vardı. Çalmak için oturduğumda hep sana çaldım, odada yanımda olduğunu hayal ederek çaldım.

MAI Sen çalarken hep seninle konuşurdum.

ROBERT Ben de seni duyardım.

MAI Duyar mıydın?

(Robert ona bakar, çellonun yayıyla ayak parmaklarına dokunur.)

ROBERT Benim için daima bir tek sen olduğunu ve her zaman da öyle olacağını bilmiyor musun? Hızla akıp giden yıllar bize ne yaparsa yapsın, öyle kalacağını bilmiyor musun? (Ona biletleri verir)

MAI Ne bunlar? Bilet... Paris'e... ikimiz mi?

ROBERT Neden olmasın?

MAI Ben Paris'e hiç gitmedim.

ROBERT Biliyorum. Hadi akşam yemeği için şehre inelim.

MILLIE Ben de sizinle gelebilir miyim?

ROBERT Ne dersin? (*Onay almak için Mai'a bakar*)

MAI Başka bir akşam.

MILLIE Öff!

ROBERT Yazık, Millie sıkılıyor.

MILLIE Evet, sıkılıyorum! Buralarda yapacak hiçbir şey yok, traktörlerin peşinden koşmanın dışında veya Büyükanne'min dokuz parmaklı balıkçısıyla ilgili zırvaları dinlemenin dışında.

ROBERT Yarın için sana bir sürprizim olacak.

(*Robert ve Mai dışarı çıkarlar.*)

MILLIE (*Onların çıkışını izlerken*) Belki ertesi gün şehre inmişizdir, hatırlamıyorum. Nasıl geçirmiştik o günü, nereye gitmiştik veya nelerden konuşmuştuk... bunları kafamda canlandıramıyorum şimdi, çünkü bir araya geldiğimizde... bu çok sık olmaz ve daima tesadüfen olur... yorgun düşene kadar veya gözyaşlarına boğulana kadar bağırıp çağırırız ve bir sonraki seansa kadar çoktan iltihaplanmaya başlamış olan yaralarımızı sarmak için yerlerde sürünürüz. Başlangıçta dil düzeyini genellikle yüksek tutarız. Robert bana On Emir'den Dördüncüsünü sallar. *BABANI SAY!* Ben tıslayarak karşılık veririm. Baba saygınsa sayılır veya buna benzer zırvaları sıralarım. Sonra, aynı profesyoneller gibi hızımızı kendimize göre ayarlarız, ta ki dilin en düşük düzeye indiği son rauntta o bana, ben ona küfrederiz. Çok uyumluyuzdur, ne o ne ben asla vazgeçmeyiz, bunu ölüm kalım meselesi olarak görürüz. İşte bu yüzden o gün şehre yaptığımız geziyi hatırlamıyorum – yapmışsak böyle bir gezi yani. Ama hatırladığım bir şey

var. Robert ile Mai için şehre mavi gecelik ve sabahlık almaya gittiğimiz o sabahı hiç unutmam. Hâlâ o hafta sonu yaşadığımız korkunç olayların sersemliğini üzerimizden atamamıştık ve döşemeleri çatırdayan, sahiplerinin sessizleşip bize sırtlarını döndüğü dükkânlarda dolaşıyorduk; neden orada olduğumuzu bildikleri için hem yüzümüze bakmaya korkuyorlar hem de yüzümüzü görme ihtiyacı hissediyorlardı. Etrafımızda inatçı bir ışık halesi gibi asılı kalan Baykuş Gölü'nün kokuşmuş havasını solumamak için bize fazla yaklaşmıyorlardı. Mai için kefen olmayacaktı. Öyle istemişti. O bir kereye mahsus yapılan... ama zamanla önem kazanan... o sohbetlerden birinde Mai, maviler içinde gömülmek istediğini söylemişti. Biz de bu yüzden buradaydık ve sersem sepelek gök mavilerine, çivit mavilerine, denizci mavilerine, açık mavilere ve gece mavilerine baktıktan sonra su mavisi ipek bir şeyde karar kıldık. İş halledilmişti, kapıya doğru yürüyorduk. Annesinin elinden kaçan küçük bir çocuk, yan taraftan koşarak geldi, Robert'a çarptı ve onu bir vitrinin üzerine düşürdü. Dikiş iğnesi paketleri ve gökkuşağı renklerinde iplik makaraları yerdeki Robert'ın etrafına saçıldı. *(Gün ışığı, güneş, çello müziği, oynayan çocukların sesi. Beck, üstünde mayosu ve bornozuyla, göl tarafından ciyak ciyak bağırır. Mai girer. Elinde dikmekte olduğu çocuk pantolonu vardır.)*

BECK Evet, bir başka yaza kadar yüzme sezonumu kapatıyorum. *(Bir içki koyar)* Sen de ister misin?

MAI Şunu bitireyim de ... alırım. *(Dikişini sürdürür)*

BECK *(Pencereye gider ve çocuklara el sallar)* Onlara sahip olduğun için ne kadar şanslısın. Benim artık çocuğum olmaz herhalde.

MAI Henüz gençsin.

BECK Mai, otuz yedi yaşımdayım.

MAI Azize Elizabeth, Vaftizci Yahya'yı doğurduğunda doksan iki değil miydi?

BECK Hayır desem kabul edecek misin?

MAI Düşes, Büyükanнемimizi kırk beşinde ve Julie Teyze, Barclay'i kırk üçünde doğurmamış mıydı?

BECK Julie Teyze iyi iş çıkarttı! Ama ben doğurmayacağım. Her kuşakta en az bir kız kurusu olmalı,

MAI Sanki evde kalmışsın gibi konuşuyorsun, Beck. Şu Wesley denen adamdan biraz daha bahsetsene.

BECK Bahsedecek fazla bir şey yok.

MAI Amma kapalı kutusun sen de! Meraktan ölüyorum. Anlat.

BECK Elli üç yaşında ve beni otuz sanıyordu. Daha önce bir kez evlenmiş ve bu evlilikten üç yetişkin oğlu olmuş... onlarla Wesley'den daha çok anlaşıyordum. Gençleri seviyorum Mai. Her neyse, Wesley kıskanç biriydi, ben oğlanlarla beraberken bir köşeye çekilip çocuk gibi surat asardı ama ben hiç aldırılmazdım. En büyüğü, Brian, beni sörfе götürürdü ve otuz yedinci yaş günümde... onlara göre otuz bir... çocuk okulunu ekip üç saat direksiyon sallayarak yanımıza geldi, sırf bana doğum günü hediyesi vermek için. Wesley ne yapacağını şaşırdı.

MAI Zavallı Wesley.

BECK Öyle... aslında bana göre değildi, fazla eğitimliydi, ama her zaman eğitilmiş erkekler çekti beni, belki de kendi eğitim durumum pek parlak olmadığı için böyle oldu.

MAI İsteseydin üniversiteye devam edebilirdin.

BECK Yok canım, kalın kafalıyım ben. Hep öyleydim.

MAI Hiç de öyle değildin.

BECK Ortaokulu beş zayıfla bitirdim.

MAI Dönünce onunla tekrar görüşecek misin?

BECK Mai, onunla evliyim ben.

MAI Olamaz!

BECK Beş ay önce gittik nikâh kıydık. Neden diye sorma bana.

MAI Bize niye söylemedin?

BECK Çünkü boşanıyorum.

MAI Olamaz, Beck! Yine de tebrikler.

(Öpmek için ayağa kalkar)

BECK Kes şunu! Kimseye bir tek kelime bile etmek yok. Şu anda bir de bizimkilerle uğraşacak halim yok.

MAI Ağzımı bile açmam. Nikâh törenin güzel miydi?

BECK Güzeldi, harikaydı.

MAI Bilseydim, gelirdim. Neden çağırmadın beni, Beck? Fotoğrafların var mı?

BECK Hepsini yaktım.

MAI Olamaz, ne oldu?

BECK Benimle evlenmesinin tek nedeni yaşlanmaktan ve yalnız kalmaktan korkmasıymış.

MAI Böyle mi dedi?

BECK Hayır, tabii ki böyle demedi. Öyle şeyler söyledi ki sanki benimle evlenerek bana iyilik yapıyormuş gibi gösterdi olayı.

MAI Destansı bir aşk kokusu almıyorum.

BECK Yanlış anlama, o nazik biriydi, ama bir gece ben biraz kafayı çekip, kendimi ona gerçekte olduğundan daha yakın hissedip, otuz bir yaşında olmadığımı ve öğretmen değil de sıradan bir garson olduğumu söyleyinceye kadar.

MAI Ah Beck, baştan niye bu yalanları söyledin ki?

BECK Mai, bir hiç olmanın ve hayatta hiçbir şeyinin olmamasının ne demek olduğunu bilemezsin, çünkü sen her zaman parlaktın, her zaman birilerinin gözdesi

veya göz bebeğiydın, veya birinin karısı, birilerinin annesi veya öğretmeni oldun. Öyle bir yer hayâl et ki sen orada bunların hiçbiri değilsin.

MAI Benim için de her zaman her şey kolay değildi, Beck.

BECK Bırak şimdi bunları.

MAI Robert beni terk ettikten sonra seninle hiç görüşmedik. Ne mücadeleiydi ama. Sen ne iki satır yazdın ne de telefonla aradın. Connie beni görmeye hiç gelmedi, oysa ikiniz hep görüşüyordunuz. Şimdi yeni evimde oturmuş bana hayata dair hiçbir şey bilmediğimi söylüyorsun.

BECK Ne yazacağımı bilemedim, Mai... Bilirsin, kriz durumlarında ben hiç işe yaramam.

MAI Böyle olmak zorunda değilsin. Seninki kolayı seçmek oluyor. Başkalarına verecek çok şeyin var, sadece kendine inan, yeter.

BECK Doğrusunu istersen, Mai, benim başkasına verecek hiçbir şeyim yok, lanet okumaktan başka. Senin Robert ile olan ümitsiz beraberliğine de burnumu sokmak niyetinde değilim.

MAI O benim kocam, geri döndü ve ben onu seviyorum. Bu yüzden gelip de burada bana ümitsiz beraberliğin deme.

BECK Öyle ama. Connie de böyle söylüyor.

MAI Öyle mi? Neden Connie bunu benim yüzüme söylemiyor? Ben Connie ile hiç görüşmüyorum artık. Ne zaman buluşalım desem meşgul oluyor. Yeter ama, bıktım artık, Beck.

BECK Bu Connie ile senin aranda, beni ilgilendirmez.

MAI Ne kadar da içtensin, hep böyleydin!

BECK Senin hep Büyükannen vardı, biz de Connie ile hep birbirimiz için var olduk.

MAI Böyle mi açıklıyorsun? Çocuktuk o zaman. Seçme

şansımız yoktu.

BECK İyi de bizim hâlâ yok! Wesley bende hizmetçi kız tavırları olduğunu söyledi... alçak sesle konuşmam, başımın hep öne eğik olması, kimsenin sözünü kesmem falan gibi.

MAI Ne kadar acımasızmış. İnsan kimseye söyleyemez bunları.

BECK Ama doğru, öyle değil mi?

MAI Ben seni böyle tanımlamam. Seni seven hiç kimse söylemez bunları.

BECK Artık önemi yok. Bitti gitti.

MAI Ona geri dönmeyeceksin yani.

BECK Ben kimseye ikinci bir şans vermem, Mai. İkinci şansa inanmam. Neyse, yürümeyeceğini biliyordum.

MAI O zaman niye evlendin onunla?

BECK Bilmiyorum.

MAI Bilmiyorsun!

BECK (*Ppatlar*) Kalın kafalı olduğumu söyledim sana! Bilmiyorum! Belki de neye dokunsam kurutuyorum! Artık bana soru sorma ne olursun!

MAI Özür dilerim, Beck... seni üzmem istemedim.

BECK Özür dileme! Ben özür dilemeliyim senden. Kendi hatamı sana yüklemeye hiç hakkım yoktu. Bu havalar beni kötü etkiliyor. Otuz yedi yaşındayım, Mai ve bu yaşa kadar işte ben de şunu yaptım diyebileceğim hiçbir şey yok elimde. Hiçbir şey! Sıfır!

MAI Hâlâ gençsin, Beck. Burada kursa falan gitsen, sonra bir iş bulup, yerleşsen buraya?

BECK Sonra ne olacak? Her şeye yeniden başlamak için iyi bir nedenim yok, Mai. (*İçer.*)

(*Mai ve Beck çıkarlar.*)

MILLIE Kuşkusuz, Beck'in ilişkisi zamanla kıvılcım gibi aile içinde yayıldı. Mai kimseye bir şey söylemedi.

Hayır. Beck, kendisi, evlendiğini kısaca da olsa herke-
se söyleme gereği duydu. Belki de herkesin gözünde
saygınlığını arttırmak için yaptı bunu.

(*Julie ve Agnes kürk mantolar içinde camekânın arkasın-
dan görünürler, kollarına taktıkları çantaları birbirinin
aynısıdır, pencerelerin birinden içeri kolaçan ederler.*)

AGNES (*Etrafı süzerek*) Ne düşünüyorsun?

JULIE Buraya çok para harcanmış. Nereden buldular
acaba?

AGNES Kredi kartına taksitle her şey alınabiliyor artık. Şu
camın büyüklüğüne bakar mısın?

JULIE (*Camdan içeri bakarak*) Sıradan bir ev kesmezdi
bunları. Hayır. Mai gösteriş yapmayı sever. Elde avuç-
ta bir şey kalmamıştır artık. Gözüm mü yanılıyor yoksa
şuradaki İran halısı mı?

AGNES (*Çantasından gözlüklerini çıkarır*) Hani? Evet,
İran halısı.

JULIE (*Agnes'in gözlüklerini alır, gözlüklerle bir de o bakar*)
Çakma olmasın?

AGNES Bir daha bakayım. (*Gözlükleri geri alır*) Hakiki
İran halısı.

JULIE Amma para vermişlerdir buna.

AGNES Bundan emin olabilirsin, ama manzara muhte-
şem değil mi?

JULIE Bu manzaranın bir tablosunu da satın alsalarmış
keşke.

(*Pencerelerin diğer tarafına, içeri geçerler.*)

MILLIE Mai'in iki teyzesi, Connemara'lıların iki kalesi,
ailede hiçbir şey yapmadan dul bir kadının durumu-
nun düzlüğe çıkamayacağına karar verdiler ve güzel bir
sonbahar günü, ellerinde duaları, dua ederken omuzla-
rını örtecekleri şalları, evlilik öncesi seksin zararları
üzerine broşürleriyle çıkageldiler. Bu broşürlere yep-

yeni birer yirmi lira iliştirip biz çocuklara dağıttılar. Doğumlar, evlilikler ve ölümler bu iki teyzenin uzmanlık alanıydı ve eğer onlara kalsaydı Beck gerçek bir ağaç kütüğüyle bile evli olsa boşanamazdı.

(Julie ve Agnes girer, kürk mantolarını çıkararak silahsızlanmalarına rağmen çantalarını bir an bile yanlarından ayırmazlar.)

MAI *(Sesi duyulur)* Kendinizi evinizde varsayın. Ben hemen geliyorum.

AGNES Manzara çok güzeldi.

JULIE Çok güzeldi. Arsaya ne kadar ödediler acaba?

AGNES Burası kaç dönümdür sence? Yarım mı? Nereden baksan sekiz-on bin dolardan az değildir... böyle bir manzara.

JULIE Vay be! Mai bu kadar parayı nereden buldu acaba? Üç çocukla o durumdayken?

AGNES Çocuklar güzel ama yaramazdılar.

JULIE Mai iyi terbiye verdi onlara. Bu konuda hakkını yiyemem.

AGNES Kendi fikirleri var çocukların.

JULIE Hatta fazlasıyla fikir sahibiler ve sosyetenin diliyle konuşuyorlar. Onları hangi okullara gönderiyorsa artık! Öyle konuşmayı buralarda öğrenmemişlerdir.

AGNES Tabii canım!

JULIE Ama baksana yine de gık demeden kuzu kuzu bulaşık falan yıkıyorlar.

AGNES Robert da akşam yemeği için onlara yardım ediyor.

JULIE Çok şükür Allah'ım... gösteriş niyetine bile yapsa, güzel.

AGNES Yok yok, ben izledim, mutfaktaki her şeyin yerini ve ne yapılması gerektiğini biliyordu.

JULIE Şükürler olsun ki döndü, bir de bunun için üzülme-

yeceğiz. Bu zamana kadar nerede olduğunu merak ediyorum.

AGNES Amerika'da değil miydi?

JULIE Amerika meselesi buz dağının görünen yüzü; hepsi de garip, insana bir şey söylemezler ki.

AGNES Beck'e ne diyeceğiz?

JULIE Duruma göre hareket edeceğiz. Allah'ım lütfen saçındaki röfleden kurtulmuş olsun.

AGNES Siyah taytına ne demeli!

JULIE Dua et de hamile olmasın.

AGNES Bunu hiç düşünmemiştim.

JULIE (*Bunu düşünmenin gururu içinde*) Her şeyi düşünmek zorundasın.

AGNES Asla doğuramaz.

JULIE Allah korusun! Çocuklu bir dul, hem de boşandıktan sonra doğmuş bir çocuk.

AGNES Asla (*Fısıldayarak*) kürtaja yanaşmaz, yanaşır mı dersin?

JULIE Önce hamile olup olmadığını anlayalım da, hamileyse eğer, Allah'ın izniyle düşük yaptırırız.

AGNES Zavallı küçük Beck, her zaman asabiydi.

JULIE En başından beri asabiydi... Ellen'in çektiği onca esrardan sonra bir de Büyükanne onu afyonla besleyince böyle oldu zavallı.

AGNES Onun iyi olması bize bağlı, Julie.

JULIE Gerçekten de öyle. Baksana Büyükanne ne kadar iyi görünüyor.

AGNES İki büklüm olmuş gibi geldi bana.

JULIE Hiç de değil, çivi gibi, çaksan çakılacak. Geliyorlar. Önce biraz kendimizi turalım, şundan bundan konuşalım. (*Sempatik bir şekilde Agnes'a göz kırpar*)

AGNES (*Tatlı bir göz kırpmayla karşılık verir*) Önce sen başla.

JULIE Harika. *(Tatlı bir göz kırpmaya daha)*
(Büyükanne, Beck'in kolunda girer. Mai da arkalarındadır.)

MAI Bir kadeh beyaz şarap alır mısınız?

JULIE Hayır, teşekkür ederiz.
(Mai, Agnes'e bir kadeh beyaz şarap ikram eder. Agnes, kadehi almadan önce Beck'in karnına bakmakla meşgul olan Julie'ye bakar ve kadehi alır.)

BÜYÜKANNE *(Piposunu doldurarak)* Hâlâ içki içmiyor musun, Julie?

JULIE Sen pipoyu bırakınca ben de kendimi içkiye vura-
 çağım.

BÜYÜKANNE Demek ki ben yaşadığım sürece içki iç-
 meyeceksin. Şarabı tatmadan ölseydim bundan hiç
 hoşlanmazdım. Sen de öyle, değil mi Beck?

JULIE Çok iyi görünüyorsun, Beck.

BECK Uğraşıyorum, Julie Teyze.

AGNES Hiçbirimiz genç değiliz artık.

JULIE *(Büyükanne'ye)* Hâlâ karadut şarabı içiyorsun.

BÜYÜKANNE Yutkunabildiğim sürece de içeceğim.

JULIE Ama bu doktorunun söylediklerine hiç uymuyor.

Mai, şarap içmesine neden izin veriyorsun?

MAI Bir zararı olmuyor ve çok severek içiyor.

JULIE Benim evimde olsa asla izin vermezdim.

BÜYÜKANNE Senin evinde asla kalmamamın nedeni
 tam olarak bu işte, Julie, hayatım.

MAI Büyükanne, kavgaya yok. Söz vermiştin.

JULIE Sana tütün ve alkol yasak. Bu kadar basit iki yasağa
 nasıl uyamadığını anlamıyorum.

BÜYÜKANNE Yaradan, kulları her fırsatı değerlendirip
 çekirkeyif olabilsinler diye üzüm ve tütün göndermiş
 yeryüzüne.

JULIE Seninle de konuşulmaz ki.

AGNES Çok sessizsin, Beck.

MAI Viski al, aşkım, sen tatildesin.

AGNES Doğrusunu istersen, Mai, her geçen gün annene biraz daha benziyorsun.

MAI Büyükanнем de hep böyle der.

JULIE Doğru, sesin bile aynı.

AGNES Aynı ses. Yaşasaydı, altmış yaşında olacaktı. Benden bir yaş küçüktü.

JULIE Ona olanlar utanç vericiydi.

AGNES Yapacak bir şey yoktu.

JULIE Sağlıklı, genç bir kadının Galway'in en iyi hastanesinde doğum yaparken ölmesini asla anlayamayacağım.

BÜYÜKANNE Bütün o hamilelikler ve düşüklükler onu çok yormuştu.

JULIE Yirmi yedi yaşında! Ona daha iyi bakmalıydın, Büyükanne.

BÜYÜKANNE Yani hepsi benim hatamdı, öyle mi?

JULIE Senin hatandı demiyorum.

BÜYÜKANNE O zaman ne diyorsun?

JULIE Hiçbir şey. Sadece onun evlenmeden birkaç gün önce, Mai'a üç aylık gebeyken, bir gece kapıma gelip çocuk doğana kadar bende kalmak için bana yalvardığını, seninle konuşup onu evlenmeye zorlamaman için gelip seni ikna etmemi istediğini hatırladım.

BÜYÜKANNE Neden yapmadın öyleyse?

JULIE Şimdi olsaydı seni öldürürdüm!

BÜYÜKANNE Her şey olup bittikten sonra hepimiz melek kesildik, Julie; keşke şöyle yapsaydık, keşke böyle yapsaydık! Neden gelip beni uyarmadın ve neden şimdi, bir hayat yok olup gittikten sonra, karşıma oturmuş bunları söylüyorsun bana?

JULIE İşe yaramayacağını biliyordum.

BÜYÜKANNE Daha iki saattir buradasın ama hemen bir bıçak sapladın bana; ikinciye de bekliyorum.

AGNES (*Konuyu değiştirmek ister*) Avustralya nasıldı, Beck?

BECK Oh, çok güzeldi.

AGNES Etrafı gezebildin mi?

BECK Evet, her yeri gördüm.

AGNES Hiç Aborjin tanıdın mı?

BECK Evet, birkaç Aborjin'le tanıştım.

AGNES Nasıllar?

BECK Bizim gibiler, yani.

JULIE Hayır, hiç de değil! Mağaralarda yaşıyorlar, öyle değil mi? Üstelik siyahlar, karga kadar siyahlar ama bembeyaz dişleri var. Televizyonda gördüm.

BECK Çoğu evlerde yaşıyor artık. Çok azı mağaralarda yaşıyor.

AGNES Mağaralarda yaşayanları da gördün mü?

JULIE Hiç benim tarzım değil!

BECK Gördüm. Geçen yaz orta Avustralya'da kamp yaptığımız tatil vardı ya, o zaman gördüm.

JULIE (*Beck'i zayıf noktasından yakaladığını düşünerek*) Kocanla orada mı tanışmıştınız?

BECK Hayır, onunla Sydney'de tanıştık.

AGNES (*Hayal eder gibi*) Sydney, Avustralya.

JULIE Onunla ne zaman tanışacağız?

BÜYÜKANNE Hiçbir zaman. Mai size telefonda her şeyi anlattı.

AGNES Gerçekten (*Fısıldar*) boşanmayacaksın, öyle değil mi, tatlım?

BECK Ne yazık ki boşanacağım.

AGNES Endişelenme, hiç endişelenme.

JULIE Hiçbirimiz boşanmadık!

BECK Yürümedi, Julie Teyze. Denedim. Gerçekten dene-

dim.

JULIE Bu yürüdü yürümedi meselesini hiç anlamıyorum. Bizim zamanımızda bir kere evlenince yürüdü yürümedi diye bir şey olmazdı.

BÜYÜKANNE Benim yetiştirdiğim çocuk nasıl böyle düşünebilir, Julie?

JULIE Beni sen yetiştirmedin ki. Beni ben yetiştirdim. Kardeşlerimi de... sen pencereye yapışmış dokuz parmaklı balıkçını beklerken.

MAI Bağırmana gerek yok şimdi, Julie.

JULIE Özür dilerim, ben sadece Beck'e yardım etmeye çalışıyorum.

AGNES Şimdi ne yapacaksın, şekerim?

JULIE Bu vızırardanmalarından hiç hoşlanmıyorum, genç bayan! Yıllarca onunla bununla düşüp kalktıktan sonra birisi çıkıp seninle evlenmiş ve sen basıp gitmeye kalkıyorsun. Biz böyle kılımızı kıpırdatmazsak korkarım yine o günlere geri döneceksin!

BÜYÜKANNE Ağzını topla, Julie! Özgürlük çağındayız, öyle değil mi, Beck?

JULIE Ben ona hâlâ onunla bununla düşüp kalkmak diyorum!

BÜYÜKANNE Keşke sen de biraz onunla bununla düşüp kalksaydın... kendine iyilik yapmış olurdu; şu suratındaki *straois*² ifade giderdi belki!

JULIE Şu pis yabancı sözcüklerine dikkat et!

MAI Siz ikiniz! Sakin olun!

BÜYÜKANNE Yarı İspanyol, yarı Faslı olduğumu bilgilerine suna...

JULIE Şimdi de yarı Faslı mı oldun? Geçen gün dörtte üçüm Tunuslu diyordun!

BÜYÜKANNE Söyledim ya sana aptal, dedemin babası Tunuslu! Ben çeyrek Tunuslu, yarı Faslı yarı İspan-

yol'um!

JULIE Beş çeyrek oldu! Bir bütünde kaç çeyrek var?

BÜYÜKANNE Şimdi sana öyle bir tokat atarım ki! Sen kim oluyorsun da bana öğretmenlik taslıyorsun? Bu ne cüret!

MAI Off! Off!

JULIE Öğretmen oldum, ama senin sayende değil. Senin yolundan gitseydim, şimdi hâlâ kayaların üzerindeki yosunları temizliyordum. Neyse! Tunuslu veya Faslı olman falan hepsi yalan. Sen nereden geldiğini bile bilmiyorsun!

AGNES Bu tartışma bizi hiçbir yere götürmez.

MAI Hayatlarınızın bu döneminde birbirinize karşı daha nazik olsanız, daha iyi olmaz mı? (*Parmağıyla Büyükanne'yi gösterir*) Üstelik kendini tutacağına söz vermiş-tin!

BÜYÜKANNE Özür dilerim Mai, özür dilerim. Kasvetli bir sonbahar günü, öyle değil mi Julie?

JULIE Bir gıdım bile değişmedin, hep kafamızı hikâyelerle doldurdun, giderek dozu artan hikâyelerle.

AGNES Yeter artık Julie, bırak.

JULIE Sen kimden yanasın?

AGNES Kimseden yana değilim. Kim bilir, belki kendi halinde namuslu bir adamla evlenirsin, Beck. (*Julie ters ters bakar*) Yani, (*Fısıldayarak*) boşandıktan sonra demek istiyorum.

BECK Sanırım benim de sonum seninki gibi olacak Agnes Teyze, bu dünyada ne beni seven bir erkek ne de şefkat bulabileceğim.

BÜYÜKANNE Henüz yakışıklı bir adam bulma şansın var Beck, sen onlara aldırma.

JULIE Sen bu yaşta hâlâ seksten mi bahsediyorsun?

BÜYÜKANNE Özellikle seksten bahsetmiyordum ama

madem konu açıldı, sorayım o zaman Her yaşta konuşulabilecek tek konu seks değil de nedir? Doğarsın, seks yaparsın ve ölürsün. Ama tanrıların kutsadığı o şanslı insanlardan biriysen eğer, bu vahşi ve yalnız gezegende sana bir sevgili gönderirler, o eşine az rastlanır yüce aşkı birlikte tadasınız diye. Ben bu imtiyazlı azınlıktan biriydim ve ne bu dünyada ne de öbüründe benim yaşadığımdan daha büyük bir aşk olduğunu zannetmiyorum.

MAI Bizim erkeklerimizi sıfıra indirdin, Büyükanne.

BÜYÜKANNE Ben sadece kendiminkinden bahsediyorum.

JULIE Seni yedi çocukla beş parasız bırakıp giden bir adamdan daha az bahsetsen ne iyi olur.

BÜYÜKANNE O beni terk etmedi. Benden alındı. Bana verilmişti ve benden alındı, ama sen bunu anlayamazsın, çünkü sen sadece ya kayrak taşından çatısı olan evine kapanarak ya da yürüyen çek defterine dönüşmüş arabanda aldığın ıvır zıvırların parasını hesaplayarak, sadece hesap cüzdanları ve kredi kartlarının baştan çıkarabildiği...

JULIE Seni kötü kalpli ihtiyar cadı!

MAI Büyükanne yeter! Lütfen yeter!

BÜYÜKANNE Özür dilerim, Mai, özür dilerim Julie, *a stóir*³, pardon yine benim pis ikinci dilim işte. Julie, bir kış çocuğu olmana rağmen sana güneş ışığını çağrıştıran bir ad koydum. Sen benim ilk çocuğum ve tek kış çocuğumdun ama çok büyük bir aşktan doğdun. Belki de birbirine bu kadar çok âşık ebeveynler iyi birer ebeveyn olamıyorlar çünkü başkasına verecek sevgi kalmıyor geriye. Seni hayal kırıklığına mı uğrattık, *a stóir*?

JULIE Hep aynısın, hâlâ aynısın, bir elinde hançer, diğerrinde çiçek... neyse, ben artık aldırmiyorum. (Üzgün-

dür)

MAI Yapma ama Julie.

BECK (*Büyükanne'ye*) Haydi seninle gidip biraz uzanalım.

JULIE Özür dilerim, beni kışkırtıyor.

BÜYÜKANNE (*Beck ve Agnes'in koluna girmiş giderken*)

Pipom! Bu gidinceye kadar arka odada pipom olmadan oturacak değilim!

AGNES Aldım, tamam aldım.

BÜYÜKANNE Karadut şarabım?

AGNES Evet, evet.

BÜYÜKANNE Her şey için beni suçluyorsun! Hep böyle yaptın ve daima böyle yapacaksın!

JULIE Sus, Anne, yoksa delireceğim!

(*Büyükanne, Beck ve Agnes çıkarlar.*)

Her seferinde bütün gücümü tüketiyor.

MAI Ondan daha kötüler de var.

JULIE Yeni evinde böyle münakaşa ettiğimiz için özür dilerim, Mai...

MAI Olur mu öyle şey!

JULIE Onunla geçinemediğim için beni suçlama ne olur.

MAI Suçlamıyorum.

JULIE Sen doğmadan önce çok şeyler oldu Mai, sadece annenden bahsetmiyorum.

MAI Julie, hiçbirimiz mükemmel değiliz.

JULIE Mükemmellikten bahsetmiyorum. Sen onun gençken nasıl bir kadın olduğunu bilmiyorsun. Ateşli ve hopyaydı. Çocuklarına ya çok az zaman ayırır, ya hiç ayırmaz, ya da önüne her çıktığımızda bizi haşlardı. Tüm enerjisini babama saklardı, o da onu melek sanırdı. Babam onu iki çocuk ve karnında sana hamileyken bırakıp gidince tam bir deli kadın oldu. Uydurmuyorum, Mai. Günün ilk yarısını arka odada kim olduğunu bile bilmediği babasından kalan o piposundan afyon

çekerek, diğer yarısını da ya kudurmuş gibi bize bağırarak ya da pencerenin önünde gözlerini denize diktirerek geçirirdi.

MAI Kalbi çok kırıldı herhalde.

JULIE Biliyorum, biliyorum. Kaç kere onu kayalıklardan kendini atmak üzereyken çekip aldım; gözbebekleri afyondan fırlamış, dokuz parmaklı balıkçım olmadan yaşayamam diye haykırıyordu; o kadar mutsuzdu ki Mai, bizim hayatımızı da cehenneme çevirdi.

MAI Senin için her şeyin ne kadar zor olduğunu tahmin edebiliyorum.

JULIE Sonra Ellen doğdu, öyle akıllı bir çocuktu ki çok parlak yerlere gelebilirdi ama Büyükkannen onu engelledi ve onu küçükük yaşta evlenmeye zorladı. Kocasını hiç ona uygun biri değildi. Büyükkannenin hatırı için onunla evlendi ve sonra onu anneme bırakıp gitti; yani onu çürümeye terk etti. Her yaz döndü ve her döndüğünde Ellen hamile kaldı. Annem Ellen'i babana karşı doldurmaya başladı ve Ellen babandan nefret etmeye, onu küçümsemeye başladı. Baban iyi mektup yazmazdı, imlâsı iyi değildi; Annem onun mektuplarıyla alay etmeye başlayınca Ellen babana yazmayı kesti. Bu arada kızın kafasını olmayacak şeylerle doldurup onun başka konularda umutlanmasını sağladı; devamlı üniversitede ne kadar başarılı olduğundan ve belki birkaç yıl içinde okula geri dönüp üniversiteye devam edebileceğinden bahsediyordu. Bütün bunlar Ellen'in geçmişisi daha çok özlemesine ve kayıplarının kazançlarından daha büyük olduğu duygusuna kapılmasına neden oldu. En kötüsü de neydi, biliyor musun? Ellen anneme hayranlık duyuyor, hatta tapıyor ve her dediğine inanıyordu. İşte onu bu öldürdü, doğum değil, çünkü ruhu incinmişti.

MAI Ciddi misin?

JULIE Gördüklerim bunlar. Robert'a dikkat et, Büyük-
anne'nin bu işe karışmasına sakın izin verme; o, hep-
imizi etkilediğinin farkında değil. Yetmiş beş yaşında-
yım, Mai, ama hâlâ çocukluğum sürüyor. Bize bu
kadar küçük yaşta çaresizliği öğretmeleri hiç adil değil;
eğer öğreteceklerse umuttan hiç bahsetmemelilerdi.
Evet, şimdi, paltom nerede? Ah, az daha unutacaktım.
Sana küçük bir hediye. *(Koynundan bir zarf çıkarır)*

MAI Bunu kabul edemem.

JULIE *(Zarfı Mai'in elbisesinin içine koyar ve diğer göğsün-
den başka bir zarf daha çıkarır)* Bu da Beck için. Ona
benim verdiğimi söyleme. Boşanmasını onaylıyor gibi
gözükmek istemem.

MAI O zaman, bunun anlamı yok ki...

JULIE Aborjin miydi yoksa?

MAI Kim?

JULIE Beck'in kocası.

MAI *(Kıkırdamasını kontrol ederek)* Hayır... ah... değildi.

JULIE Aborjinler'e karşı olduğum için değil. Ama yaban-
cılarla yapılan evlilikler çok nadir yürüyor. *(Zarfı işaret
ederek)* Bunun içindeki şeyden bende çok var, o yüz-
den dert etme. Bu evi zor koşullarda aldığını biliyo-
rum.

(Julie ve Mai çıkarlar.)

MILLIE Baykuş Gölü'nün adı İrlanda dilinden gelir.
İrlanda dilinde bu göle Kara Cadı Bataklığı derler.
Efsaneye göre, Dağ Tanrısı Bloom'un kızı Coillte, tüm
çiçeklerin kralı olan Bláth'a âşık olur. Bir gün Coillte
yavru ceylan gibi babasının dağından yuvarlanır, öyle
yuvarlanır ki vadilerin arasından ve Kara Cadı Bataklı-
ğı'ndan geçip Bláth'ın topraklarına gelir. Bláth, simsi-
yah saçlarında unutmabeni çiçeklerinden bir taç, bir

meşe ağacının altına oturmuş kavalını çalmaktadır. Baharı ve yazı özgürce birlikte geçirirler; yapraklardan ve çimenlerden yaptıkları yataklarında uyur, ballıbaba ve kuşburnu nektarı içer, meşe palamudu ve gelinciklerden giysiler yaparlar. Sonbahar yaklaşırken, bir gece Bláth, Coillte'ye gidip bataklığın Kara Cadısı ile kalması gerektiğini, ama baharda geri döneceğini söyler ve ertesi sabah yola çıkar. Coillte onu izler ve Kara Cadı'nın ininde, yatakta bulur. Bláth onunla konuşmaz, ona bakmaz ve dokunmaz. Kalbi kırılan Coillte, inin dışında ağlar, ağlar ve gözyaşları göl olup her yeri sarar. Uzun zamandır fırsat kollayan Kara Cadı, bir gece onu bu göle itiverir. Bahar geldiğinde Bláth, Kara Cadı'nın büyüünden kurtulur ve Coillte'yi aramaya başlar ve onun gölde eridiğini öğrenir. Sam Brady'nin söylediğine göre göldeki kazlar ve kuğuların huzursuzlanıp aniden uçmalarının nedeni, sazların arasında hâlâ Coillte için kaval çalan Bláth'ın kavalının sesidir. *(Pencerede çok hafif bir ışık. Robert, kucağında Mai'in cesediyle dikilmiş, tamamıyla hareketsiz. Millie bir dakika kadar onları izler. Hayalet görmüş gibi olur.)*

Ne zaman Baykuş Gölü efsanesini hatırlasam tüm bedenime bir titreme gelir. Çocukluğumdan beri bilirim bu efsaneyi. Robert ve Mai da bilirler. Ama biz bu efsaneden etkilenmedik ve bu körlüğümüzle devam ettik, uçurumun kenarına kadar gelen uyurgezerler gibi, bütün tanrılar ve ölümlüler bizden yönümüzü değiştirmemizi istediler, ama dinlemedik, yürüdük, yürüdük.

(Işıklar söner.)

İKİNCİ SAHNE

Bir sonraki yaz.

Yazlık giysileriyle Mai girer. Pencereilerin olduğu yere gider, dışarı bakar, elbisesinin cebine uzanır, zarf içinde bir kart ve yüz liraya umutsuzlukla bakar ve onları cebine geri koyar.

Dışarıdan eve doğru gelen Beck ve Büyükanne'nin sesleri duyulur.

BECK Mai, nasılsın?

BÜYÜKANNE Doğum günün kutlu olsun, Mai.

(Mai, pencereden onlara el sallar. Beck ve Büyükanne pencerelerin önünden geçerler.)

MAI Yolculuk nasıl geçti?

BÜYÜKANNE Seyahat için artık çok yaşlıyım, Mai.

Eve girerler.

MAI Seni tekrar görmek çok güzel, Büyükanne.

(Onu öper)

BÜYÜKANNE Gidişime de sevineceksin, emin ol.

MAI Connie nasıl?

BECK Selamı var. Bu ne sessizlik! Ev halkı nerede?

MAI Onları sinemaya gönderdim. Biraz başımı dinlemek istedim.

BECK Robert?

MAI Hafta sonu tatiline çıktı.

BÜYÜKANNE Sen neden onunla gitmedin?

MAI Çocukları bırakmak istemedim işte.

BECK Söyleseydin, ben onlarla kalırdım.

MAI Boşver, önemli değil.

BÜYÜKANNE Önemli. Gitmek istediğini bize neden söylemedin?

BECK Böyle bir fedakârlığa gerek yoktu.

BÜYÜKANNE Biz bu hafta yerine gelecek hafta sonu gelirdik.

MAI Susar mısınız? Boşuna konuşmayın, ne olur.

(Ağlamaya başlar)

BÜYÜKANNE Neyin var Mai?

BECK Ağlama canım.

MAI (Onları iterek) İyiyim, iyiyim. Şimdi düzelirim... özür dilerim... sizin tatilinizi berbat etmek istemedim...

(Sessizlik. Büyükanne ve Beck üzüntü içinde ona bakarlara.)

(Onlara bakarak) Bana bunu (Doğum günü kartı) ve bunu (Yüz lira) verdi ve onunla Spiddal'a gitti.

BÜYÜKANNE Ben bunu bekliyordum.

MAI (Patlar) Demek ki sen benim bildiğimden daha çok şey biliyormuşsun.

BECK Spiddal mı dedin?

MAI Evet, beni de oraya götürürdü.

BÜYÜKANNE Kadın kim?

MAI Herkes onunla olduğunu biliyor. Belli ki aylardır sürüyor bu ilişki. Tahmin etmeliydim... tahmin etmeliydim.

BÜYÜKANNE Sen ne zaman öğrendin?

MAI Önce sorduğumda öfke nöbeti geçirdi, beni onu takip ettirmekle, casuslukla falan suçladı, her şeyi inkâr etti, ben de ona inandım – şüpheleniyordum tabii ki – ama elimde olmadan ondan her zaman şüphelenirdim ben zaten. Benimle şarap içiyor, akşam yemeklerine çıkıyor, beni hediyelere boğuyor, bana beni ne kadar çok sevdiğini söylüyor ve sonra evden çıkıp saatlerce dönmüyordu. Evde olduğu zamanlar bana karşı çok nazikti. Kördüm herhalde. Sonra, iki hafta önce onu

izledim ve emin oldum.

BECK Kimmiş kadın?

MAI Buralardan biri, yöre halkından. Onunla konuşmak için ofisine gittim – utanmazın teki. Ben birinin koca-sıyla bir ilişki yaşasam ve adamın karısı beni görmeye gelse, utancımdan ölürdüm.

BECK Mai, çok masumsun. Ülkedeki kadınların yarısı evli adamlarla ilişki yaşıyor.

MAI Bu benim asla yapabileceğim bir şey değil, çünkü yanlış. Bana dar görüşlü diyebilirsin, ama bana ne dese beğenirsin? Robert'la olan ilişkisi beni ilgilendirmemiş. Ve beni kovdu. İsteseydim onu bu kasabadan hemen kovdururdum. Mike Clancy eski dostumdur, istesem onu sürdürürüm buradan.

BECK Yapsana o zaman.

MAI Beni yine terk edecek. Buna ikinciye dayanamam. Lütfen tanrım, buna bir daha dayanamam.

BECK Otur şöyle Mai. Sana içecek bir şey getireyim.

MAI Sizler başından beri bunun böyle olmasını umuyordunuz. Biliyorum. Şimdi mutlusunuzdur.

BECK Biz bu sefer her şeyin düzeleceğini umuyorduk.

BÜYÜKANNE Gerçekten öyle, *a stóir*.

BECK Birkaç aya kalmaz biter bu ilişki, bak görürsün. Eğer Robert birini sevebiliyorsa, böyle bir kapasitesi varsa, bu kişi sen olursun Mai. Bunca zaman olduğu gibi.

MAI Sevgi! Bu evde sevgi daha az konuşulup daha çok gösterilseydi eğer, o zaman kelimenin anlamını öğrenmeye başlayabilirdik.

(Büyükanne ve Beck, Millie'nin öyküsü sırasında yavaşça çıkarlar. Mai pencerelerden birinin kenarında oturmuş sigara içmekte ve Robert'ı beklemektedir.)

MILLIE Robert dönmeden bir önceki yaz Mai kendini Londra'da Arabistanlı birinin çalıştırdığı kuaför salo-

nunda saç yıkarken buldu. Bankalar, mevduat hesabında yüklü miktarda para olmadıkça Baykuş Gölündeki yeni ev için ipotek vermeyeceklerini söylediler. Mai, öğretmenlikten aldığı tüm maaşını bankaya yatırırsa ve bütün yaz çalışırsa bu işten alınının akıyla çıkabileceğini hesapladı. Bizi, onun eski bir arkadaşı olan Cassie Molloy'un yanına gönderdi; on çocuklu bir terzi. Dördümüzü birden neden o zavallı kadının başına gönderdi – o da başka bir hikâye. Kesin olan tek şey, Robert için yapılan o evin inşaatını hiçbir şey durduramayacaktı. Mai, Arap kraliyet ailesinden kadınların saçlarını yıkarken biz de beşerli gruplar halinde yemek yiyip, sekiz kişi bir odada uyuyorduk. Bir keresinde Mai bana küçük bir Arap prensesinin öyküsünü anlattı; küçük olmasına rağmen onu bir şeyhle nişanlamışlar. Küçük kız salona girer girmez Mai'a bayılmış ve saçını Mai, sadece Mai yıkasın ve tarasın diye tutturmuş. Çocuk her gün gelmeye ve Mai ile oyunlar oynamaya başlamışlar ve Mai'ın tek işi kızın annesinin izin verdiği sürece salonda koşup oynayan çocuğu eğlendirmek olmuş. Kızın son derece uysal bir kadın olan annesi Mai'a yüklü bahşişler de veriyormuş. Mai, çocuğu özlemle anıyordu, nasıl oyunlar oynadıklarını, ona öğrettiği şarkıları, onunla yaptıkları alışveriş çılgınlıklarını anlatıp duruyordu. Ne zaman ondan bahsetse az da olsa bedenimde bir kıskançlık duygusu dalganırdı. Onunla yarışmayı isterdim ama aynı kulvarda olmadığımızı da biliyordum. Ama Mai, hayır, prensesle tıpatıp aynıydılar; çöllerin, peri masallarının ve onları ayıran yılların ötesinden gelip bir kuaför salonunda birbirlerini bulmuşlar, birbirlerinin kişiliklerinden ve o çocuksu, o imkânsız dünyalarından büyülenmiş halde dansa dalmışlardı. Bir rüyanın doruk nokta-

sında iki küçük prenses, biri beş, diğeri kırk yaşında.
(Akşam. Dışarıda araba kapısı kapanır. Mai pencerelerden birinin önünde ayakta. Robert pencerenin önünden geçerken durur. Mai'a bakar. Mai üzerindikileri çıkartıp pencereden dışarı fırlatır! Fırlattıkları Robert'ın yüzüne gelir.)

MAI (Pencereyi hızla çarparak kapatır) Allah'ın belası!

(Robert şok içinde öylece kalakalır. Eve doğru yürür. Mai oturur, yaptığından hoşnuttur. Dinler. Kapının dışındaki Robert'ı duyarız. Elinde çello, seyahat çantası ve Mai'in fırlattığı giysilerle girer. Bir dakika kadar orada meydan okurcasına dikilir sinirli, suçlu ama barış yanlısı gibidir. Mai onu tepeden tırnağa süzer ve bakışlarını çevirir. Robert odada ilerler, giysileri silkeler, katlar ve Mai'in yanındaki sandalyeye koyar. Mai onu izler.)

MAI Düşünebildiğin tek şey giysilerim mi?

ROBERT Ne yapmamı bekliyordun, onları yiyeyim mi?
(Aynı sandalyeye bir poşet bırakır) Sana bunları getirdim. (Çalışma bölümüne geçer ve çelloyu yerine koyar)

MAI Çilek ve Cosmopolitan dergisi.

(Mai, çalışma bölümünden belli etmeden onu izleyen Robert'a alay ederek bakar. Dergiyi okumaya başlar)

Bir gecelik seks... nasıl yedi günde dört kilo verebilirsiniz... ah, kremalı şeftali turtası tarifi. Bu da yedi günde verdiği dört kiloyu tekrar yerine koymak için herhalde. (Dergiyi sandalyenin üzerine savurur)

ROBERT Büyükanne geldi mi? Yolculuğu iyi geçmiş mi?

MAI Robert, sen hiç beni Cosmopolitan okurken gördün mü? Söyle, gördün mü? (Biraz çilek yer, kırmızı olmayanlarından) Bunları Spiddal'dan mı aldın?

ROBERT Hayır. Neden?

MAI Tuzlu gibiler.

ROBERT Birr'den aldım.

MAI Çok güzeller. Al bir tane. (*Kalkar, çalışma bölümüne geçer ve eliyle bir çilek sunar*) Alsana.

(*Robert almak için bir adım atar. Mai, çileği çeker.*)

Dur, ben yedireyim sana. Sevgililerin yaptığı gibi.

ROBERT Kes şunu, Mai.

MAI Haydi ama.

(*Robert ondan uzaklaşır. Çileği Mai yer. Çalışma bölümünde şöyle bir dolanır. Çellonun bir telini çekerek bir nota çalar, yayı alır ve Robert'ı sinirlendirmek için çelloya sürter.*)

ROBERT Şunu bırakır mısın, lütfen?

(*Mai oturur ve bu kez ustalıkla kısa bir parça çalar.*)

MAI Fena değil ha? On beş yıldır çalmayan biri için. Biraz pratikle senin kadar iyi olabilirim. Şimdi, gelelim bizim için de korkunç olan şu meseleye. Sen ne cüretle kırkinci doğum günümde önüme on kâğıt atarsın!

ROBERT Seni alıp Spiddal'a götürmemi ve her şey harika numarası yapmamı mı isterdin?

MAI İlk günkü gibi birbirimize... âşık olmamamız numara yapacağız anlamına gelmez. Ayrıca, bilgin olsun diye söylüyorum. Ben *Cosmopolitan* okumam.

ROBERT İyi.

MAI Bu hafta sonu ne yaptım biliyor musun, Robert... veya ilgileniyor musun?

ROBERT Öff, şu başöğretmen dilini bırak lütfen. Kurul toplantısında değilsin.

MAI Çocukları okuldan aldım, yığınla çamaşır birikmiş, onları makinaya attım, sekiz öğün yemek hazırladım, çocukları okula geri götürdüm, eğitim sektöründe çalıştığım için işim gereği oturup ders hazırladım... Eflatun ve Aristo okudum... sen ikisinin felsefesi arasındaki farkı biliyor musun sahi? Hayır, hiç zannetmem.

ROBERT Bu eve Eflatun ve Aristo'yu getiren benim. Seni ilk tanıdığımda beyaz dizi aşk romanları okuyordun.

MAI Yalancı! Beni tanıdığında üniversite orkestrasında çello çalıyordum! Üniversite diplomam çoktan cebimdeydi, yüksek lisansa da başlamıştım! Hep beni aşağılarsın, her zaman aşağılarsın beni!

(Çello yayını sağa sola, her yere savurur)

ROBERT Bırak şunu, kıracaksın.

MAI Kırılırsa ne olur? Yenisini alırsın, bu konuda senin üzerine yoktur. *(Yay ile ayak parmaklarına dokunur, durur, yaydan bir tel çeker, Robert'a bakar, başka tarafa bakarak yayı bedeninde çello çalar gibi gezindirmeye devam eder; dizlerine, kalçalarına, midesine sürter. Sonra durur ve kendinden bekleneni yapar tellerden birini kopartır. Bir eliyle yayı göğüslerinin üzerinde çalar gibi yaparken diğer eliyle boğazını bastırarak notaları söyler. Gözleri kapalı, bedenini çello gibi çalar)* Söyle bakalım Robert... söyle bana, başka kadınların vajinası farklı mı oluyor, daha mı çok uyarıyorlar seni?

ROBERT Ne biçim konuşuyorsun! Sokak kadınları gibi!

MAI Burası benim evim. İstedğim gibi konuşurum.

ROBERT Benim de evim. Döndüğümde... neden döndüysem... elimdeki üç kuruş parayı da bu ev için sana verdim. Yoksa hepimiz kapının önüne koyulacaktık. Akrabalarına bundan bahsetmeye tenezzül etmedin bile! Hayır! Mai tek başına didindi ve kocası olacak o serseriden beş kuruş almadan bu evi yaptı diye düşünceleri senin daha çok hoşuna gitti!

MAI Konuyu paraya mı indirgeyelim? Tamam! Paradan konuşalım! Yalnız şunu da ekle! Beş yıldır dört çocuğun yemesi, içmesi, giyimleri ve eğitim masrafları da bana aitti. Bu harcamaların tutarını biliyor musun sen?

ROBERT Hayır, bilmiyorum.

MAI O zaman harcadığın üç kuruş para için hiç konuşma ve o lanet olası çeneni kapa. Kendi çocuklarına böyle bir şeyi nasıl yaparsın ya! Perişan oldular! Mahvoldular! Ama senin umurunda bile değil!

ROBERT Senin bu saçma sapan atıp tutmalarından ve şu lanet olası sahte evliliğimizde çocukları kullanmandan bıktım artık! Bu sorumluluğu almayacağım!

(Kapıyı çarparak çıkar.)

(Mai oturur. Sinirlidir. Bir süre sonra sakinleşir ve çello ile kısa bir melodi dener. Doğru çalana kadar tekrarlar. Tamamen doğru çalınca bitirir.)

MILLIE Mai ve Robert'ın yaşadıkları, Sam Brady'nin sabrını taşırdı. Robert'ı hiçbir zaman onaylamasa da ona karşı her zaman mesafeli olmuştu ama artık harekete geçme zamanıydı. Bir gece evimizin her iki tarafındaki çitleri kaldırmıştı. Sabah uyandığımızda bahçemizin yarısının gitmiş olduğunu gördük. Şöminesindeki kül-leri duvarın üzerinden bizim bahçeye atarak başlamıştı. Bu yörede bunun anlamı lanetlemek demektir. Bu lanete bir tutam Kara Kız eklemeyi de unutmamıştı. Kara Kız, Sam'in ele avuca sığmaz ineği idi ve yöredeki her hasarın altından o çıkardı. Çevredeki çiftçiler Kara Kız'dan illallah demişlerdi. Sam'i üzdüğünüzde veya kızdırdığınızda, ertesi günü tarlanızdaki mısırları Kara Kız tarafından harap edilmiş olarak bulurdunuz; eğer Sam'den hesap sormaya kalkarsanız, ertesi gece tarlanızdaki pancarları param parça bulurdunuz. Kara Kız bizim bahçeye de salıverilmişti, daha doğrusu bahçeden geriye ne kaldıysa oraya da Kara Kız damgasını vurmuştu. Her yeri yıkıp geçmişti. Sam Brady, Kara Kız'ı at gibi kullanırdı, onun sırtına binerdi. Ağzına bir ip geçirince, işte size at. Gece eğer göl kıyısında yürüyüşe çıkmışsanız, kilise mezarlığının üzerinden sola

doğru baktığınızda, büyük bir olasılıkla eversiz sırtında Sam ile birlikte Kara Kız'ın dört nala koşarak geldiğini görürdünüz. Sam'in üzerinde sadece kırmızı kısa pantolonu olurdu. Söylentiye göre onu çingenelerden çalmıştı. Çılgın ineğinin kanatlarında gecenin içinde uçar gibi yol alan, bir şeyi çok isteyip de ulaşamamanın verdiği deliliğe yakın o duygunun keyfini yaşayan bu çılgın bekârın acayip tutkusu, tüm yöre halkı için eğlence oluyordu. Ona Rodeo Kraliçesi diyorlar ve benim de yaptığım gibi, onu güvenli bir mesafeden izliyorlardı. Sam'in Robert'a olan hıncının en son ifade şekli de eline silahını alıp kıyıda masum masum bir şeyler yiyen erkek kuğunun kafasını uçurmak oldu. Kuğuların ölen eşlerine ağıt yaktıkları söylentisi doğru. Dişi kuğu günlerce eşinin cesedinin etrafında halkalar çizerek dolaştı. Mai pencerede donakalmıştı. Yüksek tonda ve insanın asla unutamayacağı kadar ürkütücü bir ses bir zamanlar yaşayan eşin dünyadan ayrılışına haykırıyordu. Bu ses, bir daha asla duymak istemeyeceğiniz ama duyacağınızı bildiğiniz bir sestti.

(Akşam. Mai gelir ve bir içki doldurur. Connie ve Beck girerler. İçkili oldukları aşikârdır.)

MAI *(Connie'ye)* Sonunda geldiniz.

CONNIE Patikadan yukarı çıkarken ev çok güzel görünüyor Mai, ay tam evin üzerinde asılı gibi duruyor.

MAI *(Etrafına bakınır)* Bu ev... bugünlerde... sanırım ancak kötü bir rüyada görülecek türden bir ev... karanlık, biçimsiz, ama garip bir şekilde davetkâr. Ruhsal çöküntüleri içeri almamak ve kâbusları kapı dışarı etmek için kurduğun bir ev. Ama bunların bir şekilde karla, buzla, cereyanla, kaloriferlerdeki hava kabarcıklarıyla içeri girdiği bir ev. Gidecek başka hiçbir yerin kalmadığı için yaptığın bir ev.

(*Beck ve Connie ona bakarak öylece dikilirler.*)

Otursanıza şöyle, kendinize içecek bir şeyler alın.

(*Connie'ye*) Bana oh çekmeye mi geldin?

CONNIE İstersen hemen giderim, Mai.

MAI Elbette istemem. Otur ve şöyle birkaç dakika düşün. Aile içinde bile olsa en sevdikleri birinin uğradığı yıkımdan ailenin diğerlerinin zevk alması çok garip değil mi? Bunu fark ettim.

BECK Bu gece yine havandasın.

MAI Belki sıra kendilerine geldiğinde ne yapacakları konusunda birkaç ipucu kaptıkları içindir, ya da bu durum onlara kendilerini daha iyi hissettiriyordur. Böylece ellerindeki kıymetini daha çok biliyorlardır. Gerçekten, Connie, geçen yaz gelmeliydin. Robert yeni dönmüştü, çocukların Baykuş Gölünde yüzerlerdi, ne güzel... (*Hararetle fısıldar*) Allah'ım ne yazdı!

CONNIE (*Yumuşakça*) Biz burada değildik, Mai.

MAI Siz hiçbir zaman burada değilsiniz, Connie.

CONNIE Sana hayatımı açıklamak zorunda değilim, Mai. Abla rolü oynamayı bir kenara bırak. Ben kendi kararlarımı kendim veririm, kimse bana ne yapacağımı söyleyemez.

MAI Özür dilerim, Connie. Seni gördüğüme çok sevindim. Ne kadar da özlemişim. (*Onu öper*) Derek nasıl?

CONNIE Bu gece buraya seni görmeye gelmek istedi.

MAI Nerede hani?

CONNIE Mai, Robert'la karşılaşmak istemedi.

MAI Kaygılanmasına gerek yoktu. Robert'ı evde bulmak o kadar kolay değil. Her neyse, seni gördüğüme sevindim... bana eski günleri hatırlattın.

CONNIE Daha erkekleri keşfetmediğimiz günler. Yirmili yaşlarımı nasıl koca bulurum diye düşünerek geçirdiğimi biliyorsun... bir koca bulmalıyım, bir koca bulma-

lıyım...

MAI Ben de öyleydim.

CONNIE Şimdi bir kocam var... bunda bu kadar büyütecek ne var? Bilmiyorum. Bazen yine tek başıma olmayı çok istiyorum.

BECK Boşuna isteme. Bir gün bile sürdüremezsın. Yanlış hatırlamıyorsam sen hiçbir zaman erkeksiz olmadın.

MAI Derek'ten önce dört nişanlın oldu.

CONNIE Hiçbiriyle de yatmadım. Zamanı geri alabilsem keşke.

BECK Saçmalama. Seks için seks sadece seks için sekstir, yani birine komutlar vermek gibi veya birine saati söylemek gibi bir şey.

MAI (*safça*) Öyle midir, Beck?

BECK Yani... bence öyle bir şeydir. Bana sanki Mata Hari'ymişim gibi bakmasana.

MAI Çok erkekle yattın mı, Beck?

BECK Şöyle söyleyeyim... kaç diye sorsanız sayamam yani.

CONNIE Ben de denemek isterdim, sadece bir kez, sokakta tavladığım biriyle veya trende veya bir barda tanıştığım biriyle, belki bir siyahi veya Arap'la bir otele gitmek isterdim – Çünkü benim hiç kendi odam olmadı. Kendime ait tek kişilik bir yatak ve sonra ara sıra bir otele gitmek falan. Çok hoş olmaz mıydı?

(*Arkasına yaslanır ve güler*)

MAI Sanırım bu benim de hoşuma giderdi.

BECK Siz ikiniz ne kadar şanslı olduğunuzu bilmiyorsunuz.

MAI Şanslı.

BECK Tamam, Robert şu anda yaramazlık yapıyor ama ...

MAI Çok kibarsın.

CONNIE Durum o kadar kötü mü, Mai?

MAI Bir çıkış yolu göremiyorum, artık göremiyorum.

CONNIE Çok basit, Mai. Ya bas git ya da onu kapı dışarı et. Sonuçta sen yaptın bu evi! Tekrar yıkılacaksan eğer böyle sürüncemede bırakma.

MAI Robert ve bizim aramızdaki tek fark ne biliyor musunuz? Robert, bizim yapmayı hayâl ettiğimiz şeyleri yapıyor.

CONNIE Beni Robert'la kıyaslama.

MAI Robert onunla bununla otel odalarına gidiyor, aynı senin yapmak istediğin gibi, Connie, ama daima bana geri dönüyor. Bu hep böyle olur, oldu ve olacak.

CONNIE Bu pek de gururlanacak bir şey değil, Mai.

MAI Nasıl istersen öyle düşün.

CONNIE Çok inatçı davranıyorsun. Bunun ne kadar korkunç bir şey olduğunu kabul etmiyorsun. Derek, Robert'ın sana yaptıklarını korkunç buluyor.

MAI Ben de Derek'in Robert'a yaptıklarından hoşlanmıyorum. Yıllarca sıkı fıkı dost ol, sonra aniden sessizliğe gömül.

CONNIE Doğrusunu istersen, Derek buraya gelmeyecek çünkü Robert'a söyleyecek bir sözü kalmadı artık, üstelik seni de biraz garip buluyor. Utanç verici bir şey bu, Mai, özür dilerim ama bir sürü insan artık Robert'la konuşmuyor. Kasabada onun hakkında neler söylendiğini bilmek ister misim?

MAI Bilmediğimi mi sanıyorsun? Ama o hâlâ benim kocam ve ne senin ne de başkalarının onun hakkında konuşmasına izin veririm. Çocuklarımı da düşünmeliyim.

BECK Haklısın hayatım, bir kelime daha etmeyeceğiz.

MAI Sen de Bay Mükemmel'e, yani Derek'e, söyle hiç böbürlenip durmasın. Robert da aynı onun gibi örnek bir koca değil. Herkes bir haltlar yiyor ama bazıları

daha iyi saklıyor, hepsi bu.

BECK Biri daha mı var? (*Bir içki koyar*)

CONNIE Ne demek bu şimdi?

MAI Bu kadar sert olma, Connie. Bu kadar sert olma ve diğer insanların mutsuzluklarını hiç bilmediğin bir konuda üstünkörü yapılmış gözlemler ve yüzeysel cevaplarla bir kalemde silmeye bu kadar istekli olma.

CONNIE Yüzeysel değil, Mai, ben sadece ...

MAI (*Sözünü keser*) Bunun ne kadar aşağılayıcı bir şey olduğunu bilmiyorsun. Ayağımın altındaki yer kaydı gitti. Kırk yaşındayım, Connie, ve uçurumdan aşağı yuvarlanıyorum.

CONNIE Bu değil işte.

MAI Evet yuvarlanıyorum. Gerçeklerle yüzleşelim. Üç beş yıl içinde menopoz bekliyor beni, ve sonrası meçhul.

CONNIE Hayat kırkında başlar derler.

MAI Kadın dergilerinin uydurması... *Cosmopolitan* gibi... hayatlarının gözlerinin önünde akıp gittiğini bizzat yaşayan çaresiz orta yaşlı kadınların örselenmiş egolarını canlandırmak için uydurulmuş bir palavra.

BECK Haydi ama Mai, rahatla biraz, Connie'yi kutlamak için buradayız.

CONNIE Atlatacaksın, *a stóir*.

MAI Hayatınızda bir kere olsun şu aile dayanışması saçmalığını kesin lütfen! Atlatacaksın *a stóir*! Hiçbir şeyi atlatamayacağım! Ne ben ne de siz... atlatamayacağız!

CONNIE Kes artık. Sarhoşsun sen!

MAI Sarhoş değilim! Kapana kısıldım.

BECK Yorgunsun, tatlım ve biraz da sarhoş. Yarın her şey daha iyi görünecek gözüne.

CONNIE Hayatımız peri masallarındaki gibi değil evet, ama daha ölmedik!

MAI Öldük. Fraochlán'da kayalıkların orada oynarken bir

gün böyle olacağım hiç aklıma gelmezdi. Siyah saçlı prensin albatrosun kanatları üzerinde dalgaları yararak gelip beni alacağını ve kimsenin ne görüp ne de adını duyduğu o harikalar diyarına götüreceğini ve beni o güne kadar hiçbir genç kızın sevilmediği kadar seveceğini hayâl ederdim.

BECK Benim prensim beyaz atlı olacaktı.

CONNIE Benimkinin tanrıların faytonu gibi bir faytonu olacaktı. Altın çanları olan ve şingirdadıkça benim adımı söyleyen.

MAI Ne kadar aptalmışız.

BECK Büyükkannemizin anlattığı o masalları çok fazla dinlemekten oldu bunlar.

MAI Bizi hayata hiç hazırlamadı.

CONNIE Elinden geleni yaptı.

MAI Hayata karşı bizi hep umutla doldurdu – fazla umut yükledi bize. Onun masalları yüzünden hayatımızda olağanüstü şeylerin olmasını bekledik. Hayatımın devasa, destansı ve eski zamanlardaki gibi tertemiz olmasını istedim. Yanımda prensimle hayata meydan okuyarak yürümek ve iz bırakmak istedim.

CONNIE Başka bir prens aramanı öneriyorum, *a chroï*⁴.

MAI Kırk yaşına gelmiş bir prens tanımıyorum.

BECK Bu sefer kralı dene. Şansın artar.

MAI Oysa ne kadar iyi bir başlangıç yapmıştım; istediğim her üniversiteye girme hakkı kazandım, akademik hayatta çok başarılı oldum, iyi çello çalardım – gerçekten iyi çalardım. Düşündükçe farkına varıyorum ki hayatımda güzel olan her şeyin teker teker benden uçup gitmesine izin vermişim – istemeden. Herkes böyle mi yapıyor yoksa sadece ben mi böyle yaptım?

BECK Ümitsiz bir romantiksin sen, Mai.

CONNIE (*Efkârlanır ve yumuşak bir ses tonuyla şarkı söy-*

lemeye başlar)

Hızla esen rüzgârın kanatlarında,
Seyretmeye geliyor melekler seni uykuda.
Melekler seyretmeye geliyor seni,
Dinlesene denizden gelen rüzgârın sesini.

BECK (*Connie söylerken*) Hatırlıyor musunuz, bu şarkıyı
üçümüz birlikte yatakta söyledik?

MAI Şarkı söyleyerek kalmalıydık o yatakta.
(*Mai ve Beck de Connie'nin şarkısına katılırlar.*)

HEPSİ

Esen rüzgârı duy, sevgilim,
Esen rüzgârı duy.
Başını uzat
Ve esen rüzgârı duy.

(*Robert'ın girdiğini fark etmezler. Robert onları izler.
Mai, dalgın dalgın şarkı söylemeye başlayınca Robert ona
bakar, paltosunun cebindeki anahtarları şingırdatarak.*)

MAI (*Şarkı söyler*)

Denizin maviliklerine açıldı baban
Gümüş renkli ringa balığı, kocaman
Gümüş renkli ringa ve gümüş deniz
Gümüşümüz gelecek bebeğim
Senin ve benim için.

HEPSİ

Esen rüzgârı duy, sevgilim,
Esen rüzgârı duy.
Başını uzat
Ve esen rüzgârı duy.

MILLIE Beş yaşındaki oğlum Joseph Baykuş Gölü'ne hiç
girmedim. Onu evlatlık vermeyi düşünmüştüm ama
zamanı geldiğinde ondan ayrılamadım. İyi ki böyle bir
şey yapmamışım. Aslında onun için zor olduğunu bili-
yorum. Sorgulamaya başladı bile, ama benden fazla bir

şey beklemiyor. Farkında olmadan ona bunu öğretmişim. Babasını merak ediyor ve ben ona ne söyleyeceğimi bilmiyorum. İyi şeyler söylüyorum. 'Baban El Salvadorlu bir bateristti, New York'ta kaybolduğum zaman tanıştım onunla ve ayaklarını yerden kesti' diyorum. 'Kahverengi gözlü ve siyah saçlıydı ve viskiyi şişeden içmeyi severdi' diyorum. 'Afyon, esrar veya başka bir şey çekip bulutlara çıkardık ve Brooklyn'de bir apartmanın terasında, Robert'ın çello kayıtlarından birini dinleyerek dans ederdik' diyorum.

Ona babasının sosyeteden bir kadınla evli ve iki çocuğu olduğunu söylemiyorum; veya 'seni doğurmak için onu kandırdım, çünkü kendim için, sadece bana ait olan bir şeyim olsun, Baykuş Gölü kokmayan bir şeyim olsun istedim' demiyorum. 'Doğduğun gün bu sosyete güzeli hastaneye geldi, senin gıdığını okşadı, babanın hovardalığının son durağının ben olduğumu söyledi' demiyorum. Bana beş bin dolarlık bir çek vererek 'başının çaresine bak, ufaklık' dediğini söylemiyorum. Oysa haklıydı. Onun hayatına... her ne kadar bu hayat onu bezdirmiş de olsa... sızmaya hakkım yoktu. Ona söylemediğim bir şey daha var 'Sen iki yaşındayken babana güzel bir mektup yazdım, senin fotoğrafını da mektuba ilaştırdım ve ondan seni nüfusuna geçirmesini istedim ama ondan hiçbir cevap gelmedi' demiyorum.

(Mai girer. Üzerinde çok hoş bir gece elbisesi vardır.)

MAI Fermuarımı çeker misin, Millie?

BECK *(Elinde bir çift ayakkabı ile)* Bunları mı istemiştin?

MAI Evet. *(Şöyle bir döner)* Nasılım?

BECK Harika.

MILLIE Çok hoş görünüyorsun, Anne.

BÜYÜKANNE *(Daha girerken)* Bu gece çok havalısın,

Mai.

MAI Gerçekten mi? Olabildiğince güzel görünmek istiyorum. Bildiğiniz gibi biz onur konuğuyuz.

BÜYÜKANNE Hepsinin arasında tek kraliçe sen olacaksın.

MAI (*Elbisesinin önünü arkasını düzelterek*) Gerçekten böyle mi düşünüyorsun?

BÜYÜKANNE Muhteşemsin ve bunu biliyorsun.

BECK Sakin ol, Mai, sadece baloya gidiyorsun.

MAI (*Telaşlı*) Sadece balo değil! Lions Balosu, büyük bir olay, bütün eyalet orada olacak. Beş yıldır gitmiyorum Lions Balolarına. Şimdi doğru söyleyin, nasılım?

BECK Mai, tablo gibisin.

MILLIE Evet, Anne.

BÜYÜKANNE Gördüğüm en güzel yaratıksın.

BECK Al, bu sana iyi gelir. (*İçki verir*)

MAI Robert için de koy bir tane. Hazırlanıyor. Şimdi gelir. Onun yanında güzel görüldüğüme dair bir şey söylemeyin. Kendisi fark etsin. Millie, pelerinimi getirir misin? Yatağın üzerinde.

(*Millie çıkar. Robert girer. Takım elbiseli, arabasının anahtarları elinde, şingirdiyor.*)

ROBERT Evet, hazır mısın?

MAI (*Hazırlanan içkiyi uzatır*) Bunu sana koyduk.

ROBERT Teşekkürler.

(*Mai ve Robert içerler.*)

BÜYÜKANNE Yürek hoplatıyorsun, Robert.

ROBERT Öyle mi?

(*İçkisini içer, Mai'a bakar. Mai ona bakar. Ufukta kompliman yoktur. İçkilerini bitirirler. Millie pelerinle gire ve pelerini Mai'in omuzlarına koyar.*)

Evet, çıkalım mı? İyi geceler. (*Çıkar*)

MAI (*Büyükanne'yi öper*) İdare edebilecek misin?

BÜYÜKANNE Ya sen?

MAI Ben baloya gidiyorum!

(Sahte bir mutluluk gösterisiyle döner, onlara gülümser ve çıkar. Beck pikaba doğru gider ve Wagner'in Tristan and Isolde⁵ operasından Liebestod parçasını çalar. Işıkları azaltır, tişörtünün cebinden afyon piposunu çıkararak Büyükanne'ye doğru sallar.)

BÜYÜKANNE İşte benim kafa dengi torunum.

BECK *(Güler)* Al bakalım, önce sen çek.

(Büyükanne dört-beş nefes çeker, dumanı içinde tutar, yavaş yavaş geri bırakır ve gülümser. Sohbet ilerlerken afyon etkisini gösterir. Rüyada gibidirler, dilleri dolanır, durup dururken gülerler.)

BÜYÜKANNE Zanzibar'da da böyle yapıyorlardır herhalde.

BECK *(Pipodan çekerken)* Nerede?

BÜYÜKANNE Zanzibar. Uçağa binip gökyüzünde süzüleceğiz ve pilota Zanzibar'da durmasını söyleyeceğiz.

BECK Zanzibar. Nerede bu Zanzibar?

BÜYÜKANNE *(Önce bir kolunu sonra da diğerini öne doğru uzatır)* Çok uzaklarda bir yerde. Uçağa binmek nasıl bir şey, Beck?

BECK Konserve kutusunda hiç oturdun mu?

BÜYÜKANNE *(Şaşkın)* Ne? O zaman bir tekneye bine-
lim. Ne dersin, Beck? Atlas Okyanusu'ndan inip
Cebelitarık Boğazını geçtik mi işte sana Basra Körfezi,
solunda Kilimanjaro Dağları, biraz aşağıda Mogadişu,
biraz daha solda... yoksa sağda mıydı... her neyse,
tam orada Zinzibar! İşte geldik!

(Pipodan bir nefes çeker. Beck sırtüstü yatar, rahatlamıştır.)

Eskiden dokuz parmaklı balıkçıyla böyle yapardık.

BECK Ya?

BÜYÜKANNE Sık sık hâlâ yaşasaydı nasıl olurdu diye merak ediyorum, benim dokuz parmaklı balıkçı... Yüzdört yaşında olacaktı.

BECK (*Güler*) Yüzdört mü?

BÜYÜKANNE Evet. Dünya ne kadar garip, değil mi, Beck?

BECK Ben garip değil de çok sıradan olduğunu düşünmüşümdür hep.

BÜYÜKANNE İnsanlar garip, herkes garip. Hiçbir şeyimiz olmadan koymuş bizi buraya Tanrı, sonra yine hiçbir şeyimiz olmaksızın bizi buradan alacak. Bunu bize niye yapıyor dersin?

BECK Ben her yeri dolaştım, insanlar her yerde aynı. Her yerde her şey aynı. Sabah kalkıyorlar, işe gidiyorlar, işten dönüyorlar, akşam yemeği yiyip yatıyorlar; bazıları sevişiyor, bazıları sevişmiyor. Hafta sonları kenttekiler arabalarına atlayıp köylere gidiyorlar, köydekiler kentlere geliyorlar. Bazıları bundan çok yoruluyor ve evde oturuyorlar. (*Dalar gider*)

BÜYÜKANNE Tanrı, evlatlarının hep ıstırap çekmesini mi istiyor acaba?

(*Ara. Her ikisi de gözlerini bir noktaya dikmiş düşüncelere dalmıştır.*)

Benim hayatıma bak mesela, dünyaya babasız gelmişim... kafayı tamamen yemiş bir annenin kucasına düşmüşüm. Bu benim hatam mı? Ona 'Anne' dememe izin vermezdi, asla, Düşes demek zorundaydım. Bana babamın İspanya Sultanı olduğunu, kendisini ve beni bu dünya için fazla güzel olduğumuzdan Fraochlân'da sakladığını söylerdi. Ama yazın yatıyla gelecek ve bizi alıp İspanya'daki sarayına götürecekti. İpekler giyinip inciler takacaktık, etrafımızda bizim için dans eden zenci hizmetçilerimiz olacak ve Fraochlân'daki herkes

kıskançlıktan çatlayacaktı. Ben de ona inanırdım ve her gün kayalıklarda İspanya Sultanı'nı beklerdim. Her yazın sonunda Sultan gelmemiş olurdu ve her yaz sonunda Düşes aynı şeyi söylerdi 'Gelecek yaz demişti sanırım, bu yaz değil'.

BECK (*Kahkahaya boğulur*) Çatlak! Resmen çatlakmış!

BÜYÜKANNE Bu hikâyeye hangimizin daha çok inandığını bilmiyorum... o inanırdı, ben değil. Fraochlân'da yaşayanların her daim hatırlayacağı tek piç bendim ve sanırım bu ona çok ağır geliyordu. Ama ben bu hayâli henüz içimden söküp atamadım. Daha hâlâ, her yaz çok önemli bir şey olacakmış gibi gelir bana... beklerim. Bu çalan müzik ne?

BECK (*Kendi düşüncelerinde kaybolmuş*) Ne?

BÜYÜKANNE İşte bu yüzden Ellen hamile kaldığında öyle davrandım. Skandalı göze alamadım... Düşes'e neler olduğunu görmüştüm. Oh Ellen... kalbi çok kırılmıştı, nereye giderse gitsin hiç kimse ve hiçbir şey onu teselli edemedi.

BECK Ben onu görmeye gittim.

BÜYÜKANNE Kimi? Ne?

BECK Babamı. Eve dönerken Londra'ya uğradım.

BÜYÜKANNE O adamı!

(*Elini 'bırak şu adamı' der gibi sallar*)

BECK Sakin tabiatlı ve hoş bir adam. Onlarla çay içtim. İki genç kızı var. Çok güzel bir sofru kurdular benim için.

BÜYÜKANNE (*Alçak ve yorgun bir sesle*) Sana şov yapmışlardır.

BECK Sakın adamı küçültücü şeyler veya yeni hayatıyla ilgili olumsuz şeyler söyleme! Her şeye bir çamur atmaktan vazgeç! Hiç de bizi inandırdığın gibi cahil, kaba saba bir adam değil. Eminim bu karşılaşma onun yıllardır korkuyla beklediği bir şeydi, ama buna rağ-

men beni çok iyi ağırladılar. Bana ne dediğini biliyor musun? ‘Seni en son gördüğümde bebek karyolasının parmaklıklarından bakıyordun’. Ben de şöyle demek için kendimi zor tuttum ‘Neden beni o karyoladan alıp bu kibirli ve deli kadınların evinden uzaklaştırmadın?’

BÜYÜKANNE Beni sordu mu?

BECK *(Homurdanır, saldırmaya hazırlanır ama karşısında zayıf, yorgun ve bencil bir yaşlı kadın olduğunu idrak ederek merhamete gelir)* Sordu, tabii. Sordu.

BÜYÜKANNE Beck, herkesin ne diyeceğinden korktum, herkesin damarlarımda Düşes’in kanını taşıdığım için vahşi ve ahlaksız olduğumu düşünüp beni suçlamasından korktum.

(Onlar farkında değildir ama Mai içeri girer.)

BECK Ah şu geçmiş, geçmiş, geçmiş – unut artık.

BÜYÜKANNE Keşke aldırmasaydım. Keşke Ellen’in Mai’i kendi başına doğurmasına, çekip gitmesine izin verseydim ve Ellen yaşayabileceği en güzel hayatı yaşasaydı. Dünya güzeli ölü doğmuş bir erkek bebek ve yanında cansız yatan Ellen... o an dünyam karardı ve o kıza yaptığım şey için asla cennete giremeyeceğim – bir yanlış anlama durumu olmazsa tabii.

(Mai odanın içinde hareket edip arabanın anahtarlarını masanın üzerine attığında Beck ve Büyükanne korkuyla sıçrarlar. Beck pipoyu saklamaya çalışır.)

MAI Saklamaya uğraşma. Evin her yeri kokmuş zaten. O eski, tanıdık koku.

BECK Mai, çocukları yatırdıktan sonra...

MAI *(Sözünü keser)* Bir nefes de ben çekeyim... çocukları boş verin şimdi. Bilmiyormuş gibi yapıyorlar ama her şeyi biliyorlar. Beni korumaya çalışıyorlar.

(Pipodan bir nefes çeker)

BECK Niye bu kadar erken döndün?

BÜYÜKANNE Pipoyu kaldır da Robert görmesin.

MAI Robert'ı da boş ver. Buna alıştınız zaten.

(Bir nefes daha çeker)

BÜYÜKANNE Yine mi kavga ettiniz?

MAI Mutlu musun?

BÜYÜKANNE Herkesin her şeyden beni suçlamasından bıktım. Kendinize çeki düzen vermezseniz kendimi huzurevine kapatacağım!

MAI Evet, yine kavga ettik.

BECK Zavallı Cinderella.

(Beck bir kahkaha patlatır. Mai ona bakar.)

Özür dilerim, Mai, benim suçum değil, piponun suçu.

(Kahkahalara boğulur)

BÜYÜKANNE Kendine gel, Beck. *(Bu sefer de o kahkahalara boğulur)* Özür dilerim, Mai. Gel, otur şöyle. Ne oldu?

MAI Ne oldu? *(Güler)* Versene şunu, bir nefes daha çekeyim.

BECK Robert nerede?

MAI Sevgili Ellen'in doğumda nasıl boğularak öldüğünden bahsediyordun ... o eski, muhteşem, yürek parçalayan hâtıran!

(Robert eşikte görünür, iki yana sallanır, onlara bakar, işaret parmağıyla belli belirsiz Büyükanne'yi göstererek konuşmaya başlar, elini sallar ve içki sehпасına doğru yönelir.)

Eve nasıl döndün? Seni o bıraktı herhalde!

ROBERT Büyükanne, bana katılır mısın? *(İçki önerir)*

BÜYÜKANNE Hayır, Robert. Yine de teşekkürler.

ROBERT Sen Mai?

(İçki sürahisini gösterir. Mai başını çevirir.)

Sessiz tepki, öyle mi? Bunu bekliyordum zaten. Şerefe.

(*Kendi kendine kadeh kaldırır ve içer*) Şerefe Robert. Gecen nasıl geçti, Robert? Daha iyi geçebilirdi ama Mai size olanları anlatmıştır nasıl olsa.

MAI Sarhoşsun sen!

ROBERT En son kontrol ettiğimde suç değildi. Ne düşünüyorsun, Büyükanne ... Mai ve benim hakkımda?

BÜYÜKANNE Beni piyon olarak kullanmana gerek yok. Mai'a söyleyecek bir şeyin varsa, doğrudan ona söyle.

ROBERT Mai dinlemez, çünkü gördüğünüz gibi, o mutlak kararlar verir. Ben de Mai'in mutlak kocası olduğumdan, onun mutlak kocası gibi davranmayı reddettiğim an, onunla bağlantı kopar, hemen kendini kapatır, çünkü Mai için günlük yaşam gerçeği çok karmaşıktır.

MAI Ne gerçeğinden bahsediyorsun sen, Robert?

ROBERT Ooo, dinliyorsun.

MAI Ne gerçeği?

ROBERT Sevgi, sevgi gerçeği.

MAI Hani sen sevgiye inanmazdın?

ROBERT İnanmıyorum, ama onun yokluğuna inanıyorum, sonrasında bıraktığı simsiyah boşluğa inanıyorum, aynı...

MAI Onunla dans etmek için beni pistin ortasında bıraktı.

ROBERT Ne var bunda bu kadar yaygara yapacak! Ama dramı ve yaygarayı çok seversin, öyle değil mi, Mai?

MAI Arkandan seslendim.

ROBERT (*Onu taklit eder*) 'Robert! Robert!' Tam bir aptal gibi davrandın!

MAI Bana arabanın anahtarlarını neden vermedin?

ROBERT Sonunda aldın. Şimdi niye söylüyorsun?

MAI Neden ilk isteyişimde vermedin? Onu evine bırakmak istedi! O da özür dileyen gözlerle bön bön baktı. O bile utandı senden, sonunda o bile utandı. Ve sen

elini onun beline atarak gidip oturdun! Oysa bu gece dışarı çıkardığın kadın bendim. Ben! Ve ben ona resmen yalvardım. ‘Robert, lütfen beni böyle bırakma, ver şu arabanın anahtarlarını,’ dedim. Herkes bakıyordu. Bunun ne demek olduğunu biliyor musun sen, ne...

ROBERT Herkesin Allah belasını versin! Şu haline bak, güzel karım. Herkesin içinde yaygara yaparken bile güzeldin lanet olası.

MAI Eve dönebilmek için anahtarları istedim, sadece anahtarları istedim, Allah’ın belası!

ROBERT Güzel vücudu ve güzel yüzüyle benim güzel karım. Üstelik her yanından pırıl pırıl iyilik akıyor. Bu kadar güzellikle ben nasıl başa çıkacağım acaba?

MAI O sansar da orada öyle oturup bizi seyretti. Yanımda bıçak olsaydı oracıkta doğrardım onu!

ROBERT Hiçbir şey yapamazdın. Şimdi sakınleşeceksin, her zaman olduğu gibi... ve bugünlerde yüzünden hiç eksik olmayan o incinmiş ama sabırlı kadın ifadenle bana bakacaksın... en azından ben evdeyken... ve ben de kendimi bok gibi hissedeceğim.

MAI Onun benim hakkımda neler söylediğini bilmek istiyorum!

(Robert odadan çıkmak ister ama Mai onu kolundan yakalar.)

Onun, hakkımda söylediklerini...

ROBERT *(Sözünü keserek)* Bırak! Bak, hiçbir şey söylemedi. Onunla senin hakkında asla konuşmam.

MAI Ama o konuşuyor, değil mi? Evet, konuşuyor... ben-den bahsederken, sevilenin seilmeyenden bahsederken takındığı o çirkin tavırla konuşuyor hakkımda!

ROBERT O böyle bir şey yapmaz!

MAI Yapar, yapar, şöyle sorular sorar mesela ‘Karını artık sevmiyor musun, Robert?’ Sen de şöyle dersin, ‘Karı-

mı seviyorum ama artık ona âşık değilim' veya bunun gibi bir şeyler söylersin. Aynen böyle, değil mi?

ROBERT Hayır, aynen böyle değil ve bu konuyu seninle bir daha tartışmayacağım!

MAI Onunla benim hakkımda tartışmazsın ama benimle onun hakkında tartışırsın. Neyi tartışacaksın?

ROBERT Sana bin defa söyledim, özel hayatım beni ilgilendirir.

MAI Özel hayatın! Senin özel hayatın benim! Saçma sapan konuşma! Asla iyi bir besteci olamayacaksın, hayatını bu şekilde ...

ROBERT (*Sözünü keser*) Gecenin bu saatinde senden konferans dinleyecek değilim.

MAI Hayatını böyle yavan ve adi kompartımanlara böldüğün sürece asla büyük bir besteci olamayacaksın!

ROBERT Ben yatıyorum!

MAI Tamam. Hiçbir şey olmamış gibi davran. Yat ve o cahil fahişeyle ilgili hayallere dal!

ROBERT Ondan bu şekilde bahsetmeye nasıl cüret edersin!

MAI Nasıl mı cüret ederim? Ona âşık olabilirsin, ama benim de âşık olduğumu bir saniye bile düşünmüyorsun, bok herif!

ROBERT Kes küfür etmeyi! Sokak kadınları gibi oluyorsun!

MAI Beş yıl önce, dünyanın dört bir yanında dolanıp durduktan sonra buraya döndüğünde, bana değiştiğini söylemiştin, değiştiğine yemin etmiştin.

ROBERT Değişmeye çalışacağım dedim. Hiçbir şey için söz vermedim!

MAI Beni sevdiğini söyledin. Bu söz değilse eğer, ne? Beni sevdiğini söyledin ve bu gece beni herkesin önünde pistin ortasında bırakıp gittin.

ROBERT Herkes ne diyecek konusuna geri dönüyoruz, öyle mi?

MAI Bırak şimdi herkesi, ben ...

ROBERT Konuyu sen açtın!

MAI Ben bana nasıl davrandığından bahsediyorum! Hiç mi utanmadın?

ROBERT Herkes, yani komşular, şu anda çok ilginç bir konu, Mai.

MAI Tamam, kaç bakalım, Allah'ın cezası korkak.

ROBERT Mai komşularına bayılır, bütün derdi ...

MAI (*Sözünü keser*) Sen kötü bir adamsın, içinde bir gram bile ...

ROBERT (*Sözünü keser*) Mai'in bütün derdi komşuları etkilemek. Hatta her fırsatta aynı komşuları gibi davranacak kadar da ısrarcı, ama bu gece, gördüğünüz gibi, biz komşuların önünde birazcık atışarak görgü kurallarının dışına çıktık, ama komşular öyle yapmadılar, onlar görgü kurallarını bozmadılar ve Mai'in şu anki üzüntüsünün nedeni ...

MAI (*Sözünü keser*) Hiçbir şey bilmiyorsun. Bir şeyden anladığın yok!

ROBERT Mai'i üzen şey herkesin önünde tartışmamız değil, komşuların böyle bir şey yapmış olmaması. Eğer onlar da böyle bir rezalet çıkarmış olsalardı, ben Mai'in suratına bile tükürsem gülüp geçerdi. Komşular benim hiç umurumda değil, ama beni asıl üzen şey, Mai, bu gece keşfettiğim şey: Sen-artık-benim-hiç-ama-hiç-umurumda-değilsin!

BÜYÜKANNE Yeterince konuştun, Robert!

ROBERT Hayır, sen bu işe karışma, Büyükanne. Seni sayar ve severim, ama sen bu evde sadece misafirsin.

MAI Asıl sen misafirsin!

ROBERT Bırak artık Mai, daha fazla küçülme!

(*Mai, Robert'a bir tokat atmak için hızla elini kaldırır. Robert, Mai'in bileğini tutar.*)

Ben senin öğrencilerinden biri değilim. Bunu o kalın kafana sok!

BÜYÜKANNE Yeter!

MAI (*Serbest kalan bileğini sallayarak*) Sen de şunu kafana sok, girdiğim her sınavda birinci oldum ben!

ROBERT Diplomalar, diplomalar, silah toplar gibi toplamışsın onları!

MAI Peki senin neyin var? Ailemin üniversitede sana bulunduğu o küçük aptal işinden başka neyin var!

ROBERT Bu sefer kendim buldum o işi!

MAI Ve büyük besteci olma palavraların, annenin ağlanıp sızlanmaları, sahi bir de metresin var, çünkü bütün büyük bestecilerin metresi olmak zorunda!

ROBERT Duvarlara konuşuyorum ben!

MAI Senin yüzünden okul yönetim kurulunun önüne çağrıldım ben, senin yüzünden!

ROBERT Zavallı Mai, bütün kasaba tepene dikildi, benim yüzümden!

MAI Ama ben seni savundum. Ya çocukların? Robert, herkese bana davrandığın gibi davranamazsın. Ve o şıllık, onunla konuşmaya gittim, biliyorsun, ama o –

ROBERT Her şeyi biliyorum!

MAI Hani benim hakkımda konuşmuyordunuz? Elbette konuşuyorsunuz! Her şeyin üstüne, bir de yalancısın!

ROBERT (*Büyükanne ve Beck'e döner*) Siz ikiniz, ne yapıyorsunuz burada? Tabii, konuşmak işinize gelmiyor!

MAI (*Gözyaşlarına boğulur*) Stephen doğduğunda gelip beni hastaneden bile almadın. (*Ağlayarak yere düşer*)

ROBERT Şimdi de bu mu, Mai, yapma bunu, yapma.

MAI Hayır, dokunma bana!

ROBERT Mai, gelmeye çalıştım ama araba bozuldu. Şim-

di ne yapmamı istiyorsun? On dört yıl önceydi.

MAI Her şeye dayanabileceğimi sanıyorsun, son günlerde bana bakışların, beni küçümsemen, çalışıp çabalayarak, savaşılarak sahip olduğum her şeyi hor görmen... bütün bunlara dayanabilirim sanıyorsun ama dayanamıyorum.

BECK Haydi Mai, kalk.

ROBERT Haydi, kalk şimdi. (*Beck'e*) Tamam, ben onu yatırırım.

MAI Hayır, bırak beni!

(*Kimseden yardım almadan ayağa kalkar ve çıkar. Büyükanne, Beck ve Robert arkasından bakarlar. Beck onun peşinden gider.*)

BECK Mai.

(*Büyükanne yerinden kalkar ve çıkar. Tek başına kalan Robert da çıkar.*

Millie, Noel ağacının ışıklarını yakar ve Noel şarkıları CD'si koyar.

Mai, gözünde güneş gözlükleriyle girer. Kendine bir içki koyar, diğerlerinden ayrı, pencerenin yanına oturur. Robert, elinde bir gazeteyle girer, oturur. Mai başka yere bakarken ona bakar. Mai da aynısını yapar. Sessizlik. Julie, kolunda çantasıyla girer. Arkasından, bir kolunda çantası, diğer kolunda Büyükanne ile Agnes girer. En arkadan elinde çay tepsisiyle Beck girer.)

JULIE Muhteşem bir ziyafetti, Mai.

MAI Her şeyi Beck yaptı.

JULIE (*Büyükanne'ye*) Piponu burnumun dibinde üfle-mesen olur mu?

BÜYÜKANNE Pardon, pardon.

JULIE Başımı ağrıtıyor.

AGNES Ayrıca Julie'nin ciğerleri de çok zayıf.

BÜYÜKANNE Dışarıya mı çıkayım? Bunu mu diyorsu-

nuz?

JULIE Ben oraya, Robert'ın yanına geçeyim. Noel günü elinde gazeteyle ne yapıyorsun? Sen de Michael'ım gibisin, nur içinde yatsın, karanlıkta bile gazete okurdu.

BECK Noel için aile mezarlığını ziyaret etmişsinizdir herhalde.

AGNES Evet evet. Hepsini ziyaret ettik – nur içinde yatsınlar. Ben mezarlıkları çok severim. Julie de öyle.

JULIE Kıştan sonra mezarlar çok kötü durumdaydı. Michael'ınki geçen seneye göre biraz daha çökmüş ve mezar taşında da çatlaklar oluşmuş. Yenisini yaptıracam.

AGNES Bataklık çöktüğü için çöküyor mezarlar.

JULIE Mezarlığı bataklık yakınına yapmak ne aptalca. Şimdi düşündüm de sana aldığım Noel hediyesi belki de iyi bir fikir değildi, Agnes.

AGNES Julie bana Noel hediyesi olarak mezarlıkta bir yer aldı, hemen kendisininkinin yanında.

JULIE Tam yanında değil. Michael'ın diğer yanı oluyor. Bulabildiğim en yakını oydu.

(Robert, gazetenin arkasında homurdanır.)

BÜYÜKANNE (Kendi kendine) Zavallı Michael.

MAI Ama yine de güzeldir mezarlığın yeri, özellikle med-cezir zamanı çok güzel olur.

BÜYÜKANNE Zamanım dolduğunda beni okyanusun derin sularına atın! Herkes duydu mu? Fraochlán'ın üç-dört kilometre güney batasında bir yere bırakın... dokuz parmaklı balıkçımın teknesinin battığı yere. Duydunuz mu?

JULIE Noel günü bu iç karartıcı sohbeti burada keselim, bence.

ROBERT Bana müsaade. Sonra görüşürüz. Birkaç gün

kalırsınız, değil mi?

JULIE En azından bu gece buradayız.

ROBERT Tamam. Hoşça kalın.

BECK Güle güle.

AGNES Güle güle Robert.

JULIE Nereye gidiyor?

MAI Arkadaşlarıyla buluşacaktır, herhalde.

AGNES Noel günü?

BECK Noel günü arkadaşlarla buluşulmaz, sadece aile içinde toplanılır diye bir kural yok ya canım.

JULIE Connemara'da var ... hem de tek başına gitti. Senin yerinde olsam, buna izin vermezdim, Mai. Evinde oturup çocuklarıyla oynamalıydı. Öyle değil mi, Agnes?
(*Agnes tatlı bir göz kırpmayla cevap verir.*)

MAI Şeyy...

AGNES Ona karşı çok yumuşaksın, doğru değil mi?

MAI Evet, doğru.

BÜYÜKANNE Noel günleri, öğleden sonra oldu mu, dokuz parmaklı balıkçıyla ben yanımıza bir şişe viski ve kakaolu kek alıp yatağa girerdik ve bildiğimiz bütün Noel şarkılarını söyledik.

JULIE Oh, lay lay lom!

BÜYÜKANNE Noel gününü geçirmenin en güzel yolu. Size ona neden dokuz parmaklı balıkçı dendiğini hiç anlatmış mıydım?

JULIE On bin defa.

AGNES Yapma Julie, yaşlı o.

JULIE Ben de öyleyim.

BÜYÜKANNE Bir daha ağzımı açmayacağım.

BECK Anlat, anlat, her Noel'de anlatırsın.

BÜYÜKANNE Bu sefer anlatmayacağım.

JULIE Bırak numarayı, anlatmak için ölüyorsun!

BÜYÜKANNE Hiç de değil.

BECK Haydi, ama.

BÜYÜKANNE Üçüncü doğumumdu ve Tomás denize açılmıştı. Doğum yakın olduğu için evden uzaklaşmak istememişti ama bizim tarafa doğru somon akını olduğu haberini aldı. Denize açıldıktan tam yirmi dört saat sonra benimle ilgili bir şeylerin ters gittiğini hissederek eve dönmek istemiş. Bense o sırada yirmi iki saattir sancı çekiyordum ama çocuğun kafası bir türlü gelmiyordu. Tomás, kaptana dönelim demiş ama fırtına varmış ve ağlar denizdeymiş, çekememişler. O da tekneden atlayıp Fraochlán'a doğru yüzmeye başlamış, boğulmasından korkan kaptan da arkasından botla onu takip ederek tekneye dönmesi için yalvarıyormuş. O gece fırtınadan Fraochlán'daki bütün ağlar parçalanmış. Gece yarısıydı. Birden onu yatak odasında gördüm, sıırıslıklamdı ve titriyordu, eli, yüzü, her yeri dondurucu soğuktan mosmor olmuştu. Hemen başucuma geldi, yaşıyor muyum diye baktı, sonra yeni doğmuş bebeğin nabzına baktı, bebek, Donal'dı. Sonra oracıkta yığılıp kaldı, günlerce kendine gelemedi. Sol elinin küçük parmağı yüzerken donmuş, kırılmış ve suda kaybolmuştu. O günden sonra ona dokuz parmaklı adam dediler. Kayıp parmağını benim için yaptığı savaşın zafer hatırası olarak gördü. Parmağını nasıl kaybettiğinin hikâyesi sahilde yayıldı. Başka tekneler onun teknesine yanaşıp elini görmek ve hikâyeyi yüzlerce defa dinlemiş olmalarına rağmen bir de ondan dinlemek istediler, çünkü insanlar büyük aşk hikâyelerinden asla bıkmazlar.

JULIE Doğruysa eğer.

BÜYÜKANNE Elimdeki her şeyi alıp beni hiçbir şeysiz bırakmaya kararlısın, değil mi?

AGNES Elbette doğru.

BECK Keşke onu tanıyabilseydim.

BÜYÜKANNE Keşke.

JULIE Onu ben bile hayal mayal hatırlıyorum. On üç yaşında falandım o...

BÜYÜKANNE (*Julie'nin sözünü keser*) İyi bir baba olmadığını biliyorum, Julie, biliyorum. Benim de anneliğim beş para etmezdi. Biz böyleydik! Bu dünyada iki tür ebeveyn olduğunu gördüm, çocuklarına öncelik verenler ve aşka öncelik verenler. Dokuz parmaklı balıkçı ve ben, ne pahasına olursa olsun, ikinci gruptaydık. Dokuz parmaklı balıkçıyla bir gece daha beraber olmak için yedinizi birden memnuniyetle kayalar-
dan fırlatıp atmaya ve analığa yakışmayan bu duyguyla sonsuza kadar çürümeye hazırdım.

BECK Çiçek düzenleme kursu verdiğini duydum, Agnes.

AGNES Evet, Meslek Lisesi'nde. Küçük bir grup için.

BÜYÜKANNE Çiçekleri hep sevmişsindir sen, öyle değil mi, Agnes?

AGNES Evet. Hep sevmişimdir. Hatırlasana, sen, ben ve Ellen kayalıkların etrafındaki çiçekleri toplamaya giderdik. Çiçek Nehri kıyısında.

MAI Çiçek Nehri. Hatırlıyorum, Annem hep bahsederdi. Bir keresinde ona başka bir yerde olmak isteyip istemediğini sormuştum. 'Evet,' demişti. 'Peki nerede olmak isterdin,' dediğimde 'Tekrar çocuk olmak istedim,' demişti, 'dizlerime kadar Çiçek Nehri'ne girmek, ayaklarımın altındaki altın kumu hissetmek ve sonsuza kadar o nehirde yürümek istedim,' demişti.

AGNES Ellen korkunç bir hayalperestti.

JULIE Bulutlarda yürüyen, kimsenin sözünü dinlemeyen ince uzun bir kızdı.

AGNES Babanla karşılaşmadan önce hem güzel hem de başına buyruktu.

JULIE Başına buyruk mu? Sözlerine dikkat et!

Mai çıkar.

AGNES Julie ve ben Connemara'da her koca bulma savaşına katılırdık ama erkeklerin hepsi Ellen'in peşinden koşardı.

BECK Sizi beğenenler de olmuştur canım.

AGNES Hiç olmadı, ben zaten çok sade bir kızdım.

BÜYÜKANNE Asla sade bir kız değildin. Kim söylediyse sana bunu...

AGNES Sen söylemiştin.

BÜYÜKANNE Ben asla böyle bir şey söylemedim, ya da başkasından bahsetmişimdir, *a chroí*.

JULIE Mai'in nesi var?

BECK Yorgun olabilir.

MILLIE Mai ve Robert'in çocuklarının hiçbirisi güçlü değildir. Dünyanın en kenarında, sendeleyerek düşecek gibi yürür, her virajı dönerken Baykuş Gölü kokusu salarız. Sürekli suyu hayal ederim. Sahilde bata çıka debelenir, havasız kalınca yüzeye çıkarım veya beni dibe çekmeye çalışan siyah bir kuğuyla güreşirim. Geceleri yaptığım hiçbir güreşten henüz zaferle çıkmadım. Bazen Baykuş Gölü'nü göğsümün üzerine file bir giysiymiş gibi giydiğimi düşünürüm, beni güzel, umut vaat eden ve peşinden gitmeye değer şeylere karşı koruması için. Güvenimin yerinde olduğu bir gün uzanabileceğim bir yerdeki bir şeye doğru şöyle titrek bir adım atmayı düşünsem, göğsümdeki file hemen kasılır ve ben yine Baykuş Gölü'ne geri dönerim. Çocukluğumun geçtiği bu mekândan görüntülerin hücumuna uğrarım. Mai'in inşaat işçileriyle Robert'in çalışma odasının boyutlarını konuşması gelir gözümün önüne, Robert'in Stephen ve Jack ile futbol oynaması, Orla'nın salıncakta sallandığı günler. İşte Büyükanne

Fraochlân piposunu yakıyor, Beck sallana sallana giriyor ve içki alıyor.  ste, tekrar Mai, ağzında bir kalem, gelir-gider hesabı yapıyor, Robert  ellosunu  alıyor. Mai pencerede, Büyükanne'nin k re i, Julie ve Agnes köşede  arpı ıyorlar, Mai pencerede yine. Mai pencerede yine ve bu böyle sürer gider, ta ki ben pes edip onların arasında eriyene kadar, orada, bir  arkı için y re imizin parçalandığı o ölümcül sessizlik içindeki dünyada.

(Mai, üzerinde geceli iyle girer – gece yarısıdır – müzik dolabına doğru gider ve bir  ello parçası koyar, sonra pencereye gider ve gözlerini dışarı diker.)

Anne?

MAI Ah Millie, uyuyamadım. Haydi sen yatağına d n.

MILLIE Robert henüz gelmedi mi?

MAI Hayır.

MILLIE Onu neden terk etmiyorsun?

MAI Millie, lütfen.

MILLIE Veya ona gitmesini söyle. Veya bir ilişki ya a.

MAI Ya adım bile.

MILLIE Gerçekten mi?

MAI Tek gecelik bir şeydi. Daha açık olmak gerekirse, yoldan geçen birisiyle ya anmı  tek gecelik bir şeydi... sana bundan bahsetmemem gerek aslında... ama artık Robert'ın bunu neden yaptığını biliyorum. Heyecan, yenilik... Çok güçlü ve harika bir şey, on sekiz yıllık evlilik gibi eski ve zayıf değil. Sen farklı olacaksın, öyle değil mi, Millie? Robert ve benim gibi olmayacaksın. Belki beni hâlâ seviyordur. Sence, Millie?

MILLIE Bilmiyorum, anne.

MAI Evet, Millie, beni seviyor, beni kendince, kendi bozulmuş tarzında seviyor. Belki de bir dönemden geçiyor ve birkaç yıl sonra bana geri dönecek... ne

dersin, Millie?

MILLIE Bilmiyorum.

MAI Millie, hiç kimse, ne sen, ne ailem, ne de Robert, bu dünyada hiç kimse Robert'ın nasıl tamamen ve bütünüyle benim olduğunu ve benim de onun olduğumu anlayamayacak. Böyle bir durumda onu terk edip gitmediğim için insanlar gururum, kendime saygım olmadığını düşünüyor. Ben ise onsuz yola devam etmek için tek bir neden bile düşünemiyorum.

MILLIE Anne, hiç denemedin ki.

MAI Denemek istemiyorum.

MILLIE Haydi uyuyalım, yanımda yatabilirsin.

MAI Sen git yat, yorgunsun.

MILLIE Geleceksin ama değil mi?

MAI Evet.

(Millie, pencereden dışarıya bakan Mai'ı seyreder. Birkaç saniye sonra Mai döner, yavaş yavaş, sürüklenir gibi odadan çıkar. Havalanan ördeklerin ve kuğuların sesleri, suyun sesi. Sessizlik. Işık azalır.)

SON

NOTLAR

1. Oyun sırasında banttın çalınır.
2. İrlanda dilinde asık suratlı.
3. İrlanda dilinde "sevgilim".
4. İrlanda dilinde "aşkım, sevgilim" anlamında kullanılır.
5. Kavuşamayan aşıkların dramını anlatan bir İngiliz efsanesi; Wagner tarafından operaya aktarılmıştır.

Çevirmen

Doç. Dr. GÜLŞEN SAYIN

1962 yılında Eskişehir’de doğdu.

Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora derecelerini Hacettepe Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden aldı.

Tiyatro metinleri çevirisi ve İngiliz/İrlanda Tiyatrosu üzerine ulusal ve uluslararası yayınları yurt içinde çeşitli akademik dergilerde, yurt dışında ise *Literature/Film Quarterly*, *Journal of Adaptation in Film and Performance* gibi dergilerde yayımlandı.

Martin McDonagh Tiyatrosu (Ankara: Nobel Yayınları, 2009) adlı kitabın yazarı ve *Postdramatik Tiyatro ve İngiliz Tiyatrosu* (İstanbul: Mitos-Boyut Yay., 2016) kitabının yazarlarından.

Halen İstanbul-Yeditepe Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Çağdaş İrlanda tiyatrosu yazarlarından

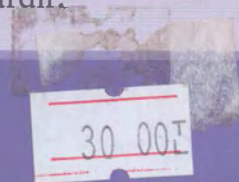
Marina Carr,

oyunlarında Yunan mitolojisindeki

Medea, Antigone, Elektra, Hekabe gibi

güçlü ama erkek egemen sistemin kurbanı olmuş kadınların öykülerini, İrlanda'da yaşayan her sınıftan kadınların yaşamlarına uyarlayarak anlatır.

Kitaptaki üç oyunda da baş kahramanlar, aile, toplum, din ve diğer kurumların baskılarıyla ev ile dış dünya arasında sıkışıp kalmış, ne içerde ne dışarda kendilerine yer bulamamış İrlandalı kadınlardır.

Eriel